

DİNSEL SEMBOLLER VE ÇÖZÜMLERİ

'Eğer spiritüalistler, öylesine hayati önemi haiz ve zorlayıcı hâle gelmiş bütün reformlarda kendi ağırlıklarını hissettirmiyorlarsa, o zaman onlar kendilerine karşı, keza onları bu maksat için kullanmaya çalışan İlham'a karşı sahtelik içindirler demektir.. Dünyanız din ile, spiritüel gerçeklerle hiçbir ilişkisi bulunmayan, günü geçmiş, kısır, boş inanç, doktrin ve dogmaların kabulünden dolayı zaten çok uzun süre ızdırap çekmiştir. İşte bunun için biz, düşünce ve muhakemeyi en yüce hakem olarak taht'a oturttuk.. Dinlerin çerçevesi içinde ellerinden geleni yapanları suçlamak hevesinde değilim, fakat onlar ağır meşakkat ve sıkıntılar içindeki dünyaya sunabilecekleri hiçbir şeye sahip değiller. Mezhepleri boştur; dogmaları kısır-
dır. Görüşleri ise eskimiştir ve dünya onlarla ilgilenmeksizin ön-
lerinden geçiyor.'

Yüksek Rehber Ruh Silver Birch

Celse - 1... Kademe - 3... 13-11-1965... Cilt-3

P: Sizleri böyle bir celsede cem etmekten maksadımız, önce vaziyetinizi sizlere tanıtmak, sonra da ne yapmanız gerektiği hususunda sizlere apriori bilgiler vermektir. Dünya realitesi büyük bir akış ve hız içerisinde yeni bir Din Günü'nün teessüsünde vazifedar olmak üzere koşmaktadır. *Bu Din Günü, esas itibariyle bütün bir insanlığın şuur tebeddülâtıdır.* Bu değişiklik, nefsin vicdana galebesiyle son bulacaktır: [Bu cümlede nakil hatası vardır; vicdanın nefse galebesiyle son bulacaktır, olmalıdır]. *Herkes yarı şuurlu ve fakat idrâksiz olarak bu vazifesini yerine getirmektedir.* Ama, insanlıktan istenen en esashı hususiyet, bütün bu şuur ve idrâk faaliyetinin bir arada ve topyekûn olarak tebel-lür etmesidir.

Müşahede edebilenler için sürekli bir tesir yaklaşmakta ve her türlü belirtisini göstermektedir. Sizler, bir hareket

dağılışının merkezinde bulunmaktasınız. Bu hareket dağılışı bir deklanşör gibidir. Basıldığı zaman derhal açılacak ve o anda ekrana çarpacak olanlarla bir sahne meydana gelecektir. Şunu demek istiyoruz ki, her biriniz ferda ferda kendi şuurunuzun temizliği ile meşgul olunuz. Bundan gayrisini yapmanız mümkün değildir. Sizler, *faaliyet gününün başladığı zamanda, ancak şuur zenginliğinize göre bir mertebenin sahibi olacaksınız. Bu şuur zenginliği, birinci plânda, hissiniz ile vazifenizi birbirinden tefrik etme gücüne bağlı olacaktır. İkincisi, fikirlerinizdeki insicam ve şuur bütünlüğünüz olacaktır. Yani, yaptıklarınız hakkında bir bilgiye sahip olmalısınız. Üçüncüsü, behemehal vicdanlı hareket etmek mecburiyetindesiniz. Halbuki, vicdanlı hareket bir mecburiyet değil, tabii bir akış olmalıdır. Şimdi bu Cemiyetin içerisinde bulunan sizler, her biriniz birbirinizden mesafelerce uzakta bulunuyorsunuz. Bu boşluk muhakkak ki, zararlı birtakım tesirler ve tefrika ile doludur. Mesafeyi ziyadesiyle açtığınız için, kollarınız birbirini kenetlemekte de acz içerisinde kalmaktadır. Herkes kendi düşüncesi kadar bir mesahaya sahiptir. Eğer düşüncenizin kudretini fikrinizin kudretiyle besleyebilirsiniz, muhakkak ki o zaman imanlı olacaksınız. Ve bu imanın doğurduğu sevgi ancak, sizleri bir araya getirebilir. Birbirlerinize karşı sevgi içerisinde hareket etmeyi şiar edinmedikten [edinmekten] başka bir çıkar yolunuz yoktur. Çünkü, insanlığın [edinmesi gereken] en büyük hasleti bu kategoride birbirini sevmektir.*

Sizlerce de malûmdur ki, işleriniz, sağ işler değildir. Bir iğva içerisindesiniz ki, orada kendi gölgesini takip edenden gayri bir şeye benzememektesiniz. Ancak, gölgeniz, siz yürüdüğünüz müddetçe hareket eder. Ve siz gölgenizi takipte devam ederseniz, bir zaman gelecek ki, yürüyemeyeceksiniz. Bu yüzden başınızı gölgenizden kaldırıp, size dışarıdan ışık gösterenlere teveccüh ediniz. Dünyevî meşgaleleriniz, dünyevî ihtiyaç ve zaruretleriniz, sizi birtakım kısıtlamalar içerisinde bırakabilir. Bu tazyik, bu cendere esas olarak sizleri sevk ve idare etmek için kullanılan bir metottan başka bir şey değildir.

Cemiyetinizin, Din Günü hareketi için bir mekân teşkil etmesi, içinde bulunan fertlerin kalitesiyle alâkadar değildir. Fertler, ancak burada kaliteleneceklerdir. Hiç bir kimse Cemiyete şahsî varlığı ile bir kıymet kazandırmış değildir. Bilakis, Cemiyet, manevî varlığı ile o şahsa kıymetler ilâve etmiştir. Böyle olunca, anlaşıyor ki, Cemiyetin müessiriyet sahası, bütün fertlerin üzerinde ve onların dışındadır. İşte yapabileceğiniz ve temadi edecek olan hayatlarınızın en güzel meyveleri bu sevk ve idare içerisinde kendinizi ıslah etmenizle kaim olacaktır. Bu sözler belki de düşündüğünüz ve bildiğiniz sözlerdir. Her devrin bir hakikati, ve fakat bütün hakikatlerin bir birliği vardır. Aranızdaki aşılmaz boşlukları doldurmak birbirinizi birbirinize rekabet edecek derecede sevgi tufanı içerisinde sarmaş dolaş görmekle olur. Sevgiden anladığımız mana, basit bir mana değildir. Her şeyden önce gerçek bir sevginin teşekkül edebilmesi için, herkesin hakkıyla vicdan sesine kulak vermesi lâzımdır. Her yanlışın karşısına hakikati koyunuz. Eğer his ve fikriniz bazı problemleri halletmekte acz gösteriyorsa, bunu deneyiniz.

İmdi, celselerimiz iki devreli olacaktır. Birinci [yani ilk] dört celse tamamiyle sizin hamle tazeleyebilmeniz için nasihatten ibaret bulunacaktır. Soracaksınız, cevaplandırılacaksınız. Ancak bu celselerin sonucu, Plânımızca bir değerlendirmeye tâbi tutulduktan sonra size, *Mukaddes Kitaplarda zikredilen bazı ifadelerin açıklamasını yapacağız*. Muhakkak ki, bunlara ihtiyacınız vardır. Celseleri iştirak edenlerin adedince çoğaltırsınız. Ve muhakkak ki, uygun bulduğunuz bir zamanda bir görüşme yapınız. Şimdi, bahsettiğimiz kısımlarda izahı istenilen fikirleri sorabilirsiniz.

S: Celsenin baş tarafında, nefsin vicdana galebesi'nden bahsedildi. Acaba ben mi yanlış anladım? Bunun şerhini rica ediyorum.

P: Böyle bir şey olamaz. Muhakkak ki, vicdanî yaşayış insanlığın hakiki yaşayışı olacaktır. Evet. Eğer böyle bir şey vuku bulmuşsa, naklin bir zühulüdür. Tashih ediniz.

S: Peki efendim, teşekkür ederim. [Düzeltilmiş hali, cümlelerin geçtiği yerde yapılmıştır.]

P: Evet. Demek ki bütün söylenenler tarafınızdan anlaşılmıştır. Haftaya aynı saatte tekrar görüşeceğiz. Bu vakit içerisinde kendinizi az çok toparlayabilmeniz için tanzim edeceğimiz hatt-ı hareketin esaslarını ifade edersiniz.

Celse-2... Kademe-3... 20-11-1965... Cilt-3

P: Evet. Şimdi, 3. Kademe olarak geçen hafta verdiğimiz takririn suallerine geçebilirsiniz. Mevcutsa... kesin, açık olarak okuyunuz.

S: Geçen celse, 'Herkes yarı-şuurlu ve fakat idrâksiz olarak bu vazifesini yerine getirmektedir' dediniz. Bu nasıl ve ne şekilde olur? Burada varlığın irade serbestiyeti ve tekâmülü nasıl bir durum arzeder?

P: Yarı şuurlu ve fakat idrâksiz olarak bir fiilin yapılması şu demektir: Varlık, farzedelim ki insan, tatbikatı sırasında kendisine en yakın olan hadiseler zümresiyle alâkadar olmakta, bunun hakkında yarı şuur dediğimiz bir hal içerisinde bulunmaktadır. Fakat, gerek yaptığı tatbikatın nedenleri ve gerekse ileride meydana gelecek neticeleri hakkında ortalama bir fikre sahip değildir. Bu hal, otomatizmadan sıyrılan veyahut sıyrılmakta olan varlıkların en mütebariz belirtisidir. Tekâmül meselesi nokta-i nazarından inceleyecek olursak, daha evvel söylediğim cümle buna kâfi gelir. Evet.

S: Geçen celse, 'Sizler, faaliyet gününün başladığı zamanda ancak şuur zenginliğine göre bir mertebenin sahibi olacaksınız. Bu şuur zenginliği, birinci plânda, hissiniz ile vazifenizi birbirinden tefrik etme gücüne bağlı olacaktır' dediniz. Şuur zenginliğine kavuşma babında yapacağımız, hissimizle vazifemizi birbirinden ayırma gücünü, bağlı şuur ve irademizle ne şekilde arttırabiliriz?

P: His[ler]iniz, bilgiye müstenit olmayan imajlar ve hükümlerden beslenirler. Vazife olarak addettiğiniz şeylerse, imandan ve hakikatten beslenirler. İnsan, bir mahlûttur. Onun bu karışıklığı, gerek imajların ve kanaatlerin noksan

ve geçici olmasından, gerekse bir taraftan imanlı [olmasından] ve bazı hakikatleri bilmesindendir. Yani insan, kanaatiyle hakikati bir arada tutabilir ve bunlar birbirine karışabilir. Nitekim, tahayyülüyle gerçek imanı da bu şekilde tedahül edebilir. İşte şuur zenginliği şu manada söylenmiştir ki, hayatın her türlü arbedesine, karışıklığına ve zorluğuna rağmen daha evvel bir ruhî gayretle elde etmiş olduğu imanının sarsılmaması ve bildiği hakikatleri, ne olursa olsun, yerine getirmesi esastır. Zaman zaman noksan müşahedeleriniz, noksan kanaatleriniz ve sentezleriniz, vaktiyle sahip olmuş olduğunuz bir hakikatin eski değerli ve kuvvetli manasını kaybettiğini ifade etmiş olabilir. Fakat, yine eğer tecrübenize devam ederseniz, hakikat olarak kabûl edip ve kendiniz de ispat ettiğiniz bu fikir veyahut bilgi, er geç size doğruluğunu yine bizzat kendi kendine ispat edecektir. Bu halin yani bu ispat halinin teessüsü insanın elindedir. Müşahede etmeli, kontrol etmeli, sezgisini ve amellerini bir arada yürütmeli ve nihayet kendisine yapılan yardımları da değerlendirmelidir. Sizler için şuur zenginliği bu olmalı. Evet.

S: Geçen celse, 'Her devrin bir hakikati, ve fakat bütün hakikatlerin bir birliği vardır' dediniz. Bu sözünüzü açıklar mısınız?

P: İnsanlık, kademe kademe hakikatler içerisinden gelmiştir. Küllî Hakikat diyebileceğimiz bir tabirle, o, bir büyük bina gibidir. Her bir odası âdeta o binadan müstakil bir hüviyet arzeder. Fakat, bütün odalar o binanın dahilindedir. Bütün insanlık, muhtelif Din Günleri vasıtasıyla birçok hakikatleri almıştır. Fakat, bütün bu hakikatlerin orijini ve maksadı birdir; değişmez ve sarsılmaz. Bu kadar. Evet.

S: Feyz kaynağım, insanlığın karşısındaki bu tesir muhiti... Bu kaynağın ışığında, hislerime gem vurmak, fikir insicamımı sağlamak ve vicdanlı olmak gayretleri içindeyim. Bütün fiillerimi ve hasselerime çarpan herşeyi, her olayı müşahedeye, değerlendirmeye çalışıyorum. Günlük yaşayışımı düzenli kılmak ve bana en doğru gözükeni yapmak çabasındayım. Görebildiğim hataları tashihe; gücümün

elverdiği işi başarmaya ve tespit edebildiğim eksiklik ve aksaklıkları tenkide uğraşıyorum. Matlup olan yola yönelmek ve matlup olan yolda yürümek için, kendimi azimli görmek ümitleriyle dolmak istiyorum. Fakat, elde ettiğim neticeler bana huzur vermiyor. Bazan irademi, bazan muhakememi, bazan hafızamı, bazan sıhhatimi suçluyorum. Genellikle kabiliyetlerimi yetersiz görüyorum. Dışarıda beni cezbeden şeyler devamlılık arzetmiyor, fakat kesik kesik de olsa beni çekiyor.. Karşımdaki engellerin, güçsüzlüğümden karşımda bulunduklarını da biliyorum. Öyleyse bilemediğim, öyleyse yapamadığım nedir?

P: Gerçekten bu yazdıklarınızın fikrine ve ameline sahipseniz, sizde noksan olan tek şey, *sizi üstün bir tatbikata götürecektir olan bilgidir*(¹). Sözüm bu kadar.

S: Geçen celse, 'Bu Din Günü, esas itibariyle bütün bir insanlığın şuur tebeddülâtıdır' dediniz. Şuur tebeddülâtı sözünden ne anlamalıyız?

P: Din Günleri'nde meydana getirilen tesir sahası ile bunun haricinde kalan devreler içerisindeki tesir sahası birbirinden farklıdır. Din Günleri'ndeki tesir sahası, bütün varlıkları, daha doğrusu bütün insanları bir elemeye ve seçmeye tâbi tutan bir tesir nev'idir. Bu itibarla, bir şuur tebeddülâtından bahsedilirken, önce değer hükümlerinizin değişmesi mevzubahistir. Sonra hadiselerin izahı ve daha sonra hadiselerin sebebi hakkındaki kanaat ve bilgilerinizin değişmesidir. Bu kadarı kâfi.

S: Geçen celse, 'İkincisi, fikirlerinizdeki insicam ve şuur bütünlüğünüz olacaktır' dediniz. Şuur zenginliğini veren fikirlerdeki insicam ne şekilde elde edilmelidir?

P: Bu, basit bir inşadır. Fikirlerdeki insicamın temini hususunda sizlerin bilginiz vardır, bunları tatbik ediniz.

S: Burada kastedilen fikirleri, İlâhî Emirlerle ve Yüksek Tebligat'a bağlayabilir miyiz?

P: Gayet tabi... Çünkü, yeryüzünde mevcut olan bütün faaliyetler, daha üst bir Plân'ın iştirakiyle mevcuttur(²). Dolayısıyla gerek insan, gerek hayvan, gerek nebat ve bütün cansızlar grubu ve dolayısıyla *birer canlı nüve olan fi-*

kirleriniz de aynı kategoriye dahildir. Yani daha üst bir Plân'ın onları varolmakta devam ettirmesiyle muttasıftırlar. Evet.

S: Geçen celse, 'Bu yüzden başınızı gölgenizden kaldırıp, size dışarıdan ışık gösterenlere teveccüh ediniz' dediniz. Dışarıdan ışık gösterenlere teveccüh etme durumunda başarı, ne şekilde hareket etmekle elde edilir?

P: Hüsnüniyet, fakat tam manasıyla... Aklıselim, fakat tam manasıyla... Ve iki efendiye hizmet etmemek iman ve bilgisini tam manasıyla benimseyerek.. Bu kadar.

S: Geçen celse, 'Her devrin bir hakikati, ve fakat bütün hakikatlerin bir birliği vardır' dediniz. Bu söz ile, yine geçen celse belirttiğiniz 'Din Günü hareketi' deyimini arasında bir münasebet kurabilir miyiz?

P: Din Günü, hakikat birliği içerisindeki büyük devreler, katlardır. Münasebet de bu noktadandır.

S: Geçen celse, 'Her şeyden önce gerçek bir sevginin teşekkül edebilmesi için, herkesin hakkıyla vicdan sesine kulak vermesi lâzımdır' dediniz. Vicdan sesini değerlendiren unsurlar nelerdir?

P: Yaptığınız tatbikatın aksülamel göstermemesi.

S: Geçen celse, 'Her yanlıştın karşısına hakikati koyunuz' dediniz. Bu sözdeki hakikat, neye göre değerlendirilmiş olacaktır?

P: Akli süzgeçten geçirerek kabûl ettiğiniz bilgiler ve vicdan sesinize göre... Bitti mi?

S: Evet. Teşekkür ederim.

S: Geçen celse, 'Eğer düşüncenizin kudretini fikrinizin kudretiyle besleyebilirsiniz, muhakkak ki o zaman imanlı olacaksınız' dediniz. Düşüncenin kudretini fikrin kudretiyle beslemekten neyi anlamalıyız?

P: Düşüncelerinizin yapı malzemesi fikirlerinizdir. Fikirlerinizi ise; önce sizin tatbikatınızdan, sonra geçmiş hayatlarınızın hamulesinden, daha sonra da daha üst plânların sizlere verdiği tesirlerden elde edersiniz. Sualinizi bir daha okuyunuz.

S: (Üstteki soru tekrar edildi).

P: Evet. Söylediklerim size izah yaptı mı?

S: Evet.

P: Tamam. Başka?

S: Bazı hallerde bağlı şuurun baskısını açıkça görmekte, bu durumda bunalımdayız. Böyle anlarda sanki ufak bir tahrikin bunu ortadan kaldırır ve herşey aydınlanıyormuş intibaini bırakmasına rağmen, herhangi bir değişiklik olmaması nedendir?

P: Çok şümüllü bir sual soruyorsunuz. Fakat, size yarıyışlı olacak şu kısımlarını izah edelim: *Şuurunuzun bağlı kalması, esas olarak sizin bir organizasyona dahil olamayışınızdan ileri gelir.* Şu manada ki, ancak kendi gücünüz kadar bir ışıkla önünüzü aydınlatmaktasınız. Yani şuur faaliyetiniz ancak dar bir sahada temerküz etmiştir. Bir organizasyon içerisinde bulunursanız, başkalarının da aydınlatmış olduğu saha size dahil olmuş, dolayısıyla şuurunuzun temerküz sahası genişlemiş bulunacaktır. İkincisi; şuurunuzun daralması, psişik bir mekanizmadır. Bu mekanizmadan şunu anlamalısınız: *Bağlı şuur, yüzde doksanbeş (% 95) maddî tesirlerle alâka kuran bir şuurdur. Ancak yüzde beş (% 5) nispetinde Yukarı'ya açık bir durumdadır.* Böyle olunca ve siz, yeryüzünde tatbikat yapmakla mükellef bulunduğunuzda, şuurunuz yüzde doksanbeş (% 95) maddî tesirler içerisinde kalacaktır. Sizin kendinizi bağlı ve sınırlanmış olarak hissetmeniz, yüzde beş (% 5) itibariyle bulunan açık tarafınızın zorlanmasından ileri gelir. Bu durumda maddî alâkalarınızı, zannettiğiniz manada kesmek değil, her bir alâkanın verimlilik derecesini arttırmanızla mümkün olur. Yani, yaşayışınızı makul, vicdanlı, sakın ve üstün duygular içerisinde geçirmeniz gerekir. Size söyleyeceğim bu kadar.

S: Efendim, nefsanî davranışlarımızda büyük payı olduğuna inandığımız arzularımızı kısıtlamayı tavsiye eder misiniz?

P: Arzularınızı kösteklemeden evvel, bunların sebeplerine eğiliniz. Eğer arzularınızda başkalarına fayda, başkala-

rını mutazarrır etmeme gibi hususlar görüyorsanız, peşinden gidiniz. Çünkü, Yukarı'nın bir çok tesiri, bir çok ilhamı sizlerde arzular tarzında tecelli eder. Hatta gerçek vicdan sesiniz bile önceleri arzular tarzında tecelli eder. Elinizdeki ölçünüz, soğukkanlı olarak arzularınızın başlangıcına inmektedir. Başkasına zararlı olmamalıdır. Başkasının imtihan hududunu çiğnememelidir. Ve hatta orada bu arzularınız size haketmediğiniz mesuliyetleri de yüklememelidir. Bu kadar.

S: İnandığımız ve doğru bildiğimiz yolda giderken, muhitin menfi tepkisiyle karşılaştığımız takdirde ne türlü hareket etmeliyiz? Çevreye mi uymalıyız, taviz mi vermeliyiz, çevreyi hiçe mi saymalıyız, yoksa başkaca bir yol tavsiye edebilir misiniz?

P: Geçen celsede söylemiştik: Yanlışın karşısına hakikati koyunuz. Ve herkesin veyahut muhatabınızın, muhataplarınızın durumuna göre bu hakikati onlara tanıtmaya çalışınız. Bu kadar.

S: Aile efradımıza karşı olan mükellefiyetimiz, işverene karşı taahhüt ettiğimiz vazifemiz ve daha başka sosyal faaliyetlerimizle, metapsişik çalışmalarımızın çatıştığı hallerde hareket tarzımız nasıl olmalıdır?

P: Önce kendi özel hayatınızla Cemiyet hayatınızı birbirine karıştırmayınız. Ne kendinizde, ne de başkasında bu iki hayat tarzını mukayese etmeyiniz ve mukayese ettirmeyiniz. Muhakkak ki bir faaliyet, kendine has bazı enerjiyi çekecektir. Bazı mahrumiyetleri de isteyecektir. Sizler nefes alırken de enerji harcar ve mahrumiyet içerisinde kalırsınız. Burada da yapacağınız metot, etrafınızdaki insanları, önlerine koyacağınız hakikatle ikna etmek, icabederse onların derecesini yükseltmek olacaktır. Evet.

S: Seks konusunda gerek hukuk, gerekse cemiyet kanunlarıyla vicdanî kanaatlerimizin çatıştığı hallerde hareket tarzımız vicdan hükümlerine mi, yoksa hukuk veya cemiyet kanunlarına mı uygun olmalıdır? İlâveten, bu konuda cemiyet nizam ve kanunlarının üstünde meşru ve gayri-meşruluk ölçüsü nedir?

P: İkinci sualinize cevap vermiyorum. Yalnız birincisi hususunda size şunu söyleyebilirim ki, maddî ve manevî bir mesuliyeğe girmeyecek tarzda hareket ettiğiniz takdirde her şeyi yapabilirsiniz. Ancak maddî veya manevî mesuliyeti bilip bunların neticelerini de hesap edebiliyorsanız, o halde dahi fiilinizi işleyebilirsiniz.

Celse-3... Kademe-3... 27-11-1965... Cilt-3

P: Sual sormak isteyen var mı?

S: Son zamanlarda kökten bir değişiklik başladı bende. Ruh, yaratılma, kâinatın gayesi gibi mevzulara karşı bir çekingenlik belirdi. Kendimizi düzeltmeden önce bizim dışımızda, bizi bu kadar aşan mefhumları pek fazla kurcalamaya hakkımız yok gibi geliyor⁽³⁾. Bu yüzden, enerjimi bunlar kadar kendi yaşamama, kendi hayatıma da çevirdim. Tahayyülümün başıboşluğu, konuşmamın kontrolsüzlüğü, çoğu zaman kendimin farkında olmamam gibi meselelerle de uğraşmaya başladım. Acaba kendi hayatımdaki bu değişiklik, tarafınızca nasıl değerlendiriliyor? Bunu bilmek isterdim.

P: Bu hatt-ı hareketinizin bizim tarafımızdan değerlendirilmesi sizin için pek yararlı olmaz. Mühim olan kendi emeğinizin, kendi gücünüzün sizin tarafınızdan istimalidir. Eğer bütün bunları bir şuur ayıklanması çerçevesi dahilinde mütalaa edip o tarzda hareket ediyorsanız, yolunuz iyi yoldur. Şüphesiz insan, yanılan bir mahlûktur. Gene şüphesiz olan şu ki, her yanılmasının doğrusunu bulabilecek olan gene insandır. *Kâinatta öyle varlık sistemleri mevcuttur ki, oradaki talim ve terbiye sadece yanılmaya müstenittir. Ve bunun doğrusu onlar için o mekânda varit değildir. Gene öyle varlıklar mevcuttur ki, onlar için yanılma mevcut değildir.* İşte insan, ikili bir denge unsuru içerisinde her zaman hata veya tashih boyunduruğu altında bulunur. Şahsî davranışlarınız, günlük yaşayışınız ve kararlarınız ile her an bu iki sert duvar arasında gider gelirsiniz. Bir kimsenin kendini gene kendisine takdim ediş şekli çok önemlidir. Bu takdim tam şekliyle ancak vicdanî bir tatbikatın içerisinde

kendini gösterebilir. Bundan gayrisi ancak yanılmalar ile mümkün olur. Bu itibarla, geçen celsede ve bu celsede sual soran sizler, kendinizi kendinize takdim ederken ölçülerinizi çok açık, çok sade tutmak durumunda olmalısınız. *Hiç bir problem, insanın kendindeki problemi halletmek kadar güçlük arzetmez.* Dış ortamın problemleri gayet kaba, kolay ve rahat halledilebilecek problemler nev'inden-
dir. Fakat ferdin kendi kendisini altetmesi en büyük probleminizdir. Bu hepinizce malûm bir husus. İşte bu yolda yapılacak her gayret, her metot, her terbiye nev'i, muhakkak ki salâhınız için birer tutamak, birer basamak şeklindedir. Yeter ki bu metot, bu terbiye nev'i ferdin nefsanî baskısı altında kalmayacak derecede faal olsun. Size cevabım bu kadar. Evet.

S: Cilt-3.. Celse-1'de, 'Dünyevî meşgaleleriniz, dünyevî ihtiyaç ve zaruretleriniz, sizi birtakım kısıtlamalar içerisinde bırakabilir. Bu tazyik, bu cendere esas olarak sizleri sevk ve idare etmek için kullanılan bir metottan başka bir şey değildir' dediniz. Bu metodun gayesi acaba bizce nasıl ve ne şekilde anlaşılmalıdır?

P: Size sadece şunları söyleyebiliriz: İnsan, bir derece adamıdır. Yani içinde bulunduğu madde kâinatının buut zaruretleri içerisinde mahsurdur. Bu buut zarureti onu gerek kendisi ve gerekse muhiti tarafından baskı altında tutmaya kâfidir. Öyle bir metot ki; hem iç, hem dış kanunların birbiri ile mücadelesi tarzında ortaya çıkmış.. Fert her türlü ihtiyaç ve arzusunun istikametinde veyahut pençesinde bulunmakla, aynı zamanda bir tedris sistemini tatbik etmektedir. İdareci Plânlar, kendi gayelerine ulaşabilmeleri için, muhakkak ki ve hak olarak her türlü yolu ve tesiri istimalde mesul bir hürriyete sahiptirler. Size küçük bir misal vereyim: Bir ferdin bir icatta bulunması, esasında yeni bir ihtiyacın istikametinde sevk edilmek demektir. Buradaki icat esas itibariyle bir tebliğdir⁽⁴⁾, ve burada metot o icadın hareketi ve etrafındaki tesir sahasının genişliğine göre insanlar için bir sevk ve idare mekanizmasının teşkiline sebep olacaktır. Bu her vakit gördüğünüz bir şeydir.

Bütün tabiat hadiseleri, bütün sosyal hadiseler ve hatta psikolojik hadiseler, daima ve daima gayesini bulacak olan bir Yüksek İdare'nin kendisiyle beraber olmasını arzu ettiği bir zümrenin, yani insaniyetin hayrı için meydana getirdiği bir mizansendir. Esasında bunlar çok girift, muğlak ve prensipleri daima birbirine tedahül eden bir mekanizmanın esasıdır. Bu kadar.

S: Bu celselerde aldığımız tebliğlerden bazılarını, yahut bazı kısımlarını mecmuada neşretmemiz uygun mudur?

P: İsim zikretmeden uygundur.

S: Geçen celse, 'Şuurunuzun bağlı kalması, esas olarak sizin bir organizasyona dahil olamayışınızdan ileri gelir' dediniz. Bir organizasyona bihakkın iştirakin başarılı olabilmesi hangi şekilde davranışlara bağlıdır?.

P: 1 — *Fertlerin mekân alâkasına..* 2 — *Fertlerin psişik alâkasına..* 3 — *Fertlerin fikrî ve vicdanî kalitesine..* 4 — *Yine fertlerin idealize etme kabiliyetine..* 5 — *Oradaki fertlerin enkarnasyonla ilgili kaderlerine tâbidir.* Bunlar hakkında gelecek celse tek tek izahat vereceğiz. Sorarsınız, cevaplandırırız.

S: Geçen celse bunaltılı durumumu arzeden takririm, '.. sizi üstün bir tatbikata götürecektir' sözünü ile cevaplandırıldı. Burada kastedilen bilgidir' sözü ile cevaplandırıldı. Burada kastedilen bilgidir neyi anlamalıyım? Ve bu bilgiyi, bugünkü davranışlarımdan daha farklı, daha ileri acaba nasıl bir davranışla elde edebilirim?

P: Sizden bir elma isteyen bir kimseye siz derhal elma veremezsiniz. Yani bir ağacın, bir çiçeklenmenin, bir döl lenmenin, bir büyümenin, olgunlaşmanın ve nihayet koparılıp takdim edilmenin süresini ve sabrını bilmeniz gerekir. Demek ki arzu etmiş olduğunuz, [bu] durumdan sıyrılabilmek için dolambaçlı, karışık ve muğlak bilgilere ihtiyacınız yoktur. Bu bilgiler âdeta bir matematik kesinlik kadar açık ve seçik olmalıdır. Bu durumda, yapabileceğiniz, size uygun çalışma gene kendinizin kendi üzerinizdeki kontrolünüz ve bilhassa rüyalarınız ve ani sezgilerinizle muhtelif fikirleri karşılaştırmak olacaktır. Sade ve açık müşahedeler yapmaya çalışınız. Karışık sebeplere, değişik mekanizmalara ihtiyacınız belki olabilir, fakat her durumda olmayabilir.

Hadiseler kendi isimlerini kendilerinde takdim ederler. *Yalnız insanın yapabileceği esaslı bir çalışma, her hadisenin nasıl bir alfabetik sisteme tâbi olduğunu keşfetmektir.* İşte cehit, işte uyanıklık, işte nefis kontrolü budur. Hepsi apaçık ve kesin olarak kendi ismi ile beraber tezahür eder. Ancak bu kanaldan şimdilik bilginizi alabilirsiniz. Muhakkak ki, [*Apaçık Bilgi'nin*] herkese takdim edileceği zamana kadar kendinizi ayakta tutmak mecburiyetindesiniz. Evet. Tatmin oldunuz mu?

S: Evet efendim.

S: Üstteki cevabınızda, alfabetik bir sıradan bahsettiniz. Bu alfabetik sıra ne husustadır acaba?

P: Her hadise muayyen gruplar damgasını taşır. Yahut geliş istikametine göre asal bir tesirin damgasını taşır. Bunlar her ne kadar birbiri ile kesişirse de görüntü gene asal tesir'in izlerini size verebilir. Burdan da şu anlaşılıyor ki, her tesir bir nevi kod sistemidir, bir nevi alfabedir. Sözlerimizi şu manada anlayınız ki, bir hadise müşahade edildiği zaman, onun hüviyetini ve size anlatmak istediğini anlayabilmek için âdeta onun harflerini bilmeniz gerekir. Sizin elinizde bir veya iki türlü alfabe varsa, siz ancak bir veya iki türlü hadiseler ile alâkadar olabilir, diğerleri ile entereze olmazsınız.

İşte insanlar, bazen *bir* bazen *yarım* bazen de *iki* alfabeli olabiliyorlar. Onun için, her hadise herkesi ilgilendirmez. Her tezahür herkesi ilgilendirmez. Bunu aynı zamanda bir *şuur* zenginliği ve yaygınlığı tarzında da ifade edebilirsiniz. Yapılacak işlerden biri, Cemiyet olarak diğer kimselere bir alfabe takdim edebilmektir, yeni bir alfabe. İsterseniz buna, camları başka olan bir gözlük deyiniz. Eğer o, alfabeyi öğrenip de hadiselerle konuşmaya başlamazsa, sizin her türlü gayretiniz kifayetsizdir. Çünkü insanlık, ikili denge unsuru içerisinde daima kendi sayının karşılığı olarak doğruyu ve eğriyi mukayese etmek mecburiyetindedir. Bunu kendisi yapacaktır. Ruhî Plânlarınız, sizlere yardımda bulunurken, işte buna mümasil tarzda çalışmaktadır. Yani size bir gözlük veyahut başka bir alfabeyi benimsetmeye,

kabûl ettirmeye çalışmaktadır. İnsanın yapacağı en mükemmel iş, türlü alfabeye sahip olmak; dolayısıyla her an tezahür eden hakikatlerin maddî veçhelerinden mütenebbih olarak, yalın hakikatleri görebilmek mümkün olacaktır. Bu kadar.

S: Geçen celse, 'Bağlı şuur, yüzde doksanbeş maddî tesirlerle alâka kuran bir şuurdur. Ancak yüzde beş nispetinde Yukarı'ya açık bir durumdadır' dediniz. Bu rakamlar bugünkü dünya insanı için cari olan vasat bir had midir ve bunun bu vasattaki asgarî ve azamî hadleri nelerdir?

P: Önce, buradaki rakamlar sadece bir izah kolaylığı için kullanılmıştır. En basit olarak hiç bir psişik hadise, matematik ifadeler içerisinde bulunamaz. Bu, bir.. İki, her varlık muhakkak ki kendisine ayrılmış olan yüzde beşlik sahayı, bihakkın istimal etmemektedir. Yani müşahede, muhakeme ve karar gibi gerçek bir aklî düzeni yerine getirememektedir. Aldığı sezgileri değerlendirememekte, en basitinden rüyalarını büyük bir gaflet içerisinde heba etmektedir. Bu hale göre, yüzde beşlik rakam hemen hemen yüzde ikiye inmiş olur. *Bazen de insan, muayyen tesir devreleri içerisinde sivrilen bir ihtisasa kadar gidebilir. Bu sivrilik onun her vakit asıl gayesi üzerinde de bulunmayabilir.* Bu itibarla.. [Kesinti oldu. Plân'dan, bantın son kısmının medyoma dinletilmesi söylendi. Dinletildi.] Bu itibarla insanların her vakit umumî bir tekâmüle hadim olacak derecede birbirlerine ulaşan faaliyetleri olmamaktadır. Şimdi bu son söylediğim husustan ne anlaşıldığını bana birisi nakletsin.

S: Şimdi, Din Günleri ile müterafık olarak bazı tesirler yeryüzünde meydana getirilmek istendiği zaman, bazı mihrakların meydana getirilişinde herhalde birtakım şuurların birbirlerini anlar hale gelmek üzere sivrilmeleri icabetmektedir. Söylediklerinizi bu çerçeve dahilinde mütalaa ediyorum.

P: Evet. Bu önemli bir husustur. Başka?. Pekâlâ, suali soran arkadaş tatmin olmuş mudur?

S: Evet efendim.

P: Başka?.. Bu arkadaşlarla bu celselerin umumî gidişi hakkında, adabı hakkında, usulü hakkında konuşunuz.

S: Celseden sonra mı efendim?

P: Evet.. Şimdi size küçük bir [müşahede] daha düşüyor. Bu müşahedeleri çok dikkatle izleyiniz.

Medyom: Birisi yarım yarım konuşuyor amma ben onu pek nakledemeyeceğim. Düzgün[leştirecek] nakledeceğim. Çocuğumsu bir konuşma. İntibama göre eblehin biri. Öyle yaşamış, hâlâ öyle.

Varlık : Ne yapıyorsunuz be?

S: Çalışmalarımıza devam ediyoruz.

V: Ne yani?

S: Siz orada çalışmıyor musunuz?

V: Ha?

S: Siz çalışmıyor musunuz?

V: Arasına mısır pişiriyorum.

S: Bu da bir çalışma sayılır.

V: İyi ya.

S: Ne maksatla pişirdiğinizi sorabilir miyim acaba?

V: Satıcam..

S: Satmak istiyorsunuz?

V: Hı..

S: Satıp ne yapacaksınız?

V: Zıkkımın kökünü..

S: Onu mu temin etmek istiyorsunuz?

V: Hı..

S: Size bir faydası mı dokunacak onun?

V: Hadi be.. Anneme götüreceğim.

S: Bakın, bir niyetiniz var demek.

V: Tabi.

S: Evet. Anneniz ne yapacak? Bir ihtiyacı mı var?

V: (Güldü). Ayıp, bana şey alacak.

S: Ne alacak?

V: (Yavaş sesle). Don.

S: Anlayamadım.

V: Ondan alacak işte.

S: Sizin istediğiniz bir şey alacak.

V: Hı..

S: Şu halde kendiniz için mısır pişiriyorsunuz demek, anlaşılan.

V: Nasıl alır ya başka?

S: Evet, siz mısırı pişireceksiniz, satacaksınız, onun parasını annenize götüreceksiniz, o da sizin istediğiniz bir şeyi alacak öyle mi?

V: Hı... Hep öyle olmuyor mu?

S: Evet. Bir bakıma öyle oluyor. Hakikaten biz kendi ihtiyaçlarımız için çalışıyoruz.

V: Hı...

S: Yalnız burada bazı noktalar üzerinde dursak iyi olur gibi geliyor.

V: Anlamıyorum ki dediğini.

S: İhtiyaç dediğimiz zaman neyi anlayacağız acaba? Çeşitli ihtiyaçlarımız var, değil mi?

V: Ne ihtiyacı?

S: Ne bileyim..

V: Ne imiş ihtiyaç?

S: Meselâ sinemaya gitmek..

V: (Güldü).

S: Bir ihtiyaç. Sizin orada, bilmiyorum, ihtiyacınızı tev-
lit eden...

V: Mısır.

S: Sadece mısır.

V: Hı..

S: Evet, mısırı nereden temin ediyorsunuz?

V: Var işte.

S: Bol miktarda var?

V: Evet.

S: Fakat, sizin kanalınızdan demek başkaları onu an-
cak elde edebiliyorlar. Bu bolluk size ait galiba?

V: Birisi var, getiriyor bana hep.

S: Size getiriyor. Siz istiyorsunuz demek, o halde?

V: Tabi..

S: Sizin ihtiyacınız var mısıra demek?

V: Satıyoruz.

S: Evet. Satışınızın sebebini de zaten biraz evvel söyle-
diniz.

V: İstedim mi veriyorlar.

S: Evet, satıyorsunuz.
V: Hı..
S: Bir ihtiyacınızı temin etmek için değil mi?
V: Hı..
S: Bu ihtiyacınız ne acaba? Onu söylemediniz.
V: Dedim demin ben.
S: Ben duyamadım öyleyse.
V: Ben utanıyorum.
S: Utanılacak bir şey yok dostum. Karşılıklı konuşuyoruz.
V: Annem bana don alacak..
S: Evet.
V: Hı..
S: Demek buna ihtiyacınız var öyle mi?
V: Var tabi.
S: Onsuz demek utanıyorsunuz herhalde gezmeye, öyle mi?
V: Hı... Hı..
S: Yani böyle bir niyetin doğuşunun esas sebebi bu oluyor demek ki?
V: Münasip olmuyor ki. Her yerin bir şeyi var.
S: Evet, çok güzel. Yani içinde bulunduğumuz muhittin adabına uymamız lâzım diyorsunuz öyle mi?
V: Anlamıyorum ama, işte öyle bir şey.
S: Yani sizin orada donla gezmek icabediyorsa, o icaba uymanız lâzım diye düşünüyorum ben.
V: Tabi..
S: Onun için de mısır mı satmak lâzım, yani bir şey temin edip onu tedarik etmek icap ediyor, öyle mi?
V: Tabi..
S: Sizin iyi bir niyetiniz var demek, anlaşılan.
V: Eh..
S: Evet..
V: Şimdi daha çok mısır satmak istiyorum ama ne yapayım?
S: Evet..
V: Ha.. Nasıl satalım?

S: O daha çok mısırı niçin satmak istiyorsunuz?

V: Daha çok para olsun istiyorum.

S: Sonra ne yapacaksınız?

V: Biraz da anneme kalsın.

S: Yani o da mı tedariklensin demek istiyorsunuz?

V: Tabi ya..

S: Ve başkalarına da yani?

V: Tabi.

S: Olmayanlara da diyorsunuz?

V: Tabi. Bizim bir çocuk var orda. Benim gibi onun da yok.

S: Evet. Ona da temin etmek istiyorsunuz?

V: Tabi.

S: Yani bu imkânı sağladıktan sonra, yani donları temin ettikten sonra sizde ne gibi bir vaziyet hâsıl olacak? Rahatça mı yürüyebileceksiniz?

V: Hoşuma gidecek.

S: Efendim?

V: Seviniyorum işte.

S: Yani o zaman daha rahatça çalışabileceksiniz demek mi istiyorsunuz?

V: Tabi..

S: Evet. Şimdi demek ki istediğiniz gibi çalışamıyorsunuz bu şartlar altında?

V: I.. Ih..

S: Faydalı da olamıyorsunuz?

V: I.. Ih..

S: Evet. Yani faydalı olmak istiyorsunuz?

V: Hı..

S: Faydalı olmak için de demek ki sizin oradaki şartlara uymanız icabediyor.

V: Ya, öyle oluyor..

S: Rahatça çalışabilesiniz.

V: Hı..

S: İstifade edebilesiniz..

V: Ama biliyor musunuz amca, burada bir adam var, bazen geliyor kovalıyor.

S: Ne için acaba?

V: Ne bileyim ben.. Hiç sevmiyorum onu.

S: Bir kusur mu işliyorsunuz?

V: Yok.. Yok.. Hep aynı yerdeyim, kirletmiyorum etrafı da. Hiç bir şey yapmıyorum. Bazen sesini çıkarmıyor, bazen geliyor kızıyor. Deli mi ne!

S: Siz öyleyse hep aynı şekilde hareket etmiyorsunuz demek ki. Bazen değişik bir harekette bulunuyorsunuz ki, bu hareket uygunsuzluk yaratıyor içinde bulunduğunuz yerde.

V: Bazen galiba, bağıra bağıra şarkı mı söylüyorum, çok mu bağırıyorum? Belki de ondan kızıyor.

S: Demek uygunsuz bir harekette bulunuyorsunuz anlaşılan.

V: Ama ne var benim şarkı söylememde?

S: Sakın başkalarını rahatsız etmiş olmayasınız? Başkalarının hakkına, huzuruna...

V: Ben zaten çok insan görmüyorum ki burada.

S: Etrafınızda belki var. Siz görmeseniz bile.

V: Ne bileyim ben nerede... Görmüyorum ki...

S: Onlara mâni oluyorsunuz belki de, bu şekildeki hareketinizle.

V: Hı..

S: Bilmiyorum. Siz daha iyi bilirsiniz, oradasınız çünkü. Ama ben öyle zannediyorum.

V: Şimdi nasıl çok mısır kazanacağız, para kazanacağız?..

S: Evet. Çok çalışmakla herhalde, değil mi?

P: Evet. Bu misalin çok geniş sembolik bir manası vardır. Gelecek hafta bu misal üzerinde bazı bilgiler vereceğiz. Medyomunuz bu [alt] seviyelere inebilmek için çok gayret göstermektedir. Bu yüzden sizler mümkün olduğu kadar insicamlı olarak celseyi takip ediniz. Onun ayrıca sizleri kontrol etmesi hususunda enerji kaybına uğramasını istemiyoruz. Böylece sizlere daima bir tatbikatın açılımı ile beraber bilgi vereceğiz. Yararlanmaya çalışınız.

P: Sualleriniz varsa, sorunuz.

S: Geçen celse, 'Hiç bir problem, insanın kendindeki problemi halletmek kadar güçlük arzetmez' dediniz. Kişisel problemin güçlük arzetmesi hangi yöndendir?

P: Problemlerin çoğu, ferdin şahsiyetine yakın, nefsanîyetiyle gayet sıkı alâkası olan problemlerdir. Fert, içinde bulunduğu durumun daha üstündeki bir realitenin tatbikatını yapabilmesi için, bir evvelki durumunun farkına varması icabeder. Dış hadiseler, sadece sizlerin ferdî tatbikatlarınızı kolaylaştırmak bakımından birer sebeptir. Bu bakımdan hepiniz, bütün insanlık yegâne ihtiyacı olduğu vicdan seviyesine ulaşmak mecburiyetindedir. Bu bir noktadır. Ferdin bu noktaya ulaşabilmesi için pek çok süzgeçten, imtihandan ve ıstıraptan geçmesi icabeder. İcabın zarureti, yine ferdin kendi gerçek şahsiyetiyle uydurma şahsiyeti arasındaki tercihidir. Fert, insan demek istiyorum, uydurma şahsiyetlere, uydurma değerlere çok düşkün bir seviyededir. Bu, tam bir putperestliktir. Uydurmanın karşısına sahih olan şahsiyetini koyabilmesi, imtihanlarla, ıstırapla ve dışarıda meydana gelen hadiselerle mümkün olmaktadır. Anlayacağınız kadar açılmıştır zannederim.

S: Önceki hafta, bir organizasyona dahil olmayışın kişi için sonuçlarını belirtmiştiniz. Geçen hafta ise, bir organizasyona bihakkın iştirakin başarılı olabilmesinin şartlarını sıraladınız. Bunlardan *birincisi*; 'Ferdin mekân alâkasına' bağlı olduğunu söylediniz. Bundan, kişinin içinde yaşamakta bulunduğu ve kendisiyle en yakın ilgiyi kurabildiği çevresini mi anlamalıyız?

P: Burada mekânı üç manada anlayınız: 1 — Beşerî manada bir mekân. Bu, bildiğiniz aile, millet, cemiyet tarzındadır. Bunun içerisine dünyevî kıymetler dahildir. 2 — İkinci mekân, o insanların şuur kaliteleriyle ilgili olan bir mekândır. Burada daha ziyade tesir kuşakları hâkimdir. Cemiyetin herhangi iki seviyeli topluluğu arasında fert olarak bir müşterek tesir kuşağı bulunabilir. 3 — Üçüncü mekân, kişilerin irtibatta bulunduğu bir Ruhî Plân'dır. Evet.

S: Geçen hafta, bir organizasyona dahil olmanın *ikinci* şartı için, 'Fertlerin psişik alâkasına' bağlı olduğunu söylediniz. Bu, kişinin ihtiyaç durumunun bir ifadesi midir?

P: Evet. Fakat buradaki ihtiyacı dar manada kullanmıyoruz. Yukarıda izah ettiğimiz üç maddenin birer müştakı olarak ihtiyaç nev'ileri vardır. Evet.

S: Geçen hafta, bir organizasyona dahil olmanın *üçüncü* şartı için, 'Fertlerin fikrî ve vicdanî kalitesine' bağlı olduğunu söylediniz. Bu, kişilerin aldığı tesirleri değerlendirebilme gücü müdür?

P: Hayır. Fertlerin fikrî ve vicdanî kalitesi, tesirleri çekebilme gücüdür. Tesirleri almak, ancak çekebilme gücünün muayyen bir seviyeyi bulmasından sonra meydana gelir ki, orada bir tabîî akış mevcuttur.

S: Fertlerin tesirleri çekebilme gücünden neyi anlamalıyız?

P: Daha evvel sizlere, fikirlerin canlı unsurlar olduğunu söylemiştik ⁽⁵⁾. Her bir fikir, nüve olarak bir tesiri de inzıman eder. Eğer sizler, yani insan, fikirlerinin tesir kalitesini ve onlarla meydana getirdiği bir kombinezonu, bir sentezi tabiata uygun tarzda tanzim edebilirse, muhakkak ki çok kudretli tesirleri kendisine çekebilir. Bu, bir sempatisasyon kanunu'dur. *Vicdana gelince, vicdan, muhakkak ki çok üstün bir tesirin sizde galebe çalmasıdır. Vicdan, ferdin bünyesinde değil, bünyesinin dışındadır. Fakat tekâmülün muayyen merhalelerinden sonra bu üstün tesir fertte bir mihrak teşkil eder. İşte ondan sonra siz vicdanlı bir insan olarak hareket edebilirsiniz. Buradaki manayı anladınız mı?*

S: Evet efendim.

P: Tekrar ediniz.

S: Şimdi, vicdan ferdin dışında mevcudiyet arzeden bir yüksek tesir durumunda. Ferdin tekâmülünün bir merhalesinden sonra bu tesir o fertte bir mihrak noktası teşkil ediyor. Ve fert ancak o andan sonra vicdanlı hareket edebiliyor, şeklinde anladım.

P: Peki, bu nokta meydana gelmeden evvel fertte vicdanî olarak vasıflandıracağınız hareketler mevcutsa bunu nasıl izah edersiniz.

S: Bunu, vicdanı bu şekilde mütalaa ettikten sonra, onun vicdanî davranışlarını değerlendiren unsurlar ancak, kendisine yakın çevrede bulunan tesirlerin, bir nevi küçük kanunların muvacehesinde onun davranışlarının yön alması şeklinde mütalaa edeceğiz.

P: Hayır. Kim cevaplandıracaktır?

S: Âdeta vicdanî hareket bundan evvel fertte bir dış empozisyon, bir nevi şeriat tatbikatı gibi oluyor diye düşünüyorum.

P: Güzel. Bu noktadan hareket ederek ilâve etmek isteyen var mı?

S: Kişi bu şeriat dolayısıyla yavaş yavaş bir idrâke doğru gidiyor, bir zorlanma ile açılıyor, bunu böyle müşahade ediyoruz. Acaba doğru mudur?

P: İdrâkte mesuliyet vardır. Vicdanlı tatbikat her vakit mesuliyeti inzımam etmez.

S: Bir sual sorabilir miyim efendim?

P: Hayır. Bu probleminiz yarım kalmıştır, bunu bir dahaki haftaya halledilmiş görmek isteriz. Diğerine geçiniz.

S: Geçen hafta, bir organizasyona dahil olmanın dördüncü şartının, 'Fertlerin idealize etme kabiliyetine' bağlı olduğunu söylediniz. Bu, kişinin kendisini gayeye yöneltecek olan bir muhassala elde edebilmesi ve bu muhassala istikametinde yürüyebilmesi midir?

P: Bu muhassalanın elde edilişi her şeyden önce, ferdin imanlı tatbikatına bağlıdır. Demek ki esas olan, fertteki idealizasyonun iman nokta-i nazarından mütalaaasıdır ki, o da şu manaya gelir: Fert, daha yukarıda izah ettiğimiz üç şıktan biri olan Ruhî bir Plânla alâkadardır. Onun idealizasyonu ruhî plânındaki yerini buluncaya kadar devam edecektir. Şimdi eğer fertler arasında bu ruhî plândaki yerini tayin etme gücü muayyen dozda bulunup da aynı gayret gösteriliyorsa, onlar bir organizasyona lâyık kimselerdir. Dindeki 'Mücahitler' bunlardandır. 'Şehadet' ise, bu ideali-

zasyonun ruhî nokta-i nazardan tam gerçekleşmesidir. Yani, varlığın kendi ruhî plânındaki yerini bulmasıdır. Bu şekilde ilk defa ve kendi arzunuzla size bir sembolün izahını yapmış oldum. Evet.

S: Geçen celse, bir organizasyona dahil olmanın *beşinci* şartı için, 'Oradaki fertlerin enkarnasyonla ilgili kaderlerine tâbidir' dediniz. Bu sözünüzle, müşterek ihtiyacın yönelttiği yöndeki müşterek cehitkârlık mı kastedilmiş olmaktadır?

P: Müşterek ihtiyaçlar kastedilmiştir, bu, bir. İkincisi: Eğer bu organizasyon[un] bir kütle üzerinde müessiriyet kazanacak tarzda teşkilatlanması icap ediyorsa, muhakkak ki onların enkarnasyonlar bakımından da müşterekliği mevzubahistir. Yani onlar geçmiş hayatlarında da aynı tesir mekânı içerisinde ve hatta aynı psişik mekân içerisinde de bulunmuş kimselerdir. Buna bir misal olmak üzere Cemiye-tinizde bazı kimselerin bu tarzda bir enkarnasyon müşterekliği içerisinde mevcut olduğunu söyleyebiliriz. Ve Cemiyetinizin organizasyonu meydana gelirken, en azından bir tesir müşterekliği aranmaktadır. Aynı kuşağa dahil olmak manasında. Evet.

S: Geçen celse, 'Bazen de insan, muayyen tesir devreleri içerisinde sivrilen bir ihtisasa kadar gidebilir. Bu sivrilik onun her vakit asıl gayesi üzerinde de bulunmayabilir' dediniz. Buradaki, her zaman asıl gaye üzerinde bulunmayı mı bir Din Günü zaruretini ortaya çıkarmış olmaktadır, yoksa bu sivriliklerin çoğunluğunun asıl gaye üzerinde oluşuna mı bir Din Günü'yle cevap verilmiş olunmaktadır?

Medyom: Anlamadım, nakledemiyorum. Bir daha okuyun lütfen.

S: (Soru tekrar edildi).

Medyom: Anlayamıyorum. Bunu daha başka türlü anlatamaz mısınız?

S: Anlatayım. Geçen celsemizde, muayyen tesir devreleri içerisinde gayet sivrilen ihtisaslardan söz edildi. Bu sivrilen ihtisaslardan her zaman asıl gaye üzerinde olmadığından da bahsedildi. Bu, asıl gaye üzerinde olmayışı mı bir Din Günü zaruretini ortaya çıkarmaktadır, yoksa bu sivri-

liklerin asıl gaye üzerinde oluşunun çokluğu mu, adet itibariyle çokluğu mu bir Din Günü zaruretinin ortaya çıkar mıştır?

P: Birincisi.

S: Geçen celsemizin müşahade kısmındaki sembolik mısır'dan neyi anlamalıyız ve hayatımızdaki sembollere bunu nasıl teşmil etmeliyiz?

P: Önce biz sizden soralım. Belki de sizler bunu kendiliğinizden anlamışsınızdır. Müşahadenin umumî manası nedir önce?

S: Müşahedeyi aslî gayeye yönelebilmek bakımından ne kadar sıhhatli yapmışsak o nispette aslî gayeye yaklaşmış yahut da oraya doğru yönelmiş oluruz.

P: Evet. Başka?

S: Bence bu müşahadede, sembolü herhangi bir obje üzerinde aramaktan ziyade, karşısında bulunduğumuz varlığın halet-i ruhiyesi mühim. Herhalde gerek spatyomda gerekse dünyada, bu mısır satan çocuğun durumunda bulunan pek çok varlıklar mevcut. Böylece ne yaptıklarını bilmeden bir şeyler almak, bir şeyler yapmak, ihtiyaçlarını güya gidermek tarzında düşünüyorlardır. Binaenaleyh, bunların acaba daha başka şeylerin mevcut olduğunu anlamaları nasıl kabil olur? Zannederim ki bu müşahade bize bu tarz varlıklara icab-ı halde yardım etmek imkânını vermek için verildi. Böyle...

P: Güzel bir noktaya temas etmişsiniz. Başka?.. Bu tarzdaki görüşmelerimiz sık sık vuku bulabilir. Sualle karşılaşma, fikirlerinizi beyan etmeye bu celselerin usulü olarak uymaya mecbursunuz. Evet. Misal, esas itibariyle insanın kuvvetli bir yapısını ifade etmektedir. Bu kuvvetli yapı, insanın kendisiyle alâkalı olan her şeye ziyadesiyle önem veriş, kendisinden biraz uzakça olan başka şeylere önem vermeyişinden ibarettir. İnsan, ulaşacağı hedefine, o hedefle uygun olan vasıtaları seçmemekle de maluldür. İnsan gerçekten, çok ihtiyacını duyduğu şeyleri bir türlü elde edememek durumuyla da karşı karşıyadır. *Mısır*, insanın fikrî ve vicdanî hürriyetinin sembolüdür. Fakat misalde olduğu

gibi, bu gayet basit çok başka yollarla da elde edilebilecek bir ihtiyaç için alet olarak kullanılmaktadır. Siz, zamanı belli olmayan bir sahneyi dinlediniz. Bu varlık şimdi çoktan yeniden enkarne olmuştur. Bunun tekniği başkadır. Ve şimdilik sizleri pek ilgilendirmez. Anlatılmak istenen, insanın fikrî ve vicdanî hürriyetini, ki bu aynı zamanda tabikatin esası demektir, temin etmesi için muhakkak ki misalde olduğu gibi sadece kendisine yakın olan menfaat âlâkalarını değil, uzak olanlarını da temin etmesi gerekir. Bu, insan için, bir organizasyona dahil olmak, yeni bir tesir kuşağına bürünmek, biraz daha geniş şuura sahip olmak demektir. Çocuğun mısır satışından alıkonuluşu ise ikazlar, tekdirlere ve ızdıraplardır. Bütün bunlara rağmen, insan gene de mısır satmakta devam edecektir. Çünkü muhakkak ki alıcısı hâlâ vardır. Bu kadar. Başka sualiniz var mı?

S: Cemiyetle olan yakın ilgim dolayısıyla bana karşı yakın çevremde meydana gelen menfi reaksiyonları nasıl yorumlamalıyım ve bunları müsbet yöne ne şekilde çevirebilirim?

P: Çevrem dediğiniz zaman nereyi kastediyorsunuz?

S: Hususî hayatımı efendim.

P: Evet. Buna ait bir usul vermiştik ⁽⁶⁾. Menfi reaksiyonlar umumî olarak geri tesirlerdir. Meselâ bir kimse bir harekette bulunur ve yanlış bir netice elde eder. Bir menfi durumla karşılaşır. Orada meydana gelen saha menfi bir sahadır. Her menfi olan geridir. Bu, kâinatın yapılışı nizamı dairesinde böyledir. Şimdi, eğer bir hadisede bir menfi tesir meydana çıkıyorsa, hadisenin mekânında ve diğer şartlarında esas itibarıyla bu menfiliği çekecek bazı esaslar mevcuttur. Bu esaslar izale edilmeden o hadiseden müsbet bir netice istihsali çok zor veyahut hiç mümkün değildir. Bu durumda, faaliyetlerinizin müsbet halde mütalaa edilmesi bakımından, herşeyden önce muhitinizdeki menfi tesirlerin ve menfi tesir kaynaklarının mecralarını değiştirmek veya izale etmek mecburiyetindesiniz. Meselâ pratikman, hangi tesir altında kalmaktadırlar, sizin ile sizin konunuz arasındaki seti veyahut kendileri arasındaki seti ne manada almaktadırlar?

S: Benim Cemiyete olan bağılığımı aşırı görmekteler ve bu aşırılığı azaltmamı talep ederek tarizlerde bulunmaktalar.

P: Siz muhakkak ki onlara makul şekilde hareket etmek mecburiyetindesiniz. Enerjinizi muvazin şekilde harcamamazsanız, neticede zararlı olacak olan gene sizsiniz. Muhakkak ki her organizasyonun kendi dairesinde bir mesuliyeti vardır ve her mesuliyet kendi puanı itibariyle bir diğerinden aşağı kalmaz. Bunu bütün günlük hayatınıza aynı derecede tatbik edebilseniz, aksayan hiç [bir] noktanız hemen hemen kalmaz. Cemiyet içerisindeki mesuliyet duygunuz ne derecede gelişmişse, bunun dışında bulunan her türlü mesuliyet duygunuz da o derece gelişebilmelidir. Sizden istenen Cemiyet inkişafı değil, fikrî ve ferdî inkişaftır. Çünkü Cemiyet herşeyi itibariyle başka bir organizasyona dahildir. Makul olarak halledebilirsiniz işinizi. Evet.

S: Geçen celse, 'Kâinatta öyle varlık sistemleri mevcuttur ki, oradaki talim ve terbiye sadece yanılmaya müstenittir. Ve bunun doğrusu onlar için o mekânda varit değildir. Gene öyle varlıklar mevcuttur ki, onlar için yanılma mevcut değildir' dediniz. Bu yanılmayan varlıkları dünya vasatı dışında mı mütalaa etmeliyiz ve bu hal içindeki varlıkların tekâmülleri nasıl olmaktadır?

P: Tekâmül hiç bir zaman karşılıklı soru-cevap tarzında değildir onlar için. Yani onlarda ikili denge unsuru başka türlü çalışır. Sizlerde daima müsbet ve menfinin mücadelesi tarzında görünmekte, fakat orada ya müsbet veyahut sırf menfi içindedir. Şu bakımdan: Yani ikinci bir hal tarzı mevcut değildir. Dünya şartlarına göre ikinci bir hal tarzlarına ihtiyaçları yoktur. Bunu kavramanız güçtür. Biteviye değil, orada sadece birtakım kanunların tatbikatında ajan (görevli, memur) tarzında çalışılır. Bu kadar söyleyebiliriz.

S: Yani bu varlıklar dünya vasatının dışında olmuş oluyor bu durumda?

P: Gayet tabi.

S: Hadiselerin bize neler anlatmak istediğini anlayabilmemiz için bazı yardımcı bilgiler verebilir misiniz? Böyle bir çalışmada dikkat etmemiz gereken belli başlı noktalar neler olabilir?

P: Hadiseleri müşahede ederken, iki şeye dikkat ediniz. *Birincisi:* Sizden gayri olanlar üzerindeki tepki nedir?... *İkincisi:* Sizdeki tepki nedir? Hadiseleri müşahede ederken kendinizde nasıl bir ihtiyaç hali mevcut olduğunu tespit ediniz. Karşı tarafta nasıl bir ihtiyaç hali olabilir tarzını tespit ediniz. Hadiseleri müşahede ederken, günlük probleminizin, umumî durumunuzun ve bilhassa vicdanî ihtiyacınızın neler olduğunu tespit ediniz. Karşı taraf için de aynı şeyleri tespit etmeye çalışınız. Bunlar mühim noktalar-
dır. Evet.

S: Efendim, rüyaların bize vermek istediklerini anlayabilme hususunda ne gibi şeylere dikkat etmek lâzım, ne şekilde değerlendirmek lâzımdır?

P: Rüyalarınızı behemchal tespit ediniz. Daha evvel böyle tespit edilmiş bir rüyanız mevcutsa onunla mukayese ediniz. Şuurunuzun düzenli ve düzensiz bir durumda olup olmadığını tespit ediniz. Ve eğer rüya umumî mana itibarıyla bir kehaneti anlatmak istemiyorsa, muhakkak sizin içinde bulunduğunuz tesir nev'ini izaha yarayacaktır. Gerek şuurlu ve gerekse kapalı-şuurlu olarak elde etmiş olduğunuz tesirlerin sizde meydana getirmiş olduğu yeni değişiklikleri sembolize edecektir. Bu yönde çalışınız, icap ederse sonra tekrar sual açabilirsiniz.

Celse-5... Kademe-3... 18-12-1965... Cilt-3

P: Evet. Hazırlanmış sualleriniz varsa sorunuz.

S: Vicdanı, umumî tekâmül plânını koruyan bir yüksek tesir alanı olarak görmekteyiz. Bilgili davranışın, bu durum muvacehesinde değeri nedir?

P: Zinciri çözünüz. [Celse başlamadan önce medyomun arzusu ile kurulan bir dakikalık psişik zincir kastedilmektedir.] Bir daha okuyun.

S: (Sual tekrar okundu.)

P: Vicdanî hareket ile bilgili hareket, birbirinin mütemmimi olmakla beraber, ikincisi birincisinden daha irtifa kazanmış bir durumdur. Şöyle: Vicdan tarzında tezahür eden genel bir ruhî tesir, ferdin herşeyden önce idrâkli olmasını

temin içindir. İdrâk hadisesi ise, ferdin, bilgisini tatbikat sahasında noksansız olarak ispat etmesi demektir. Şöyle bir durum daha var: Vicdan, her bir varlığı muayyen incelikteki bir tesirin içerisine çekmek üzere faaliyettedir. Bu muayyen incelikteki tesir ise, bir devresinden sonra artık varlık şuurunda açık seçik prensipler ve bilgiler tarzına geçer. Bu, tatbikatta da böyledir: İlk vicdan sesini duyan bir kimsenin, bunu, mütereddit tarzda karşılaması ve birtakım tefsirlere tâbi tutması, onu, bu işin bilgisine vakıf olamayışından dolayı sarsıntılar içerisinde bırakır. Demek ki, bir kimse vicdan sesine kolaylıkla uyamayıp bunu muhtelif şekillerde tefsire tâbi tutuyorsa, netice olarak da bunu yerine getiriyor veya getiremiyorsa, biliniz ki bu hususta açık ve seçik bir prensibe sahip değildir. Eğer vicdan sesinden evvel kendisinde bir bilgi, bir prensip bulunmuş olsaydı, onun için vicdan sesi, sadece küçük bir ikazdan başka bir şey olamazdı.

Bugünkü insanlık cemiyetinde bilgi ve prensip yoktur. Buradaki bilgi ve prensip, İlâhî İrade Kanunları'na vukuf demektir, ki mesuliyet sahasına göre bunları kullanmak demektir. Müşahede etmişseniz, hiç bir kimsede bu İlâhî İrade Kanunları'nı kendi buutu içerisinde tatbik edebilecek takat ve tabiat mevcut değildir. Bunun yerine, kendisini yukarıda izah ettiğimiz merhaleye götürecek olan vicdan sesini ikame etmişlerdir. Şunu neticelendirmek mümkündür ki, esasında her bir vicdan sesi ve vicdan ikazı ve nihayet vicdanî bir tesir ve plân, doğrudan doğruya bir bilgi'nin muhtelif örtüler içerisindeki zuhurundan başka bir şey değildir. O kimseye sorunuz ki, neden sen vicdanının emrini yerine getirdin? Size ya adaletten, ya ahlâkî bir düsturdan veyahut bir şeriatten bahsedecektir. Fakat hiç bir zaman bütün bunların daha üzerinde bulunan bir esbabı göstere-meyecektir. Bunun böyle oluşu, insanlık merhalesinde, varlığın mesuliyet denen büyük kavramı, kollektif fiili bileme-yişinden ileri gelir. Sorunuza cevabımız bu kadar.

S: Tesir kuşakları ile ruhî plân arasındaki münasebet nedir? Buradaki ruhî plân müşterek bir kader plânını yahut organizasyonunu mu ifade eder? Ayrıca dinlerdeki Levh-i Mahfuz tabiri ile bu durumun münasebeti var mıdır?

P: Önce birinci paragrafı..

S: Tesir kuşakları ile ruhî plân arasındaki münasebet nedir?

P: Tesir kuşağından ne anlıyorsunuz?

S: Fertlerde mevcut fikirlerin inzımmam ettiği tesirlerle meydana gelmiş müşterek bir tesir alanını anlıyorum.

P: Başka anlayışı olan var mıdır?

S: Fertlerin ihtiyaç duydukları tesirleri aldıkları bir plân, müşterek ihtiyaçlarının karşılandığı bir plân. Aynı tesirlere ihtiyaç duyan fertlerin müşterek ihtiyaçlarının karşılandığı bir plân.

P: Evet. Bu nedir?

S: Tesir plânı.

P: Evet. Tesir kuşağı?

S: Tesir kuşağı da bu müşterek ihtiyaç sahibi fertlerin bulunduğu bir vasat diyebilir miyiz, bilmiyorum?

P: Bir daire. Evet, bu söyledikleriniz makuldür. Başka bir izahta bulunacak? Bu sual müştereken mi hazırlanmıştır?

S: Çalışmalarımızda temas edildi, yalnız müştereken olmadı efendim.

P: Suallerinizi mümkün olduğu kadar müşterek tarzda hazırlayınız ki, duygularınız, fikirleriniz ve ulvî tesirleriniz bir mecra içerisine girebilsin. Umumî sevginin teknik çalışışı böyledir. Sevgi mefhumunu, bir gönül işi olmaktan çıkarmanız gerekir.

Evet. *Tesir kuşağı*, varlıkların içinde bulundukları tekâmül realitesinin, bu özel bir tabirdir, tekâmül realitesinin onlar üzerinde meydana getirmiş olduğu ihtiyaçlardan dolayı neşredilen tesirlerin müşterek bir rezonansından ibaretir. *Tesir plânı* ise, bu kuşağın ayrı bir buut içerisindeki, başka bir buut içerisindeki tezahürüdür. Öyle bir durum ki, bir tesir kuşağı içerisinde bulunan varlıkların tümü, muayyen bir buutun dışına çıkıldıktan sonra, gene kendi kendilerinin besleyicisi durumuna geçerler. Burada dairevî tesirleri mütalaa etmeniz gerekir. *Dairevî tesirler*, bir varlıktan intaç edip, neşrolunup cevabının geldiği tesirler demek-

tir. Bu âdeta, atılan bir taşın tekrar dönüp insana gelmesi demektir. İşte Ruhî Plân, sizin bu tesirlerinizi umumî te-kâmül nizamı içerisinde herhangi bir aksaklığa sebebiyet vermeyecek şartlar içerisinde size aksettirendir. Böylece fert, ya da varlık, hem kendi kaderini tayin etmiş, hem hürriyetini ve iradesini kullanmış ve hem de muayyen bir plânın tatbikatında fonksiyoner olmuş demektir. Bu kadar. İkinci kısım?

S: İkinci kısım, buradaki ruhî plân, müşterek bir kader plânını yahut organizasyonunu mu ifade eder sorusuydu, ki izah edildi tahmin ederim.

P: Evet.

S: Üçüncü kısım, Kuran'daki Levh-i Mahfuz tabiri ile bu durumun münasebeti var mıdır?

P: Yoktur. Evet, başka soru?

S: Ruhî plân'da yerini bulma cehdinde bulunan 'mücahitler'in yanında, ruhî plân'ın bütününi temsil eden ferdin durumunun veyahut sistemin ne şekilde izahı mümkün olur?

Medyom: Anlamadım, nakledemiyorum.

S: Şimdi, ruhî plânda yerini bulma gayretinde bulunan mücahitlerin durumu karşısında, bu ruhî plânın bütününi temsil edebilen bir sistemin veya ferdin durumu ne şekilde izah edilebilir?

P: Bu suali soran arkadaş, sorduğu şeyin yahut aradığı şeyin ne olduğunu biliyor mu?

S: Şöyle bir düşünce ile hareket ettim bu suali tanzim ederken: Yeryüzünde kendi ruhî plânındaki yerini bulmak gayretini gösteren mücahitlerin bütününi kavrayan bir sistemin, bir iman topluluğunun bütünü hakkında verebileceğimiz, serdedebileceğimiz değerler ortaya konmasını arzu etmiştim.

P: Bu bilinemez, insanlar tarafından da anlaşılamaz. Bu, âdeta ruhî bir topoğrafyadır. Sorduğunuz soruda, işin mahiyeti hakkında gerekli bilginiz yok; bu yüzden cevaplandırmıyoruz. İdrâkli olmanız lâzım. Evet.

S: Efendim benim gene tesir kuşakları ile ilgili bir soru olacak. Birbirini tanımayan ve hiç maddî irtibatı olmayan fertlerin tesir kuşağına iştirakleri nasıl olmaktadır, burada bağlı şuurun durumu nedir?

P: Bunların tesir kuşağına iştirakleri mevzubahis değildir. Yani bu hadise, sonradan meydana gelen bir durum değildir. Evvelden vardır. Bu, varlığın beden öncesi hayatından itibaren başlar. *İnsan olarak zuhur ettikten sonra, o tesir kuşağının içerisinde muayyen devreler ve safhalar geçirir. Bu bir genel haldir. İkinci bir tesir kuşağı ise, varlığın cehdiyle müterafık olarak elde etmiş olduğu merhaleler neticesinde kazandığı liyakatlerin meydana getirdiği, bir tesir kuşağıdır. Bu, birincisinin dahilinde, fakat ondan müstakil olarak bulunan bir haldir.* Böyle olunca, ilk sual soran arkadaşınıza verdiğimiz cevapta olduğu gibi, tesir kuşağına dahil olan fertler, bunu, gayrişuur içerisinde hallederler. Şuurlarına akseden husus, sadece basit bir sempatisasyon ve sevgi tezahürü tarzında değildir. Mümkündür ki; sevgi, sempatisasyon halleri içerisinde bulunan kimseler, her zaman aynı tesir kuşağı içerisinde olmasınlar.. Yani demek istiyoruz ki, sizin müşahedenize çarpan sempatisasyon, sevgi, karşılıklı anlayış her vakit o iki kimsenin aynı tesir kuşağı içerisinde bulunduğunu ispat etmez. Aynı ayrı tesir kuşakları içerisinde bulunan kimselerin müştereken alâkadar olabildikleri üçüncü bir nokta mevcut olabilir. Ve oradan tesir alabilirler. İşte beşerdeki sempatisasyon, bu nev’iden bir sempatisasyondur. Umumiyetle aynı tesir kuşağı içerisinde bulunan kimselerin birbirlerinden haberleri olmadığı gibi, birbirlerine zıt hareketlerde de bulunabilirler. Fakat bu hareketler detaylı ve şümüllü tarzda tetkik edilirse, onlarda bir müşterek vasfın, müşterek bir ana vasfın bulunduğunu görebilirsiniz. Bu ana vasıf, o tesir kuşağının mütebariz hususiyetlerindendir. Tatmin oldunuz mu?

S: Evet.

P: Evet, başka suali olan?

S: Geçen celse, 'Vicdana gelince, vicdan, muhakkak ki çok üstün bir tesirin sizde galebe çalmasıdır. Vicdan, ferdin bünyesinde değil, bünyesinin dışındadır. Fakat tekâmülün muayyen merhalelerinden sonra bu üstün tesir fertte bir mihrak teşkil eder. İşte ondan sonra siz vicdanlı bir insan olarak hareket edebilirsiniz' dediniz ve ardından, 'Pe-

ki, bu nokta meydana gelmeden evvel fertte vicdanî olarak vasıflandıracağınız hareketler mevcutsa bunu nasıl izah edersiniz?’ diye sordunuz. Bunun üzerinde düşündüm ve bir şeyler hazırladım. Hatta, şayet tasvip edilirse bu hazırladığımı da mecmuada neşretmeyi düşünüyorum. İzin verirseniz düşündüklerimi okuyayım: Bu mihrakın teşekkülünden önce fertte çeşitli şeylere, çeşitli kimselere ve çeşitli olaylara karşı çeşitli derecelerde düşkünlük, sevgi ve sempati mevcuttur. Bu düşkünlük, sevgi ve sempatinin pek çoğu, belki de hiç birisi, olması gerektiği istenen dozda değildir. Belki noksan, belki fazla, belki de gerektiği yönden başka istikametlere yönelmişlerdir. Yani bütün bu duygularda idrâkli bir ölçü mevcut değildir. Daha başka bir deyişle, ferdin bu safhada vicdan terazisi bozuk ve ayarsızdır. Şöyle ki, ferdin bu safhada çok sevdiği, çok sevmediği, hiç sevmediği veya nefret ettiği şeyler, kimseler ve olaylara karşı olan hareketlerindeki vicdanlılık ölçüsü; sevgi veya sevgisizliğinin derecesiyle mütenasip olarak çeşitlilikler ve dolayısıyla noksanlıklar arzeder. Halbuki sözü edilen mihrakın teşekkülünden sonra artık, fertte sevgi duygusu tam dozunda karar kılmıştır. Böyle anlıyorum. Herşeye, herkese, her olaya karşı gerektiği dozda bir sempati teşekkül etmiştir. Bu safhada hiç bir şeye, hiç bir kimseye, hiç bir olaya karşı nefret duygusu düşünülemeyeceği gibi, fazla düşkünlük ve bağlılık da söz konusu olmamak gerek. İşte bu safhada vicdanî hareket, muhakemenin hatta iradenin üstünde bir oluş haline gelmiş, başka türlü davranılamayacak bir hal almıştır, diye düşünüyorum.

P: Evet. Bir seviyeden güzel izah etmişsiniz. Hareketlerinizde serbestsiniz. Evet.

S: Okuyabilir miyim efendim?

P: Buyurun.

S: Fert, şariat tatbikatı yaparken önceleri Yukarı’dan verilen emirleri, peşin fikirler olarak kabûl eder. O hayatları boyunca karşısına çıkan hadiseleri iyi müşahade ederse, hadiselerden aldığı bilgilerle tabiata uygun sentezler yapabilirse, başlangıçta cehennem korkusu veya mükâfat-

landırılma arzusu ile tatbik ettiği emirleri birer hakikat olarak benimseyecektir. Bu hakikatlerin, ferdin şuurunda bir dñzen dahilinde sıralanışı ise, vicdanî tesirin insanda tezahürünü ve bir mihrak teşkil etmesini temin edecektir. Kanaatimce, bu nokta teşekkül etmeden evvel, vicdanî tatbikat bahis konusu değildir. Vicdan plânı ile hiç irtibat kurmamış bir varlığın evlâdını sevmesi, onu himaye etmesi bile, ilk bakışta ne kadar vicdanî görünürse görünsün, hal böyle değildir. O insan aslında, evlâdını kendinden bir parça telakki etmektedir. Fert, vicdan plânı ile irtibat kurmaya başladığı devreden itibaren vicdanî ve nefsanî tesirler zaman zaman birbirine karışacaktır. Mihrak tam manasıyla teşekkül edene kadar fertte bazen nefsanî, bazen de vicdanî davranışlar hâkim olacaktır. Yani vicdanî mihrak fertte tedricen teşekkül edecektir. Benim de hazırladığım bu efendim.

P: Evet. Bu iki arkadaşınızın izahatlarına ek bir izahat var mıdır?.. Burada kaç kişisiniz?

S: On üç kişiyiz galiba.

P: On üç kişiden iki kişi mi kendilerine tevcih edilen bir fikrî çalışmaya iştirak ihtiyarını göstermiştir?

S: Efendim benim de bir takririm vardı, izin verirseniz okuyayım: İnsanın daha üst bir plânın, onları varolmakta devam ettirmesiyle muttasıf olan fikirlerinin inzımam ettiği tesirlerle meydana getirdiği bir kombinezonu, içinde yaşadığı tabiatın şartlarına uygun tarzda tanzim etmesiyle, bu uygun kombinezonun tevlit edebileceği tesirlerin yüksekliği, yahut diğer bir tabirle tâbi oldukları tesir kuşağının yükseklik göstermesi sağlanmış olacaktır. Bu da bize vicdanî diyebileceğimiz hareketlerin izahını verecektir, şeklinde bir izah düşündüm.

P: Sizlere bazı tesirleri nakletmek ve bazı bilgileri vermek ve sizleri gene bazı işlerin tedvirinde biçimlendirmek üzere burada celse akdediyoruz. Şüphesiz, bilginiz, vicdanınız ve diğer şartlarınız dahilinde hürsünüz. İhtiyarınız, isteğiniz ve gayretinizin şu veyahut bu tarzda istimali, gene sizlere bağıdır. Bir defa, bu veyahut bir başkası veyahut diğerleri... onlara benzer tarzda herhangi bir çalışma

ya iştirak ile bir mesuliyeti yüklenmişsinizdir demek oluyor. Fakat, bütün insanlığa ârız olan şöyle bir durum mevcut ki; insan, mesuliyetini vicdanında idrâk etmemiştir, inancında idrâk etmiştir. Bu, büyük bir safhadır. Bu, katedilecektir. Varlığın inancında mesuliyetini idrâkten, vicdanında mesuliyetini idrâke geçmesi, tahakkuku kesinleşmiş bir kaderdir. Ve bunun en iyi ve matlup yolu; isteyerek, tanzim ederek, cehdederek idrâkli yürümektir.

Sizlerden istediğimiz, haftada bir gün, muayyen bir müddet içerisinde müştereken çalışmak, büyük bir anlayış havası içerisinde girmeye alışmak, yumuşak olarak suallerinizi tespit etmektir. Burada, hem sizi bir mesuliyete sokuyoruz, hem de sizi bir çok mesuliyetlerden koruyoruz. Gayri muntazam ve müdrik olmadan tanzim edeceğiniz suallere alacağınız cevaplar, sizi hayatlar boyunca ezebilir. Bu yüzden anlayış birliği içerisinde, size verilen bir kadro dahilinde sualler hazırlamanız, sizi böyle bir tehlikeli durumdan koruyacaktır. Bu yüzden beraber çalışınız. Hiç olmazsa, hazırlanmış olan sualleri daha evvel müştereken okuyabilmelisiniz.

Cemiyetinizin içinde bulunduğu bir tesir ağı mevcuttur. Bu tesir ağının kuruluşu, muayyen bir fonksiyonun icrası içindir. Ve bu fonksiyonun icrasına hadim olacak her türlü faaliyet, yerini bulur. Tam zamanında ve yerinde işler. Böyle bir tesir ağı içerisinde mesut geleceklerinizi, iyi istikbalinizi, üstün bir şuurunuzu hazırlayabilir, temin edebilirsiniz. İçinizde, vicdan sesiniz, müdrikeniz, prensiplerinizi ve bazı bilgilerinizden başka hiç bir ikna vasıtası yoktur. Hiç bir harikulâdelik bulamazsınız. Ne bir kchanet, ne bir sihir mevcut değildir. Bu bakımdan böyle iyi ve kuvvetli tanzim edilmiş bir ağ içerisinde kalmanın verdiği mazhariyeti boşa harcamadan vicdanınızla, müdrikenizle, bilginizle hareket ederek kurtuluşa doğru yürüyünüz. Ancak, idrâk edenler mecburiyet ve mesuliyet duyar. İdrâkin seviye ve kalitesine göre de bu mecburiyet ve mesuliyet türlü tarzlarda tatbikat sahasına çıkar. *Yapılan işin kalitesi katiyen mühim değildir.* Ferdin yaptığı işe bağlılığı ve ona

kendinden verdiği şeyler mühimdir. Büyük bir bina inşa eden mimarın kendi işine bağlılığı ve duyduğu mesuliyet, dikkat ve bilgisi ve hüsnüniyeti, ona ne derecede mertebe kazandırır; hasır ören bir kimsenin aynı durumları göstermesi halinde, ona da o mimar kadar mertebe kazandırır. Çünkü hayatın içerisinde cereyan eden bilgi ve prensipler, sade, açık, seçik ve katîdir. Zannedilmesin ki, karışık, büyük, yaygın işler içerisinde kalan kimselerin iktisap ettikleri tekâmül büyüktür.. Hayır. Bir kimse ki, hatt-ı hareketlerinde müdrikeşinin ve akıl prensiplerinin ve vicdanının ve kabûl etmiş olduğu imanının tatbikatını yapabiliyor, o kimse en iyi durumda bulunuyor demektir. Hakikatler çok sadedir, demiştik. Bir hasırcının işindeki itinası, semeresi; bir mimarın işindeki itinası ve semeresinden katiyen farklı değildir. Bu misalimizi hiç unutmayınız! Bu bakımdan, Cemiyetiniz içerisinde faaliyetlerinizi arttırınız. Öyle bir tesir kuşağı ve öyle bir yeni imkân devresi içerisindesiniz ki, attığınız her adımın müteakibine ait zemin temizlenmiş olacaktır. Bunu müşahade ettiğiniz zaman, daha iyi idrâk edersiniz.

Celse-6... Kademe-3... 25-12-1965... Cilt-3

P: Suallerinizi sorabilirsiniz.

S: Tekâmül realitesi, varlığın, enkarnasyonları boyunca aldığı bilgileri neticesinde elde ettiği tekâmül durumu mudur, yoksa bedenliyen dünya vasatında aksettirebildiği midir?

P: Bir daha okuyunuz.

S: (Bir daha okundu)

P: Burada iki şeyi tefrik etmeniz gerekiyor. [1 —] Realitenin önce sizin dışınızda görünen bir hali mevcuttur. Bu hal, bir üç buut nizamının sizleri mecbur kıldığı bir şartlar kombinezonu tarzındadır. Bütün bu şartlar, şüphesiz İlâhî İrade Kanunları'nın bir aksiyonudur. [2 —] Bu şartlarla intibak halinde bulunan varlık ayrıca bu dış realite ile mukayeseli olarak bir iç realiteye de sahiptir.

Dış realitenin tanzîmi, tertibi ve sevk ve idaresi doğrudan doğruya Ruhî İdare Plânları'na bağlı bir husustur. Bütün tabiat hadiseleriniz, bütün umumî sosyal hadiseleriniz

daima bu dış realite içerisinde dahil olan hususlardır. *İnsan bilgi üzere yaratılmıştır.* Bu demektir ki, insan daima araştırmak, öğrenmek ve bilmek durumundadır. Öyleyse, insan; ihtiyara, isteğe ve iradeye sahip olmalıdır. İşte böylece dışarıda üstün bir iradenin tanzim etmiş olduğu bir nizam ve buna dahil olan, kendi kendine bazı nizamlar kurmak durumunda bulunan insan mevcuttur. Şimdi, tekâmül realitesi denildiği zaman iki hususu da anlamamız gerekir. *Birincisi:* Ferdin, menşei hangi tarzda olursa olsun şuurunun kendisine arzedebileceği, kendisine verebileceği kudretler muhtevası. *İkincisi:* Bütün varlıklar muvacehesinde gerekli olan en iyi şartların meydana getirilmiş olması neticesinde doğan bir dış âlem. Muhakkak ki, varlığın tekâmülü nispetinde onun dışında bulunan diğer şeyler de ona uygun bir tarzda yeni yeni kombinezonlar almaktadır. Yani hem varlık değişmekte, hem de onun dışındaki âlem ona uygun tarzda değişmektedir. İşte insanların vicdanlı ve idrâkli olmaları, dış âlemin onlara en uygun gelecek tarzda değişmesini de intaç eder ki, insanın menfaati bu noktadadır. Kur'an, Allah hakkında, 'O, isteyenlere en iyi vericidir' der (7). Bu ayeti yukarıdaki sözlerimizle ilmî olarak açıklamış olduk. Tatmin oldunuz mu?

S: Evet. Ruh için unutmak diye bir şeyin mevcut olmadığını ve spatyomda da ancak muayyen bir merhaleden sonra tam hatırlama durumuna ulaştığını daha önceki tecrübelerden öğrenmiş bulunuyoruz. Bir bedenli için bu hal, bize, beyin yapısına bağlı gözükmektedir. Bu maddî yapının, bedenin eskimesiyle de zayıfladığını yani hafıza zafiyetinin belirlemekte olduğunu müşahade etmekteyiz. Diyebilir miyiz ki, hafıza, varlığın o enkarnasyonunda sivriltilen yanı ile ilgilidir. Bilfarz, bu sivriltilen yanın ihtiyaçları şümûllü ise hafıza kuvvetli, değilse ihtiyacı kadar zayıf veya vasat olmaktadır denebilir mi? Keza yaşlılığın meydana getirdiği hafıza zafiyetini de ferdin teksif olması gereken bu vasatta edindiği bilgilerinin daha açık bir tarzda önünde belirebilmesi için meydana gelen bir hal olarak mütalaa edebilir miyiz?

P: Hafıza, ruhun gerek tecrübeleri ile bedenlen, gerekse ilhamı ve sezgisi ile gene bedenlen, ve gerekse beden-dışı olarak aldığı bütün tesirlerin en kaba şekilde tasnif olunduğu bir sahadır. Bu sahaların en alt ucu ise, beyin ismini verdiğiniz bir organın kabiliyetleri arasında yer etmiştir. Her madde kendine has bir vibrasyon intişar ettirdiği gibi, gene kendi kabiliyeti ile ilgili olarak bir çok vibrasyonlarla irtibat halinde olabilir. Bu irtibatı bir geçirgenlik tarzında, bir tadil edicilik tarzında, bir sadece destek olma tarzında ve nihayet bütün bunları depolama tarzında da olabilir. İşte beyin organınızın yapı taşları olan beyin hücrelerinizin, bazen bazı tesirlerin, tatbikat sahasına süratle çıkarılabilmesi hususunda desteklik ve depo yapma vazifeleri mevcuttur. Demek oluyor ki, hafıza hadisesi, hıfzetme hadisesi doğrudan doğruya ruhun muhtelif mahreçlerden elde etmiş olduğu tesirleri desteklemek veyahut onları saklamaktan ibaret olmaktadır. Herhangi bir aksaklık demek, bu destek ve saklama vazifesinin ifasında bazı engellerle karşılaşmak demektir. Yani oradaki maddenin vibrasyonel karakteri, ya daha yüksek bir tertibe ulaşmış, veyahut artık o işi görmeyecek tarzda başka bir şeye kalbolmuştur. Nasıl ki yeryüzünde bazı maddeleriniz muayyen bir devre sonra kendi kimyevî terkebini tadil edebilir ve kendi özelliğine ait tezahürleri artık gösteremez.. Eğer maddedeki bu değişikliği takip edebilir ve bu değişikliğin önüne geçebilecek başka bir vibrasyonel kanunu kullanabilirseniz, ne hafızavî bozukluklar ve ne de aksaklıklar meydana gelir. Ve istendiği kadar da, muhakkak ki tekâmül şartları içerisinde olmak üzere, arttırılabilir. Bu kadar.

S: Geçen celse, 'İnsan olarak zuhur ettikten sonra, o tesir kuşağının içerisinde muayyen devreler ve safhalar geçirir. Bu bir genel haldir. İkinci bir tesir kuşağı ise, varlığın cehdiyle müterafık olarak elde etmiş olduğu merhaleler neticesinde kazandığı liyakatlerin meydana getirdiği bir tesir kuşağıdır. Bu, birincisinin dahilinde, fakat ondan müstakil olarak bulunan bir haldir' dediniz. Varlığın cehit ile elde ettiği merhalelerin karşılığı olan tesir kuşağının yanısıra,

bir diğ er tesir kuşağının içerisinde de bulunması, onun diğ er ihtiyaçlarının ve eksikliklerinin tamamlanması içindir diye düşünüyoruz. Bu düşüncemizde doğru muyuz acaba?

P: Doğrusunuz. Yalnız bu ihtiyaç problemini iyi kavramanız gerekir. Her hadiseyi ihtiyaç kadrosunda görmek mümkündür. Fakat, ihtiyacın nev'ini ve hangi menşee [ait ve] muhtaç olduğunu da az çok anlayabilmeniz gerekir. Böylece, kendi nefsinizi ve başkalarını sevk ve idarede ustalık kazanırsınız. Evet. Başka?

S: Geçen celse, 'Yapılan iş in kalitesi katiyen mühim değildir' dediniz. O iş te gösterilen niyet ve cehdin önemli olduğu anlaşıyor. Bir de yeryüzüne vazife ile inen mürşitlerin yaptığı iş ler var. Bunların bilmediğimiz tarafları, hususiyetleri var mıdır acaba?

P: Şimdi, iş lerin kalitesinin önemi yok derken, şunu kastetmiştik. İnsanın müdrikesi ve çağrışım kabiliyeti muayyen derecededir. Deterministik olarak hadiselerin birbirini takip edişindeki büyük ahengi ve manayı ve gayeyi uzun zaman gözleyebilmek ve ondan istifade edebilmek kudreti de pek yoktur. Öyle zannedilebilir ki, ancak mevcut olan hadisenin içerisinde, umumun seçkin gördüğü ve itibar ettiğı bazı şeylerin esas itibariyle değerli olduğu kanaati doğmuş olabilir. Bu hatalıdır. Kâinat içerisinde büyük hadiselerin başlangıcı, kütleві hadiselerin ortaya çıkışı, daima yukarıda söylenenin aksine, yani insancıl [beşerî] bir kaliteleştirmenin dışında meydana gelmiştir. Onun için, ferdin her ne olursa olsun, iyi niyeti ve gayreti ve sebatı onun için en esaslı bir dayanaktır. Hiç bir kimse hiç bir surette falan hadisenin çok ileride veyahut çok sonra veyahut pek yakın, daha büyük ve çok daha şümüllü hadiselerin sebebi olmayacağını ileri süremez. Çünkü sizlerin kıymetli olarak tavsif ettiğiniz hadiselerin esası, onun şümül derecesi ile alâkalı olmaktadır. Ne kadar çok benimsenmişse, ne kadar çok tasvip görüyorsa o şey, hadise, fikir, bilgi o derecede kıymetlidir denemez. Mukaddes Kitaplar iyi tetkik edilirse [görülür ki], daima bunun aksini ifade ederler. Mukaddes Kitaplardaki mesellerin pek çoğu, beşerî realite ile ru-

hî realitenin yani Ruhî Plânların insanlara çizmiş olduğu realitenin değişik olduğunu gösterirler. Böylece meselâ, put-severliğin çok yaygın olduğu bir muhitte çok cılız bir 'tek Allah' fikri çıkabilir. Aynen sizler gibi düşünülmüştür. Rağ-bette ve yaygın olan fikir muteberdir. Fakat netice, hâkim olan unsur, dış realitenin icap ettirdiği bir hakikat olarak ortaya çıkmıştır. Yani 'tek Allah' fikri galebe çalmıştır. Muhakkak ki bunları yapanlar sizlerin, Peygamber, Mürşit ismini verdiğiniz vazifeli kimseler de aynı durumda idiler. Tazyik, tehdit ve imkânsızlıklar içerisinde idiler⁽⁸⁾. Fakat onlar, tam manası ile bir iyi niyet sahibi, tam manası ile bir cehitkâr, tam manası ile imanlı insanlar idiler. Size söyleyeceğimiz bu kadar.

S: İnsana hız kazandıran ve insan hayatında büyük rolü olan ümit nedir ve bundan nasıl istifade etmeliyiz?

P: Ümit, kademe kademedir. Çocuksu ümitlerinizden, nefsanî ümitlerinizden, zihnî daha doğrusu felsefî ümitlerinizden, ideal ümitlerinize kadar yükselebilir. Şüphesiz insanın ümidi, her işte kârlı çıkmaktır. Her işte kârlı çıkış nefsaniyetten, idrâkten ve vicdandan da doğabilir. Bu ümit, varlığın düşmüş olduğu geri seviyenin muhakkak ki katedileceğine dair bir ümittir. Bu ümit, varlığın içinde bulunduğu tabiat kanunlarının ahengini duymaktan dolayı, iyice dinleyeceği büyük bir musiki parçasının sevincinden dolayı bir ümittir. Bu ümit, kademe kademe inen tesirlerin üstün hazzı içerisinde kalabilme ümididir. Bu ümit, kendi realitesini aşmanın ve daha geniş bir şuur ile tatbikat yapabilmenin ümididir. Bu ümit, tam bir vicdan ile nefsanîyetin çığnenmesi ümididir. Bu ümit, varlığın içinde bulunduğu sistemde bilerek fonksiyon alması ümididir. Ümit, hayat kaynağıdır. Ümit, ilhamdır, tesirdir, bilgidir. Ve nihayet ümit, imandır. Bu kadar.

S: Başka sorumuz yoktur efendim.

P: Günlük problemlerinizi karşılaştığınız ve sizi gerçekten sıkan, taciz eden durumları tespit ediniz. Sizin hamle almanıza veyahut bir harekete geçmenize, bir kalp huzuru içerisinde kalmanıza engel teşkil eden her şeyi tespit

ediniz, bu, bir... Gerek İncil'den ve gerek Kuran'dan birer tane olmak üzere müştereken, anlayamadığınız iki sembol hazırlayınız. Aranızda görüşmesini yapınız, ne manaya gelebileceği hususunda bir fikrinizi beyan ediniz ve söyleyeceklerimizi sonradan dinleyiniz, bu, iki... Eğer aranızda sebebi ne tarzda olursa olsun bir ahenksizlik mevcut ise, gerçek bir avraya yakışan ruh salâbeti zaman zaman azalıyorsa, bunu behemehal ortadan kaldırınız. Suallerinizin kalitesi, cehdinizin nev'i ve gayesi ve bilhassa düşüncelerinizin, bildiğiniz ve bilemediğiniz çalışma tarzı bu celselerin kalitesini tayin edecektir. Şimdiki halde Üçüncü Kademe'deyiz. Size bağlı olarak bu İkinci Kademe'ye de inebilir, Dördüncü Kademe'ye de çıkabilir. İhtiyar ve fakat idrâk sizde olsun. Her işte böyle olsun. Makul olmakla, vicdanınızı inançta vicdandan, idrâkte vicdan tarzına çeviriniz. Yani daima imanlı bir akılcı olunuz.

Celse-7... Kademe-3... 1-1-1966... Cilt-3

P: Suallerinizi sorabilirsiniz.

S: Geçen celsenin son kısmında, yapmamızı söylediğiniz birinci husus üzerinde konuştuk ve esas itibariyle aynı problemde birleştiğimizi gördük. Bu bakımdan, her ne kadar şimdi okuyacağım problem, birinci tekil şahısla yazılmışsa da hepimiz adınadır. Durum şu efendim: Üç açık cümle ile ifade olunabilecek üç bilgi var. 1 — Hayat kendiliğinden manalıdır. 2 — Ölüm ötesi hayat vardır. 3 — Yaratıcı vardır.

Çevremizdekilerin huzursuzluğu ve esas sıkıntılarının bu bilgileri kabûllenememekten ileri geldiğini anlıyorum. Fakat kendi yetersizliğim yüzünden, yani kendi inancımın aklî bir inanç değil hissî bir inanç olması yüzünden yahut belki imanlı vicdandan idrâkli vicdana geçememiş olduğumdan bu kimseleri tatmin edememekteyim. Açık seçik bilgiler veremiyorum. Ve bu veremeyişimin sıkıntısını çekiyorum. Bu, şahsen gerek benim ve gerekse başta da belirttiğim gibi hepimizin en önemli problemi. Gerek Cemiyet dışı uğraşmaları, gerek Cemiyet içi çalışmaları aksatan, kalp huzurunu bozan, hamle almaya engel olan başlıca husus.. Bu üç konuda açık seçik aklî bilgiler mümkün değil midir?

P: 1 — Hayatın manalı oluşu, açık ve seçik olarak ortaya konabilir. Burada takip edilecek metot, önce ferdin müşahhas bir müşahededenden ve mücerret bir müşahededenden elde etmiş olduğu şeyleri sentez tarzında birleştirme gücü önde gelir. İkincisi, yine ferdin bütün hadisatı muhtelif sebepler ve neticeler ile birbirine ilâştirebilmesi gerekir. Yani hiç olmazsa sizin buutunuzda cari olan bazı kanunların isimlerini dahi bilmesi gerekir. Üçüncü husus ferdin realitesi ile ilgili bir mefkûre tarzıdır. Her mefkûre, her insan zihninde bir tahayyül meydana getirmez. Çünkü o mefkûre, her şeyden evvel varlığın realitesi ile ilgili bir husustur. Demek oluyor ki, sizler, muhitinizde bulunan insanlar üzerinde herhangi bir vaaz ve nasihatte bulunurken, onların realitelerini bilmek mecburiyetindesiniz. Zira ancak realitelerinin kendilerine vermiş olduğu bir tasavvur veyahut tahayyül ile sizin fikirlerinizi tahlil ve tanzim edebilecektir. Burada umumî yol; mantıkî ve akıl prensipleri yoludur. Tecrübeleriniz ve aklî ilişkileriniz, şüphesiz hayatın manalı bir nizam içersinde bulunduğunu gösterin. Bir diğer tali husus da, ferdin bizzat tecrübe geçirmesidir. Tecrübeye müstenit olmayan ferdî tasavvurlar, başka türlü tasavvurlar tahtında sarsılabilir veya yer değiştirebilirler. Mananın kudreti, ferdin şahsî tecrübesi neticesinde hâsıl olan derunî bir sezgidir.

2 — Ölüm ötesi hayata gelince, bunu sizin katiyetle, birinci plânda olduğu gibi izah etmeniz mümkün değildir. Bundan evvelki celsede söylendiği gibi, insan bilgi üzere yaratılmıştır. Araştırmak, öğrenmek, tecrübe etmek ihtiyacındadır. İnsan, hasselerinin mahkûmudur. Tasavvurları ve tahayyülleri seyrek zamanlarda ve çok nispi olarak ancak hasselerinin dışına taşabilir. İhtiraslarının gölgesi dışında ancak pek nadiren ideal bir şeyi tahayyül edebilir ve isteyebilir. Böyle olunca, bir insanın, ölümü, bir sonun başlangıcı ve varlığın gerçek hayatı olarak kabûl edebilmesi için tecrübeye girmesi gerekir. Fakat tecrübe, kendiliğinden olan bir şey değildir. Muhakkak ki pek çok değişik tertipte diğer etkenlere, faktörlere muhtaçtır. Burada da bir kimse-

nin ölüm ötesi hadiseyi var kabûl etmesi, mevcudiyetin ilâ-nihaye devam edeceğini öğrenmesi, önce, o ferдин gene re-alitesi ile ilgilidir. Sonra, o ferдин tasavvur ve tahayyülle-rinin kalitesi ile ilgilidir. Daha sonra ise, ferde, bu türlü fi-kirleri nakletmek isteyen kimsenin o fert üzerinde icra ede-ceği tesirle ilgilidir. Bu tesirin yerli yerinde olabilmesi için [o] fertle o kişi arasında müşterek bir tesir plânının mev-cut olması gerekir. İşte böylece, sizden öncekiler, sizler ve sizden sonrakiler apaçık bir bilgiye ulaşmadan evvel dai-ma kendi şahsî delillerini veyahut yapılabilen tecrübeleri ortaya koymakla yetinmek mecburiyetindedirler. Olabilir ki, sizinle veyahut sizlerle aynı tesir plânında bulunan ve fa-kat şuuru kapalı olan pek çok kimse bundan müteessir ola-bilirler. Böylece, pek umduğunuz kimselerde değil de, hiç ummadığınız kimseler üzerinde köklü değişiklikler hâsıl olabilir.

3 — Tanrı hakkındaki inanca gelince, bu hususta hiç kimseye hiç bir şekilde katî bir delil veremezsiniz. Bu ta-mamiyle bir iç tecrübenin ortaya koyduğu bir iman hali-dir. Nasıl olur ki, Kendisinin meydana getirmiş olduğu var-lık, Kendisi hakkında var veya yok tarzında hüküm verebil-sin! İnsan, Tanrı'yı kabûl edip etmemekte serbesttir. Bu kadar. Evet. Sorunuz?

S: Grubumuzun daha önceleri sistemli bir din etüdü ça-lışması yapmamış olması nedeniyle, vazifemizi mevcut bil-gilerimize istinat eden ve hepimizce müşterek olarak or-taya konan, İncil'den Ruh-ül Kudüs ve Kuran'dan Âdem ile Havva sembollerini seçerek hazırladık. Önümüzdeki haf-tadan itibaren ise, bu sembol seçme vazifemizi şu şekilde yapmayı kararlaştırdık: Her hafta yapmakta olduğumuz iki saatlik celse çalışma günümüze, İncil ve Kuran'ın birer haf-ta önceden tespit ettiğimiz kısımlarını okumuş ve buralar-dan semboller çıkarmış olarak geleceğiz. Ve bu münferit çalışmayı müştereken değerlendirerek sembollerini seçeceğiz. Acaba Plân tarafından bu kararımız için eklenecek ve dü-zeltilecek hususlar var mıdır?

P: Sembollerinizi istediğiniz tarzda seçebilirsiniz. Fakat bunları usulü dairesinde cevaplandırıp cevaplandırmamak bize aittir. Bu şekilde de size yol göstermiş olacağız. Bilhassa, Mukaddes Metinlerde mesellerin umumî sembolizmini bulmaya çalışınız. Şüphesiz bu arada münferit sembollerin de izahını yapmak mümkündür. Evet. Bugün için biraz evvel sorduğunuz semboller mi kararlaştırdınız?

S: Evet efendim.

P: Bu hususta bir hazırlığınız var mıdır?

S: Var efendim.

P: Okuyunuz.

S: Ruh-ül Kudüs'ü, fonksiyonerlerin tâbi bulunduğu Plân'ın yüksek tesirleri olarak anlamaktayız.

P: Umumî fikir midir bu?

S: Evet efendim.

P: Pekâlâ. Ruh-ül Kudüs, her Din Günü boyunca bütün insanlığın moral tekâmülünü tanzim eden Vıcdan Plânı'dır. *Ruh-ül Kudüs, sadece ferdin ve fertlerin bir ve çok olarak bilgi haricindeki, Kâinat bilgisi haricindeki bütün manevî durumları ile alâkadar olan, onları Kâinat bilgisinin alınmasına hazırlayıcı mahiyette her türlü gayretlerini değerlendiren bir Plân'dır.* O, esas itibariyle bütün insanların içindedir⁽⁹⁾. Diğer tabir olarak, doğrudan doğruya pek büyük ve pek şümüllü bir tesire ve hâkimiyete sahip olan Vıcdanî Organizasyon veya İdare Mekanizması diyebilirsiniz. Bu kadar. Âdem ile Havva sembolüne gelince, ne tespit ettiniz?

S: Âdem'i, insanın daha cennetteki hali, yeryüzüne yani maddeye bağlanmadan evvelki hali olarak tespit ediyoruz. Cennetten kovulmasını ise, maddeye bağlanması olarak kabûl ediyoruz. Esas fikir budur.

P: Başka düşüncesi olan var mı?

S: Âdem, varlığın, otomatizmadan kurtularak bir hürriyete yönelişini, yani kendisinin temsil ettiği mütcal bilgiyi idrâk etme haline yönelişini temsil etmektedir.

P: Peki Havva?

S: Havva da, bu vasatta varlığın münferit hareket edemeyeceğini, diğer varlıklarla alâkalı bir şekilde bilgi alış verişinde bulunacağını bize anlatmaktadır.

P: Vakıa, sözlerinizde pek çok hakikat payı mevcut. Fakat bunlar sıralı ve homojen değiller. [Bu izahınız] daha önceki izahtan daha makbuldür. Biz de bu hususta bazı ipuçları verebiliriz.

1'inci husus: *Âdem sembolü, sizin üç buutlu realitenizde ve sizden gayrilerin üç buutlu realitesinde büyük bir dengeyi ifade eder. [Âdem ve Havva] ikili denge unsurunun aktif sembolleridir. Gerek maddede ve gerekse madde-üstü durumlarda, kâinat nizamı içerisindeki umumî ahengi temin, ancak birbirine müessir olan ayrı ayrı kuvvetlerin mevcudiyeti ile kaimdir.*

2'nci husus: *İnsan yani psişik kudreti haiz müessiri-yete sahip varlık, tecrübe sahası itibariyle müsbet ve menfi iki tesir plânı arasındadır. Müsbet ve menfi olan bu iki tesir plânı, insandan habersiz olarak, daha doğrusu kendi sahasında bulunan varlıklar zümresinin mukadderiyle doğrudan doğruya ilgilenmeden, kendi aralarındaki cidalî yürütürler. İşte insan, bu cidalin arasından geçmek ve kendini yükseltmek mecburiyetinde olan bir varlıktır⁽¹⁰⁾.*

Âdem'in cennette bulunuşu, varlığın bu iki tesir plânının haricinde yaşayışını temsil eder. Cennetteki kovulma unsuru ise, içinde bulunduğu plânın dışında mevcut olan realite hakkında, gerçekler hakkında varlığın birtakım tahayyül ve tasavvurlara ulaşması ve bunu istemesidir. Her istek cevaplandırılır. İmdi, Havva hem varlığın içinde bulunduğu müsbet ve menfi iki plânın karışımını ifade eder, hem de onun yani varlığın —burada Âdem[in]— içinde bulunduğu sistemdeki fonksiyonunu çizer. Bu fonksiyon, Âdem'in aynı zamanda hem müsbet, hem menfi karakterleri haiz olarak bu cidal sahasında başarıya ulaşabileceğini gösterir. Bu söylediklerimizi de kendi bildiklerinizle meczedip yeniden bir karara varabilirsiniz. Bu kararınızı izah ettiğiniz zaman, daha net bir çözüme gidebiliriz. Bu kadar.

S: Burada müsbet ve menfi tesir plnlarından bahsedildi. Bu müsbet ve menfi tesir plânlarını, nefsaniyet ve varlığın ruhî taraf olarak mı anlamalıyız?

P: Hayır, reel olarak.

S: Efendim, buradaki 'elma' ve 'yılan' sembolleri hakkında bilgi rica edebilir miyim?

P: Siz kendi tasavvurlarınızı söyleyiniz.

S: Elma sembolünü, bilgi edinme arzusunun fiiliyat safhasına çıkması olarak görüyorum.

P: Güzel.

S: Yılan sembolünü de, bu duruma varlığı iten, destekleyen bir plân şeklinde, yahut nefsaniyet...

P: Yılan sembolü, insanlara iki manada verilmiştir. Biri müsbet, biri menfi. *Müsbet manada yılan*, Ruh İdare Mekanizması'nın koruyuculuğunu, hâkimiyetini ve herşeyi kapsadığını anlatmak içindir. *Menfi manada yılan*, menfi tesir plânlarının, müsbet tesir plânı karşısındaki insana kıyasla hareket tarzını gösterir. Bu kadar.

4'nc Kademe: şimdi dinleyiniz. Dünya vasatı, gayet sratlı olarak ve her türlü olayı ile tam bir ahenk teşkil ederek *müsbet birliğe* doğru gitmektedir. şimdiye kadar yeryüzünde mevcut bulunan moral müesseseler, ferdin sadece tasavvur ve tahayyül olarak diğerkâm olmasını temin edebilmiştir. Tahayyül ve tasavvurda diğerkâmlık, aktif şekle döndüğü zaman, realitenizde, ancak otomatizma içerisinde kendini gösterebilmiştir. şimdi ise, aktif birliğin icap ettirdiği bir hal ve bir değişim mevzubahis. Fert, tahayyül ve tasavvurundaki diğerkmlığını fiilen ve bilgi içerisinde ortaya koymakla karşı karşıyadır. Ve bu ortaya koyuş durumu, otomatizmanın müeyyideleri ve teşvikleri ile değil, bizatihi ferdî bir şuurla meydana gelmek mecburiyetindedir. Sorunuzun ilk başında belirttiğiniz سوالın bir cevabı da budur. Her insan yavaş yavaş şuurlanmak gayreti içerisindedir. Ve bu, ona ızdırap tevhit etmektedir.

Cemiyetinize gelince, şüphesiz burada kendine münhasır bir tesir temerküzü mevcut. Bu tesirden nemalanmak, ferdin gayreti ile mümkündür. Hiç bir şekilde ve hiç bir

tarzda sizler buradaki tesir temerküzünden müstağni olmamalısınız. Küçük realite oyunları, yanlış tasavvur ve tahayyülünüzün sizleri ulaştırdığı ihtiras barikatları, buna engel olmamalıdır. İşte gayretiniz bu yönde bir gayrettir. Cemiyetinizin hareket istikameti de, dış realitedeki hareket istikametinde gitmektedir. Yalnız bu gidişte semere iki türlü olacaktır: a — Fertler kendi yerlerini kendileri [tayin edemeyip], daha bir üst merciin tayinine muhtaç olacaklardır.. b — Ya da fertler, kendi yerlerini tayinden başka, diğerlerine de yerlerini tayin hususunda yardım edeceklerdir... Hiç kimse kolay kolay heba edilmez. Bir çarkın dönüşünde, o çarkın maddesel yapısının en ufak bir atomik dengesizliği nasıl mevzubahis olabilirse, ne derecede önemi haizse, aynı zamanda çarkın hüviyetini tayin eden diğer çarklar da aynı derecede hüviyeti haizdir.

Ruh-ül Kudüs, bütün gücüyle gökten yere doğru uzanmaktadır. Bu uzanış, muhakkak ki her vakit sevinç çılgınlıkları içerisinde değil, belki de ızdırap iniltileri içerisinde olacaktır. Belânın türlü müşahede edilecektir. Neden? Çünkü fert, kendisine çok evvelden beri el uzatmış olan Ruh-ül Kudüs'ün tesirleri ile beslenmeyi, ona göre hareket etmeyi kolaylıkla öğrenememiştir. Kaybetecek olanlar, bu talimi yapmış olanlardır. Öyleyse, insanların yapması gereken en pratik çare, hareket; vicdanının sesini dinlemekten başka bir şey değildir. O ses, Ruh-ül Kudüs'ün uç noktalarıdır. Yani, insanın moral yükselişini temin eden en yüksek kanal, besleyici ana boru, kaynaktır. Bütün sczgiler, bütün ilhamlar ve bütün moral bilgiler bu kanaldan gelirler⁽¹⁾. *Şimdi olduğu gibi..* Tahayyül ve tasavvurlarınızı gökten yere indiriniz. Hadiseleri müşahade ederek, tahayyül ve tasavvurlarınızı tahvil ediniz. Makûl bir vicdana sahip olmaktan başka bir emeliniz bulunmasın ki, vicdanî bir idrâke ulaşsınız.

Celse-8... Kademe-3... 8-1-1966... Cilt-3

P: Bugün celsenizin çok zayıf olduğu müşahade edilmiştir. Aranızda bu zayıflığı meydana getiren sebepleri izaile ediniz. Evet. Sualleriniz varsa sorabilirsiniz

S: Geçen celse 'Ruh-ül Kudüs, sadece ferdin ve fertlerin bir ve çok olarak bilgi haricindeki, kâinat bilgisi haricindeki bütün manevî durumları ile alâkadar olan, onları kâinat bilgisinin alınmasına hazırlayıcı mahiyette her türlü gayretlerini değerlendiren bir Plân'dır' denildi. Bu sözlerdeki, kâinat bilgisi haricindeki bütün manevî durumlar'dan ne anlamalıyız?

P: Siz izahınızı yapın.

S: Şimdi, varlığın herhangi bir epröv sahası ile irtibat kurmadan önceki durumu burada kastedilmektedir. Yani onun bir iç yapısı sözkonusudur. Kendisinin ilk yaradılıştan almış olduğu müteal bilginin o fert yapısında meydana getirdiği dışa taşmalar olarak anlıyorum.

P: Başka?

S: Efendim, ben de bu durumu, müsbet tesir plânlarının varlıkla olan irtibatını kuvvetlendirmesi, gittikçe arttırması, uç noktasının, varlığa uzanan uç noktasının daha kuvvetli olarak tesir aktarması şeklinde anlıyorum. Manevî desteklemesi...

P: Başka?

S: Efendim, ben de kısaca, ferdin vicdan seviyesine doğru, vicdan plânına doğru hamle yapması olarak anlıyorum.

P: Neyi anlıyorsunuz?

S: Moral tekâmülden, Yukarı'dan gelen müsbet tesirleri, müsbet plândan gelen tesirlere tutunarak yukarıya doğru hamle yapmasını ve vicdan seviyesine doğru yükselmesini anlıyorum.

P: Başka?.... Bu celseden yalnız bu üç arkadaş mı mesuliyet duymaktadır?... Yazık oluyor! Ömrünüzün hiç bir noktasında böyle bir imkânla karşılaşmanıza imkân yoktur. Kâinat içerisinde zuhur eden her hadise, çok belirli şartlar ve çok belirli tesirler tahtında zuhur eder. Ve bunların tekrar bir araya gelmesi mümkün olur ise de, varlık [artık] o mekânda değildir. Binaenaleyh varlık yönünden mümkün olamaz. Sualinize verdiğiniz cevaplar şunu gösteriyor ki, sorduğunuz suali katiyen anlamamışsınız. Sual anlaşılmadıktan sonra cevap verilmez. Geçiniz. Evet, başka bir sual.

S: Menfi ve müsbet tesir plânlarının kendi aralarında ki cidallerini (12) yürütmelerinden neyi anlamalıyız?

P: Suallerinizi, şu şekilde anladık ne dersiniz, diye sorunuz. Böyle hazırlanmış sualiniz yoksa, hepsini terk ediniz. İzahını yapabileceğiniz sualleriniz var mı?... Evet.

S: Efendim, geçen celsedeki, Âdem ile Havva sembolünde genel olarak aşağı yukarı bir fikre varmış durumdayız. O da şu: Bu müsbet ile menfi tesirler var ve ruhî plânları müsbet olarak ve objeler yani maddeler âlemini menfi olarak ele alıyoruz. Bunların meydana getirdiği tesirler var. Ve bu tesirlerin mücadelesinden ortaya bazı olaylar ve hadiseler çıkmaktadır. İnsan, bu olay ve hadiselerin içinde yaşayarak o hadiselerin vukuunda meydana gelecek neticeyi tevhit eden tesiri yakalayıp ve böyle bir gaye uğruna, bu suretle tekâmülünü arttırmak gayesi uğruna bu vasatta bulunmaktadır. İkili denge unsuru içerisinde. Bu sembolde de Âdem, böyle bir âlemin dışındaki bir varlıktır. O, böyle bir âlemde imtihandan geçmeyi, tecrübeden geçmeyi arzu ediyor. Yukarı plânları temsil eden Havva kendisini bu yöne yöneltmek arzusunda. Ancak, aşağı-menfi plânı temsil eden bir cazibe olarak kadın şeklinde yani madde âlemini temsilen, Âdem'i cezbetmiş ve onu kendi gayreti ile 'elma'yı yemeye, yani fiili işlemeye zorlamış, yardımcı olmuştur. Ve bunun neticesi olarak da bu iki, müsbet ve menfi unsurlu vasatta tecrübelerden geçme durumuna gelmiştir varlık, diyebilir miyiz?

P: Kısmen hakikatine yaklaştığınız noktalar mevcut. Bilhassa varlığın müsbet ve menfi tesirler arasında bir inkişafa mazhar olması noktası doğrudur. Bu sembollerin daha makul tarzda anlaşılabilmesi için, Mukaddes Metinlerdeki sembollerin veriliş tarzlarını tespit etmeniz lâzımdır. Bu âdeta, bir gün ışığının prizmada kırılışından sonra hâsıl olan türlü renklere benzer. Gün ışığı bir semboldür. O sembolü çözdüğünüz zaman, yedi muhtelif renkten meydana gelen titreşimler manzumesini görürsünüz. Her bir renk, münferiden sembol demek değildir. Yani güneş demek değildir. Fakat güneşin bu renge muhtaçlığı da meydandadır. Şimdi, Mukaddes Metinlerdeki sembolleri izah ederken, onları üç plân üzerinden değerlendiriniz:

Birinci plân, arz plânıdır. Yani insanın, insan ve eşya ile olan münasebetini tanzim eden hayat plânı. Halihazır realitenin ifade ettiği şeylerin bütünü içerisinde bir sembolün çözümüne gidiniz.

İkincisi, insanın tâbi olduğu bir tesir plânı ile ve gene bunların ikisinin müşterek bir ameliyesinden hâsıl olan bir 'gelecek plânı'nı düşününüz ve bunun içerisinde bir sembolü tayin ediniz.

Üçüncü sembol ise, bir ve ikinin gerekli şekilde sentezinden hâsıl olacak bir üçüncü nevi olacaktır. Bu, kâinatta mündemiç bazı bilgilerin, sizler için lüzumlu olan bazı bilgilerin ifadesi olur. Bu sizin için bir yoldur, deneyiniz.

Bercket versin ki, Ruhî İdare Mekanizmaları, varlıkların bütün isteklerini ve bütün cehitlerini derhal önlerine getirmekte acele etmiyorlar. Gene bereket versin ki, varlıkların bilmeden, idrâk etmeden, şuursuzca fakat ihtiyatsızca isteyip talep ettikleri yükü onların sırtına vurmamaktadır. Çünkü insan, gerçekten cahildir. Cahilliği demek, bizatihi muharrik kuvvetine sahip olmadan, yüzde yüz sahip olmadan hareket eden otomat [oluşu] demektir. İnsanlar cahildir, dolayısıyla insanlar otomattır. Tahrik unsuru olmadan, hiç bir insan veyahut sizin manzumenize (sisteminize) dahil varlıklar, kendiliklerinden bir vetire olamazlar. Saik daima, ruhun dışından ona empoze edilmektedir. Şimdi bu duruma göre, İdare Mekanizması, insanların sevk ve idaresinde nasıl bir metot kullanmaktadır? Şöyle bir metot kullanmaktadır: *Umumî tekâmül muvacehesinde kadrosu tespit edilmiştir. Yani ezelin ebedin yaratıcısı olan bir kadro tespit edilmiştir.* Sizin ezel ve ebediniz, Mutlak [Allah] nazarında sınırlıdır, yani onlar hiç bir zaman sizin ezel ve ebet mefhumlarındaki gibi bir sonsuzluk ifade etmezler. Esas itibariyle, sonsuzluk da, Mutlak nazarında bir sınırdır. Böyle olunca, ezel ve ebet gibi iki muayyen kadro arasında bulunan varlık, tatbikatsızlık ve görgüsüzlükten mütevellit bir cehaletin yükü altında ezilebilir. Fakat, *insandan, kâinat mekanizması nokta-i nazarından önemli şeyleri ifa etmesi beklenilmektedir* (13). İşte insanın bütün maddî ve

ruhî tecrübeleri, bütün maddî ve ruhî bilgileri, en zelilinden en ulvîsine kadar geçirmiş olduğu bütün safahat, bu gayenin tahakkuku bakımından ortaya çıkmıştır. Hiç bir sistem, hiç bir tasavvur, hiç bir tahayyül bunun karşısında bulunamaz ve bunu aşamaz. Mukaddes Kitaplarınız insanın böyle bir plâna ulaşabilmesi için yapması gerektiği her şeyi bir sistem ve metot dahilinde vermektedir, ama sembolik.. İşte sizler, hangi düşüncenin tesiri tahtında olursa olsun, hangi iyi niyetle hareket edilirse edilsin, mesuliyet ve iman derecesi ne olursa olsun, bu tip kitapların anlaşılması noktasından bilgiyi almak veya alamamak durumu ile karşı karşıyasınız. Bilgi almanın en iyi şekli 'tecrübe etmek' ve 'sormak'tır. *Tecrübe*, muhakkak ki peşin fikirsiz ve sebep-netice kanunu dahilinde icra edilmelidir. Tek yönlü değil, muhtelif yönlü müşahede edilmelidir. *Sorma*'ya gelince, bu herşeyden önce, ferdin şuurlu hareket edip etmemesine bağlı olur. Nasıl ki hayatınızın içerisinde bir hadisenin akışı ile beraber, o hadisenin ne gibi haller tevhit edeceğini nefsaniyetiniz nokta-i nazarından ince ince düşünüyorsanız ve çok yönlü hareket etmeye çalışıyorsanız, bir bilginin istihsalinde de aynı nefsaniyeti gösteriniz. İnce ince düşünüp, çok yönlü hareket ediniz. Muayyen kadro tespit edildikten sonra, varlığın iyi niyet, vicdan ve idrâk içerisinde hareket etmesi veyahut etmemesi durumları gözlenir. Ferdin bir işteki başarısı veyahut başarısızlığı mühim değildir. Mühim olan ferdin o işte sarfettiği samimi cehit ve elde etmiş olduğu neticeleri vicdan istikametine doğru tevcih edişindeki idrâk mühimdir. İçinde bulunduğunuz sistem ve âlem, o kadar tasavvurunuzun fevkinde imkânlar ve hayatlar bahşedicidir ki, sizin hareketlerinizin şu veya bu tarzda olması, o sistemin kilını dahi kıpırdatmaz. Yalnız, eğer varlık, yaptığı ameliyede iyi niyetini ve samimi cehdini esirgemiş, elde etmiş olduğu neticeleri vicdan istikametinde sevk edecek idrâki gösterememişse, işte o vakit bütün varlıklar muvâcehesinde bir elem her tarafı kaplar. Böylece, yerlerin ve göklerin sizler için örtülü olduğunu görürsünüz. Bir insanın gözünün kör, kulağının sağır ve yüreğinin karanlık ol-

masını tevhit eden asıl sebepler saydıklarımızdır. Elde ettiğiniz neticelerin istikametini, sizce iyi veya kötü, daima vicdanî bir kanaldan tatbikat sahasına götürmeye çalışınız. Yalnız ve sadece bu, sizin hakiki kurtuluşunuzu temin edebilir. Fakat buna ilâve, iyi niyetli üstün niyetlerinizi de gösterebilerseniz, işte o zaman bilginin parlaklığı ile yüz yüze gelirsiniz. Yani artık, sizleri moral bakımdan inkişaf ettiren sistem, bir hadden sonra vazifesini, sizlere bilgi ile hizmet edecek olan bir sisteme terkeder. Yani varlık, otomatik hareketlerden, idrâkli davranışlara geçer. İdrâkli davranışın en mükemmeli insan-üstü bir hayattır. İnsan-üstü hayat ise, moralin mevcut olmadığı bir hayattır. Burada moralin mevcudiyetsizliği, varlığın va'z-ü nasihat, tedip, tedris, misal kanunu, takdir gibi bir otomatizasyona yol açan müeyyidelerden uzak, hareket saiklerini kendiliğinden yaratan bir durum olmasını gösterir. İşte o zaman insan, kendi sırtına vurulan yükü taşıyabilecek bir kudreti haizdir, denebilir. Ve böylece Havva'nın rolü, Âdem'i düşmüş olduğu cehennemden, arzdan, bilgi ağacından nasip aldıktan sonra tekrar cennete çekmekle son bulur.

Celse-9... Kademe-3... 22-1-1966... Cilt-3

P: Suallerinizi sorabilirsiniz.

S: Efendim, son iki celsemizin bilgilerini kendi bilgilerimizle birleştirerek bir toparlama yapmış bulunuyoruz: [Burada, son iki celsede Sadıklar Plânı tarafından verilen, Âdem ve Havva'nın fonksiyonları, belirli bir ezel ve ebet sınırları arasından geçişleri, müsbet ve menfi tesirlerle ilişkileri ve sonuçları gibi genel bir özetleme uzun uzadıya yapılmıştı].

P: Burada meydana getirdiğiniz sentetik inşaat, verdiğimiz bilgilere uygundur. Yalnız muhakkak ki, henüz gelişmiş bir inşaat değildir. Bütün bu hadise, ezel ve ebet tarzındaki muayyen iki siklus arasında cereyan eder. Bu iki devir iki bakımdan mütalaa edilmelidir: *Birincisi*, insan kademesinde bulunan ruhun bu kademe içerisinde tekâmül devirleriyle ilgili siklusları, bu büyük devreleri ifade edebil-

diği gibi.. *İkincisi*, ayrıca kozmik olarak da devre'leri ifade etmektedir. Siz yani yeryüzü ve diğer eş küreler'den ikisi ⁽¹⁴⁾ aynı ezel ve ebet içerisinde hareket etmek kaderiyle doludur. Bu verdiğimiz bilgiyi, hayatınızın daha geç devrelerinde açık ifadeler tarzında öğreneceksiniz. Yani yeryüzünde herhangi bir hadise veyahut herhangi bir ruhî devre meydana gelirken, bu sadece yeryüzünde olmuş olacak değildir. Kozmik olarak da zikredilen, diğer iki küreyle ⁽¹⁵⁾ beraber müşterek büyük bir siklus içerisinde meydana gelecektir. Ve muhakkak ki insanlığın atisi, diğer iki kürelerin atile-riyle müşterek bir kaderi taşır.

Sizler için ezel ve ebet, daha evvel de [yani geçen celse] anlattığımız gibi, sonsuzluk ifadesi değildir. Çünkü hiç bir hadise, hiç bir ruhî faaliyet ezelde başlayıp ebette bitecek derecede sonsuz faaliyetler zinciri değildir. Sonsuz olan sadece Mutlak'tır. O'nun yanında herşey, O'na göre nispidir. Bunun için Âdem'i ezelde başlatmanız doğru değildir. Âdem, ezelden daha yenidir. Âdem'in ifade ettiği mana, bu tarz bir düşünce içerisinde mütalaa edilirse, insanın ezelden ebede doğru giden zaman akışı içerisinde çok belirli bir yeri tayin ettiğini bilmeniz gerekir. Eğer maddî olarak bir Âdem hadisesinden söz etmek icap ederse, onun mazisi yenidir. Fakat ruhî olarak bir manayı ifade etmek gerekirse, onun mazisi insanın bu kademeye çıktığı ilk anı da ifade eder. Bu kadar. Diğer fikirleriniz müsbettir. Başka?

S: Ezel ve ebet, bizim için sonsuz görünen iki mefhumdur. Ezeli, Âdem'in cennetten kovuluşu, ebedi de tekrar cennete dönüşü olarak düşünüyoruz. Ancak bizim için sonsuz görünen ezel ve ebedin, muayyen bir bilgi seviyesinden sonra belki de sonlu olduğunu anlayacağız. Meselâ, ortaçağdaki coğrafya bilgisine göre dünya, sonsuz denizlerin ortasında düz bir kara parçası olarak düşünülüyordu. Bu yöndeki bilgilerin değişmesi ve yükselmesi neticesi olarak yeryüzünün yuvarlak ve sonlu olduğunun anlaşılması gibi.. Ezel ve ebedin arasını arz vasatı gibi üç buutlu âlemler teşkil eder... [Burada, geçen celsenin son kısmındaki, Plân'ın bilgilerin bir derlemesi vardı.]

P: Ezel ve ebet hakkında söylediklerimizi mütalaa ediniz. Bunun dışında ifade etmiş olduğunuz şeyler müsbettir.

S: Evet efendim, bu hazırladığım takrir, sizin bugün söylediklerinizden daha evvel olduğu için bu şekilde düşünmüştük.

P: Evet.

S: Ezel ve ebet konusunda verdiğiniz bilgiler, önceden tertiplemiş olduğum soruyu bir çok noktalardan aydınlatıyor. Fakat zaman konusunda gene bir iki nokta [belirsiz] olduğu için, sorumu önceden tertiplemiş olduğum gibi soracağım. Celse çalışmasında, ezel Âdem'in cennetten kovuluşu, ebet ise Âdem'in cennete dönmesi olarak kabûl edilmiş idi. Zaten varlığın zaman idrâkinin, maddî kâinat içine dalmış olmasına bağlı bir husus olduğu, ruhun aslında zamansızlık durumu içinde bulunduğu söylendi

P: Evet.

S: Burada benim anlamadığım bir nokta var. O da şu: Tekâmül etmek için hadiselerin olması gerekir. Hadise ise, zamanın varlığını gerektirir. Demek ki nerede tekâmül varsa, orada zaman olmalıdır. Tekâmül sonsuz olduğuna göre, zaman da sonsuz olmalı. Halbuki ezeli Âdem'in cennetten kovuluşu, ebedi ise Âdem'in cennete geri dönmesi olarak yorumlarsak, zamanın başı ve sonu olduğunu da kabûl etmiş oluyoruz. Bizim açımızdan da anlayamadığım nokta, eğer zamansızlık diye bir şey sözkonusu ise, ruh zamansızlık durumunda nasıl tekâmül ediyor?

P: Burada nazar-ı dikkate alacağınız husus şudur: Sizin kavramlarınız, ifade tarzlarınız, düşünüş şekliniz üç buut içerisinde caridir. Tekâmül sonsuzdur. Fakat hiç bir zaman, bu, tekâmülün zamanla kaim olması demek değildir. Üç buutun dışında bulunan bir buut mevzubahis olduğu zaman, orada, sizlerin anladığınız manada bir zaman akışı mevcut değildir. Bir çok kereler söylenmiştir ki; bir çok plânlar, üç buut realitesinin dışında bulunan plânlar, üç buutun bütün akışını bir ve aynı zamanda mütalaa edebilirler⁽¹⁶⁾. Yani, üç buutun dışındaki idrâk ve ihata kabiliyeti, insanın ezel ve ebet gibi üç buut realitesine raci iki sınırın dışın-

da gözüktür. Tekâmülû sonsuz derken, bunu, zamanın sonsuzluğuna bağlayıp yeni bir neticeye ulaşmanız hatalıdır. Esasında, varlık, zamanın sonsuzluğu hakkındaki bilgisini, tekâmülünün sonsuzluğundan çıkarmaktadır, aksi işleyişle değil. Fakat, varlığın bu hali, ancak ruhun öz cevheri içerisinde cereyan ettiğinden, siz buna gayrişuur da diyebilirsiniz, yeryüzündeki şuur sathında buna ait hiç bir bilgi yoktur. Yani tekâmülün sonsuzluğu hakkında hiç bir bilgisi yoktur. Bu yüzden hareket noktasını müşahedesine ve mantığına dayandırarak tespit etmekte ve böylece tekâmülün sonsuzluğu hakkında bir karara varmaktadır. Halbuki hadise, tamamen tersine cereyan eder. Dolayısıyla, üç buut içerisinde bulunan ezel ve ebet, sonsuzluğu ifade etmez. Dördüncü buut ismini verdiğiniz üç buuttan gayri bir buut hali içerisinde bulunan bir varlık için, zaman ve mekân zaruretleri yoktur⁽¹⁷⁾. Şüphesiz bunu idrâkiniz de mümkün değildir. Fakat bir çok problemlerinizi böyle bir bilgi ile halledebileceğiniz için sizlere ifade edilmiştir. Tatmin oldunuz mu?

S: Evet efendim, fakat üzerinde yine düşüneceğim.

P: Evet.

S: Cilt-3.. Celse-3'te, mısır satan çocuk misali vermiştiniz. Şimdi herhalde onun da izahının bu şekilde yapılmış olduğunu anlıyorum.

P: Siz bağdaştırınız.

S: Mademki zamansızlık mevzubahistir, o takdirde istenilen anda o çocuğun herhangi bir durumu buraya kolayca aksettirilebilir o yüksek varlıklar tarafından diye düşünüyorum.

P: Evet. Burada zamanın nispîliği ve hatta zamanın kontrol altında tutuluşu çok müphem olarak izah edilmiştir. Fakat teknik gene değişiktir. Evet, başka سوالınız?

S: Kuran'da cennet sembolü üzerinde bir çalışma yaptım. Kuran'da zikredilen cennet, üç tasnif içerisinde incelendi.

Birincisi: Âdem'in tecrübe sahası itibariyle müsbet ve menfi tesir plânları haricindeki yaşadığı sistem veya plân

olarak ele alındı. Buna ait şu ayet düşüncemizi kuvvetlendirdi: Kur'an — 2/36: 'Bunun üzerine şeytan onları cennetten kaydırđı, içinde bulundukları nimetten uzaklaştırdı, biz de: Birbirinizin düşmanı olduğunuz halde inin, arzda sizin için bir vakte kadar kalmak ve geçinmek vardır, dedik' şeklinde zikredilen ayette, henüz tecrübe sahasına girmemiş fakat orası hakkında birtakım tahayyül ve tasavvura ulaşmış olduğu yaşayış halini birinci cennet safhası olarak aldık. Burada bir nokta nazar-ı dikkatimizi çekti. Âdem, bu cennette başka meyvelerden de yemektedir. Sadece kendisine bir ağaca dokunmaması söylenilmiştir. Bu da bizi şu düşünceye yöneltti, o plânda daha önceki faaliyetlerine ait bilgiler ile başbaşa bulunduğunu, dolayısıyla, başka plânlarda da eprövler geçirmiş olduğunu kabûl ettik. Yani burada zikredilen cenneti, bir başka siklusun sonunda varılmış olunan bir yer diye de düşünebiliriz, böyle bir kanaate vardık.

İkincisi olarak cennetin mütalaası; bu ikili denge unsurunun hâkim olduğu madde kâinatına, dünyaya, Âdem'in inişinde, dünya üzerinde geçirdiği eprövler neticesinde gerek dünyada ve bilhassa ona muadil spatyom plânlarında karşılaştığı durumlar, ikinci cennet olarak mütalaa edildi. Bu enkarnasyonları boyunca fiillerine karşılık olarak, içinde bulunduğu gerek dünyada ve bilhassa spatyomdaki ruh halleri için şu ayet misal olarak ele alındı: Kur'an — 22/23: 'Allah iman edenleri ve iyi iş işleyenleri ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere sokar. Orada altın bilezikler ve incilerle bezeneceklerdir. Giyecekleri ipektir.' Burada da fiillerin karşılığında bir mükâfat olduğu, dünyada kendisine emredilenler uğrunda yapılan maddî ve manevî fedakârlıklara da yine maddî ve manevî nimetlerin verileceğini ifade eden bu ayet ele alındı. Ve ayrıca bu ikinci gruptaki düşüncemizi kuvvetlendiren bir diğer ayet de şudur: Kur'an — 2/25: 'İman edip iyi iş işleyenlere müjde et ki onlar için ağaçları altından ırmaklar akar cennetler vardır, oradaki yemişlerden yedikçe: Evvelce de bunu yemiştik, diyecekler, onlara eski yedikleri yemişe benzer yemişler verilecek, orada onlar için her türlü kusurdan pak olmuş zevceler bu-

lunacaktır. Onlar orada daim kalacaklardır.' Burada da evvelce yediğimiz meyvelerden kasıt, anladığımıza göre, dünyada yapmış oldukları fiillerin dünyada iken duymaya başladıkları kazançlarının birer ifadesi olmuş oluyor.

P: Evet, güzel. Vicdanın sesini işitmeye başlayan kimseler, onun verdiği yüksek tesir altında büyük haz duyarlar. Bu bir iç tecrübedir. Geçirilmeden bilinemez. Aynı hâl, ferdi şuurun inkişafı ile beraber vicdanın da inkişafını takip eder. Ve serbest halde insan, yeryüzünde çok kapalı ve baskı içerisinde olmasına rağmen, duyabilmiş olduğu vicdan sesinin açık ifadelerini bulur. Bu ise, hakikatin bilgisidir. Demek ki oradaki meyveler, esas itibariyle ruhun maddî ve ruhî kanunlara olan alâkası ve elde etmiş olduğu ünsiyettir. Böylece o, insan-üstü durumun liyakatini kazanmış olur. Evet.

S: Cennette akan ırmakları; tesirler, vicdanî tesirler olarak kabûl edebilir miyiz, besleyen bir kaynak şeklinde?

P: O, *İsa'nın yeryüzünü mağlup etmesinin Kuran'daki ifadesidir* (18). Bu kadar.

S: İzninizle takririme devam ediyorum. Bu şekilde Âdem, bizzat muharrik kuvvet kendisinde mevcut olarak vicdanî kanaldan tatbikata geçer, otomatizması, idrâkli tatbikat haline döner ve belirttiğiniz gibi insan-üstü duruma varmış olur. Burada, ilk cennette bulunduğu andaki bilgi ağacı, yediği elma ile sembolize edilen bilgi ağacı yani kâinattaki bazı bilgileri alma durumu tahakkuk etmiş olarak cennete döner. Şimdi, bu cennet sembolünde kullanılan materyel de, tarafımızdan elverdiğince incelendi; ırmaklar, ipekler, meyveler ve köşkler, kelimeler olarak kullanılmıştır. Bu sembollerin seçiliş ve veriliş tarzı, hitap edilen insanların dünya materyelinden ve yaşadıkları devreden seçilmiştir. Burada tahmin ediyoruz ki, gözönüne alınan nokta, onların elde edemedikleri maddî imkânların en güzellerinin seçilmesidir. Bu, dünya plânı açısından değerlendirilirse, Tanrı yolunda yahut Mukaddes Metinlerdeki emirler yönünde, Ruh-ül Kudüs'ün sevkettiği yönde yapılan fedakârlıkların karşılığı olarak onların maddî kıymetlere değer verme-

leri yönünden kendilerine ancak maddî nimetlerin mükâfat olarak verileceği, ilk anlamda mütalaa edilmiştir. Bilâhare, bu kuşağın yükselişinin, onlara verilecek nimetlerin maddî yönlerden olmayıp ancak kendi vicdanlarında bırakacakları, kendi şuurlarında bırakacakları maddî ve ruhî bilgiler olabileceği düşünülmüştür. Bu şekilde, insanın tâbi olduğu tesir plânı içerisindeki hareketleri ile ileride gerek dünya hayatında gerekse spatyom plânlarında karşılaşacağı durumları bize göstermektedir; cehennem olacaktır veya zikredildiği gibi cennet olacaktır..

Üçüncüsü, bu şekilde dünya plânına göre ve şu dünya plânı ile insanların tâbi olduğu tesir plânına göre değerlendirilen iki halin de tarafımızdan yapılabilecek bir üçüncü mütalası ise bize, Ruh-ül Kudüs'ün yahut yüksek emirlerin taht-ı tesirinde insanların gösterecekleri fiillerin neticelerinin şu veya bu olabileceğinin bize bilgisini vermektedir. Bu şekilde tahlil yaptık, siz ne dersiniz?

P: Buradaki senteziniz, elinizdeki materyelinize göre müsbettir. Fakat daha kuvvetli bağları ihtiva edecek olan ara bilgiler mevcut olmadığı için insicam yoktur. Bu çalışmanızın daha insicamlı olabilmesi için, diğer celselerimizde sualler sorabilirsiniz.

S: Evet efendim.

P: Başka سوال var mıdır?

S: Bugün için yoktur efendim.

P: İnsan olarak varlığın başarabileceği en üstün şey, kendi hareketlerine hâkimiyettir. Denebilir ki, insanı yeryüzünden ayıracak olan en önemli bilgiler bulunsun, fakat bunların içinden bir tanesi; ferdin kendi hareketlerine vicdanı kanalıyla almış olduğu bilgiler tahtında yön vermesidir. Vicdanın ne olduğunu izah etmiştik ⁽¹⁹⁾. Bunun için insan, nefsanîyetiyle mücadele halindedir, fakat mağlup. Bunun için insan tahayyülü ile mücadele halindedir, fakat yenik. Ve bunun için insan, bugünkü devrede 'müsbet' ismini verdiği, sırf tecrübe sahasında kalmış bazı şeyleri kabûl etmek ve inanmak istemektedir ⁽²⁰⁾.

Bu duruma göre sizler, Cemiyet içerisinde kendinizin hareketlerinize hâkimiyetinizi arttırırken, aynı zamanda civarınızda bulunanların nefsanîyet ve tahayyüllerinden doğmuş olan ve doğacak olan her türlü hadiseye de çok iyi dikkat etmeniz gerekir. Orada sizleri tedirgin edecek, zorlayacak, tökezletecek bir çok hadisatla karşılaşabilirsiniz. Kendinizi hareketlerinizde şuurlu olarak yetiştirmek isterken, bu bir içe dönüş tarzında anlaşılmalıdır. Aksine, tamamen bir dış müşahede içerisinde kalmalıdır insan. Kendisinde mevcut olan hadise ile dışında mevcut olan hadise arasında şaşırmadan bir irtibat kurabilmelidir. Bunları sizler yapabilmelisiniz. O zaman göreceksiniz ki, size anlatılan hikâye, size verilen bilgi, size yapılan ikaz daha şuurlu bir tarzda sizler tarafından benimsenecektir. Çünkü, müşahadesini yapamadığınız bir çok hadise, ikaz, bilgi sizler için bu buut içerisinde tekâmülünüz için bir kıymet ihtiva etmez.

İşte bu celseler, buna mümasil celseler ve umumiyetle bütün celseler kanalıyla tekâmüllerini daha değişik bir buut içerisinde, buradaki buuttan maksat değişik bir şuur halidir, yürütmek isteyenlerin en çok takıldıkları noktalardan biri de budur. Yani dış müşahedeyi, dış hadiseleri kendilerinden ayrı tutmaları. *Bir insanın mekânını tayin eden husus, kendi varlığının psişik potansiyeli değil, aksine kendi dışında bulunan varlıkların psişik potansiyelidir. Bu aynı zamanda, eşyalar için de caridir.* Bir eşyanın kendinde mevcut olan tesir ve enerji onun mekânını tayin etmez. Ancak onun gayrisi bulunan eşyalar onun mekânını tayin eder. Böylece varlıklar ve eşyalar birbirlerini, mekânlarını tayin etmek suretiyle tekâmül plânlarını meydana getirirler. Herkes ve her şey birbirinin muharriki rolündedir. Sizler de birbirinizin muharriki rolünü oynayınız. Kendinize dokunulmasını istemediğiniz şeyleri isteyiniz, aynı şeyi başkası için de düşününüz. *Yani hem tahrik ediniz, hem tahrik olunuz ki, meydana getirmiş olduğunuz tesir plânı aktif tarzda hamle yapmak durumuna geçebilsin.* Bu prensibi hayatınızın her noktasında ve şartında tatbik edebilirsiniz, burada da, Yukarı'da da muteber olursunuz. Muteber'den kasıt, mesuliyetini duyabilen iş sahibi demektir.

P: Celsemizin haricinde herhangi bir konuyu iltizam eden bir isteğiniz var mıdır?

S: Efendim, ben bir sual sormak istiyorum, münasip midir?

P: Sorun.

S: Bu soracağım sual, rüyalar ve günlük hayatımızla ilgili. Gördüğümüz rüyaları, gerek ferdin şuuraltındaki kompleksleri çözmesi için ve gerek bazı realitelerden daha ötelerine doğru gitmesi için yapılan yardımlar tarzında kabûl ediyorum. Ayrıca bizim günlük hayatımızda gerek aile dolayısıyla, gerek de iş hayatımızda karşılaştığımız şahıslar, bizim muhitimizi ve en yakın alâkamızı teşkil ediyorlar. Âdeta bizim vasatımızı teşkil ediyorlar. Şimdi burada bu şahısların ferdî şuur durumlarıyla alâkalı, âdeta sembolik birer kıymet olduğunu ve ferde birtakım eksikliklerini veyahut birtakım kendine mahsus ayrı ayrı durumlarını göstermek için hepsinin ayrı bir değer taşıdığını düşünüyorum. Ve her muhit için bunun da bu şekilde olduğunu zannediyorum. Acaba bu hususta ilâve edilecek yahut yapılacak bir yardım var mıdır Plân tarafından?

P: Geçen celsemizde bu hususa, başka bir sebepten dolayı aynen temas etmiştik: 'Bir fert, kendi potansiyel enerjisinden dolayı mevcut olmayıp, bilakis etrafındaki varlıkların potansiyel enerjisinden dolayı mevcuttur'. Bu, varlığın, bizatihi mevcudiyet sahibi olmadığını icabettirmez. Şunu icabettirir ki, bu realite içerisinde, bu üç buutlu âlem içerisinde bütün varlıklar kendi benzerleri ve eşya ile bir bütündürler. Böyle olunca, bir varlığın iştirakte bulunduğu en az üç plân mevcuttur:

Birinci plân, kendi dışında bulunan ve varlığın ruhî potansiyelinin meydana gelmesine yardım eden A plânı.

İkinci plân, varlığın içinde bulunduğu sistemle beraber bağlı olmuş bulunduğu bir ruhî plân, B plânı.

Üçüncü plân, her ikisini birden kapsayan, âdeta bir köşegen tarzında gerek A'yı, gerekse B'yi bir başka buuta bağlayan D plânı mevcuttur.

Şimdi, rüyalarda en çok cari olan husus, B plânının A plânı üzerine yaptığı tesirdir. Müstereken A ve B plânları, bir C plânı ile beraber, varlığın Öz'ünde bir hareket meydana getirirler. Bunun en iptidaisi, komplekslerin tahribidir. *Komplekslerin tahribi, varlığın A plânı içinde, diğer varlıklar ve eşyadan edinmiş olduğu fikirlerin, intibaların ve kanaatlerin devamlı olarak yeni bir düzene sokulması demektir. Varlık bunu layıkıyla başaramıyorsa, o, bir nevi kapalı devre tarzında çalışır. Varlık, B plânını A plânında müşahede edebilmesi için, komplekslerini tahribe devam etmesi gerekir. Çünkü her kompleksin tahribi, yani onların yeniden düzene girmesi, daha üst bir tesirin ifadesi demektir. O böylece yeryüzünde cari olan umumî nizamın kendi payına düşen kısımlarını da müşahede etmiş ve yükselmiş olacaktır. Buradan siz kendinize uygun olan tarafları istihraç ediniz. Bu, umumî bir izahtır.*

S: Evet. Bir سوال daha sorabilir miyim?

P: Sorunuz.

S: Rüyaların günlük hayatta tatbikinde, zannederim bu tatbiki de yapmak icabediyor günlük hayat içinde, daha ziyade, ileri bir istikbale matuf işaretlerden ziyade, yakın hadiselerin çözümlmesine yardımlar tarzında bir hususiyet müşahade ediyorum. Acaba doğru mudur?

P: Bu, varlığın her şeyden önce idrâkli cehdine bağlıdır. Kehanet tarzındaki bir rüya, her şeyden önce, sebep ve neticelerin meydana getireceği vakalar zümresini bir anda atlayarak, onları geçerek, sonucu başlangıç olarak tespit etmektir. Bu, varlığın ne işine yarar? Çünkü idrâk, hadiseler arasındaki münasebetleri güzel bir şekilde kavrayacak tarzda gelişmemiştir, şüphelidir, belirsizdir ve hatta varlık için belki de inkârı muciptir. Söylediğiniz husus, varlıkların şuur zenginliği ile alâkalı bir husustur. Şüphesiz, rüyalarınızın içerisinde yakın istikballe ilgili tedbirlerin ve ihtarların ve hatta göreneklerin mevcut olduğu bilinir. Dedğimiz gibi, bir rüyanın tam bir kaliteye ulaşması yani fert tarafından iyi şekilde nüfuz edilmesi, ferdin değer hükümleri ve idrâkine bağlıdır. Eğer fertte, sembolleri anlayıp,

bunları analiz edebilecek bir uyanıklık peyda olmuşsa, rüyalar gitgide daha geç istikballere doğru kayarlar. Bu kadar.

S: Efendim, Cemiyetimiz dışındaki tanıdıklarımız arasında bazen obsesyon yahut da daha başka türlü normal-üstü durumları müşahade ediyoruz ve onlar bizzat yardım etmemiz için ricada bulunuyorlar. Bu durumda onların yaşamsal plânlarına karışmayı doğru bulmadığım için, şahsen herhangi bir bahane ile onlardan uzak kalmayı tercih ediyorum. Bu yaptığım hareket doğru mu, yoksa böyle bir durumda bilgin oranında müdahale etmem gerekir mi?

P: Bir vakanın şu veya bu istikamete gidişinde sizin rolünüz, muhtelif derecelerde olabilir. Bir vaka sizin için herşeyden önce bir vaka olmalı ve müşahadeye layık bulunmalıdır. Mademki hadiselerin birbiri üstüne yığılışındaki gerekli sebebi iyi şekilde bulamıyor ve analiz edemiyorsunuz, onun hakkında açıkça bir fikre varmanız abestir. Vaka eğer size yakın bir durumda ve size hitap eder şekilde ise, meşgul olunuz. Zaten meşgul olmayacağınız ve olamayacağınız hadiseler sizleri hiç bir zaman enterese etmeyecektir. Fakat burada dikkat edeceğiniz bir husus mevcut: Siz vakanın istikametini zedeleyici bir durumu kendi cehit ve iradenizle meydana getirmemelisiniz. Yoksa, vakayı müşahade etmelisiniz, bu sizin en tabii bir hakkınız. Eğer vakanın istikametini kendi cehit ve iradenizle belirli bir istikamete götürebilecek kuvveti ve bilgiyi, nefse hâkimiyeti kendinizde toplamışsanız, müdahale ediniz. Tekâmülünüz bu yönde olacaktır. Bu kadar. Eğer böyle başka sual yoksa, diğerlerine geçebiliriz.

S: Efendim, benim de bir sualım var.

P: Buyurun.

S: Ben de günlük hayatımda herhangi bir hadise içinde bulunurken, diğer hadiselerin zihnimden uzaklaşmaması dolayısıyla, öyle zannediyorum, her zaman fikrî takibi mümkün kılamıyorum kendim için. Ve dolayısıyla benim için hadise içinde uyanık kalmak her zaman mümkün olmuyor. Gene zannediyorum ki, hissî ve nefsanî birtakım durumlar dolayısıyla bunlar meydana gelmektedir. Bu hususta sizden...

P: Bir misal verir misiniz?

S: Meselâ celse çalışması esnasında, veyahut işimde, veya bir işimde mevzua konsantrasyon bakımından.

P: Evet.

S: Mevzubahis olan şeylerin bir fikrî münasibet tesisi icap ederken, herhangi bir şey dalgınlık tevhit ediyor bende.

P: Bu hadisede nefsanîyetin bir rolü yoktur. Bu sadece, zihnî melekelerin kategorik olarak geliştirilmemiş olduğunun bir belirtisidir. Daha doğrusu bir, zihnî faaliyetlerin sıralı tarzda çalışmasını öğrenmemekten dolayı çatışma mevzubahistir. Size söyleyeceğimiz husus, hayatı ve yaşayışı bütün icaplarıyla çok normal karşılayınız. Her muhitin kendine has [tesiri] ve bu tesirin insandan beklediği bir cevap vardır. Bundan evvel söylediğimiz gibi, onun bir lisani, bir kodu mevcuttur. İşte bunu yakalayıp o tempo ile gidiniz. İşiniz hangi lisandan yani hangi nevi tesiri size nakil ediyorsa, onunla meşgul olmaya çalışınız. Diğer, türlü tesirler size gelebilir; fakat bunlara karşı kapalı olmayı öğrenirseniz, mesuliyeti omuzlarında taşıyabilen liyakatli bir kimse olabilirsiniz. Bu, basit olarak bir odun kırarken kendinizin, baltanın ve odunun arasındaki münasebeti nasıl iyi tarzda ayarlıyorsanız, günlük hayatınızın her vakasında da kendinizi, vakayı ve vakanın cereyan ettiği mekânı da o şekilde ayarlayınız. Birinci misaldeki gibi, ayarlayamadığınız takdirde balta oduna isabet etmeyebilir. Balta elinize isabet edebilir. Balta bir taşla çarpıp zedelenebilir. Bu misal üzerinde düşününüz. Bu kadar.

S: Bu hususta ben de bir sual sormak istiyorum.

P: Evet.

S: Fertlerin, bulundukları vasatın kodunu anlayamayışlarındaki sebep bence bir bakıma ferdin kompleksleri ve içinde bulunduğu realitelerden oluyor. Bu yüzden, bunlardan kâfi derecede kurtuldukça bu kodları anlamak daha kolay ve intibak etmek daha kolay oluyor diye düşünüyorum. Zannederim kategorik bir ayırıma da bu şekilde gitmek daha mümkün olur.

P: Evet, başlangıç için bunlar lüzumludur. Netice, insanın kendi kendini tanıması değil midir? Evet, şimdi diğer suallerinizi sorabilirsiniz.

S: Efendim, geçen haftaki celse üzerindeki çalışmalarımız neticesinde bazı fikirlere vardık. Fakat benim arkadaşlarla tam bir uyuşma göstermeyen düşüncelerim oldu. Celseyi genel olarak inceledikten sonra şu fikirlere vardık: Kozmik ezeli, maddî kâinatın yaratılması durumu; ebedi de gene bu maddî kâinatın yok olması hali olarak ifade ettik. Buna göre, Âdem, kozmik ezelden çok sonra maddî kâinatta bedenlenmiştir. Bu vaziyette de, ilk Âdem'in bedenlenmesini onun bakımından ikinci bir ezel olarak ele alıyoruz. Âdem derken de, aklımıza, insanlık durumuna erişmiş varlık geliyor. O halde buradan şu mana çıkıyor: Âdem'den evvel de dünya vardı, dolayısıyla Âdem'den evvel de dünya yani ikili denge unsuru da mevcuttu. Bu fikre göre ben şöyle düşünüyorum: Âdem'e göre ebette yani dünya üzerinden insan neslinin kalkmasından sonra da dünya devam edebilir. Dolayısıyla ikili denge unsuru da devam edebilir (21).

P: Evet.

S: O halde, ikili denge unsuru bizatihi insan için yaratılmamıştır. Bu ikili denge unsuru yaratılmıştır ve insan, kendisine uygun bir vasat teşkil ettiği için bu vasattan geçmek, bu vasatta enkarne olmak durumuyla karşılaşmıştır. Bir diğer fikre de şöylece vardım bunun devamı olarak: O halde Âdem'in ebedi, dünyanın kozmik ebedi manasına olmayacağı için, Âdem'den sonra da dünya ikili denge unsuru devam edecek. Bu arada belki bitki ve hayvanlık safhasındaki varlıklar da gene dünya üzerinde bulunabilecek. Bu fikre siz ne diyorsunuz?

P: Diğer arkadaşlarınızın bu husustaki itirazları nedir?

S: İtirazlarımız şu noktadadır efendim; biz diğer celselerden biliyoruz ki, her şey varlık için var olmuştur. İnsan dünya mektebinden alacağını aldıktan, yani dünya vasatı insan için istenilen fonksiyonu icra ettikten sonra onun varolarak devam etmesine ne gerek var diyerek, dünyanın

varolmakta devam etmesi fikrini kabûl etmedik. Sanıyorum ki diğer arkadaşlar olarak bu fikirde birliğiz. Yalnız üstteki soruların sahibi arkadaşımız ayrıldı bu fikirden.

P: Siz insanlar, kâinat içerisinde kendi sisteminizle alâkalı olarak gerçekten dikkate şayan varlıklarsınız. Dikkate şayan olunuz, tahayyül melekenizin kudretinin çok dışında tahayyüllere girişebilmenizdir. Arz ve insan aynı yaşta değildir. Ve aynı yaşta da olmayacaklardır.

Medyom: Şu anda bir imaj görüyorum. Bu, eflatunla mavinin karışığı bir yerküresi. Üzerinde bütün kıtaların daha koyu eflatun renkte çizgileri var. Sınırları belirtilmiş. Bunun dışında tozpembe bir küre daha mevcut. Bu kürenin dış kısımları şeffaf. Yani bu tozpembe renk gittikçe çok açık renge bürünüyor ve nihayet bir hale gibi bu dış küreyi de sarıyor. Bunun tam karşısında, evet tam karşısında, orada daha koyu mavi bir küre daha var. Ve onun da etrafında daha koyu pembe bir küre var. O da onu ihata etmiş. O koyu pembenin dışını çevreleyen beyaz şeffaf hat yahut muhit onda siyah renkte. Dış taraftan, her iki kürenin dışından birer ışık huzmesi indi, indi ve kayboldular. Küreler böylece önümde duruyor.. Şimdi, açık mavi kürenin alt kısmından bir ateş parıltısı gözüktü. Gittikçe bu ateş dilleri küreyi sarmaya başlıyor alttan itibaren. Şimdi, bütün küre kırmızı, turuncu, koyu al, sarı ve siyah alev renkleri ile sarıldı. Öbür küre sabit duruyor. Bu kararmaya başladı. Ve gene bir ışık huzmesi bu sefer, kararmaya başlayan küreden fırladı. Aynı derecede parlak. Böyle geldi, böyle fırladı.

P: Evet, medyomunuzun sizlere orta derecede aktarabildiği bir sahneyi dinlediniz. İşte insan varlığı, sadece bir ışık olarak bu küreye uğrar ve bu küreden gider. Arzın varlığı, insanın varlığı ile kaim değildir. *Arzınızın üzerinde pek çok Âdemler doğmuş, pek çok Âdemler yok olmuştur* (22). Sizin Mukaddes Kitaplarınızda zikredilen Âdem, bu neslin tekâmül basamağını teşkil eden 'ferdin' adıdır. Bu yüzden, 'ezel ve ebedi derken, ezel ve ebedi sonsuz manada anlamayınız' dedik.

Şunu bir bilgi olarak öğreniniz ki, idrâkine sonra varırsınız; arzınız bir hayli eski bir fizik küredir. Bu fizik

kürenin maddî yapısı, kendine has bir özelliği teşkil etmektedir. Ve Kâinat muvacehesinde tekâmül edecek varlıkların maddî tesir ihtiyaclarına göre hüviyet değiştirir. Renkli kürenin türlü renklerde ifadesi budur. Pek çok nesiller gelip geçmiştir. Kuran'da bahsedilen yok edilen muhtelif kavimler⁽²³⁾, bu gelip geçmiş, inkıraz bulmuş kavimlerdir. Ve bunlar ayrı tekâmül nizamına tâbi olan varlık gruplarıdır⁽²⁴⁾. Sizlerle onların arasında daima bir tufan olagelmıştır. Her tufan, bir maddî siklusun hitamı ve bir diğerinin başlangıcını ifade eder. Bütün Mukaddes Metinlerinizde mevzu bahis edilen insan, en yeni tufanın akabinde enkarne olmuş olan varlıktır. İşte ezel o noktadadır. Ebet, yeni bir tufanın zuhuruna kadardır. Yeryüzü gerçekten bir harman yeridir. Savrulur ve toplanır. Ekilir, savrulur ve toplanır. İncil'de buna ait, Kuran'da buna ait, Tevrat'ta buna ait pek çok ayet vardır. Arzınız bir hasat yeridir. Arzınızda her varlık tekâmül edemez. Bu kadar.

Celse-11... Kademe-3... 5-2-1966... Cilt-3

P: Soracak sualleriniz varsa sorunuz.

S: Geçen celse, 'Bu realite içerisinde, bu üç buutlu âlem içerisinde bütün varlıklar kendi benzerleri ve eşya ile bir bütündürler. Böyle olunca, bir varlığın iştirakte bulunduğu en az üç plân mevcuttur:

1 — Kendi dışında bulunan ve varlığın ruhî potansiyesinin meydana gelmesine yardım eden A plânı.

2 — Varlığın içinde bulunduğu sistemle beraber bağlı olmuş bulunduğu bir ruhî plân, B plânı.

3 — Her ikisini birden kapsayan, âdeta bir köşegen tarzında gerek A'yı, gerekse B'yi bir başka buuta bağlayan D plânı mevcuttur...

4 — Müştereken A ve B plânları, bir C plânı ile beraber varlığın öz'ünde bir hareket meydana getirirler' denildi.

D plânı, bizce, ferdi Yüksek İdareci Mekanizma'ya bağlayan en yakın İdareci Plân olarak anlaşıldı.

Burada C plânı, kanaatimize göre, umumî manada, varlığın bütün şuur materyeli ile onların çalışma tarzından do-

ğan bir plân. Diğer manasında, bir enkarnasyonu zaruri kılan şuur muhtevası ve çalışma tarzı veya bir hadise bölümü içerisinde varlığın yukarıda zikredilen üçlü (*trinite*) kombinezon altında o hadise ile müterafık olan kendi şuur muhtevası ve onun çalışma tarzı olarak iştirak eden bir plân şeklinde anlaşıldı. Ancak bu şekilde fert, şuur muhtevası ile, zikredilen şemaya iştirak eder ve misal olarak komplekslerini tahrip eder, yeni bir düzene sokar onları. Yeryüzünde cari olan umumî nizamın, kendi payına düşen kısımlarını bu şekilde müşahade etmiş olur. Biz bu şekilde anladık. Siz ne dersiniz?

P: B plânı tarzında tasrih ettiğimiz ruhî plân, ferdin ve fertlerin tesir aldıkları ve bu tesirle tatbikat içerisinde yol buldukları bir nevi idare şeklidir. Bu bazen geri bir tesir, bazen üstün bir tesir şeklinde de gözükebilir. Müşahedelerinizle bunları tespit edebilirsiniz. Ayrıca bunların muhakkak ki, her ikisi de çalışmakta olduklarından, fert kısa sürelerle bu iki plân arasında da gidip gelebilir: İki tesir plânı arasında da gidip gelebilir. C plânı'na geçince, C plânı, sizin sözlerinizde doğru olmayarak izah ettiğiniz gibi, ferdin şuur muhtevası ile ilgili A ve B ile müştereken bir *trinite* teşkil eden ayrı bir unsur değil, daha doğrusu dahilî bir unsur değil, tamamıyla bu ikisini de kapsayan bir unsurdur ki, bu, arzınızın sevk ve idaresi ile mükellef bulunan bir Ruhî Mekanizma'yı ifade eder. Halbuki siz D plânına böyle bir atıfta bulunmuşunuz, bu yanlıştır.

C plânı, arzınızın sevk ve idaresi ile meşgul ve muttasıf bulunan bir Mekanizma'yı ifade eder, dediğimiz zaman, aynı zamanda kaderî bir hürriyetin de ortaya çıktığı anlatılmak istenir. Yani insan, bütün hürriyet ve irade serbestiyeti eşelinden zaman zaman geçmeye layık ise de, bütün bir kadro içerisinde onu arzda başarmak kaderi ile yüklüdür. Yani bir ezel [ve] ebet arasında bunu yapmakla mükelleftir. Dolayısıyla C plânı, insanın herşeyini kapsamış durumda olan bir plân demektir. Ve o tam bir mukadder plândır. Sevk ve idare ile vazifeli Mekanizma, en küçük bir inhiraf olmadan ve en küçük bir hız kaybı mevcut bulunmadan

gayesini süratli şekilde tahakkuk ettirmektedir. Sizler ve bizler daima Onun sevk ve idarcsi altında bulunmaktayız. İşte bu bakımdan bir köşegen tarzında herşey C'ye bağlıdır. Köşegenden murat, bütün çapraz, girift ve birbirini çeler, çelici mahiyette gözükken olaylarına rağmen ve hatta hiç anlaşılmamasına, mantıkî hiçbir delil bulunamamasına rağmen, o, gene hâkim vaziyettedir. İşte bu yüzden bütün bu girift hallerin ancak bir köşegen tarzında biribirini, biribirine irtibatta gözükmesi hadisesi, bir C plânı'nı ortaya koymaktadır. Evet.

S: Geçen celse, bir D plânından bahsedildi. Köşegen tarzında her ikisini birden kapsayan ve A plânı ile B plânını bir başka buuta bağlayan mutavassıt bir plân olarak yorumlamıştık biz. Bu hususta bilgi rica edebilir miyiz? Bu C plânı muvacehesinde.

P: D plânı, üç buut hadiselerinin, ancak insanla doğrudan doğruya alâkalı kısımlarının tedviri ile meşguldür. Orada vaka ile, vakayı müşahede eden şuur arasındaki tesirlerin muayyen dozlarda biribirlerine intikalini temin eden bir mekanizma vardır. Kuran'da, 'Biz onların gözlerini bağladık, kulaklarını da sağır ettik' der (25). İşte bu D plânı, vaka ile vakayı müşahede eden şuur arasındaki tesirlerin alış verişini tanzim eder ve bu tanziminde ancak belirli devreler içerisinde açık ve bol tesirleri şuura kadar ulaştırır. Bunlar ancak Din Günleri'nde mevcuttur (26). Bunun haricindeki sair zamanlarda bu körlük devam eder. Şu manada ki, insan böyle bir siklusun [Din Günü'nün] dışında ancak pek büyük cehitler içerisinde bulunmak suretiyle tekâmülüne hizmet edebilecek tesirleri kendisine alabilir. Bu kadar.

S: Geçen celse, 'Komplekslerin tahribi, varlığın A plânı içinde, diğer varlıklar ve eşyadan edinmiş olduğu fikirlerin, intibaların ve kanaatlerin devamlı olarak yeni bir düzene sokulması demektir. Varlık bunu layıkıyla başaramıyorsa, o, bir nevi kapalı devre tarzında çalışır' dediniz. Biz bu kapalı devreyi, varlığın A veya B plânı ile irtibatının kesilerek tek taraflı çalışması şeklinde mi anlamalıyız?

P: Tek taraflı değil, varlık muhakkak ki, müsbet veya menfi birtakım tesirlerle beslenir; yani tesir almayan hiç bir mevcudat ve varlık mevcut değildir. Kapalı devre içerisinde kalması ise, daima aynı dozda tesirlerle ünsiyet peyda etmesidir. Veyahut bu tesirlerin kalitesi gittikçe düşme göstermektedir. Bunları da müşahade edebilirsiniz. Böylece fert, kendi komplekslerinin tahribinde, kendisine gerçek manasıyla rehberlik edecek ilhamdan, sezgiden ve müşahade-den tek kanalla istifade etmek mecburiyeti içerisinde kalır. Bu da sadece muayyen bir realite anlayışının ıstırabını doğurur. Hep aynı şeyi arzu etmek, aynı ihtirası yaşatmak ve aynı kaliteyi muhafaza etmek demektir. Bu kimseler için tekâmül seyrinin pek ağır bir hareket tarzı gösterdiğini söyleyebilirsiniz. İşte böylece, insanlar gittikçe ıstıraplı haller içerisinde kahrılar. Demek ki ıstırabın bir manası da, ferdin kendi komplekslerini tahripde daha üstün bir tesiri, bir ilhamı, bir sezgiyi yakalayamamış olmasındandır. Bu kadar.

S: Geçen celse, 'Arzınızın üzerinde pek çok Âdemler doğmuş, pek çok Âdemler yok olmuştur' dediniz ve 'Şunu bir bilgi olarak öğreniniz ki, idrâkine sonra varırsınız; arzınız bir hayli eski bir fizik küredir. Bu fizik kürenin maddî yapısı, kendine has bir özelliği teşkil etmektedir. Ve Kâinat muvacehesinde tekâmül edecek varlıkların maddî tesir ihtiyaçlarına göre hüviyet değiştirir' diye eklediniz. Bütün bunlar ve her neslin Âdemi'nin biribirine benzemeyen değişik siklusları takip edecekleri, ayrı ve çok başka Din Günleri'ne ulaşacağı manasına gelebileceğini düşündük. Bu durumda varlıkların bedenî yapılarının ve uygarlıklarının bugünkü Âdem'e benzer olabileceği gibi, daha ziyade benzemeyen şekillerde de olabileceği neticesini çıkarmış olduk. Bu husus için siz ne dersiniz?

Medyom: İyi anlayamadığım için tam nakledemedim. Birinci paragrafı bir daha okuyunuz.

S: (Bir daha okundu).

P: Arzın maddî hüviyetindeki değişiklikler, onun kanalı ile meydana gelecek olan bir bedenın tümünü tadil edecek mahiyette değildir. Bunu siz anlayamazsınız. Arzın ma-

hiyetindeki değişiklik, daha ziyade müessiriyeti nokta-i nazarındandır. Yani kendi üzerinde mevcut olan bilhassa canlılar üzerinde icra etmiş olduğu tesir nev'i değişebilir. Fakat bu tesir nev'i, arzın umumî karakterini tayin etmez. Bu, oraya enkarne olacak varlığın kendi potansiyelini ayarlayabilmesi için gerekli olan dış tesiri meydana getirir. Daha doğrusu B plânı ile olan irtibatını sürekli tutabilecek bir yan tesirdir. Fizyolojik bir değişikliği şimdilik düşünmeniz yerinde değildir.

S: Hakikat yolunda çeşitli Din Günleri'ne tâbi olan varlıkların, kendi hürriyet faktörleri dolayısıyla, bir Din Günü'nü kaçırmaları durumunda yeni bir Din Günü'ne kadar bekleyebileceği hususu mevcut. Fakat, bir Âdem Siklusu'nun kaçırılmasından bahsedilebilir mi? Bu durumda, Cilt-3.. Celse-8'de geçen, 'kadrosu tespit edilmiş' sözünden, Siklusu kaçıran varlıklar ile, bu yeni Siklus kadrosuna dahil edilen yeni varlıkların topluluğunu mu anlamalıyız? Ayrıca bu durum muvacehesinde, Mukaddes Metinlerdeki bilhassa Rücû'a ait ayetlerde belirtilen ebedî cehennem veya ebedî cennet ifadelerini (27) bir Siklusta muvaffak olamama veya bir Siklusu bitirme manalarında ele alabiliriz diye düşündük, siz ne dersiniz?

P: Evet.. Ezel ve ebediniz muayyen bir sınırı ihtiva ettiğine göre (28), ebedî cennet ve cehenneminiz de muayyen bir hali ifade eder. Bu hal, beden içerisinde bulunan bir ruhun idrâk edemeyeceği bazı ruhî teşevvüşler veya ruhî hazların sürekliliğini ortaya koymak içindir. Bütün problem, varlığın üstün bir şuura ulaşabilmesindeki cehdidir. Bu cehit, arz maddeleri ile irtibata geçişinden, bu irtibatını kopartıncaya kadar devam edecektir. *Ve varlık, gitgide biribiri içerisine katlanan ve bu şekilde de genişleyen bir şuur kadrosu içerisinde hareket etmek durumunda bulunacaktır.*

Varlığın halledemediği, üstüne çıkamadığı herhangi bir ruhî hali, bir yaşayış ünitesi o varlık için devamlı bir ızdırıp veya devamlı bir saadet halini tevhit edebilir. İşte bunun süresi; varlık, ebede kadar yani yeni bir siklusun zuhuruna kadar aşılamayacak bir kader içerisine kendisini

sevketmişse, ızdırabı ebedîyen demektir. Bu kapı açıldıktan sonra, yani varlık daha üstün bir şuurun içerisinde tatbikata geçtikten sonra, ızdırap ebedîlikten çıkmış, geride bırakılmış olur. Çünkü Mutlak Allah, mutlak derecede âdil, ve tekâmül mutlak derecede sonsuzdur. Bunun içerisinde hiç bir ızdırap veya saadet sonsuz olamaz. Bu kadar.

S: Teşekkür ederiz efendim.

P: Mukaddes Metindeki ebedî cennet ve ebedî cehennem hali doğrudan doğruya iki devrenin ifadesidir. Gerçekten bir varlık, yeni bir Siklus'la kendisine apaçık bilgiler verilinceye kadar, madde ile olan irtibatını devam ettirmek, devamlı imtihanlar, devamlı tesir alış veriş ve hemen hemen tek fazlı bir kanaldan beslenmek mecburiyetindedir. Bu şüphesiz, varlık için ya devamlı ızdırap veyahut devamlı saadettir. Münavebeli de olabilir. Öyle ki, varlığın ne ızdırabı ne de saadeti bir türlü son bulmamaktadır. Bu, ebet dediğiniz, yeni bir Siklusun başlangıcına kadar sürer. Mukaddes Metinleri incelerken, şu hususlara dikkat ediniz:

1 — Önce, bir hadise, bir söz, bir takbih veyahut bir tekdir mevcutsa, bu, insan içindir. Onun hitap ettiği kavmin şekilleri, tipleri, tarihî kişiliği hiç bir şey ifade etmez. Onların her biri, her bir insanın karakterini veyahut aynı insanda değişken olan muhtelif karakterleri ifade eder. Falan kavmi tarif ettiği zaman şu anlaşılmalıdır ki, bu bir, insandır. Tarifte ifade edilen iyi ve kötü taraflar, bir insanda mevcut olan iyi ve kötü taraflardır.

2 — Ruhî bir İdare Mekanizması'nın, insanları sevk ve idaresinde kullandığı metotların gelişimini tespit etmektir. Vaktiyle hangi metot uygulanırken, bugün hangi metot uygulanmaktadır.

3 — Tekâmülün, tatbikatla ilgili noktalarının tespitidir. Vaka karşısında mücerret tarzda bulunan varlık, hadise içerisinde nasıl olmalıdır. Veyahut sadece hadise içerisinde bulunan müşahhas varlık, bunun daha üstünde mücerret bir varlık haline nasıl geçebilir?. Bunların tespiti için de gayet bol materyel ve misaller mevcuttur.

4 — Çok kapalı ve sembolik olmak üzere varlığınız, maddeniz ve sisteminizin geçmişi ve geleceği hakkında da bilgiler mevcuttur ⁽²⁹⁾. Onların da tespitini yapmaya çalışırsanız, muhakkak ki sizlere verilmiş olan bilgilerin ne mahiyette bilgiler olduğunu da anlayabilirsiniz.

Bütün Kitaplar, tek ve asli bir Kaynağın, insanlara yardımından ibarettir. Bunlar her Mukaddes Metinde ayrı ayrı isimler altında zikredilir ⁽³⁰⁾. Şüphesiz, herşey, Tanrı'nın yüce iradesi tahtında cereyan eder. Bütün Mukaddes Kitaplar, sadece O'nun iradesinin bir beyanından ibarettir. Bu irade beyanı, doğrudan doğruya insan şuuruna değil, onun sevk ve idaresiyle meşgul Mekanizma Şuuru'na inikas eder. Ve bu sonsuzcasına inikaslardan [sonra] ancak bu hale gelebilmiştir. Yani, Mutlak olan Tanrı ile mahlûku arasında makul hiç bir irtibat yoktur.

Celse-12... Kademe-3... 12-2-1966... Cilt-3

P: Sualleriniz varsa sorabilirsiniz.

S: Geçen celse, 'Ve varlık, gitgide biribiri içerisine katlanan ve bu şekilde de genişleyen bir şuur kadrosu içerisinde hareket etmek durumunda bulunacaktır' dediniz. Bu sözlerinizden biz şunu anladık: Varlık, birtakım fiillerde bulunuyor ve bu fiilleriyle bir bilgi birikimi meydana getiriyor. Bu bilgi birikimi, dağınık haldeyken bir bütünlük arz edince, bir bütün olunca yani bir realiteyi tamamen aydınlatınca bir önceki katlanmış şuur kadrosuna yeni bir kat olarak ekleniyor. Ve böylece genişleyen şuur kadrosu, bu şekilde gelişmekte devam ediyor. Bu anlayışımıza siz ne dersiniz?

P: Verilen çerçeveler dahilinde bu düşünüşünüz normaldir. Şuur katlanması, varlık yönünden üç türlü vaziyet arzeder:

Birincisi, varlığın sürekli enkarnasyonlarıyla kendi şuur sahasında temerküz etmiş ve analize tâbi olmuş bilgilerin Öz'e aktarılışı demektir. Bunları anlarsınız.

İkincisi, bir varlık için şuur katlanması, o varlığın irtibatla bulunduğu tesir plânının kendi üzerinde meydana getir-

miş olduğu aksiyonun, o varlık tarafından şuurlaştırılması demektir. Yani varlığa tahmil edilen her tesir, o varlıkta; eşyayı, hadiselerini ve kendini müşahedede bir saik rolünü oynar. İşte bilhassa bu noktada bir varlığın dışla kendisi arasındaki mesafeyi kapatabilip bunu kendi ruhuna maledebilmesi, bir şuur katlanmasıdır.

Üçüncüsü, doğrudan doğruya varlığın bir içe dönüş şekliyle kendi kendinin temaşası durumudur. Bunun en basiti, varlığın kendi kendini tenkidıyla olur. Ve bu, böylece, kendi sistemi içerisinde bütün metotlarının ve vasıtalarının denetlenmesi tarzında tezahür eder. Öyle bir an gelir ki, varlık, içinde bulunduğu mekânın enkarnasyon kanunları dışına taşmak zaruretinde kalır. Yani o artık, belirli bir buutun dışında hayat bilgisini öğrenmeye namzettir. İşte burada 'en son temaşa' meydana gelir. Bu da bir şuur katlanmasıdır. Bu kadar.

S: Cilt-3.. Celse-9'da, 'Hem tahrik ediniz, hem tahrik olunuz ki, meydana getirmiş olduğunuz tesir plânı aktif tarzda hamle yapmak durumuna geçebilsin' dediniz. Bu sözünüzdeki, tahrik etmek ve tahrik olmayı, karşımızdakinin önüne doğru olanı, hakikî olanı koymak şeklinde mi anlamalıyız?

P: *Tahrik etmek*, bir kimsenin hürriyetine hâlel getirmemek şartıyla, o kimseyi, onun ihtiyacı yönünde sevk etmek demektir. Şüphesiz, ihtiyacı derken, ona en uygun ve doğru olan şeyi belirtmek istenmektedir. Evet, bu bakımdan ise, ifade ettiğiniz şeyler doğrudur. *Tahrik olunuz'a* gelince, bu kısım, bütün insanların yapamadığı fakat yapmaya mecbur olduğu şeydir. Şöyle ki, ruhun bütün yaşayışı, tahrik olmak içindir. Yani o, kendinden aksiyon sahibi oluncaya kadar tahrik olunacaktır. Bütün insanlarda muhtelif kademelerden başlamak ve devam etmek şekliyle tezahür eden bir otomatizasyon vardır. Bu, gerek varlığın kendi iç bünyesinin ona verdiği tesirler kanalıyla, gerek o anlık hayatının kendisinde bıraktığı teessür sebebiyle, gerek o devredeki hayatının şuurunda yerleştirmiş olduğu bazı kanatların, bilgilerin, insiyakların sebebiyle....

Medyom: İrtibatı kaybettim. Bantı dinletiniz.

S: (Bant dinletildi).

P: varlık bir otomatizasyon içerisinde kalmak kaderiyle karşı karşıyadır. Demin karşılaşmış olduğunuz hadise size güzel bir misaldir. Şöyle ki, medyom kendi psişik kudreti ve gayesi itibariyle bazı şartlara uymak mecburiyetinde idi. Bunlardan en önemlisi, bütün şuur konsantrasyonunu bir noktada sürekli olarak teksif, sürekli olarak devam ettirmek idi. Yani bir nevi mihanikî çalışma içerisinde aynı tempoyu göstermek mecburiyetinde idi. Şüphesiz kendisi ve hamîleri tarafından her türlü ihtimam gösterilmesine rağmen, her medyomda olduğu gibi, arada sırada dış tesirlere karşı insan zayıf kalabilir. Burada, bu zayıflık hali, bu otomatizasyonu derhal sarsmaktadır. Yani varlık kendi iradesi ile hareket etmek endişesi içerisinde kalmaktadır. Ve böylece bir celsenin akışı, muhtelif şekillerde kesikliğe uğrayabilir. İşte, bütün insanların tahrik olunması keyfiyeti aynen buna benzer. İnsan, kendi şuurunun hareketlerini kendi iradesinin hareketlerine uydurmak durumuna gelinceye kadar, muhtelif otomatik hareketler içerisinde kalmaya mahkûm oluyor. Bu hal şüphesiz onun irade gücünün ve idrâksizliğinin bir mahsulüdür.

Bütün hadiseler, bütün müşahede, bütün bilgi, dışardan gelecek her türlü tesir insanın bu otomatik çalışmasını inkıtaya uğratmak, kendiliğinden bazı vaziyetlere müdahale etmek durumunu elde etmesi içindir. Üstteki misalde olduğu gibi, medyomunuz kendisine uygun gelen bir metodu, yani celseyi tekrar dinleme metodunu tatbik etmiştir. Bu, başka türlü bir bilgiyi ihtiva eder. *Her söz, her kelime yalın olarak, sadece söz ve kelimedir. Fakat çıkış noktası, vasıtanın nev'ine göre değişik tesirleri meydana getiren bir hususiyet gösterir.* Bu çıkış noktası bir plak, uzaktan işitilen bir ses, bir bant veyahut bizatihi bir insan hançeresi olabilir. Öyleyse, bizzat varlık, kendi aksiyonlarının içerisinde kendi ruhî kudretlerini, tesirlerini de yüklemektedir. Bir kelimenin, hava içerisindeki yayılışı sadece basit bir fizikî olay değildir. Bu kelime, kendisinin geldiği yerin hususi-

yetlerini de taşır. Ve müşahede etmişsinizdir ki, insanların konuşmalarındaki müessiriyet dereceleri farklı farklıdır. *Ve gene müşahade etmiş ve öğrenmişsinizdir ki, çok imanlı hareket eden kimselerin sözleri çok daha tesirli ve müsbettir.* Burada varlığın kendi şuur muhtevasından doğan bir tesir o yeni yapıya, kelime yapısına, yeni vibrasyona yüklenmiş ve [o] şekilde karşı tarafa aktarılmıştır. Bantın dinlenişinden maksat, medyomun kendisine gelen tesirleri söz halinde ifade ettikten sonra, bant kanalıyla tekrar o tesirleri almaktan başka bir şey değildir. Aynı tesirleri alıp, aynı üst plâna rücu etmek daima kabildir⁽³¹⁾. Yani bir bakıma, bir motorun çalışışında geçici bir hareketi temin eden bir bobine benzer. Evet, başka sualiniz var mı?

S: İnsan-üstü hayatla ilgili bir tatbikat devresine girecek olan insan hayatının bu devresi Âdem siklusunun son devresidir diye düşünebilir miyiz?

Medyom: Anlamadım, tekrar eder misiniz?

S: (Soru tekrar edildi).

P: Hayır... Evet?

S: Başka sualimiz yoktur efendim.

P: Gelecek celsenize gelirken her biriniz umumî hayat akışı içerisinde müşahade ettiğiniz bir hadiseyi beraberinde getirecektir. Hadisenin kategorisi mevzubahis değildir. En küçüğünden en büyüğüne, en basitinden en muğlağına kadar her türlü hadise olabilir. Hadiseleri mümkün olduğu kadar iyi tespit edip, orijinal bir tarzda getirmeyi başarırsınız. Ve bundan bir diğerinizin şimdilik malûmatı olmasın. Bu kadar.

Celse-13... Kademe-3... 19-2-1966... Cilt-3

P: İnsan, üç türlü ana tesir altında bulunur. *Birincisi*, kendi şahsiyeti. Ve bu şahsiyeti meydana getiren her türlü şuur hadisesi. *İkincisi*, muhiti. *Üçüncüsü*, kendisi ile muhitinin muhassalası olan düşünce.

Burada insana, gerek birinci, gerek ikinci, gerekse üçüncü şartlar içerisinde devamlı olarak hulul eden bir ruhî tesir mevcuttur. Yani insanın şahsiyetinin vücut bulmasında

dış bir ruhî tesir; muhitin her türlü hadisesinde gene dış bir ruhî tesir; nihayet kendi şahsiyeti ile muhitinin bir muhassalasından meydana gelen düşünce üzerinde, bunu tahayyül de inzımam eder, yine bir ruhî dış tesir hulul etmektedir.

Bu duruma göre, sizler nerede, hangi şartlar içerisinde bulunursanız bulununuz, bu üç kategorinin dahilindesinizdir. Ve yalnız, burada keşfedemeyeceğiniz büyük bir kanun, pek büyük bir kozmik ahenk cari bulunmaktadır. Bu da, hareketlerinizin düşüncelerinizle beraber, düşüncelerinizin tahayyülünüzle beraber, tahayyülünüzün ise asıl iç duygularınızla beraber yürüyebilmesidir. Bu, yetişkin, mütekâmil bir insanın vasıflarını gösterir. Halbuki tatbikatınız, saydığımız hususların kiminin noksan, kiminin fazla, kiminin işlenmiş, kiminin ham olmasıyla ortaya çıkmaktadır. Bir insanın hayat içerisinde başarılı olabilmesi, kendi şahsiyetinin bütününe teşkil eden unsurlarını tanıyabilmesince bağlıdır. Bunu tanımak birinci merhaledir. Tanıma'dan sonra, bütün bu unsurların birbiri ile olan karşılaştırılmalarında o unsurlardaki eksiklik ve fazlalıklar, birbirlerinin lehine ve aleyhine olan durumları tashih etmekle giderilir.

Şu durumda yeryüzünde bütün insanlık, içinde bulundukları mekânın ve tesir sahasının işleyiş mekanizmasını bilmemektedir ve bilmemekte de haklıdır. Öyleyse, bir insanın yapabileceği en iyi iş, akıllıca müşahede ederek hareket etmesidir. Çünkü, bu kanalda hareket edildiği müddetçe, bu kanalla ilgili olan hadiseler karşısında yanılmamak daima mümkündür. Şu anda, insanlık için, hadisesini izah edebilecek açık ve seçik bilgiler mevcut değildir. Öyleyse, insan akıl prensiplerinin icap ettirdiği şeyleri yapabilmeli, müşahedesini değerlendirmelidir. Ve ona her iki çalışışında da hizmet edecek olan iç sesini de duyabilmelidir. Yanılmak, sapmak, aldanmak insan içindir. Bunların hiçbirini insandan gayri bir varlıkta göremezsiniz. Çünkü insan, iradesi ile hareket etmek durumunda olan bir varlıktır. İrade ile hareketle, yukarıda sayılan bütün ihtimaller vardır.

Şimdi, geçen hafta söylediğimiz ve bir hafta müddetçe yapmış olduğunuz müşahedelerinizden seçtiklerinizi okuyabilirsiniz. Yalnız, burada, arkadaş, yaptığı müşahedesinin kendisine kazandırmış olduğu bilgiyi nakletmelidir. Evet.

S: Üç gün önceki çarşamba sabahı, 9.15 sıralarında, iki yıldan beri devam eden ve duruşmalarının çoğunda bulunduğum bir manevî tazminat davasının davalısı arkadaşım-la, bu davanın bakıldığı mahkemenin zabıt kâtipliğine gittik. Büroda üç kişi vardı. Büronun sol tarafına doğru uzanan koridor gibi loş kısmının sonunda yaşlıca bir erkek memur, upuzun masanın son ucuna oturmuş yazı yazmakla meşguldü. Aynı karanlık ve bakımsız büronun sağ başındaki bankolu masanın önünde de, yanyana ve süslenmekte olan iki genç bayan oturuyordu. Bu, makyajlarıyla meşgul memureler de son duruşmalarda gördüğüm zabıt kâtipleriydi. Arkadaşım bu hanımlardan, davalısı olduğu davanın dosyasını, numarasını söyleyerek istedi. Dosyayı vermek üzere birinci küçük memure kalkmıştı. Tam o sırada kapıdan giren genç mübaşirden dosyayı dolaptan vermesini rica ederek arkadaşımın arzusunu yerine getirmiş oldu. Arkadaşım dosyayı tetkik etti fakat aradığını bulamadı. Birkaç gün önce yapılan delil tespiti izah ederek bununla ilgili evrakları rica etti. Yaşlıca olan ikincisi, iki ay önceki duruşmadan sonra, bu arada yapılan tespiti hatırladı ve anlattı. Fakat, davacısı adına açılmış ayrı bir dosyada bulunan bu evraklara ait dosyayı, numarası olmadan bu kadar dava ve dosya arasında hatırlayamayacağını beyanla hâkime başvurulmasını söyleyince, küçük bir tereddüt geçiren birinci küçük memure ayağa kalkarak, arkadaştan davacının ismini sormak suretiyle dosyayı dolaptan hemen bulup verdi. Ve böylece bir istek cevaplandırılmış oldu. Öbürü halen gözlerini rimellemekle meşguldü.

Bu müşahedemden elde edebildiğim neticeler şunlardır: 1 — Yaşlı ikinci memure, rahatını kolay kolay bozmak istemeyen, gücünü kullanmaktan kaçınan yani menfi tesirlerle beslenmeyi tercih ederek ızdıraplı, uzun yolda taban tepmekte olan birisi. Diğeri ise, davranışlarında mütered-

dit fakat içinden gelen sese de uymaktan kendini alıko-
yamayan yani müsbet tesirlerden, tereddütle de olsa yarar-
lanan bir varlık. 2 — Mesai saatinde süsleriyle meşgul bu
lâubali memureler, amirlerince murakabe ve takipten uzak,
kendi hallerine terkedilmiş bir haldeler. Yani kurulmuş bir
sistem, konulmuş bir prensip korunmuyor. 3 — Bu halleri
müşahede eden bizler de, bu aksayan, tatbik olunmayan
prensiplerin seyircileri durumundayız. Yani vicdanen, yapıl-
ması icap edenin ne olduğunu bilmekten aciziz.

P: Evet, son cümleniz, müşahedenizin siz tarafından
iyi değerlendirildiğini göstermektedir. Bir başka arkadaş?

S: İki gün evvel dolmuşta şöyle bir hadiseye şahit ol-
dum: Şoför gayet sinirli idi. Her fırsatta müşterileri ile ça-
tışmak istiyordu sanki. Kapıyı kapayamayan birine ve ka-
pamak için hızlıca vuran bir diğerine devamlı sert çıkışlar
yapıyordu. Bu durumu sadece kendi müşterilerine karşı de-
ğildi. Önünden geçen bir yaya veya yolcu indirmek için du-
ran bir vasıta onun hırsını körüklüyordu. Bu arada yanına
oturan yaşlıca bir bey, 'burada inecceğim' diyerek kendisine
bir lira uzattı. Şoför aynı sertlikle, 'şu parayı evvelce ver-
seniz olmaz mı, üstelik de bir lira veriyorsunuz, üstünü ver-
mem için vakit geçecek' vs. dedi. Daha bir çok şeyler ko-
nuşacaktı ki, yaşlı bey gayet sakin, 'iki kişiliktir evlâdım'
dedi. Ve kendisinden evvel inen hanımın yanına doğru git-
ti. Bundan sonra dolmuşta kalanlar birbirine baktılar. Biraz
evvelki elektrikli havadan eser kalmamıştı sanki. Şoför, ar-
kadakilere, 'nereye kadar gitmek istersiniz efendim' diye-
rek biraz evvelki durumuyla kıyaslanamayacak şekilde ko-
nuşmaya ve inen yolculara da hayırlı günler dilemeye baş-
ladı.

Bu hadise karşısında benim düşüncem şu oldu: Bura-
da yaşlıca zat, şoförün hissî tesirlerine muhatap olmamıştı.
Bu yüzden onda menfi bir reaksiyon olmadı. Aksine, bu
hareketi ile, bütün çevresine öyle bir bilgi verdi ki, bu, bir
anda tesirini gösterip havanın müsbete yönelmesine kâfi
geldi. Benim bu durumda, son celsede söylenenler aklıma
geliyor. Orada, 'Her söz, her kelime yalın olarak sadece söz

ve kelimedir. Fakat çıkış noktası, vasıtanın nev'ine göre değişik tesirleri meydana getiren bir hususiyet gösterir' demiştiniz. Ayrıca burada, kitabî sözlerle bilgi verişten başka, hareket ve söz ile örnek olmanın daha tesirli olabileceğini düşünüyorum. Zaten bize, hareketlerimize dikkat etmemizin söylenmesinin de nedeni budur diye düşünüyorum. Çünkü geçen celse, 'Ve genç müşahede etmiş ve öğrenmişsinizdir ki, çok imanlı hareket eden kimselerin sözleri çok daha tesirli ve müsbettir' demiştiniz.

P: Evet. Neticeyi normal bir müşahidin tarzında bağlamışsınız. Burada mevzubahis insanın muhatabına verdiği ders nedir?

S: Burada, eğer ona karşı aynı şekilde hareket etmiş olsaydı, diğer kişi de karşılık verecek ve herhalde kötü şeyler olacaktı, kavga filan gibi. Fakat sakın bir şekilde ona yumuşak bir ders vermeyi düşündü sanırım, yani o nezaketli hareketinin daha doğru olacağını...

P: Sürücünün ani bir sükûna ve hatta sözlerini tashihle bir pişmanlık duygusuna kapıldığı anlatıldı. Bu hadise ile, parasını veren kimsenin hareket tarzı arasındaki irtibatı kurar mısınız?

S: Orada sürücü, öncelikle hissî bir durumdaydı. Sinirliydi. Belki kendine ait bir olay o gün için onu sinirli bir hale sokmuştu, fakat muhatabı onun o havasına girmedi bir defa. Daha üstün bir anlayıştan tesir alıyordu diyebilirim ⁽³²⁾ bu durumda.

P: Evet. Pekâlâ. Bir başka arkadaş?

S: Dün akşam üç arkadaş, Cemiyetteki çalışmadan çıkmış evlerimize gitmek üzere otobüse binmiştik. Otobüs تنها idi. Motor gürültüsünün fazlalığından gayriihtiyarî yüksek sesle konuşuyorduk. Konumuz, bugün için verdiğiniz müşahede seçiminin şekli ile objektivite ve sübjektivite unsurları idi. Birden karşı sıradan bir bayın bana doğru uzanarak asabî bir şekilde 'müsaade edecek misiniz uyuyalım' diye bağırdığını gördüm. Şaşırmıştım. 'Anlayamadım' diye cevap verdim. O aynı soruyu tekrarladı. Sesimizden rahatsız olduğunu anlamıştım. Fakat mazereti pek tuhafıma git-

mişti. 'Burası yatakhane değil ki kardeşim' dedim. Aynı soruyu yine tekrarladı. Sinirlenmeye başlamıştım. 'Hayır, etmiyorum' diye cevap verdim. Biraz durakladı, sonra, 'sen ister et ister etme ben uyuyacağım' diyerek yerine büzüldü, paltosunu kaldırdı, şapkasını gözlerine indirdi. Birkaç dakika öyle hareketsiz kaldı. Sonra, dikildi, şapkasını çıkardı, fıldır fıldır gözlerle dışarıya bakmaya başladı. Arada bir kızgın kızgın bana bakıyordu. Kendimi toparlamıştım. Gülümsemeye başladım. İndiğim durağa kadar böyle devam etti. Orada dönüp otobüse baktım, gene bana bakıyordu. Elimle selam verdim. Bir an durdu, sonra o da beni eliyle selamladı. Otobüs hareket etti, uzaklaştılar.

Bu hadise bende şu düşünceleri meydana getirdi: 1 — Mazetime rağmen, umumî yerde yüksek sesle konuşmamalı ve bulunduğum ortamın kurallarına uymaya dikkat etmeliydim. 2 — Hadise karşısında bir an sinirlendim, yani hissimle hareket ettim ki bu hatalıdır. 3 — Yukarısı, müşahede seçmemdeki tereddütüme karşılık karşıma bariz bir misal çıkardı. 4 — Bazı insanlar iddialarını ilgisiz hatta gülünç sebeplere dayandırıyorlar. Sebebi de, ortam hakkındaki bilgi yetersizliği ile, hadiseyi vazih görememeleri, muhakeme noksanlığı ve neticesi olarak otomat bir yaşayış içinde bulunmalarındır diye düşünüyorum.

P: Bundan evvelki hadise nev'i ile sizin müşahede ettiğiniz hadise nev'i arasındaki müşabeheti gösterir misiniz? Çünkü, şunu da arzedeyim: Birinci müşahedede aynı plâna inilmeden bir tesir verilmiş. İkinci müşahedede aynı plânda kalınmak suretiyle tesir verilmiş. Fakat netice aynı şekilde yani daha doğrusu müsbet şekilde vuku bulmuştur. Sebep?

S: Belki de o anda o kimseye sert bir şekilde çıkış yapmamış olsaydım, onun konuyu daha çok uzatmasına sebep olacaktım. Herkesin kendi seviyesine ve o andaki durumuna tesir edebilecek bir noktadan hareket etmek gereklidir diye düşünüyorum.

P: Peki, siz bu durumu daha önceden kestirebilmiş miydiniz?

S: Hayır, o anda bir tereddütle, birden sert cevap vermeyi düşündüm. Hatta bu şekildeki hareketimin neticesinde, fiilî bir münakaşa durumu olabileceğini de düşündüm, bu riski göze alarak bu şekilde hareket ettim.

P: Evet. Her iki hadisede de psişik mekanizma bakımından durum şudur: Muhatap olan her iki varlık, kendi seviyeleri icabı birer tesir plânına tâbi idiler. Şüphesiz bu tesir plânı, onların nefsanîyeti kanalı ile, egoizmaları kanalı ile beslenmekte idi. Onlara muhatap olan sizler ise; içinde bulunduğunuz tesir plânının sizleri biraz olsun rikkate alıştırdığını, şuurunuzda bulunan bazı bilgilerin sizi bazı hareketleri muayyen şekillerde yapmaya zorladığını da gösterir. Her iki hadise içerisinde, muvaffakiyetle yardım etmiş olarak sıyrılmak bir başarıdır. Buradan şu prensip çıkarılabilir ki; şuurunuzun bulanmasına, nefsanî kanaldan gelen tesirin sizi sarmasına, bir bakıma menfi tesirlerle ünsiyet kazanmanıza meydan vermeyiniz. Bunun yegâne çaresi, murakabe-i nefistir, vicdan sesidir ve aklî olmaktır. Evet, şimdi bir başka arkadaş?

S: Efendim, ben günlük hayatın akışı içinde, kayda değer bulduğum ve bu bakımdan da hafızama emanet edemediğim kadar önem verdiğim olayları, değerlendirme ve müşahedeleri iki yıldan beri 'kesitler defteri' adını verdiğim bir deftere yazmak alışkanlığındayım. Şimdi oradan 26-1-1965 tarihli pasajı okuyacağım: Osmanbey durağı ile, (...) sinemasının arasında bir yerde iki kişi köpeklerinin hırçınlığı yüzünden birbirlerine yaklaşamayarak uzaktan konuşuyorlardı. İkisinin de birer köpeği vardı ve ikisi konuşmak istiyorlardı, fakat köpeklerinin bağırma ve kavgaları yüzünden birbirlerine seslerini duyuramıyorlardı. Sanki her insanın kendini diğerlerinden uzak tutan en azından bir köpeği yok mu? Hatta şöyle diyeceğim, her insan kendi etrafını çepeçevre sarmış bir yığın köpeğin tasmaını elinde tutar. Hep bağırır köpekler. Bu kadar gürültü içinde de insanların birbirlerini anlayamamalarına şaşmamak gerekir. Çünkü, mümkündür ki, insan sesi diye duyulanın çoğu köpek sesidir. İnsanları birbirlerine yaklaştırmak için önce onları kö-

peklerinden haberdar etmek, sonra da onları köpeklerinden kurtulmaya çağırmak gerekir. Çünkü köpeklerini ancak insan kendisi boşlayabilir. Bunu bugün; o günlerde insanların birbirlerinden uzak olmaları ve ne kadar deneseler de tamamiyle yaklaşılamamaları, başkalarını kendileri kadar sevememeleri olarak düşünüyorum. Ve bu konudaki düşüncelerimi daha gelecek zamana atabilmek, ileride bu problemi unutmamak istiyordum. Bu müşahedem bana çok esaslı bir sembol verdi. Şimdi ne zaman bu türden bir hadise görsem, bu köpek sembolü zihnimde canlanıyor ve değerlendirmelerimi daha sağlam bir şekilde yapmış oluyorum.

P: Evet. İnsanların beşerî münasebetlerinde ahenksizlik doğuran en büyük amil ne olabilir sizin için, başlıca bir amil?

S: Başlıca bir amil, insanın kendisine duyduğu ilgiyi, sevgiyi, yakınlığı başka bir kimse için pek kolay kolay duyamaması, içinde böyle bir sesi duyup yaşayamaması.

P: Güzel. İşte buna nefsaniyet derler. Kısaca ismi budur. Demek ki müşahedenizdeki köpek, bir nefsaniyet sembolüdür. Fakat buradaki zincirlenmiş köpek, bir bakıma hâkim olunmuş bir nefsaniyeti ifade eder. Halbuki, cemiyetinizin umumî veçhesinde köpekler, daima zincirsiz dolaşmaktadır... Güzel. Bir başka arkadaş?

S: Efendim, üç sene evvel daireye bir vergi mükellefi geldi. Eski borçları olduğu halde, yeni vergiyi vermek istiyordu. Vermezse yüzde on gecikme zammına tâbi olacaktı. Yanımdaki arkadaş kabûl etmedi. Bana başvurdu. Ben de mevzuata uygun olduğu için dediğini yaptım. Aradan bir sene geçti. Aynı mükellef ailesiyle geldi, 'borcumuz yok, makbuzu kaybettik' dedi. Aradık, bulamadık kayıtlarını. 'Hayır, verilmemiş' dedim. Onun üzerine mükellef, Vilâyete istida verdi hakkımda. 'Verdiğim halde, ... bey makbuzları yırttı' dedi, tecziyemi istedi. Vilâyetten murakıp geldi, ifa-demi aldı, murakıplar da makbuz suretlerini aradı, bulamadı. Vermediği ortaya çıktı. Mükellefin evine gittim, ailesi kapı önündeydi. Mükellefin karısı bana, 'senin elinde, kapat, ne olacak' diyerek beni sahtekârlığa teşvik ediyordu.

Sesimi çıkarmadım, gereken sözleri söyledim. Daire'ye gelip canımı sıkıyorlardı. En nihayet 'mahkemeye vereceğim' dedim ve mahkemeye verdim. Efendim, ben çalışırken daima dürüst çalışırım, vicdanımın sesini duyarak. Satışlarda olsun, ne lâzımsa kanununu uygulamaya çalışırım. Bazı arkadaşların çıkarlarına dokunuyorum tabi. Gayri meşru menfaat temin eden arkadaşlar var. Bunlar bana düşman oluyorlar, arkamdan her türlü lafı söylüyorlar. Bunlarla o mükellef görüşmüşler koridorun bir tarafında. Bir arkadaşım söyledi. Bana olan davranışlarını onların teşvikiyle yaptıklarını zannediyorum. Mahkeme dört celse devam etti. Hâkim bana yarım maaş miktarında bir tazminat verdi. Onu da ben, dürüst arkadaşlara ve muhtaç bazı kimselere dağıttım. Diğerlerine ders vermek için, doğru yolu göstermek için bu hareketi yaptım.

P: Sizin bu davranışınız, muhataplarınızın üzerinde ne gibi bir ruhî değişiklik hâsıl etmiştir?

S: Bu mükellef daha sonra geldiğinde daha yumuşak, daha çekinerek davrandı. Biz onun işini tabi gene yaptık.

P: Onun bu değişikliği yeni bir zarara uğramanın ihtimalinden korunmak için olabilir mi?

S: Sanmıyorum efendim. Yaptığına herhalde pişman oldu.

P: Onun pişman oluşuna ait objektif müşahedeleriniz oldu mu?

S: Orasını anlayamadım.

P: Onun gerçekten pişman olduğuna dair doğru malûmat elde edebildiniz mi? Bunu size gösterebildi mi?

S: Hayır efendim, malûmat edinemedim. Daha yumuşak, daha güleryüzlü geldi.

P: Evet. Bu müşahedeniz, değerlendiriliş bakımından yerinde olmamıştır.

S: Ne bakımdan efendim?

P: Değerlendiriliş bakımından yerinde olmamıştır. Burada sizin için, sizin faydanıza çok ince bir nokta vardır. Bunu tespit ediniz. Başka bir arkadaş?

S: Efendim, geçen hafta bir sinemanın kapısı önünde, görünüşü gayet çirkin ve bir gözü kör ve biraz da yaşlıca ve kötü olduğunu tahmin ettiğim bir kadın gördüm. Şunu düşündüm o anda: Hayatla, sadece yaşamak için mücadele eden ve diğer imkânlardan istifade edemiyor görünen bu kadın bu hali ile ciddi güç bir durumda. Fakat düşüncemin hemen akabinde birisi yanına yaklaştı ve konuşmaya başladı. Bu hadise bana, ilk bakışta ümitsiz görünen bir durumun kendisini tashih edecek imkânları taşımakta olduğunu, güçlüğün sadece onu görememekten ibaret bulunduğunu anlattı.

P: Bu kadar mı?

S: Evet efendim.

P: Verimsiz bir müşahede. Başka?

S: Efendim, benim de çalışmış olduğum müessesede on günden beri birçok kimse yakınlarını kaybetti. Bu yüzden, bankada yardımlaşma sandığı diye bir sandık var, hergün bir sirküler neşrediyor, falanca öldü, filanca öldü şeklinde. Ve cenazeye davet ediliyorlar.

Benim müşahedem şu ki, bu kabil hadiseler ve bir taraftan da buna ilâve olarak Devlet Başkanının Amerika'da ölüm döşeginde olması sebebiyle gazetelerin devamlı neşriyatı bankanın içinde bir ölüm havası yarattı. Ve bu arada ben sabahları bankaya girdiğim zaman âdeta kasvetli bir tesir alanına girdiğimi hissediyorum. Ve bunu diğer yakınım da bulunanlarda da müşahade ediyorum. Yalnız benim burada faydalı olamadığım bir husus mevcut. Bir yumuşama meydana gelmesini, bu türlü hadiselerden onların istifade etmelerini sağlayamıyorum, onlara bir tembihte bulunmak işini yapamıyorum, bu gücü kendimde bulamıyorum. Yani kendimde bir noksanlık müşahade ettim.

P: Umumiyetle buradaki ifadeleriniz ölüm korkusu mudur?

S: İnsanların yakınlarının ölmesinden ve arkadaşlarının yakınlarının ölmesinden dolayı âdeta kendi içlerine dönüş şeklinde bir fayda teminini düşünüyorum. Yani kendi kaygılarına, bir ölüm endişesi ile kendilerine dönüşü temin eden bir faydayı düşünüyorum.

P: Evet. Acaba ölüm korkusu, ölüm hadisesini müşahade ve ölümle ilgili her türlü vaka ve bunun nakilleri, insanların hareket tarzlarına hangi yönlerden müessir olmaktadır, bunu müşahade ettiniz mi?

S: Efendim, insanın dünya hayatında sahip olmuş olduğu bir konfor var ve bunu kaybedeceğinden dolayı, maddî kıymetlerden bir uzaklaşma ve manevî tarafa bir yöneliş tarzında müşahade ettim.

P: Sualimi başka türlü anlayan var mıdır?

S: İnsanlar, ölümden sonra ne olacaklarını bilemedikleri için, birtakım müphem bilgiler içinde olduklarından ölüm hadisesinden korkuyorlar ve âdeta felce uğrar gibi bir durum arz ediyorlar.

P: Evet. Onların hareketlerinde yahut düşüncelerinde yeni bir istikametlenme müşahade edilmiş midir? Veyahut böyle bir tesirin süresi ne kadar sürmektedir?

S: Efendim, ben şunu müşahade ediyorum: İnsanlarda genellikle bir gurur hali, bir kibir hali var. Kendini en üstün görme, iyi görme durumu var. Bir ölüm karşısında, gerek yakınının ölümü, gerek arkadaşının ölümü olsun, bu kendini üstün görme ve gururlanma hali kısa bir süre için kırılır gibi oluyor. Daha insansever, daha alçak gönüllü, daha sıcak bir havaya bürünüyorlar, fakat bu pek kısa bir süre için oluyor. Kısa bir süre sonra artık o hadise üzerinde düşünmelerini durduruyorlar ve ölüm karşısındaki çaresizliklerini bir tarafa bırakıyor ve hayatın içine, pratik kaygıların içine dönüyorlar. Gene kendi eski dar çerçevesinde yaşayan pratik bir insan oluveriyorlar.

P: Çok güzel.. Şu halde insanın bu tarz müşahadeler ile bir an yahut bir müddet dahi olsa, insandan beklenen kısıveye bürünmesinin sebebi nedir? Sorum anlaşılmış mıdır?

S: Ben pek anlayamadım efendim?

P: Yani, insanlar bir ölüm hadisesi karşısında birtakım mizaç ve ruhî değişiklikler gösterebiliyorlar. İnsanın bu değişikliği göstermesine sebep nedir? Ve tekrar eski realitesine dönmesine sebep nedir?

S: Başkalarının dünya ile olan alâkalarının kesilmesi karşısında kendilerinin de aynı duruma düşeceklerini düşünmeleri, onları bu mevzu ile ilgilenmeye çekmekte, dolayısıyla tesirleri bu yönden almaya başladıkları içindir ki, daha iyi tarzda diyeceğimiz hareketlerde bulunmaktadırlar. Fakat zamanla tekrar eski menfi tesirler kudretini göstermekte ve kaydettikleri bu yükselişi kaybederek, tam esaslı bir kazanç olmadığı için eski menfi plânlarına düşmektedirler. Menfi plândan tesir almaya başlamaktadırlar.

P: Bu ani yer değiştirmenin faydası nedir?

S: Bu ani yer değiştirmenin faydası, arada bir yapacağı sıçramalarla yeni plândan tesir almaya alışması, o tesirlerin yavaş yavaş kendisinde yer bulmaya başlaması diye düşünüyorum.

P: *Niçin insana nahoş gelen şeyler vasıta kılınarak ona yeni tesirler verilmektedir? Çünkü insan nefsanîdir. Kendisine hoş gelinecek tarzda hareket edilirse muvaffak olmak ihtimali daha yüksektir. Halbuki tabiatta ızdırap, saadetten çok daha fazla yer tutar, niçin?* Bunun cevabını gelecek hafta müştereken arzedersiniz. Bugünlük bu kadar. *Aranızdaki gönül birliğini arttırınız. Duygularınızı rencide etmeyiniz. Sağ elleriniz daima sağ ellerinizi tutsun.*

Celse-14... Kademe-3... 26-2-1966... Cilt-3

P: Soracak sualleriniz var mı?

S: Geçen celse, *'Niçin insana nahoş gelen şeyler vasıta kılınarak ona yeni tesirler verilmektedir? Çünkü insan nefsanîdir. Kendisine hoş gelinecek tarzda hareket edilirse, muvaffak olmak ihtimali daha yüksektir. Halbuki tabiatta ızdırap saadetten çok daha fazla yer tutar, niçin?'* diye sormuştunuz. Biz bunun cevabını müştereken şöylece düşündük efendim: Şimdi insanlara gelmekte olan, verilmekte olan tesirler, yeni tesirler; tekâmül maşerî olduğundan, insanlar maşerî tesirler altındadırlar. Ve bu maşerî tesirleri alan insanlar, bu tesirleri hazmedememektedirler, alamamaktadırlar. Aslında hoş ve nahoş tesir diye bir şey söz konusu değil, ancak fert bu tesirleri hazmedemediği için, anlaya-

madığı için ve değerlendiremediği için genellikle ızdırap tev-
lit etmektedir. Çünkü bu insanlar ekseriya ihtiyaçlarının da
ne olduğunu bilememektedirler. Bu bakımdan, ızdırap in-
sanın hayatında önemli bir yer tutar. Şayet tekâmül ma-
şerî olmayıp da, ferdî olmuş olsaydı, o zaman ona hoş ge-
linecek tarzda, bir ilerisi gösterilmek tarzında tedip ve ted-
ris olunabilir ve ferdin bundan hoş bir şekilde istifadesi
belki mümkün olabilirdi, diye düşündük. Halbuki tekâmül
maşerîdir. Bu bakımdan ızdırap ekseriyetle daha fazla ol-
maktadır insan hayatında, insan tabiatında. Böyle düşün-
dük efendim.

P: Bu düşüncenizde maşerî tekâmül noktasından ve
umumî tesirlerin insanlara göre türlü şekillerde benimse-
nip benimsenmemesinden dolayı bir ızdırap anlayışı çer-
çevesinde kalmışsınız. Bu, hadisemizin muayyen bir kad-
rosunu izah edici fikirdir. O kadro dahilinde doğrudur. Fa-
kat ızdırap, temel olarak bir varlığın bir safhadan diğer bir
safhaya geçişinin ifadesidir. Fert, nefis ve vicdan [tarzın-
daki bu] iki baskı altında kalmak suretiyle daima çalkan-
tılı bir durum arzeder. Nefsin istekleri aynı zamanda fer-
din emelleri demektir. *Halbuki insan, kendi düşüncesini,
kendi muhayyilesini, kendi fiillerini tabiata iyi intibak et-
tiremediği için her tekâmül hamlesinde ızdırap içinde kalır.*
Çünkü bir tekâmül hamlesi bir intizamın ve yeni kanu-
nun, ve bir yeni buut anlayışının kendisi demektir. Fert,
dağınık bir zihnî yapıda bulunduğu için, bu unsurları to-
parlayamayacak, kendiliğinden bir bina inşasında buluna-
mayacak ve dolayısıyla daima sarsıntı içersinde kalacaktır.

İnsanın başına nispî olarak iyisi de kötüsü de dahil
pek çok hadiseler gelebilir. Gene müşahede olarak tespit
etmişsinizdir ki, sayısı az olmakla beraber birçok insan
hayır ve şerrin hazmını aynı derecede kolaylıkla yapabil-
miştir. Dünya ölçülerine göre felâket tarzında tecelli eden
her vakayı büyük bir olgunluk, bir rikkat ve hatta bir şü-
kür içerisinde karşılayabilmiş, bunun için de yeni durumu-
nu da kolaylıkla ayarlayabilmiştir. Bu, saadet için de böy-
ledir. Saadetin verdiği birtakım yeni imkânları hiç bir za-
man hora kullanmamış, şahsiyetinin bütünlüğünü zede-
leyici herhangi bir faaliyette de bulunmamıştır.

İşte yukardaki kısa izahlardan anlayabileceğiniz üzere, insanın ızdırabının bir tekâmül vetiresi olmasının makul esbab-ı mucibesi budur. Bir merdiven basamağından diğer bir merdiven basamağına atlamak için bile yerçekimi kanununa karşı gelmek mecburiyetindesiniz. Hayatın çeşitli tesir sahalarına geçebilmek için de aynı şekilde bazı çekim sahalarını yenmek mecburiyetindesiniz. *Meselâ nefsin çekim sahasının dışına çıkmak mecburiyetindesiniz.* Bu, başka bir kanunla yerine geliyor. Siz bu kanuna, vicdan sezgisi deyiniz. Bu hususta bu kadar. Başka sualiniz var mı?

S: Efendim, benim bir müşahedem var. Bir de sualim olacak.

P: Okuyunuz.

S: Mesuliyetin bilgi ile şümûl kazandığı şüphesizdir. Fakat vasatımızda bunun böyle olmadığı görülüyor. Meselâ bilgisine hürmet edilen bir şahsın aynı zamanda imkânı dahilinde ve çok mühim olan bir işi matlup bir şekilde yapamamış olduğunu müşahade ettim. Bu kısa fakat mühim müşahade münasebetiyle vasatımızda mesuliyetin duyulmasında faktör ne olmaktadır? Mümkünse aydınlatılmasını rica ediyorum.

P: Şüphesiz mesuliyet, mevzuun idrâkiyle mütenasip olarak artar. Mevzuun idrâkinde, mevzuun bilgisi de rol oynayacaktır. Mevzuun idrâkinde üç sistemi göz önünde tutmak gerekir. Bir mevzu, tabiatın herhangi bir hadisesi, herhangi bir düşünce, herhangi bir imajinasyon, herhangi bir tavırlanma olabilir. Bir mevzu, *menşe* ve *istikbal* olarak mütalaa edilirken, fert kendisini bu iki şeyin ortasında görebilmelidir. Mademki Kâinat içersinde ve fert içersinde herşey bir buutun zaruri neticesi olarak deterministik kaidelere tâbi olarak cereyan ediyorsa, bir hadise de deterministik kanunlara göre başlamış ve devam edecektir. Kendisini menşe ve istikbal arasında gören fert, bu hadisenin istikbale doğru geçişinin idrâkine varmışsa, veyahut böyle bir sezgiye kuvvetle hamil bulunuyorsa, muhakkak ki kendi fiillerinin, düşüncelerinin ve davranışlarının o geçişte bir kanal olacağını da görmüştür. Demek ki bir muhitte,

bir işte mesuliyet duymak demek, oranın veyahut o işin mevzuu hakkında bir idrâke ulaşmak demektir. Mevzuu hakkında idrâke ulaşılmamış bir konu, muhakkak ki istenecek veyahut talep edilecek olan mesuliyet nokta-i nazardan daima noksan kalacaktır. İşte bu yüzden dünyanın her tarafında, her şekilde ve şartta pek çok mesuliyetler mevzuun idrâksizliğinden dolayı yerine getirilememektedir. Tatmin oldunuz mu?

S: Düşüneceğim efendim. Teşekkür ederim.

P: Bu hal, *bir mevzuun idrâki* ne demektir problemini açmıştır. Bunu gönül birliği içersinde mütalaa ederek gelecek hafta görüşelim. Bu küçücük üç kelime, bütün bir organizasyon sisteminin çalışışındaki büyük ahengi gösteren bir maket olacaktır. Evet. Başka sualiniz?

S: Efendim, geçen celsenin son paragrafına ilişkin bir mütalaa hazırladım, okumak istiyorum: İnsanların karşılıklarına, onların kabuklarını kıracak olan sert tesirler, faydalı tesirler vazifeliler tarafından tertip ve tanzim olunmaktadır. Bize düşen vazife ise, iyi bir müşahit olmaktır, ki bizler maalesef halen hadiseleri sadece görebilmekteyiz fakat müşahede edememekteyiz. Bunu öğrenmemiz lâzım. Kendimizi kontrol etmek ve münasebetlerimizi verimli olacak tarzda ayarlamak bizim işimiz olmalıdır. Yani kendimizi düzenlemeliyiz. Dış düzen ise Yukarı'nın işidir diye düşünüyorum.

P: Evet, bu sözleriniz doğru sözlerdir. Neticeniz?

S: Müşahedeme göre, arkadaşlarımdan problemi ve bil-hassa şahsî problemim: Bir hadise karşısında onu layığı veçhile değerlendirmemek; ki bu, müşahede edemiyoruz demek oluyor. Yani müşahedelerden faydalanamıyoruz.

P: Evet.

S: Bu hususta mümkünse bilgiler rica ediyoruz, yani sıhhatli bir müşahede edebilmek hususunda.

P: Biraz evvel verdiğimiz problem içersinde sıhhatli bir müşahedenin gerekçelerini de bulacağınızı zannederim. Şimdi, siz arkadaşlarınızla teker teker görüşmek suretiyle

ve fakat bir diğèrinin malûmatı olmadan en çok ihtiyacını duydukları bir konunun isimlerini tespit edeceksiniz. Bunu bu hafta yapınız. Gelecek celsemizde okursunuz.

S: Bu okuma, arkadaşların isimlerini zikretmeden olacaktır değil mi efendim?

P: Evet. Arkadaşlarınız, fikirlerini ve isteklerini açıkça ve sade bir ifade ile beyan etmelidirler. Çünkü celselerinizin istikamet değıştirmesi mevzubahistir. Bu istikametın tayininde mesuliyetin sizler tarafından paylaşılmasını arzu ediyoruz. Bunda başarı gösterebilirseniz, tespit edilecek olan istikametın şekli daha Müteal konulara ve fakat açık bilgilere doğru gidebilir. Topluluğunuzu çok sıkı bir hale getirmeye çalışınız. Gelecek hafta saat ikide celse akdedilecektir.

Mukaddes Metinlerde pek çok ibarelerin, pek çok mesellerin sembolik olduğundan bahsetmiştik ⁽³³⁾. Musa'dan, mukaddes topraklara girerken ayakkabısının çıkarılması istenmişti ⁽³⁴⁾. Bu, şunu ifade eder: Her bir varlık, yeni bir tekâmül nizamının ve prensiplerinin eşğinde; yani otomatizmadan şeriate, şeriatten sevgiye, sevgiden ise makul vicdana kadar uzanan bir kademeleşme içerisinde, varlık bazı tesirlere adapte olmak, bazı tesirlerden salâh bulmak için bir cehit, bir efor göstermek mecburiyetindedir. Bunu öncelikle kendi şuurunda yapacaktır. *Saniyen içinde bulunduğu beşerî ve eşya muhitinin değıştirilmesi ile yapacaktır. Salisen bilerek ve isteyerek, fakat varlıkta olmak şartıyla, daha üstün bir rahmeti talep edecektir.*

Varlığın bir kademededen diğèr bir kademeye geçişi esnasında pek çok değışik şeyler vuku bulur. Bu değışmeler, onun kaba fizikî görünüşünden başlayıp, en seyyal ruhî ihtizazlarına kadar tesir eder. Burada anlatılmak istenen şey daha çok, *yeni bir fonksiyon sahasına, yeni bir mesuliyet ve vazife sahasına giren kimsenin muhakkak oranın şartlarına uymak mecburiyetinde olmasıdır.* Gerek şimdiye kadar kullanılan vasıtanın gerek yürünen yolun gerekse mahmul bulunan tesirlerden sıyrılmanın zaruretiı ifade eder. Şimdi, eğer bugünün insanlığı[na] da, kendisine ayakkabılarının çıkarılması söylenmiş olursa, bunu kim yapar? Ve bu nasıl yapılır?... Burada insanın yapabileceğı en matlup şey; mutlak ve mutlaka makul vicdana ulaşmaktır.

Demek ki Musa'nın ayak kabıllarını çıkarması ve silkmesi, geçmiş realitenin ağır tesirlerinden kurtulmak [için]; son büyük gayreti, iradeyi, temerküzü ve imanı ispat etmek ve sonra kendi devrinin üstün prensiplerine yani şeriatine inkıyat etmektir. Bu sizin zamanınızda ise, makul vicdana inkıyat etmektir. İsa devrinde ise genel, tarifi imkânsız, sınırı belli olmayan bir sevgi'ye itaattir. Gerçekte bu sevgi, vicdan sezgisinden hemen biraz önce gelen bir realiteyi ifade eder. Bu kadar.

Celse-15... Kademe-3... 5-3-1966... Cilt-3

P: Evet, konuşabilirsiniz.

S: Geçen hafta, arkadaşların ihtiyaçlarının ne olduğunu tespit etmemi söylemişsiniz. Arkadaşlarla teker teker görüştüm, ihtiyaç duydukları konuları yazılı olarak da ayrıca tespit ettim. Bunu okumak istiyorum.

P: Okuyunuz.

S: Bir arkadaş, «Vasatımızda cari ruhî tekâmül kanunlarının incelenmesi ve bu incelemelere ışık tutacak olan Mukaddes Metinlerdeki sembollerin tarafımızdan çözülebilmesi için yardımcı bilgilerin verilmesine devam edilmesi. Çünkü bazı kanunları tanırsak, insanların çeşitli tekâmül durumlarını anlamaya, idrâk etmeye başlarız ve böylece kendi çapımızda onlara yardım edebiliriz» diyor.

Bir arkadaş, «Mukaddes Metinlerde sembollerle verilen hadiselerde, insanın durumu anlatılmaktadır. Eğer biz bu metinlerle ilgili çalışmayı yapar ve celselerde, anlaşılmayan hususları sorarsak, bunların izahından bugünkü insanlığın durumunu ve kendi durumumuzu da cereyan eden hadiseler içinde daha açık bir şekilde görebiliriz. Bu bakımdan böyle bir çalışmanın yapılması ihtiyacını duyuyorum» diyor.

Bir arkadaş, «Müteal konularda meselâ vazife sezgisi, sabır, çevreye yardım gibi konularda bilgi verilmesini ve ikinci olarak, bize tabiat kanunlarına uygun yaşamaktan bahsedilmişti, bu hususta daha mufassal bilgiler rica ediyorum» diyor.

Bir arkadaş, «Cilt-3.. Celse-1'de belirttiğiniz, yeni bir Din Günü'ne mekân teşkil edecek olan Cemiyetimizin bu fonksiyonunun ifasının ve bunun gerektirdiği realite atlama- larında fertlerin göstereceği cehit ve gayretin Yukarısı'nın yardımlarıyla tahakkuk edeceğine inanıyorum. Bu durum muvacehesinde, Plân tarafından verileceği, Cilt-3.. Celse-1'de, 'Mukaddes Kitaplarda zikredilen bazı ifadelerin açıklamasını yapacağız' sözleriyle müjdelenen, Mukaddes Metinlerdeki ba- zı sembollerin açılmasıyla, bu realite atlanmasında yine za- ruri olan bazı Müteal konuların ve açık bilgilerin verilme- sini de arzu etmekteyim» diyor.

Bir arkadaş, «Gören göze, duyan kalbe ancak şuur te- mizliği yolundaki başarılarım derecesinde sahip olabilece- ğimi düşünüyorum. Ve bu yolda cehitkâr olmaya çalışıyo- rum. Çünkü hangi yöne yönelse, hangi konuya el atsam şuurumdaki cürufların yarattığı uydurma şahsiyetimin aciz- liği, kararsızlığı ile karşı karşıyayım. Cilt-3.. Celse-13'ün so- nunda belirttiğiniz gönül birliğimizin tahakkuku, bulundu- ğumuz noktayı tayin, çevremizdekileri tanımak, bilmek ve Cilt-3.. Celse-2, 3 ve 4'te geniş bir şekilde izah ettiğiniz, bir organizasyona dahil olup yerimizi bulmak ve yerlerimizi buldurmak, bu şuur temizliğinin başarılmasına bağlıdır. Ba- na en çok ihtiyacım ve hatta ihtiyacımız olarak gözüken budur. Yani ferdin şuur temizliğini başarma konusu» diyor.

Bir arkadaş, «Mukaddes Metinlerin izahı ve sembollerin çözümü. Çünkü alınacak üstün bilgilerle, onun altında bu- lanan plâna ait problemler daha kolaylıkla halledilebilecek- tir» diyor.

Bir arkadaş, «Cemiyete bilgi mebzul miktarda verildi fakat Cemiyet içindeki fertlerin iman zayıflığı nedeniyle bu verilen bilgilerle, istenilen fonksiyona hizmet vazifesinin yapılamadığının üzüntüsü içersindeyim ve bu şahısların ima- nını takviye edecek bilgilerin, idrâkini temin edecek bilgi- lerin, ek bilgilerin verilmesini arzu ediyorum» diyor.

Bir arkadaş, «Cemiyette, celselerle verilecek olan bilgi- lerin akademik olmaktan ziyade pratik, tatbiki kolay ve bi- zim fonksiyon görebilmemizi temin edecek pratik bilgiler olması lâzımdır ve bunun ihtiyacı içindeyim» diyor.

Bir arkadaş, «İrade gücümüz zayıftır; irade zaafını yok edecek metot ve tavsiyeler rica ediyorum. Ayrıca, dıştan gelecek tesirleri mümkün olan mükemmellikte alabilmek ve mümkün merteye tesir edebilmek kudretini kazandıracak pratik bilgiler ve metot talebinde bulunuyorum. Öte yandan, hadiseler karşısında iyi niyetle giriştiğim bazı teşebbüslerin menfi neticelendiğini görüyorum ve ileride yapacağım birtakım işlerde de böyle olacak ise, o halde başarısızlığa uğramamam ve üzerimde moral bakımından bir çöküntü tevhit etmemesi için bu kabil bilgileri almak ihtiyacı içindeyim» diyor.

Bir arkadaş, «Bizlerin, içinde bulunduğumuz realitenin problemlerini halledememiş olmamız, almış olduğumuz bilgilerin bizler tarafından hazmedilememiş olduğunu göstermektedir. Fert, içinde bulunduğu kademenin şuur aydınlığını, ona verilen bir üst realite bilgisi ile temin edebileceğine göre, bizim de böyle bilgilere ihtiyacımız vardır. Bu bizim, geçen celse bahsettiğiniz, 'yeni bir fonksiyon sahasına, yeni bir mesuliyet ve vazife sahasına giren kimsenin muhakkak oranın şartlarına uymak mecburiyetinde olmasıdır' şeklindeki sözlerinizdeki sözkonusu şartlara uymamızı temin edecektir» diyor. Bunları tespit ettim efendim.

P: Arkadaşlarınızın ifadelerinden şu anlaşılmaktadır ki, ferdî davranışlarıyla, ferdî davranışları tanzim edecek olan metot ve bilgilerin aynı derecede kuvvetli bir doza sahip olması istenmektedir. Eğer bu husus idrâk edilmiş ise, sizler için faydalı ve fakat bir hayli çetin yeni bir yola girebiliriz. Şunu demek istiyoruz ki, bir varlık, hangi vasatta yaşarsa yaşasın, buradaki yaşamak tabiri tatbikat demektir, o vasatın imkân ve şartlarını kullanmak ve bilmek mecburiyetindedir. Bu imkân ve şartları kullanırken, önce kendi şahsiyetinin iktisabı olan kabiliyetlerinden, yeteneklerinden ve cehdinden istifade edecektir. Sonra o vasatın tâbi olmuş olduğu bir İdare Mekanizması'nın kendisine ve diğer hemcinsine temin etmiş olduğu yeni imkânlardan, yeni fırsatlardan ve tesirlerden yararlanacaktır. Şimdi, bir şuur berraklığı ve uyanıklık elde edilebilmesi için, şuur berraklığı

ve uyanıklığın ne olduğunu, nereden olabileceğini, hangi şartlara tâbi olduğunu bellemek lâzım, bu *birinci etap*'tır. *İkinci etap*, bir şuur temizliğinin ve vicdan asaletinin tatbikat ile ilgili olan kısmı, ancak varlığın kendi müktesebatı ve bunun daha üstünü olan dış yardımlar ile sağlanabilir. Zaten bütün beşerî tekâmülde şu esas rol oynamıştır ki, [*birincisi*], fert, yaşayışı ile beraber, hayatın kendisine vermek istediği psişik bir seviyeyi ve bu seviyenin pratiğini yapmakla mükelleftir. *İkincisi*, bütün bu mizansenin tanzim eden bir Yüksek İdare Mekanizması'nın insanlara vermiş olduğu bilgilerin anlaşılmasıdır.

İşte bütün arkadaşlarınızın bizce memnuniyeti mucip olan şu takrirleri, şunu ifade ediyor ki, fert olarak kendilerini salim kılmak ve aynı zamanda bu selamet yolunun elde edilışinde şümüllü kanun ve bilgilerin pratik bakımdan da semeresini görmek istiyorlar. Yani, hâlâ da verilmekte devam eden Mukaddes Metinlerin ⁽³⁵⁾, bugünkü şart ve imkânlar içerisindeki tatbikatını öğrenmek istiyorlar. Panorama budur. Beşerî tarihinizin medeniyetle ilgili olan bütün bahisleri bu iki temanın denge veya dengesizliği üzerinde kurulmuştur. İçinde bulunduğunuz yol, size, bu dengeyi genel tatbikat metodu ile sağlamak durumundadır. Bir taraftan ferdin bütünlüğünü, ferdin idrâkını ve hürriyetini, ferdin gayret sahasını ve araştırma gücünü teşvik ederken, bir taraftan da kendisine birtakım bilgiler, metotlar [verilmekte] ve ikazlar yapılmaktadır. İşte bu iki kanalı birleştiren üçüncü bir kanal, ferdin kendi sayını tatbikat içerisinde istimal ederken, bu istimalinin istikametini tayin edecek olan bilgileri alması mukadderdir. Eğer sizler de böyle bir istimalde bulunmak arzusunda iseniz, 3'üncü Kademe-miz size daha üst Kademeler'den ⁽³⁶⁾ alacağı direktif ve bilgilerle, gerek pratik hayatın ve gerekse bunu geliştirecek olan bilginin liyakatiniz nispetindeki nasibini vermeye çalışacaktır. Yalnız, bu çalışma[nın], hayatınızın her noktasında olması icabeden gibi metotlu ve disiplinli olması gerekir. Bu metot ve disiplini, yapabileceğiniz en iyi şekliyle ibda ettikten sonra yeni bir çalışma nizamı içerisine gir-

memiz mümkündür. Her şeyden önce, fikir birliğine, anlayış birliğine ve gönül birliğine muhtaçsınız. Birbirinizle olan alâkalarınız zayıftır. Ancak, bir celsenin sizin zihninizde yer bulduğu değer hükmü kadar karşılıklı bir muhabbet içerisindesiniz. Halbuki, dünyanın kendisi bir celse mekânıdır⁽⁶²⁾. Yani, hangi şart ve hangi durum içerisinde olursa olsun fikrinizi, anlayışınızı ve gönlünüzü birbirinize azamî derecede yakın tutmak durumunda olmalısınız.

Cemiyetin fonksiyonundan bahseden arkadaşlarınız, eğer bu noktaları hiç benimsemiyor veyahut bunlar üzerinde azamî derecede gayret göstermiyorsa, o fonksiyonun ifasını düşünmesi muhaldir. Sizler, Mukaddes Metinleri incelerken, bilhassa biraz evvel zikrettiğimiz hususların ne derecede perçinleşmiş olduğunu, yayılmış olduğunu ve nihayet galebe çaldığını görebileceksiniz.

Fikir birliği, anlayış birliği ve gönül birliği aynı zamanda beşeriyetin her biri birer Din Günü olan kademelerinin neticesinde elde ettiği mesut neticelerdir. Sadece bir laf değil. Ve bunların hepsine cami olan ve bu kademeleri sevk ve idare eden bir de makul vicdan vardır. Makul vicdanın kendi basamakları içerisindeki en son noktası 'vazife sezgisi' noktasıdır ve bu Kuran'dır. Gönül birliği İncil'dir. Fikir ve anlayış birliği Tevrat'tır.

S: Efendim, geçen celsede anlattığınız, 'Bir mevzuun idrâki' hususunda müştereken hazırladığımız yazıyı okumak istiyorum.

P: Okuyunuz.

S: Bir mevzuun idrâki için, o mevzuun bilgileri ile, ferdin kendi bilgilerinin, bunlar ilk bakışta pek yüzeysel bilgiler de olsa, birleştirilerek o ferdin sezgileri ile takviye olunması lâzımdır ki, menşedeki asal tesirler yakalanarak istikbale uzanan bir tesir alış veriş, yani o mevzuun idrâki mümkün olabilsin. Onun için de ferdin bu yüzeysel bilgilerini takviye edecek olan sezgilerinden istifade edebilmesi, yine karşımıza pek zaruri gözüken, ferdî şuur ayıklanması problemini çıkarmış olmaktadır. Müştereken vardığımız bu görüşümüz hususunda siz ne dersiniz?

P: Ferdî şuurun ayıklanışı bir gaye midir?

S: Ferdî şuur ayıklanışını bir gaye olarak görmekteyiz. Bu, şu bakımdan ki, birtakım bilgiler gerek tebliğler kanalıyla, gerek Mukaddes Metinlerde bizlere verilmektedir. Fakat bu bilgilerimizi bizdeki cüruflar dolayısıyla kullanamamaktayız. O bakımdan ferdin bir şuur tasfiyesine kendisini tâbi tutması, bunların anlaşılması ve kendisinin dolayısıyla çevresinin istifadesi yönünde tatbikat için lüzumlu oluyor.

P: Ferdin kendi şuurunu temizlemesi deyince, ne gibi problemleri düşünüyorsunuz? Bu müşterek bir sualdir.

S: Ben şahsen şöyle düşünüyorum efendim: Geçen celse, 'İnsan kendi düşüncesini, kendi muhayyilesini, kendi fiillerini tabiata iyi intibak ettiremediği için her tekâmül hamlesinde ızdırap içinde kalır' cümleminde belirttiğiniz gibi, bir iç dünyamız var ve buna paralel bir düşünce ve buna paralel bir tahayyül ve buna paralel bir tatbikat bizim için zaruri. Şimdi, tatbikatlarımızda birtakım dış baskılarla normal şekilde hareket edebildiğimizi söyleyebiliriz. Fakat, bu fiillerle iç duygularımız arasındaki tahayyül ve düşüncelerimiz, ya iç duygularımıza veya tatbikatlarımıza uymamaktadır, ya da aradaki zincir bozuktur. Bu zincirin tamamlanabilmesi için bir tasfiye ameliyesi yapılması, yani bu iç duygularımızın sezgilerine kavuşabilmemiz lâzımdır.

P: Bu kadar mı?

S: Evet efendim.

P: Başka bir şey söyleyecek?

S: Efendim, ben altı husus tespit ettim, arzu ederse-niz...

P: Buyurun.

S: 1 — Arzularımızın başlangıcına inerek onların yeni ve üstün tesirlere uyup uymadığının tahkiki. 2 — Acz içinde kalındığı takdirde, yanlışın karşısına hakikatin konulması. 3 — Çaba gösterirken, tedricî kaidesinin göz önünde bulundurulması. 4 — Geri tesirlerin şuuru istila etmemesi için, devamlı surette kendi kendini hatırlamak ve müşahade hali içinde bulunulması. 5 — Hadiselerin neler anlatmak istedi-

ğini anlamaya çalışmak ve hadiseleri müşahade ederken objektif kalmaya çalışmak, soğukkanlılığı muhafaza etmek. 6 — Rüyaları not edip, hadiselerle bağıntı kurmak... Böylece altı husus tespit ettim. Ve bunları pratik çareler olarak düşünüyorum.

P: Başka?

S: Efendim, ferdin şuurunun temizlenmesinde bence mühim husus, geçen celse, 'Nefsin çekim sahasının dışına çıkmak mecburiyetindesiniz' şeklinde belirttiğiniz nefsin çekim sahasından kendisini kurtarmaya çalışmasıdır. Fert kendisini bu tesirden kurtarıp, vicdanî yaşayışa yöneldiği müddetçe, şuurundaki temizlenme ameliyesini yerine getirebiliyor demektir.

P: Evet. Bu halde, şuur fert için bir tatbikat sahası mı olmaktadır? Yani nefsanîyetle vicdanî faaliyetin müştereken hareket edebildikleri bir saha şuur mu olmaktadır?

S: Evet efendim.

P: Dolayısıyla, şuurun temizlenmesi dediğimiz zaman, [bu], nefsanîyet ile vicdanın arasındaki dengeyi, daima vicdan lehine bozmak suretiyle temin etmektir. *Bir mevzuun idrâki bahsinde gerekli şekilde bir hazırlık göremedik [sözlerinizde]*. Bu hususta iki arkadaşınız kendi aralarında anlaşmak suretiyle bir çalışma yapsınlar.

S: Ben ve arkadaşım mı efendim?

P: İsim zikretmiyoruz. Birbirleri ile bağdaşabilecek iki arkadaşınız bu işi yapabilir, bu vazifeyi benimseyebilir. Evet. Başka sualiniz var mı?

S: Sual değil de, geçen celsede söylemiş olduğunuz bir şeyi, anlamış olduğum şekilde izah edeceğim efendim.

P: Ediniz.

S: Geçen celse, 'Saniyen, içinde bulunduğu beşerî ve eşya muhitinin değiştirilmesi ile yapacaktır' dediniz. Bu sözlerinizden, varlığın geçeceği yeni realiteye uygun, yeni fonksiyonu ile ilgili bir muhitte bulunacağını ve artık hadiseleri yeni realitesine göre değerlendireceğini anlıyorum. Yine geçen celsede, üstteki sözlerinize devamla, 'Salisen, bilerek ve isteyerek, fakat varlıkta olmak şartıyla, daha üstün bir

rahmeti talep edecektir' dediniz. Bunu ise, geçtiği yeni realitesine uygun bir vazifeyi, bilerek ruhen istemesi ve bu isteğe layık davranışlar içinde bulunması olarak anlıyorum. Bu iki hususu böyle anlıyorum, siz ne dersiniz?

P: İyi anlamışsınız. Fakat bu dediğiniz durumların tecellisi, idrâk ve mesuliyetle kaim hususlardır. Behemehal, bu iki şey üzerinde nazârî de olsa, derinlemesine bir çalışma yapmanızda daima büyük fayda vardır. Çünkü, hayatın pratik yönlerinde sizin iradenizin hükmü dardır. Ve muhakkak ki mesuliyeti tatbik edebileceği[niz] bir muhit içerisinde bulunmakla beraber, hayatın diğer sahalarına kayabilecek idrâki henüz iktisap etmiş değilsiniz. Bu, beşeriyet için böyledir. Çalışmanızda bu sözlerimiz de rehber olsun. Yani mesuliyetin duyulması ile idrâkin genişliği arasında irtibat, değişik vaziyetler arzeder.

İsa, kendisine ilk bağlanan kimseleri 'balıkçılık'la sıfatlandırmıştır. İncil realitesinde balık ve aynı zamanda diri su, birbirini tamamlayan iki semboldür. Diri su, doğrudan doğruya vicdan sezgisini ifade eder, şeriate nazaran... Balık ise, bu diri su'da tatbikat görececek olan sevgi insanıdır. Sevginin insanıdır. Bunun Kuran'ımızdaki mukabili ise, Kur'an realitesinin sembolüne göre asma'dır (37). Bu kadar. Fırsatları heba etmeyiniz.

Celse-16... Kademe-3... 12-3-1966... Cilt-3

P: Geçen hafta iki arkadaşınızı vazifelendirmiştik. Bir diğeri de, başka bir vazifesini ifa edecek idi. Durum hakkında izahat veriniz.

S: Peki efendim. İki arkadaşın hazırlayıp gruba da sunduğu, 'Bir mevzuun idrâki' hususunda hazırladığımız yazımız şudur: Bir mevzuun idrâki, o mevzuu meydana getiren tesirlerle, o mevzu ile karşılaşan ferdin iç duygularına ait tesirlerin, yine o fert tarafından, birbirleri üzerine âdeta *çakıştırılmasıdır*. Bu, şu demektir ki; fert, Yüksek İdare Mekanizması'nın, önceleri tamamen kendi dışında tezahür ettirerek tedricen içerisinde yer ettirmeye çalıştığı tesirlerinden bir mevzua teksif ettirilmiş olanlarının bütününe iç

duygularında görebildiği, duyabildiği zaman, o mevzuu artık kendi dışında göremez. O mevzu ferdin iç duygularına tetabuk etmiştir. Bu ise, tam bir idrâk halidir. Burada fert, idrâk ettiği o mevzu yönünden bir organizasyona bilerek, bihakkın iştirak halindedir. Yani bu noktada otomatlıktan sıyrılmış, şuurlu bir davranış içerisine girmiştir. Bu hal, menşee inebilmiş olmakla, sağlam temele istinat ettirebildiği fiilleriyle o ferdin istikbale uzanan tesirleri de yakalayabilme yeteneğini elde ettiği demektir. Ferdin bu safhaya yükselişi, kademe kademe olacak ve mesuliyet duyguları da bu kademelere uygun derecelenmeler arzedecektir. Ve yüzde yüz mesuliyet duygusu vüsatıyla fert, tam bir idrâke de ulaşmış bulunacaktır. *Bu durum bizler için henüz nazarî bir haldir.* Bu nazarî halin pratik safhalara ulaşabilmesi yolunda bizler ne yapmalıyız? Şimdi bu hususu belirtmeye çalışalım: Diyelim ki önümüzde bir mevzu var...

P: Bir dakika, yukarıdaki sözlerinizin baş kısmına isabet eden bir sözünüzü tashih etmeliyiz. 'Ferdin dış tesirle kendi psişik tesirlerinin çakışmasından bir idrâk doğar' dediniz. Fakat her idrâk, bu varlığın bir organizasyona dahil olmasını ve orada menşeinden istikbale doğru uzanan tesirlerin sevk ve idaresinde rol almasını gerektirmez. Nitekim bu düşüncenizi sonraki cümlelerinizde tashih ettiniz, fakat burada bunun idrâkli olarak yapıldığını zannetmiyoruz. Devam edin.

S: (Kişide idrâkin doğmasına ilişkin uzun bir yorum).

P: İfade ettiğiniz fikirler mantıkîdir. Şüphesiz elinizde bulunan bilgilere istinaden bir kompozisyon vücuda getirmiş bulunuyorsunuz. İdrâk meselesinde hadise bu kadar çapraşık ve uzun boylu enerji sarfını gerektirmez. Bir idrâkin doğabilmesi üç şarta bağlıdır: a — Birincisi psişik şart. Buradan şunu anlayınız; bir ruhun tekâmül merhale-i, içerisinde bulunmuş olduğu tesir koordinatıdır. Yani bir bakıma varlığın ihtiva etmiş olduğu tesir durumu demektir. b — İkinci şart, umumî tekâmül nizamı içerisinde bir Me-kanizma'nın çizdiği kadro. Bu, şu demektir; bu kadro o devre, o Siklus içerisinde varlıkların muhtaç oldukları tesir ve

tatbikatın belirtilmesidir. Bu öyle bir tesir ve tatbikattır ki, faraza şu andaki Siklusun dışında bulunan, geçmiş daha evvelki Sikluslarda elde edilen idrâk, bu Siklusta elde edilemez. c — Üçüncü şart, psişik varlığın cehdi ile ilgili iman halidir. Bundan şu anlaşılmalıdır; psişik varlığın imanı, kendi tekâmül realitesinin kendisine bahşetmiş olduğu birtakım melekelerin gelişmesinden doğan bir fehim, ve bu fehmin üstün bir şuurla birleşmesi halidir.

Demek ki bütün mesele, psişik varlığın yani ruhun ve yahut üç buuttaki insanın, kendisinde meknuz tesirler ile onun dışında idrâke mevzu olan şeyin tesirleri arasındaki irtibat ve intibak ve nihayet bunun kadrosunu tayin eden bütün bu hareketleri fert nokta-i nazarından tanzim eden, ferdin imanıdır. Bu onun daha yüksek ve daha şuurlu cehit göstermesini icap ettirir. Öyle ise bir insan yaşarken tesir alır, tesir verir ve cehit gösterir. Cehdi, tesir alışında ve tesir verişindeki şuur uyanıklığı ile alâkalı bulunmaktadır. Bu, kör ve sağır olmaktan başlamak üzere, makul vicdan seviyesine kadar bir skala teşkil eder. İşte tesirin alınışı ve [tesiri] verişinde ferdin cehit dozunu ayarlayan unsurlardan biri, Mukaddes Metinlerdeki sembollerdir. Bu kadar.. Bu anlattıklarımızla kendi düşüncelerinizi biraz daha tahlile tâbi tutarsanız, güzel bir inşada bulunmuş olacaksınız. Bizce makbuldür.

Çok sıkı bir disiplin ve bir idrâk istiyoruz. Bunu isteyişimiz, idrâksizliğinizden ve otomatizmanızdan ileri gelmektedir. Şüphesiz, şariat, vıcdan hükmünden daha ağırdır.

Her şeye mehil verilebilir. Kâinat ve cüzleri, hiç bir şeyi kısıtlamak, engellemek, mâni olmak üzere tanzim etmezler. Her insanın iradesini ve şuurunu rahatça kullanabileceği sahalar mevcuttur. Fakat bu sahalar güllük, güneşlik ve çimenlik değil, belki de barikat ve mayınlarla döşeli bir sahadır. Dikkatli adım atmak, gereğini yapmaktır. Hak ile liyakat arasındaki irtibatı veyahut farkı belirtecek kimse var mı? Düşünebilirsiniz.

S: Efendim, ben şöyle düşünüyorum.

P: Buyurun.

S: Hak, bir şeyi, bir bilgiyi alabilecek hale gelmektir. Liyakat ise, bu alınanı verebilecek hale, tasarruf edebilecek hale çıkabilmektir.

P: İkincisi. Sözüünüzde kullandığınız kelimenin ikincisi doğrudur. Tasarruf kelimesi. Evet. Başka?

S: Liyakat, bir şahsın geçirmiş olduğu hayatlar içinde elde etmiş olduğu bir bilgi hamulesidir. Hak ise, bu bilgi hamulesiyle mücehhez bulunan şahsın, Yukarı Plânlar tarafından verilen, bahşedilen yeni nasipleri olmaktadır diye düşünüyorum.

P: Doğrudur. Başka?

S: Gene bir düşünceme göre, hak, bir şahsın cehdi ve gayreti neticesinde görebildiği yeni imkânları almak durumudur.

P: Evet devam ediniz.

S: Liyakat ise, bu, elde edeceği, gösterdiği cehit ve gayret neticesinde elde edeceği hakkı kazanabilmek, onun bilgisine varabilmek durumudur.

P: Hayır.

S: Tasarruf halidir, değil mi efendim?

P: Evet. Tanzim ve tedvir işinin kendi idrâk ve şuuru-na bağlı olmasıdır. Evet.

S: Şu halde, liyakat de, kazanılmış bir şey oluyor. Hak da, müstakbel kazancı oluyor. Müstakbel adımı oluyor.

P: Bunu anlatılanlardan mı çıkardınız?

S: Evet.

P: Yanlış. Başka fikir beyan edecek kimse var mı? Hak ve liyakat mevzuunda.

S: Liyakat, her bir varlığın yeni bir realiteye geçtikten sonra bir vazifeyi yapabilmesidir, yapabilmek gücüdür. Kendi realitesine uygun bir vazife almasıdır. Buna liyakat diyorum.

P: Müphemdir fikriniz.

S: Çünkü varlıklar her yeni bir bilgi hamulesi olan realitede yepyeni bir anlayışa sahip olmaktadırlar ve bu anlayışla da paralel olarak, bir vazifeye layık olmaktadırlar diye düşündüm.

P: Varlıkların vazife durumuna geçmeleri, zannedildiği kadar yakın bir realite değildir. Bilhassa yeryüzünde kendi cehdi ile bir vazife fonksiyonu içerisine giren varlıkların sayısı, tasavvurunuzun fevkinde azlık gösterir. Bunların pek çoğu bu tarzda inmiş varlıklardır. Şunu demek istiyoruz ki, sizlerin vazifeli varlık olarak gördüğünüz kimseler iki nevidir. *Birincisi*, enkarnasyonu böyle bir vazife ile yüklü olarak gelmiştir. Bu, kendisinin vazifeli olduğu hakkında idrâke malik olmayan bir varlıktır. *İkincisi*, bir de yeryüzündeki realitesini üstün bir cehit ve idrâkle itmam eden varlığın gene şuurlu olarak sahip olduğu bir vazife anlayışı vardır. İşte bu kazanç, diğer kazanca nazaran daha yüksektir.

S: Üstte, vazifenin çok ileri bir safha olduğunu söylediniz. Yalnız burada takıldığım bir nokta var. Meselâ, bir şeriat adamı olan Hz. Musa da vazifeli olarak gelmektedir. Ben bunu kendi kendime izah edememiştim. Halbuki Hz. Musa vazifeye çok uzaktır, şeriat adamı olması dolayısıyla...

P: Onun vazifesi, bir vicdan adamı olmak hasebiyle, kendisine verilen tebligatın ışığı altında bir neşriyatta bulunmaktır. Yani şeriatı ibda etmiştir. Ve böylece [bu vazife üzere] doğduğu için ibda etmiştir. Hadiseler onu zorla o istikamete doğru çekmiştir. Büyük ızdırapların, büyük meşakkatlerin darbesi altında yetişmiştir. Yani mecrasını bulmuştur. Diğer bir vazifeli zümresi ise, gene büyük ızdırap ve meşakkatler içerisinde, böyle bir vazife mukarrer değilken, kendi varlığında bu üstün liyakati ve cehdi göstermek suretiyle vazifenin istinatgâhı olmuştur. Bu iki hususu tefrik ediniz. Başka sualiniz var mı?

S: (Celselere katılıp katılmamak hususunda bir soru).

P: Bu husus, kendi avranızın ahengi nokta-i nazarından önemlidir. Celse esnasındaki aktiviteniz, iştirakiniz buranın durumunu icap ettirecek bir kalitede ise ve bu sizi tatmin ediyorsa, Plân için bir mahzur yoktur.

S: (Celse nüshalarının dağıtılması hususunda bir soru).

P: Celseler daha evvel söylediğimiz şartlar altında ter-tip ve tanzim edilecektir.

S: Bir çalışma yaptım, izninizle takdim edeyim.

P: Kısaca mevzuunu izah ediniz.

S: Geçen celse, 'İsa, kendisine ilk bağlanan kimseleri balıkçılık'la sıfatlandırmıştır. İncil realitesinde balık ve ay-
nı zamanda diri su, birbirini tamamlayan iki semboldür. Diri su, doğrudan doğruya vicdan sezgisini ifade eder, şe-
riate nazaran... Balık ise, bu diri su'da tatbikat görececek
olan sevgi insanıdır. Sevginin insanıdır. Bunun Kuran'ımız-
daki mukabili ise, Kur'an realitesinin sembolüne göre, as-
ma'dır' dediniz. Bu sözlerinizle, Hz. İsa devrinde o realite-
nin adamı, sevginin insanı olarak vasıflandırılmaktadır ve
bu, balıkçı sembolü ile, diri su yani vicdan sezgisi içerisin-
de tatbikat yapan balıkçı olarak ifade edildi. Burada görü-
yoruz ki, bir Din Günü boyunca yapılan tatbikatta oranın
materyeli kullanılmakta fakat bir sonra gelecek realitenin
uç noktası, meselâ burada vicdan sezgisi noktası, bir takvi-
ye edici tesir alanı olarak mütalaa edildi. Bu görüşümüzde
hatalı mıyız?

P: Yani siz burada İncil realitesinin neyi ihtiva ettiği-
ni mi öğrenmek istiyorsunuz?

S: Hayır efendim, arzedemedim. İncil realitesindeki
tatbikat yapan ferdin, kendisinininkinden sonra gelecek bir
realitenin tesir alanı içerisinde de bulunduğunu görmüş ol-
duk [sevgi realitesindeki varlığın, vicdan sezgisi realitesi-
nin tesir alanı içerisinde tatbikat yapması kastediliyor].
Çünkü sevgi insanı olan balıkçı, vicdan sezgisi olan diri su
içerisinde tatbikat yapmaktadır. Buna benzer olarak, Ku-
ran'da bir ayet ve bir mesel buldum: Hz. Musa ve arkadaşı-
nın meseli (³⁸). Geminin delinmesi, çocuğun öldürülmesi
ve bir duvarın örülmesi meseli. Meselde, Hz. Musa'nın ya-
nında bulunan ve üstte belirtilen işleri yapan arkadaşı, se-
bep ve netice zincirini bilerek, idrâkli ve bilgili bir fiil or-
taya koymaktadır. Bu ise, Hz. Musa'nın devrindeki realite-
nin ilerisinde yani daha sonra gelen bir realite olmalıdır ve
tahmin ediyorum ki Kuran'ın realitesinin de dışında, ileri-
sinde olan bir husus olarak karşımıza çıkıyor. Çünkü Hz.
Musa'nın yanındaki arkadaşının yaptığı işler, vazife sezgi-

sinden ziyade, idrâkli vazife olarak görülmektedir. Bu benzetmelerden yola çıkarak, bir önceki sorumuzdaki hususun sözkonusu olup olmadığını öğrenmek istemiştik efendim.

P: Sizin tasavvurlarınızda, umumiyetle bütün insanların tasavvurunda bir hata vardır: Bu hata, sebep ve netice akışının muhakkak bir zincir tarzında birbirine bitişik bir sıra düzeni içerisinde hareket ettiğine [dair] inançtır. Kâinattaki determinizma, insan tasavvurunun hallettiği tarzda hareket etmez ⁽³⁹⁾. Yani muhakkak bir hadisenin akabinde, ona sıkı sıkıya yapışık diğer bir hadise zuhur etmez. Kâinattaki determinizmada cari olan husus, kesikliliktir. O tüm halinde bir determinizma prensibi içerisinde. Fakat, münferit olarak tetkik edildiği zaman, orada birbirine yapışık seri bir düzeni görmeniz imkânsızdır. Bunu kendi düzeniniz içerisindeki müşahedenizle pekâlâ tespit edebilirsiniz. Bu hal, aynı zamanda, varlıkların realiteleri için de ca-ridir. Vicdan realitesi veyahut bu realiteyi tedris eden bilgiler mevcut olmasına rağmen, hüküm sürmesine rağmen, o realitenin içerisinde pek muhtelif realiteler de vardır. Demek ki bir realitenin sonu ile diğer bir realitenin başını, iki zincir halkası gibi uç uca bitişik farzetmeniz hatalıdır. Bu sözlerimiz sizi tatmin etti mi?

S: Evet efendim.

P: Yalnız şu var ki, bir kimse yani insan, vicdan realitesinde bulunmakla beraber, his realitesinde de, aklî fonksiyonlarda da aynı derecede faaldır. Hiç bir zaman tam bir kadro, belirli bir hudut ve buut çizemezsiniz. İnsanın kompleks bir varlık olması bundan ileri gelir. Evet

S: Teşekkür ederim efendim.

P: Başka sualiniz var mı?

S: Yoktur efendim.

P: Gelecek celseden itibaren, tanzim edip soracağınız sembollerin asılları ile beraber geliniz. Yani bu metinleri muhtevi kitaplarınızı da beraber getiriniz. Fırsatları değerlendiriniz. Hayat bir faaliyet yekûnudur. Bu faaliyet içerisinde her mevcut olan, kendi mesahası sıkletinde bir tazyik altındadır. Bu tazyik ise, onun alelumum görevlerini teşkil

eder. a — Bir kısmı sadece idare edilir. İdare edildiğinden bihaberdir. b — Bir kısmı idare edilir ve fakat idare edildiğinden kısmen haberdardır. c — Bir başkası, idare edilenle idare edenin arasındaki yakınlığı sezendir. d — Diğer bir kısmı, idare edenin direktifiyle kendini idare edendir. e — Diğer bir kısmı, kendini idare etmekle beraber, başkalarını da idare edendir.

İşte bu dizi içerisinde sizler, Mukaddes Metinleri işleyeceksiniz. Bunların her biri, idrâk, bilgi nokta-i nazarından bir psişik varlığın geçirdiği ve geçireceği safahati sembolize eder. Kendini ve başkalarını idare edebilen bir varlığın muhtevası ile, idare edildiğinden bihaber varlığın muhtevası arasında ne derecede fark mevcut ise, süphesiz onlara söylenen sözün ve verilen sembolün, anlatılan tasavvurun, izah edilen bilginin de arasında o derecede fark vardır. İdare edildiğinin farkında olan bir varlığa, idare edildiğinden bihaber olan bir varlığa verilen bilgiyi tatbik ederseniz, anarşi hâsıl olur. Bunun en güzel [örnek] reaksiyonu, ferdin (kendi) varlığını inkâr etmesidir. Şimdilik bu kadar. Bahislerimiz kısa, belki biraz muğlâk fakat zorlayıcı olacaktır. Aynı mantaliteyi benimsemeye çalışırsanız, hakkınızda hayırlı olur.

Celse-17... Kademe-3... 19-3-1966... Cilt-3

P: Geçen celsemizle ilgili, sorulmasını istediğiniz sorularınız var mı?

S: Geçen celsenin başlarında, bir idrakin doğabilmesi hususunda üç madde halinde bilgiler verdiniz. Bunlardan, üçüncüsü için, 'Üçüncü şart, psişik varlığın cehdi ile ilgili iman halidir. Bundan şu anlaşılmalıdır: Psişik varlığın imanı, kendi tekâmül realitesinin kendisine bahşetmiş olduğu bir takım melekelerin gelişmesinden doğan bir fehim, ve bu fehmin üstün bir şuurla birleşmesi halidir' dediniz. Bu ifadenizdeki 'üstün şuur' şu şekilde anlaşıldı tarafımızdan: Önce ferdin kendi şuurunda meydana gelen bir aydınlanma, vuzuh halidir bu. Ve sonra buna müterafık olarak, bu üstün şuur o devreye, o Siklusa tekabül eden sembolün o

fert yönünden, yani bir bakıma o basamaktan anlaşılmasıdır. Bu şekilde, bir sembol, muayyen bir kadro için fertlerin almaları icabeden bilgi hamulesini anlatır. Çeşitli tefsirler ise, o sembol devresine giren fertlerin, bulundukları çeşitli basamakları ifade eder. Bir sembolün tamamen anlaşılması demek ise, o devrenin, o sembole tekabül eden kısmın halledilmesi demektir. Sembollerin toplamı ise, bir Din Günü boyunca, ona tâbi olan varlıkların, geçirecekleri bütün maddî ve psişik istihaleleri anlatır. Bu, aynı zamanda, bu işle vazifeli, yani cari bir tesir mekanizmasının da fertte makes bulması, anlaşılması demektir, diye düşünüyoruz. Siz ne dersiniz?

P: Fertte mevcut olan fehim, üstün bir şuurla birleştiği zaman, fehm'in ve üstün şuurun tesiri altında bulunan sahada hakkında bir ışıktan meydana gelir. Fehim, ferдин hadise ve eşya üzerindeki tasarruf gücünün psişik safhasıdır. Henüz bu tasarruf fiilî bir tasarruf değildir. Psişik safhadaki tasarruf, üstün bir şuur mekanizmasının, tesiri altında bulundurduğu bir hadiseyi veyahut bir eşyayı aydınlatması neticesinde, varlığın kendinde bulunan fehim kudretiyle bu aydınlık altındaki manayı ve bilgiyi alması bir idrâk olur. Bir misal verelim: Tabiat içerisinde pek çok hadiseler vardır. Meselâ, bir deprem. Bu deprem, üstün bir şuurun tasarrufu ile yeryüzü maddelerinde meydana getirilir. Maksudı maddî gaye, maddenin evolüsyonu ile ilgili bir seleksiyon hariç tutulursa, psişik varlıkların muhtelif tesirlere tâbi olmasını ve bu tesirlerle âdeta nefes alıp nefes vermesini temindir. Bu depreme sahne olan yer[de] ve bu depremin tesir sahasında bulunan fert, her vakit bu hadisenin esas mana ve gayesini kavrayamıyor. Çünkü fertte bulunan fehim, yani psişik tasarruf hali, hadisenin mana ve maksudını muayyen buutlar içerisinde tayin edemeyecek kadar zayıftır. Bu yüzden, o hadise fert için idrâk edilmeyen bir hadisedir. İşte böylece, bütün insanlar etraflarında olup biten her türlü hadiseyi, her türlü sözü, her türlü düşünceyi ancak kendilerinde bulunan fehim ile anlayabilir, orada mündemiç tesirleri alabilir ve böylece o ha-

disenin diline vakıf olarak Kâinat nizamındaki bir fonksiyonun sevk ve idaresinin maksadını ve metodunu öğrenmeye çalışır. Bu ise, muhakkak ki ferdin gidiş istikametini gösterir.

Vazifeli insanların, bu vazifelerine başlamadan evvel geçirmiş oldukları imtihan ve tecrübeler bir yana, ayrıca kendilerinin de bu işe tam manasıyla inanmış ve bu iş hakkında gene tam manasıyla bilgi sahibi olmuş olmaları gerekir. Bu, aynen böyle tahakkuk etmiştir. Yani vazifeli bir varlık, yapacağı işin tesirlerini, kendisinde bulunan tesirlerle birleştirebilmiş, fehmi; başka bir kudretin ışığı ile aydınlanmış olan sahada araştırma yapmış, o sahanın hakikatini kavramış ve imanına ermiştir.

İşte, sizlerin de hayatınızda ve vazifelerinizde yapacağınız şey, kısaca böyle bir harekettir. Fehminizi, yani psişik tasarruf gücünüzü kendi işinize, muhitinizin işine ve hadiselerle doğru tevcih ediniz. Hadiselerde meknuz bulunan tesirleri kendinize almaya çalışınız. Bunu yaparken en büyük silahınız; cehdiniz ve makul vicdanınız olacaktır. Çünkü bütün hadiselerin sizlere apaçık görünebilmesi ancak, tedric kanunu dairesinde safha ve safha tahakkuk edecektir. İşte buradaki cehit, bu safhaların takibinde size büyük bir güç kazandırır. Bunun neticesi, muayyen safhaların itmamı ile bir imana ulaşmaktır ki, o zaman kendi psişik tasarrufunuz, mevcut haricî sahada bir fiilî tasarrufa döner, yani siz aksiyon adamı olursunuz ve böylece bildiğinizden dolayı, imanınızın büyük şiddeti altında bir fonksiyon ifa edebilirsiniz. Bu kadar. Başka?

S: Cilt-3.. Celse-15'in sonunda kısaca bahsetmiş olduğunuz, 'balık' ve 'diri su' sembolleri üzerinde araştırma yaptık ve Eski Ahit'ten şu kısmı bulduk. Hezekiel, Bap-47/3-12: 'Elinde ölçü ipi olan adam şarka doğru çıkınca bin arşın ölçtü, ve beni sulardan geçirdi, topuklara çıkan sular. Bin daha ölçtü, ve beni sulardan geçirdi, dizlere çıkan sular. Bin daha ölçtü, ve beni sulardan geçirdi, bele çıkan sular. Bin daha ölçtü, içinden geçemediğim bir ırmak oldu, çünkü sular yükselmişti, yüzülecek sular, geçilemez bir ırmak.

Ve bana dedi: Gördün mü Âdemoğlu? O zaman beni yürüttü ve yine ırmağın kıyısına getirdi. Ve döndüğüm zaman, işte, bu yandan ve o yandan ırmağın kıyısında pek çok ağaçlar vardı. Ve bana dedi: Bu sular şark havalisine çıkıyorlar ve Araba Vadisi'ne inecekler; ve denize doğru gidecekler; çıkarılan bu sular denizin içine dökülecekler; ve denizin suları iyi olacak. Ve vaki olacak ki, ırmağın vardığı her yerde kaynaşan canlı mahlûkun hepsi yaşayacak; ve pek çok balık olacak; çünkü bu sular oraya varınca denizin suları iyi olacak ve ırmağın vardığı yerde olan her şey yaşayacak. Ve vaki olacak ki, onun yanında balıkçılar duracaklar, Engedi'den En-eglaim'e kadar ağ serpecek yer olacak; büyük denizin balıkları gibi, çeşitlerine göre balıkları pek çok olacak. Fakat çamurlu yerleri ve bataklıkları iyi olmayacak; tuza bırakılacaklar. Ve ırmağın yanında, kıyısında, bu yandan ve o yandan her çeşit yemiş ağacı bitecek, yaprağı solmayacak, ve meyvesi tükenmeyecek; her ay yeni meyve verecek, çünkü suları makdisten çıkıyor; ve meyvesi yemiş, ve yaprağı ilaç olacak.'

Buradan şu sonuçlara vardık; elinde ölçü ipi olan adam, yeryüzünde enkarne olan varlıkların tekâmü'ünü sevk ve idare eden Plân'dır. Şarka doğru çıkmak tesir kaynağına, açık bilgiye doğru yöneliştir. Bin arşınlık ölçü, her seferinde bir tekâmül kademesini gösteriyor. Şöyle ki, karada iken otomatik davranış gösteren kör ve sağır varlık, suların topuk seviyesine geldiği bin arşınlık mesafede şariat kademesindedir. İkinci bin arşınlık, yani suların diz kapağına yükseldiği kademe, sevgi kademesini teşkil ediyor. Suların bele geldiği üçüncü bin arşınlık mesafe de, vicdan kademesidir. İşte bundan sonra ırmak artık geçilemez fakat yüzülür bir hal almaktadır. Buraya kadar varlığın ayakları yere basmaktadır. Eski realitesi kendisine gittikçe daha zor, daha az olmak üzere yardım etmektedir. Ona hizmet edebilecek olan yürüme, yani otomatizma, o durumdan sonra artık faydalı olmaktan çıkmıştır. Hatta ısrar ederse, onun batmasına ve boğulmasına sebep olabilir. Bu noktadan itibaren artık yüzmek, yani yeni realite içerisinde tatbikat yapabil-

mesini sağlayacak ortamın kendisine has bilgilerini öğrenmek ve tasarruf edebilmek durumuna geçmek zorunluluğundadır. Irmağın kıyısına döndüğünde, yani Üst Plânlar'ın tesirini aldıktan sonra ırmağın kenarındaki ağaçları, yani kademelerin bilgilerini farkedebilmektedir. Suların şark havasına çıkması ve oradan denize dökülmesi, gidiş istikametinin denize yani açık bilgiye doğru oluşunu ve orada insan-üstü duruma geçmeyi tasvir ediyor. Irmağın akışı ile denizin iyi olması, bilemediğimizden dolayı korktuğumuz açık bilgiye ışık tutulması ve bilginin anlaşılmasıdır. Canlı mahlûkun hepsinin yaşaması, çok balık olması, her şeyin yaşaması da, varlıkların Ruh-ül Kudüs (Vicdan) kademesinin tesirleri içerisine girmesi, bir şuur aydınlanması durumuna geçmesi, tekâmül hızlanması, bilgi ile hayat bulmasıdır. Ayrıca vicdan tesirleri içine girilmiş halde dahi her kademedен varlıklar bulunacak ve tatbikat yapacaklardır. En-gedi'den En-eglaim'e kadar ağ serpecek yer olması, İncil realitesinin başlangıç ve sonunun tahditli olduğu ve burada sevgi insanının tatbikat yapmaya saha ve imkân bulmasıdır. Fakat yine de çamurlu yerleri ve bataklıkları, yani geri tesir sahaları mevcut olacak ve buradakiler tuza bırakılacak, yani yatay tekâmül içinde ⁽⁴⁰⁾ seviye kaydedemedен belki de Siklusu kaçıracaklardır ⁽⁴¹⁾. Lâkin her kademedе her çeşit bilgiler verilecek, yaprağı solmayacak yani bu bilgiler değerini kaybetmeyecek, meyvesi tükenmeyecek ve her ay yeni meyve verecek, yani devamlı yeni bilgiler verilecektir. Ve bu bilgiler insanları devamlı besleyecek, yükseltecek ve varlığa ilaç olacak, onun şuurunun temizlenmesine yardım ederek takviye edecektir. Biz bu kısmı bu şekilde anladık, siz ne dersiniz?

P: Tevrat'ın o pasajında, sizin de başarılı bir şekilde gösterdiğiniz, bir realite değişiminin ifadesi mevcuttur. Yalnız, Hezekiel'de kullanılan; su, balık ve balıkçı tabiri ile, sizlere [Cilt-3.. Celse-15'de] vermiş olduğumuz balık ve balıkçı tabiri arasında fark vardır. Aynı şeyi, yani vicdan sevgisini ve bu sezginin tatbikatını yapan kimseyi belirten balık ve diri su'yu ve hatta balıkçıyı ayrı ayrı plânlarda incele-

diğiniz zaman, daha farklı manaları ihtiva eder. Bu pasajdaki su ve suyun arşınlanması, ve bu suyun bir ırmak halini alması ve o ırmakta balıkların ve balıkçıların bulunması, şariat realitesinin sevgi ile son bulmasını gösterir. Bu sevgi ise, henüz makul vicdana ulaşmamış, her şeyi sevmekten ve her şeye kendini feda etmekten ibaret pasif sevgi realitesini gösterir. Oradaki balık ve balıkçı ancak pasif sevginin ağlarına düşebilecek niteliğe ulaşmış varlık kavramını gösterir. Aynı pasaj eğer İncil'de anlatılmış olsaydı, başka bir manayı ihtiva edecekti. Nitekim başka bir manayı da ihtiva etmektedir. Aynı balık hikâyesi yani balık sembolü Kuran'da da mevcuttur ⁽⁴²⁾. Ve orada da başka bir şeyi ifade etmektedir. Şimdi, bu okuduğunuz pasajdaki balık ve umumiyetle Tevrat'taki balık sembolü, İncil'deki balık sembolü ve Kuran'daki balık sembollerini bir araya getiriniz. Birinci çalışmamız, balık sembolü ve balığın muhiti hakkında olsun. Bugünlük bu kadar.

Celse-18... Kademe-3... 26-3-1966... Cilt-3

P: Söyleyeceklerimizi iyi dinleyiniz: İçinde bulunduğunuz memleket, muhtelif fasılalarla bazı tabii afetlere sahne olacaktır. Bunlar, üçer aylık devreler içerisinde zuhur edecektir ⁽⁴³⁾. Bu hareketler, muhitinizin insanları üzerinde kısmen tesir icra edeceğinden, sizler, bütün imkânlarınız dahilinde olmak üzere bu tip hadiselerin nedenleri üzerinde ve insanlara neyi anlatmak istediği hususunda bilgiler verirsiniz. Bu, Cemiyet olarak lüzumlu bir şeydir. Hadiselerin her biri, muayyen, bir yönden bir fonksiyonu ifa edecektir şüphesiz. Bu fonksiyonlar şu dört ciheti ilgilendirmektedir:

1 — Kendi topluluğunuzun, yani millet olarak topluluğunuzun vicdanını uyandırmak üzere. Burada vicdan uyanıklığının ilk kademesi olarak, medenî cesaretin ortaya çıkışı görülecektir.

2 — Toplumunuzun diğer toplumlar arasındaki durumunun daha kuvvetli ve istikrarlı olabilmesi için, onun,

bazı şeylerin öncülüğünü yapması icap ettiğini gösterecektir.

3 — Bütün dogmatik inançlarda mevcut olan hükümlerin yeniden gözden geçirilmesi şeklinde umumî bir tazyik hissedilecektir. Yani, toplumunuzda bulunan her türlü din ve mezhep sahibinin, yeni bir anlayış içerisinde el ele vermek duygusunun kabardığı müşahede edilecektir.

4 — İnsanlar bütün bunları, bütün tabiat hadiselerini külliye inkâr edip azacaklardır.

Bütün bu tabiat hadiselerinin başlayacağı tarih, sizlerin meçhulü kalmalıdır. Yalnız, şu andaki sizler, şu andaki dışarda olanlardan daha rüçhanlısınız. Şu sebepten ki, böyle bir hadisenin ve onun doğuracağı tesirlerin seyri ve cereyanı hakkında ön-bilgiyi haiz oldunuz. Hadiseleri iyi müşahede etmenin metotları ve şartları hakkında yeteri kadar aydınlatıldınız. Psişik tasarrufunuzun tam kullanılacağı devirler yakındır. Fakaat, bütün bunlara paralel olarak, sizlerin de terekküp edeceğiniz pek çok emek ve sizler için fedakârlık derecesinde olan birtakım ameliyeler gerekecektir. Eğer bunların fiiliyatını tatbik edemezseniz, dışarıdakilerle hiç bir farkınız kalmayacaktır. Umumî bir tekâmül nizamına tâbi olarak, toplum liyakatine tâbi olarak işinize devam edersiniz.

Şu vakte kadar Cemiyetinize, muhtelif Kademelerimiz[in] sevk ve idaresinde, bir çok tebligat, irşat ve tembihatta bulunulmuştur. Bu Cemiyetin, mebdeinden bu zamana kadar geçmiş olan her türlü efali, muhtelif Plânlarımız'ın sevk ve idaresinde vuku bulmuştur. Sürçen kimselerin sürçmesi, başkalarına zarar vermemelidir. Buna dikkat ediniz. Eğer bir medenî cesaret ve vicdan sezgisi tatbikatı yapılıyor ise, sürçenlerin sahası ile sürçmeyenlerin sahasını tefrik ediniz ve her birine o tertipte iş tevcih ediniz. *Cemiyetinizin ruhî müntesibi, değişik kademelerde kendini gösterir. Bir de bedenî müntesibi vardır; bedenî müntesiplerin, kendi aranızda bölüştüğünüz tarzdaki kademeleşmesi yanlış-*

tır. Bir aldanmaktan başka bir şey değildir. Cemiyetinizin ruhî müntesibi gerçek yerinde ve vazifesindedir. Kademe ve kademe kendi işini Yukarı'nın işi bilmek yolundadır. Ve her şeyin yerli yerine gelmesi için vakit azdır.

Eğer, müşahade edebilecek bir kutsiyeti kendinizde taşıyabilecek zamanı bulursanız, bir mekanizmanın çalışışındaki ahengi ve sabitliği müşahade edersiniz. Bahsedilen şeylerin pek çoğu, zamana mütevakkıf ve sabırla gözetilmesi gereken şeylerdir... Geçen hafta muhtelif metinlerden aynı konu ile ilgili bazı sembollerin birleştirilmesini istemiştik. Bu yapılmışsa okunabilir.

S: Bunu yaptık efendim. Geçen hafta arzettiğimiz gibi, her üçer kişilik grup; Tevrat, İncil ve Kur'an grupları bunu ayrı ayrı yaptı, şimdi sırayla takdim edelim.

P: Evet.

S: Eski Ahit, Yunus Bölümü, Bap - 1/1 - 17 ve Bap - 2/1 - 10 ve Bap - 3/1 - 3: 'Ve Amittayın oğlu Yunus'a Rabb'in şu sözü geldi: Kalk, Nineve'ye, o büyük şehre git ve ona karşı çağır; çünkü onların kötülüğü benim önüme kadar çıktı. Fakat Yunus Rabb'in önünden Tarşış'e kaçmaya kalktı ve Yafa'ya indi ve Tarşış'e giden bir gemi buldu, navlununu verdi ve Rabb'in önünden uzağa, Tarşış'e onlarla beraber gitmek için gemiye bindi. Ve Rab denizin üzerine büyük bir yel gönderdi, denizde büyük fırtına oldu ve gemi kırılacak gibi idi. Gemiciler korktular, her biri kendi ilâhına feryat etti ve kendilerine hafiflik olsun diye gemide olan şeyleri denize attılar. Yunus ise, geminin dip ambarına inmişti, ve yatıp derin uykuya dalmıştı. Ve gemi reisi yaklaşıp ona dedi: Ey sen, uyuyan adam, nen var? Kalk kendi Allah'ını çağır, belki Allah bizi anar da helâk olmayız. Ve herkes birbirine dedi: Gelin de kura çekelim, ve bilelim kimin yüzünden bu belâ başımıza geldi. Ve kura çektiler, kura da Yunus'a düştü. O vakit ona dediler: Rica ederiz, bize bildir, üzerimizdeki bu belâ kimin yüzünden? Senin işin nedir, nereden geliyorsun, memleketin neresi, ve hangi kavimdensin? Ve onlara dedi: Ben İbraniyim, denizi ve karayı yaratan göklerin Allah'ı Rab'den korkuyorum. Ve o adamlar çok

korkarak ona dediler: Bu ettiğın nedir? Çünkü Rabb'in önünden kaçmakta olduğunu o adamlar biliyorlardı, çünkü onlara anlatmıştı. Ve ona dediler: Deniz bize karşı yatışsın diye sana ne edelim? Çünkü deniz gitgide daha fırtınalı oluyordu. Ve onlara dedi: Beni kaldırıp denize atın, deniz de size karşı yatışır, çünkü benim yüzümden bu büyük fırtınanın üzerinize geldiğini biliyorum. Fakat o adamlar karaya dönmek için sıkı kürek çektiler, fakat yapamadılar, çünkü deniz onlara karşı gitgide daha fırtınalı oluyordu. Ve Rabb'i çağırarak dediler: Ah, ya Rab, yalvarıyoruz, bu adamın canından ötürü helâk olmayalım, ve suçsuz kanı üzerimize yükleme, çünkü sen, ya Rab, sana nasıl hoş göründü ise, öyle yaptın. Ve Yunus'u kaldırıp denize attılar, ve denizin kudurması yatıştı. O zaman bu adamlar Rab'den çok korktular ve Rabb'e kurban kestiler, ve adaklar adadılar. Ve Yunus'u yutmak için Rab, büyük bir balık hazırladı ve Yunus üç gün üç gece balığın karnında kaldı. Ve Yunus balığın karnından Allah'ı Rabb'e dua etti ve dedi: Sıkıntım içinden Rabb'i çağırdım, ve bana cevap verdi. Ölümler diyarının bağrından imdada çağırdım. Ve sen benim sesimi işittin. Çünkü beni engine, denizlerin yüreğine attın. Ve beni seller sardı, hep dalgaların ve mevcelerin üzerimden geçti. Ve ben dedim: Gözlerimin önünden kovuldum, fakat yine senin mukaddes mabedine bakacağım. Beni sular kuşattı, ta cana kadar, çevremi engin aldı, başıma yosunlar sarıldı. Dağların köklerine kadar indim, arkamdan dünya ebediyen sürgülendirildi. Fakat hayatımı çukurdan sen çıkardın, ey Allahım Rab. İçimde canım bayılınca Rabb'i andım. Ve duam sana, mukaddes mabedinin içine vardı. Yalancı putlara saygısı olanlar, kendi nimetlerini bırakırlar, fakat ben sana şükran sesiyle kurban keseceğim, adamış olduğumu ödeyeceğim. Kurtarış Rabb'indir. Ve Rab balığa söyledi ve Yunus'u karaya kustu. Ve ikinci defa olarak Yunus'a Rabb'in şu sözü geldi: Kalk, Nineve'ye, o büyük şehre git, ve sana söyleyeceğim sözleri ona çağır. Ve Yunus kalktı, ve Rabb'in sözüne göre Nineve'ye gitti...

Buradan şu sonuçlara vardık: Yunus'a, Nineve diye adı geçen bir şehre, oranın ahalisini ikaz etmek vazifesi verilmişti. Üstün bir Plân tarafından kendisine verilen bu vazife, aslında kendisini bir üst realiteye çekmek içindi. Fakat, Yunus, birtakım nefsanî düşüncelerin tesiriyle bu işten kaçmak istiyordu. Gemi fırtınaya tutulduğu zaman, kendisinin uyku haline girmesi, onun, yaptığı bu işte hatalı olduğunu bildiren tesirleri alması içindi. Nitekim hatasını anlıyor ve kendisini denize atmalarını söylüyor. Bundan sonra denizin yatışması, gemide muhtelif ilâhlara dua etmekte olan kimselerde Allah korkusu meydana getirmişti. Yunus'u balığın yutması ise, onun bir üst realiteye geçebilmesi için bir zorlamadır. Üç gün içinde geçirdiği durum sonunda, ikinci defa kendisine emredilenleri yerine getirmiştir. Fakat yine de burada idrâkli bir durum düşünemiyoruz, ancak, şeriat adamı olarak emre itaat etmiş, fakat artık bir üst realitenin tesir sahasına da adımını atmış oluyor. Biz bunu bu şeklide hazırladık.

P: Kısaca, ordaki suya verdiğiniz mana nedir?

S: Denize mi efendim?

P: Evet.

S: Denizi gene pür yani saf bilgi olarak ele alıyoruz. Fakat burda âdeta Yunus'un tecrit edilerek balığın içinde denize girmesini, onu sevgi realitesine götürecek bir vasıta olarak kabûl ediyoruz.

P: Evet. Yunus'un meseli, insan'ın meselidir. İnsan, her türlü kuvvet ve imana sahip olsa bile, muhakkak ki kudretsiz ve cahildir. Yunus'un sembolize ettiği durum, insan kademesindeki varlığın, kendi istikbali karşısındaki direnişini, cahilane gurur ve kibirini ifade eder. Ve insan, elindeki imkânlarla büyük şeyleri ve fakat mesuliyetini kavrayamadan başarabileceğini zanneder. İşte böylece, Yunus'ta olduğu gibi, kendisine emredilen hususun yerine getirilmesinde tecahül gösterir (44). Haklıdır. Zira bu meselde, insan-oğlunun yaptığı işler hakkındaki şuurlanması bir başlangıcı, bir idrâk temrini mevcuttur. Yani işlenecek olan fiilin mesuliyeti, tesir sahası ve neticesi hakkında bazı şeylerin bi-

linmesine, meşkûk bulunan kısımların aydınlığa çıkarılmasına muhtaçlık [içinde] olduğunu anlamıştır. Fakat onun bu durumu, devam etmekte olan bir evolüsyonun yardımcısı olamamış, aksine ona ket vurmuştur. Balık hadisesi, onun, beslenmiş olduğu tesir kaynaklarından tecridi demektir. Bu tecrit hadisesi esnasında, varlık, kendi bütünlüğünün, evren bütünlüğünden mülhem olduğunu idrâk etmiştir. Yani kendisindeki müessiriyet kudretinin, kendinden dışta bulunan bir müessiriyet kudretine tâbi olduğunu ve ondan beslenmek mecburiyetinde bulunduğunu anlamıştır. Şimdi, gercek oradaki balık ve gerek deniz, şunları remzetmektedir: Deniz, doğrudan doğruya Yüksek İdare Mekanizması'nın, vazife plânı ile alâkalı müessiriyet kudretini gösterir. Balık, bu müessiriyet kudretinin, tatbikat sahasındaki tezahürlerini gösterir. Evet.

S: İncil Matta, Bap-4/18-20: 'Ve Galile denizinin yanında gezerken, iki kardeşi; Petrus denilen Simun ile kardeşi Andreas'ı, denize ağ atarlarken gördü, çünkü balıkçı idiler. İsa onlara dedi: Ardımca gelin, sizi insan avcılarını yapacağım. Onlar da hemen ağları bırakıp onun ardınca gittiler.'

İncil Luka, Bap-5/1-11: 'Ve vaki oldu ki, halk onun etrafına üşüşmüş olarak Allah'ın sözünü dinlerken, İsa Cenesaret gölü kıyısında duruyordu, göl kıyısında duran iki kayık gördü, fakat balıkçılar kayıklardan çıkmışlardı, ağlarını yıkiyorlardı. İsa kayıklardan birine bindi, o da Simun'un idi, ve karadan biraz açılmasını istedi. Oturup halka kayıktan öğretti. Sözünü bitirince Simun'a dedi: Engine çekin, av için ağlarınızı salın. Simun dedi: Üstad, bütün gece çabaladık, hiç bir şey tutmadık. Fakat sözün üzerine ağları salacağım. Bunu yaptıkları zaman, pek çok balık çevirdiler, ağları yırtılıyordu. Öteki kayıkta bulunan ortaklarına, gelip kendilerine yardım etmeleri için işaret ettiler. Onlar da geldiler. İki kayığı da doldurdular. Öyle ki kayıklar batmaya başladılar. Fakat Simun Petrus bunu görünce: Ya Rab, benden uzaklaş, zira günahkâr bir insanım, diyerek İsa'nın dizlerine kapandı. Çünkü yaptıkları balık avından dolayı, o

ve' onunla beraber olanların hepsi, ve Simun'un ortakları olan Zebedi'nin oğulları Yakup ile Yuhanna da hayrete düşmüşlerdi. İsa, Simun'a dedi: Korkma, bundan sonra insan avlayacaksın. Kayıklarını kıyıya çektiler, ve her şeyi bırakıp, onun ardınca gittiler.'

İncil Yuhanna, Bap - 21/1 - 14: 'Bu şeylerden sonra İsa, Taberiye denizi kenarında yine şakirtlere kendisini gösterdi, ve böylece gösterdi. Simun Petrus, Didimos denilen Tomas, Galile'nin Kana şehrinden Natanael, Zebedi'nin oğulları ve onun şakirtlerinden başka ikisi birlikte idiler. Simun Petrus onlara: Balık avına gidiyorum, dedi. Ona: Biz de seninle geliriz, dediler. Çıkıp kayığa bindiler, o gece bir şey tutmadılar. Artık gün doğarken, İsa kıyıda durdu, fakat şakirtler İsa olduğunu bilmediler. Ve İsa onlara dedi: Çocuklar, bir yiyeceğiniz var mı? Ona: Hayır dediler. O: Ağı kayığın sağ yanına atın, bulursunuz, dedi. Bunun üzerine atıldılar, ve balıkların çokluğundan artık ağı çekemiyorlardı. O vakit İsa'nın sevdiği şakirt, Petrus'a: Bu Rab'dir, dedi. Simun Petrus, Rab olduğunu işitince, mintanına sarılıp (çünkü çıplaktı), denize atıldı. Fakat öbür şakirtler, balık ağını çekerek küçük kayıkla geldiler (zira karadan uzak değildiler, ancak ikiyüz arşın kadar açıktaki idiler). İmdi, karaya çıktıkları zaman, orada kömür ateşi ve üzerine konulmuş balık ve ekmek gördüler. İsa onlara dedi: Şimdi tuttuğunuz balıklardan getirin. Ve Simun Petrus kayığa bindi, ve yüzelliüç büyük balıkla dolu ağı karaya çekti, ve bu kadar olduğu halde, ağ yırtılmadı. İsa onlara: Gelin, sabah yemeği yiyin, dedi ve Rab olduğunu bilerek şakirtlerden hiçbiri ondan: Sen kimsin? diye sormaya cesaret etmiyordu. İsa gelip *ekmeği* aldı, onlara verdi, öylece balığı da verdi. İsa ölümlerden kıyam ettikten sonra, şimdi bu üçüncü defadır ki, şakirtlerine göründü.'

Bu kısımlardan şu manayı çıkarttık efendim: İsa'nın şakirtleri herkesi, herşeyi sevmekten ibaret birer pasif sevgi adamı idiler. Vicdan sezgisi içinde sevgi tatbikatı yapmakla beraber, bir otomatizma içinde hareket ediyorlardı. İsa onlara, vicdan sezgisiyle irtibatı kuvvetlendirip, ondan

sonra fonksiyon yapmayı gösterdi. Bilgili sevgi tatbikatı yapmalarını söyledi, onlar da bir otomatizma içerisinde sevgi irtibatı kurmaya çalıştılar. Gelen çok oldu. Fakat henüz gönül birliğini tesis edemedikleri için, irtibatta gedikler hâsıl oldu. Ve kalabalık içinde bocalayıp sarsıldılar. Batma tehlikesi geçirdiler. Bu arada korktular ve irtibattan medet umdular. Bir yandan da eski realiteye dönmeye kalktılar. İsa onları, bilmedikleri aktif sevgi realitesini göstermeye ve o yöndeki fonksiyona, bilgili tatbikata yöneltmek amacındaydı. Kendisi dezenkarne olduktan sonra, irtibat kurduğunda da onları eski realitelerinde ve fonksiyonlarını bilemez ve yapamaz halde buldu. Onlara sağlam işlerin nasıl yapılacağı bilgisini verdi. Bilgiyle ve destekle hareket ettikten sonradır ki, sevgi irtibatı ve gönül birliğini tesis edip muvaffak oldular. Fonksiyonlarında kendilerine yardım edecek kudretli arkadaşlar temin ettiler. Bu suretle Havariler, köprü başlarını kurarak ilk başarılı tatbikatlarını yapmış oldular.

P: İzahatınızda kelime karşılığı olarak bir çözümleme mevcut değilse de, genel manasıyla bazı şeyleri sezinlemiş durumdasınız. Şurası muhakkak ki, İsa'nın, Bâba'sı ve Rabb'i diye çağırdığı, sizlere daha evvel [Ruh-ül Kudüs olarak ⁽⁴⁵⁾] bildirmiş olduğumuz Vicdan Plânı'dır. Vicdan Plânı, Ruhî bir Mekanizma'dır. Kâinatın müsbet, ışık, hayır, yüce, iyilik tarafıdır. Ve bu yüzden İsa, tamamen bu tesirlerle dolu idi. Bu tesirlerin zayıfladığı anlarda, ancak kendi ruhî potansiyeli ile hareket edebiliyor idi. Öyle istenmişti.

Su, bu Vicdan Plânı'nın tahakkuku, fiil haline geçmiş durumu yani tatbikatı olmaktadır. O su'da balık avlayabilmek, yani balıkçı olabilmek, herşeyden önce bir liyakat meselesidir. Oradaki balıkçılık, sadece vicdan tatbikatı yapmak değil, böyle bir tatbikatı yapacak durumda olan varlıkların yollarını aydınlatmak, kapalı olan geçitlerini açmak ve hatta onlarla, onlar için mücadele etmektir. *Okuduğunuz son parçanın son cümlesinde bir 'ekmek' tabiri geçer; bu ekmek tabiri makul vicdanı ifade eder ki, ancak Kur'an şeriatinde vardır. Vicdanın müeyyidesiz duygusal safhası, sev-*

gi safhasıdır. Her ne kadar İsa, vaazlarında sevgiyi ifade etmiş ise de, kendisi bir vicdan adamı idi. Aradaki farkı iyi anlamaya çalışınız. Evet. Başka?

S: Kur'an - 16/14: "O'dur denizi size hizmetkâr kılan; ki ondan taze et yiyesiniz, takacağınız ziyneti çıkarasınız. Gemilerin onu yarararak gittiğini görürsünüz, tâ ki O'nun lütfundan dileyip şükretmeniz için."

Kur'an - 18/60 - 82: 'Musa genç arkadaşına: Ben iki denizin birleştiği yere ulaşmaya, yahut yıllarca yürümeye kararlıyım, demişti. İkisi, iki denizin birleştiği yere ulaşınca, balıkları unutmuşlardı, balık bir delikten kayıp denizi boyladı. Oradan uzaklaştıklarında Musa, yanındaki gence: Azığımızı çıkar, andolsun bu yolculuğumuzda yorgun düştük, dedi. O da: Bak sen! Kayalığa vardığımızda balığı unutmuşum. Bana onu hatırlamamı unutturan ancak şeytandır. Balık şaşılacak şekilde denizde yolunu tutup gitmiş, dedi. Musa: İstedığımız zaten buydu, dedi. Hemen geldikleri yoldan izleri üzerinde geri döndüler. Bu arada ikisi, *katımızdan kendisine bir rahmet verdiğimiz ve kendisine ilim öğrettiğimiz, kullarımızdan birini buldular.* Musa ona: Sana öğretileni, bana, hayra götüren bir bilgi olarak öğretmen için peşinden gelebilir miyim? dedi. O: Sen doğrusu benim yaptıklarına dayanamazsın, bilgice kavrayamadığın bir şeye nasıl dayanabilirsin? dedi. Musa: İnşallah sabrettiğimi göreceksin, sana hiç bir işte baş kaldırmayacağım, dedi. O da: O halde bana uyacaksan, ben sana anlatmadıkça herhangi bir şey hakkında soru sormayacaksın, dedi. Bunun üzerine kalkıp gittiler. Sonunda bir gemiye bindiklerinde, o gemiyi deliverdi. Musa: Gemiye, içindekileri boğmak için mi deldin? Doğrusu şaşılacak bir şey yaptın, dedi. Musa'ya: Ben sana, yaptığım işlere dayanamazsın demedim mi? dedi. Musa: Unuttuğum için bana çıkışma, gücümün yetmediği şeyden beni sorumlu tutma, dedi. Yine gittiler, sonunda bir erkek çocuğa rastladılar, o hemen onu öldürdü. Musa: Bir cana karşılık olmaksızın masum bir cana mı kıydın? Doğrusu pek kötü bir şey yaptın, dedi. O: Ben sana, yaptığım işlere dayanamazsın demedim mi? dedi. Musa: Bundan sonra sana

bir şey sorarsam, bana arkadaş olma, o zaman benim tarafımdan mazur sayılırsın, dedi. Yine yola koyuldular, sonunda vardıkları bir kasaba halkından yiyecek istediler. Kasaba halkı bu ikisini misafir etmek istemedi. İkisi, şehrin içinde yıkılmaya yüz tutan bir duvar gördüler. Musa'nın arkadaşı onu doğrultuverdi. Musa: Dileseydin buna karşı bir ücret alabilirdin, dedi. O şöyle söyledi: İşte bu seninle benim ayrılmamızı gerektiriyor; dayanamadığın işlerin yorumunu sana anlatacağım. Gemi, denizde çalışan bir kaç yoksula aitti, onu kusurlu kılmak istedim, çünkü peşlerinde her sağlam gemiye zorla el koyan bir hükümdar vardı. Oğlana gelince, onun ana babası inanmış kimselerdi, çocuğun onları azdırmasından ve inkâra sürüklemesinden korkmuştuk. Rab'lerinin o çocuktan daha temiz ve onlara daha çok merhamet eden birini vermesini istedik. Duvar ise, şehirde iki yetim erkek çocuğa aitti. Duvarın altında onların bir hazinesi vardı, babaları da iyi bir kimseydi. Rabb'in onların erginlik çağına ulaşmasını ve Rabb'inden bir rahmet olarak hazinelerini çıkarmalarını istedi. Ben bunları kendiliğimden yapmadım. İşte dayanamadığın işlerin içyüzleri budur.'

Bu ayetler için şöyle bir açıklama yaptık: 1 — Üstteki ilk ayette geçen taze et, balığı ve dolayısıyla sevgiyi sembolize etmektedir. Bu öyle bir sevgidir ki, artık, ruhun devamlı olarak ihtiyaç duyduğu muttat gıdası mesabesinde tabii bir hal almıştır. Makul vicdan realitesini temsil eden deniz'den böylesine yararlanabilen ferdin iktisap ettiği ve edeceği davranışları onun mevcudiyetini süsleyen ziynetler gibidir. Onun hareketlerinde incileşen güzellikler vardır. O, artık denizi ona hizmetkâr kıldıran Ruh-ül Kudüs'ün kendi bünyesinde mihraklaşmakta olduğunun tezahürlerini, denizi yara yara sevkettiği gemileriyle, yani makul vicdan kademesindeki tasarruflarıyla belirli kılmaktadır. Sevgi ile gıdalanan ferdin psişik tasarrufu, bu merhalede fiilî bir tasarrufa ulaşmış ve fiilleriyle şükr'ü ifade edebilir duruma yükselmiş olmaktadır. 2 — Diğer ayetteki, 'iki denizin birleştiği yere ulaşmaya kararlı olmak' ifadesi, ferdin, Ruh-ül

Kudüs'ü bünyesinde mihraklaştırarak kendisini, Ruh-ül Kudüs'ün üstündeki açık bilgiye götürecektir. Böyle bir cehitkârlığı iktisap edebilen insanın zaman zaman bu iki denizin birleştiği yere yükselmesi mukadderidir. Bu noktada, fonksiyonunu icra ederek bir yol bulup, denize giden balığa yani sevgiye varlığın artık ihtiyacı olmaması gerekirken, bu zaman zaman yükselebildiği noktada fert devamlı kalamadığından balığa ihtiyaç duyarak ve bir üst realiteden de aldığı tesirlerle yüklü, yıkanmış olarak döndüğü realitesini itmam etmeye çalışacaktır. Realitesini henüz itmam edememiş varlığa, balığını unutturan şeytan, kendisini hâlen çekmekte olan menfi tesirlerdir. Lâkin buna rağmen artık o, aradığının ne olduğunu kuvvetle sezen, zaman zaman da idrâki kıvılcımlanan bir duruma ulaşmıştır. Nitekim, ayette, 'katımızdan kendisine bir rahmet verdiğimiz ve kendisine ilim öğrettiğimiz, kullarımızdan biri' diye tavsif olunan idrâk sahibi varlık, bu vasatın varlığı değil, onun çıkması gereken bir üst realitenin varlığıdır. Ve ona, o realitenin tasarruf gücünün ispatı da, onun bir türlü sabırla karşılayamadığı üç misalle anlatılmaktadır, ulaşılacak merhale budur denmektedir. Biz bu ayetler için böyle düşündük. Siz ne dersiniz efendim?

P: Musa ile idrâk sahibi varlığın diyalogu müstesna tutulursa, kaybedilmiş olan ve kendi yolunda giden balık sembolü Musa'nın bir devreyi itmam edişini belli eder. Bu devre, doğrudan doğruya vazife devresine sıçrayıştır. Çünkü balık, daha evvelki ifadelerde [yani Cilt-3.. Celse-15'in sonunda], sevgi ve vicdanî sevgi olarak ifade edilmiştir. Musa'nın özel durumu, onun böyle bir tatbikata girmesine mâni idi. Ve zaten Beni-İsrail'e, Beni-İsrail'de sembolize olmuş nefsanîyet insanına, herkesi şamil bir sevginin ve zorlayıcı şeriatın dışında bir vicdanın izahı gayr-i kabil idi⁽⁴⁶⁾. Bu yüzden Musa ve yoldaşı yani Harun, böyle bir kademeyi ruhî evolüsyonları içerisinde itmam ettiklerinden, tatbikat sahasında bunu göstermemişlerdir. Balığın unutuluşunda şeytana yapılan atıf; şu manayı ihtiva eder: Balık ancak

yüksek duyguda, sevgide ve vicdanda olan bir kimsenin yanında bulunabilir. Ve muhit de bunu gerektirir. Beslenmesine ve büyümesine imkân yoktur. Halbuki Musa ve Harun[un], insanlığın tekâmülünde, onu menfi yoldan baskısı altına almak suretiyle geliştiren diğer bir Mekanizma'nın tesiri altında kaldıklarını görüyoruz. Bu bir icaptı. Bu icap; Musa şeriatinin teessüsünde, bu şeriate çok yakın bir hallet-i ruhiye içerisinde bulunmak mecburiyeti var idi. Yani, menfi bir İdare Mekanizması'nın darbesi altında imtihanlar geçirmek zarureti vardı. Hiç bir Peygamber, bu bapta Musa kadar meşakkatli bir hayat geçirmemiştir. Burdan da şu neticeyi çıkarabilirsiniz ki, bir kademededen diğer bir kademeye geçerken, aradaki mutavassıt kademelerin atlanması zarureti, ruhun üzerinde çok büyük tazyikler husule getirir. Ve bu atlanılma, hiç bir zaman bir affedilme tarzında değildir. Bu, muhakkak tatbik edilmesi gereken, yaşanılması icap eden, bilinmesi ve şuuruna varılması zarurî olan bir kademedir. O halde bu, ancak varlığın plânlı, detaylı ve ızdıraplı bir hayat içerisinde olmasıyla gerçekleşir. Süratli realite değiştirebilecek olan kimseler, başkalarına nazaran çok daha fazla yük kaldırıp yük indirebilecek kimselerdir. Şimdi şu manayı da iyi kavrayınız ki, Kâinat içerisinde cari olan ızdırap mekanizması ve insanın üzerine bindirilen yük ve karşısına çıkarılan, defaatle çıkarılan imtihan ve hadiseler onun daha süratli realiteler değiştirmeye namzet olduğunu gösterir. Burada ferdin cehdi ve vicdan sesi çok önemlidir. Daha evvel de söyledik: Cehdi, kendi idrâki ve şuurunun mahsulü; vicdan sesi ise, kendi öz kaynaklarının ve tâbi olduğu ruhî tesir plânının yardımından ibarettir. Musa'nın idrâk sahibi adamla olan musahabesine gelince, orada, vicdan adamının bilgisizce ve fakat çok samimi davranışlarının bilgili ve vazife içerisinde bulunan bir kimseyle olan çatışmasını görürsünüz. Yeryüzünde bundan daha yüksek bir ifade tarzı yoktur. Bu hadiseyi bu nokta-i nazardan tetkik ediniz. Bugünlük bu kadar.

Celse-19... Kademe-3... 9-4-1966... Cilt-3

S: Geçen celse, 'Cemiyetinizin ruhî müntesibi, değişik kademelerde kendini gösterir. Bir de bedenî müntesibi var-

dır; bedenî müntesiplerin kendi aranızda bölüştüğünüz tarz-
daki kademeleşmesi yanlıştır. Bir aldanmaktan başka bir
şey değildir' dediniz. Bu sözünüzden, yeni kurulacak idare
heyetinin kişilerini seçmede yersiz bir tasnifte mi bulun-
maktayız, kastedilen mana bu mudur?

P: Sizlere vermiş olduğumuz bu prensip, bütün dünya
realitesini içine alacak kudrettedir. İnsanlık kademesinde-
ki organizasyonlarda, organizatörlük vazifelerini deruhte
eden kimselerin gerçek mahiyetleri ile, bu organizasyona
dahil olan üyelerin gerçek mahiyetleri arasında çok fark var-
dır. İnsan olarak sizlerin kendi fikir ve menfaat seviyeleri-
nize göre tanzim etmiş olduğunuz kademeleşmeler, Ruhî
Plânlarınız'ın, ruhlar arası[nda] meydana getirmiş olduğu
kademeleşmeden farklıdır. Yalnız şu var ki, varlıkların çe-
şitli kabiliyetleri ve melekeleri bazı işlerin maddî idaresin-
de rol oynar (47). Bu, hiç bir zaman onun ruhî iktisabı ba-
kımından bir liyakati ifade etmez. Dolayısıyla, muhtelif sı-
nıfların ve muhtelif kastların belirtmiş olduğu dereceler
ve kaliteler muhaldir.

Esas olan prensip, bir varlığın, kendi ruhunda cehdi ile
meydana getirmiş olduğu mütekâmil davranıştır. Ve zaten
insanların bu tarzda sürçmeleri, onların ızdıraplı hayatlar
içerisinde kalmalarına sebep olur. Bunun en büyük timsa-
li, putperestliktir. Yani, insanlar arasında verilen bu de-
ğerin pek çok şeylerden üstün oluşunu ifade edecek put-
laşmalar vardır. Halbuki bunların değeri nedir? Hayat içe-
risinde, bu dünya insanı olarak, insanlara yardım babında
vazife almış ve vazife alacak olan varlıklar, hiç bir zaman
ünlü varlıklar değildir. Çok daha evvelki celselerimizde ve
sizlere yaptığımız takrirlerden de istihraç edilebileceği gi-
bi, varlıkların bedenî topoğrafyası ile ruhî topoğrafyası ara-
sında fark çoktur.

Sizler, o türlü bir tesir kanalından besleniyorsunuz ki,
burada hiç bir zaman ve hiç bir mekânda, bu kalitede ve bu
şartlar içerisinde bulamayacağınız imkânlar dahilinde tat-
bikat yapıyorsunuz. Bu tatbikatınızda, kendinizi denetleme-
sini çok iyi bilmelisiniz. Bu denetleme, herşeyden önce, ken-

di içinize nüfuz edebilmek ve orada meknuz bulunan kıymetleri elinize alarak meşalenizin yani vicdan ışığınızın daha fazla parıldamasını temin etmektir. Öyle bir tesir imkânı içerisinde bulunuyorsunuz ki, burada göstereceğiniz diğerkâmlık, dostluk, sevgi ve vicdan sesinin en ufak bir cehdi, büyük yankılar halinde sizlere kadar İlâhî bir teberu olarak gelecektir, gelir, gelmiştir.

Kâinat içerisinde, sizin tekâmülünüzle paralel olarak yeni yeni sikluslar ve yeni yeni prosedelere tâbi olan hiç bir varlık yoktur ki, putperest olmasın. Putperestlik, insan kalitesi ve buna mümasil kaliteler sahibi varlıklar arasında büyük bir prensiptir. Bu prensip, egodan doğar. Egonun menşei, varlığın, Kâinat'ın içerisinde alacağı vazifenin ehemmiyetini, aşağı tesir tabakalarında tatbik etmesidir. Bir kimse ki, atisinin bir Kral olacağını bilir, fakat çocuktur. Krallığının icap ve şartlarını ve mesuliyetini ancak çocukça şartlar içerisinde yerine getirecektir. Meselâ, Krallığının irade hâkimiyetini, çocukken kendisine bakanlar üzerinde kaprisler tarzında, direnmeler tarzında meydana getirecektir. Çocuk egoisttir, fakat egoistliği, onun, künhüne varamadığı bir bilgidен neşet etmektedir.

İşte insanın egosu da bu kaba misaldeki durumu andırır mahiyettedir. Onun için insanlar, kendi aralarındaki kendi egolarının sıralanışına göre bir sıralanış içerisinde kalmaktansa, ruhî parlaklık derecelerine göre bir sıralanış içerisinde kalmalıdır. Cemiyetiniz öyle bir tesir içerisinde ki, burada ön veya arka mevzubahis değildir. Burada, niyetlerinizin dürüstlüğü, fikrinizin berraklığı ve yaptığınız işin sağlığı önemlidir. Hangi hal ve ahval içerisinde bulunursanız bulununuz, şartlarınız sizi ürkütmesin, yıldırmasın, ricat ettirmesin. Biraz evvel zikrettiğimiz gibi, her varlıkta kendine has bir kabiliyet ve meleke meknuzdur. Her tesirin değişişinde, değişik kabiliyet ve melekelerin inkişafı ve tatbikat sahasına konması zarurettir. İşte bundan dolayı, aranızda bir değişim vakidir (48). Ve bu herhalde hayırlıdır. Tatbikatınızda vicdan ışığınız gölgeli olmasın. Bu kadar.

S: Yalnız, burada, benim anlamak istediğim bir husus daha var, o da şu: Ruhî müntesip ve bedenî müntesip derken, Cemiyet faaliyetlerinde hiç olmazsa bu ikisini biribirine bağdaştırmak düşünülemez mi? Bedenî müntesiplerin aralarındaki vazife taksimi bir nevi putperestliktir, doğrudur. Bu Cemiyetin şuurlu faaliyetinde, şuurlanmak istenen faaliyetinde, bu ikisini biribirine yaklaştırmak düşünülemez mi efendim?

P: Yaklaştırınız...

S: Evet. Bu hususta bize bir yardımınız olabilir mi efendim?

P: Söyledik, kâfidir. Evet, başka sualiniz?

S:

P: İsa, İsrailoğulları arasında hiç bir zaman bedenî topoğrafyayı nazar-ı itibare almadı. Fakirleri, yoksulları, adi görülenleri, suçluları, hatta katilleri korudu ve teşyi etti. Ve kendi tesir plânına ancak bunların girebileceği hakkında sözler söyledi. Babası olan Ruhî Plân, o Ruhî Plân'a mensup olan oğullarını çekip almak için, hiç bir zaman insanların kendi aralarında vermiş olduğu payelere, libasa ve kafadaki fikirlerine bakmadı. Çünkü baba ve oğulluk şu demekti: Bir varlık, hayatının muayyen bir noktasında öyle bir talep ve öyle bir açlık içerisinde bulunmaktadır ki, kendisi belirli bazı tesirlerin liyakatini almış olmaktadır. Yani onlar belirli bir tesir plânından, üstün bir tesir plânından tesir alabilecek ve bu tesirle amel edebilecek ve bu ameliyle de o tesir plânının bir uzvu haline gelebilecek varlıkları ifade eder. Nitekim İsa ağzından bu kişilere, 'Sizler Tanrıoğulları olacaksınız' denmiştir⁽⁴⁹⁾. Şimdi, Tanrı, hâşâ, Allah değildir. Evet, bu kadar. Sorunuz.

S: Yani biz burada idarî bakımdan bir kademeleşmeyi...

P: Bu iş bitmiştir.

S: Geçen hafta, 'Söyleyeceklerimizi iyi dinleyiniz: İçinde bulunduğunuz memleket muhtelif fasılalarla bazı tabii afetlere sahne olacaktır. Bunlar üçer aylık devreler içerisinde zuhur edecektir. Bu hareketler, muhitinizin insanları üzerinde kısmen tesir icra edeceğinden, sizler, bütün im-

kânlarınız dahilinde olmak üzere bu tip hadiselerin nedenleri üzerinde ve insanlara neyi anlatmak istediği hususunda bilgiler verirsiniz. Bu, Cemiyet olarak lüzumlu bir şeydir' dediniz. Bahsedilen bu tabiat hadiselerinin bizimle olan münasebeti yönünden şöyle bir düşünce tarzına sahip olduk, onu arzetmek istiyorum.

P: Okuyunuz.

S: Cemiyetin girmesi zaruri olan yeni bilgi, anlayış ve tatbikat devresinde, bu devreyi belirten ve ilk tatbikatın bizden istendiği, Plân tarafından vukua geleceği belirtilen tabiat hadiseleri, bu çalışma için bir başlangıç ve bizleri bu yöne davet eden bir ikazdır. Bunu böyle anladık ve bu hususta şunları düşündük: Bugünün insanlığının, sadece yaşadığı hayatta daha doğrusu tâbi olduğu Siklus'u hazırlayan tesir plânında onun davranışlarına ve anlayışına yön verecek olan potansiyele ihtiyacı vardır. Bu ise ancak, Siklus ile ilgili bir bilgi ile olabilir. Bunun dışındaki bilgiler, bir enerjiyi havi olmayan ve bu nedenle Siklus'un tesir plânı içerisinde mütalaa edilemeyecek nitelikte bilgilerdir. Bu nedenle, bizler için bir hizmet sözkonusu ise, cari akışın malzemesinin kullanılması zarureti vardır. Aksi halde bir çığ gibi büyüyerek gayeye yaklaşan tesir ağı; cılız ve kendi gidiş istikametine aykırı fikir, bilgi ve davranışları ezip geçecek yani sadet dışı bırakacaktır. Bu durum muvaccesinde yapmamız gereken şey şudur: a — Plân tarafından verilen bilgilerin yeni Siklus'a götürecektir tertipte olanlarının seçilmesi. b — Yaklaşan Siklus'un belirtilerini veren hadiselerin teşhis edilmesi. c — Ve bu bilgiler onlara tatbik edilerek bu hadiselerle tâbi insanlığın idrâkinde bu yönde bir mana kazanmasına hizmet edecek bir faaliyete girişilmesi ve bu faaliyetin metot ve vasıtalarının bulunmasıdır.

P: Bir daha okuyunuz bu maddeleri.

S: Yapmamız gereken şudur: a — Plân tarafından verilen bilgilerin yeni Siklus'a götürecektir tertipte olanlarının seçilmesi, yani bizi yetiştirici mahiyette olanları değil, dışla münasebetimizi sağlayacak bütünlükte yahut nitelikte olanlarının tarafımızdan seçilmesi. b — Yaklaşan Siklus'un

belirtilerini veren hadiselerin teşhisi. c — Ve bu bilgiler yani elimizdeki bilgiler onlara tatbik edilerek bu hadiselere tâbi insanlığın idrâkinde bu yönde bir mana teşekkülüne hizmet edecek bir faaliyette bulunmamız gerekmektedir. Ve bu faaliyetin metot ve vasıtalarının da ayrıca tarafımızdan tespiti icap etmektedir. Sonra şunları tespit ettik ki, elde mevcut hareket unsurlarından bazıları yani bizi böyle bir kıstasa ve faaliyete götürecek unsurlar şunlardır: 1 — Ferdin eski değerlerden yenilere intikalini sağlayacak, yani bir şuur tebeddülâtını verecek hadiseler, hareket noktamızın bir tanesidir. 2 — Ferdin tahayyül ve tasavvurundaki diğerkâmlığın fiilen ve bilgi içerisinde ortaya koyulduğu hadiseler. 3 — Genellikle insanlığın uyanışını temin edecek olan ve fakat ızdırap iniltileri içerisinde tezahür edecek olan tertipteki hadiseler. 4 — Yine fertlerin tanzim ve tedvir işinin kendi idrâki ve şuuruna bağlı olarak tahrik ettiği veya meydana getirdiği hadiseler. 5 — Geçen celsede Plân tarafından vukuu bahsedilen hadiseden doğacak dört maddelik tezahürleri gösterebilecek diğer tertipteki hadiseler. 6 — Mukaddes Metinlerde, insanın istenen seviyeye ulaşabilmesi için geçirmesi gereken herşeyin bir sistem ve metot altında ve fakat sembolik olarak verildiği hususlar ve onların anlaşılmasından doğacak bilgiler. Bunlar, bizim için hareket noktamızı teşkil edecek unsurlar olarak mütalaa edildi. Böyle düşündük efendim. Ve bu şekilde bir tertip ve tanzimde bulunduk. Siz ne dersiniz?

P: Bundan evvel zikrettiğiniz [üstteki a, b, c şeklindeki] üç maddelik prensip, sadece bu çalışmalarınız için değil, bütün tatbikatınız için gerekli olan bir prensiptir. Diğer zikrettiğiniz [1, 2, 3, 4, 5, 6 şeklindeki] maddelere gelince, burada, yapabileceğiniz hususların dışında bir güç isteyen fikirler tespit etmişsiniz. Bu türlü hareketler, zayıf olan insan iradesinin ve sınırlı olan insan emeğinin semeresini [ancak büyük bir cehit ve liyakat ile] tevlit edebilir. Dikkatli olunuz. Bu kadar. Başka? Evet, sual soracak var mı?

S: Geçen celse, 'Vicdanın müeyyidesiz duygusal safhası, sevgi safhasıdır. Her ne kadar İsa, vaazlarında sevgiyi

ifade etmiş ise de, kendisi bir vicdan adamı idi. Aradaki farkı iyi anlamaya çalışınız' dediniz. Biz bunları tefrik eden bazı hususlar bulduk: 'Bir yanağınıza vurana, diğer yanağınızı da çevirin' ⁽⁵⁰⁾ diyen Hz. İsa, bununla sevgiyi öğretmek istemişse de, yine bizzat kendisi Mabed'i pazar yerine çevirenlerin tezgâhlarını devirerek ve kamçı ile onları oradan kovup, 'Babamın evini ticaret evi yapmayınız' ⁽⁵¹⁾ dedi. Burada bir vicdan tatbikatını göstermiş oldu.

P: Evet, doğrudur.

S: Yine Hz. İsa, şakirtlerine şöyle demiş ve tatbik etmiştir: İncil Yuhanna, Bap - 4/32, 33: 'Benim yiyecek bir yiyeceğim var ki, siz onu bilmezsiniz... Benim yemeğim, beni gönderenin iradesini yapmak ve onun işini başarmaktır.' Burada Hz. İsa'yı, vazifesinin şuuru içerisinde görmekteyiz; buna makul vicdan sezgisi diyebilir miyiz?

P: Diyebilirsiniz. İsa'nın kendi Plânı'ndan almış olduğu direktifler dahilinde aynen ona uyarak meydana getirmiş olduğu hareket ve vazifesiyle, Muhammed'in bilgiye istinaden insan hürriyet ve iradesine geniş saha tanınarak talep edilen tatbikatı arasında fark vardır. Musa ise, sadece söyleneni dikte etmiş bir kimsedir ve fakat tatbikat bakımından makul vicdana daha yakın hareket etmiştir. Ve işte böylece Kuran'da Musa'nın zikri daha ziyade görülür. Muhakkak ki bu Sikluslar, kendilerine has özellik içerisinde idiler. Bu açık bir şey. Bu özellik nedir?.. İsa'nın vazifesinde fertlere, dünya varlıklarını idare eden bir Plân'ın tesirleri hakkında sadece isim söylenmiştir. Halbuki Muhammed'te bu isim izah edilmiştir. Bu noktayı iyi kavramaya çalışınız. Mukaddes Metinlerdeki semboller üzerinde olan çalışmalarınız hakkında izahat veriniz.

S: Geçen celse üzerindeki çalışmalarımızda arkadaşımız üstte belirttiği hususu hazırlamıştı. Biz de ayrıca şu şekilde bir çalışma yapmayı düşündük: Geçen celse, 'Okuduğunuz son parçanın son cümlesinde bir ekmek tabiri geçer; bu ekmek tabiri makul vicdanı ifade eder ki, ancak Kur'an şeriatinde vardır' dediniz. Bunun üzerine ikinci bir çalışma

ile makul vicdanı anlatan, izah eden Kur'an ayetlerini çıkartmayı düşündük. Meselâ benim aklıma 'cihat etmek' gelmişti

P: Evet...

S: Bununla ilgili bir çalışma yapacağız efendim. Ve ayrıca gruplar kendi aralarında sıra takibi ile bir çalışma yapacaklardır bunun arkasından.

P: Bu celseden itibaren çalışma gruplarınız daima birer sembol ve kendinize göre izahınızla geleceksiniz. Burada doğrusu yanlış tespit edilip, umumî çözüm kayıtlarınız içerisine dercedilecektir. Bugünlük bu kadar.

Celse-20... Kademe-3... 16-4-1966... Cilt-3

P: Bulduğunuz sembollerini izah etmeden evvel, sormak istediğiniz başka bir şey var mı?

S: Şunu sormak istiyorum ki, biz bu çalışmalarda üç gruba ayrıldık. Tevrat, İncil ve Kur'an grupları olarak. Bu gruplar ayrı ayrı Mukaddes Kitapları inceliyorlar. Bizim bu çalışmalarımızda bulmuş olduğumuz semboller, birbirleri ile alâkalı semboller mi olsun, yoksa ayrı ayrı mı olsun ve sıra ile mi okuyalım? Bugün yapacağımız gibi, tespit ettiğimiz sembollerini ayrı ayrı mı arz edelim, bu hususu rica edecektim.

P: Kelime bakımından biribirini andıran veyahut aynı olan sembollerini bulmanız daha iyidir. Fakat şart değildir. Daha sonraki çalışmalarınızda ilk durum kendiliğinden tecessülü edecektir. Bu kadar. Evet.

S: Tevrat Tekvin, Bap - 1/1 - 9: 'Başlangıçta Allah gökleri ve yeri yarattı ⁽⁵²⁾. Ve yer ıssız ve boştu, ve enginin yüzü üzerinde karanlık vardı; ve Allah'ın Ruhu suların yüzü üzerinde hareket ediyordu.

Birinci gün: Ve Allah dedi: Işık olsun, ve ışık oldu. Ve Allah ışığın iyi olduğunu gördü, ve Allah ışığı karanlıktan ayırdı. Ve Allah ışığa gündüz ve karanlığa gece dedi. Ve akşam oldu ve sabah oldu.

İkinci gün: Ve Allah dedi: Suların ortasında kubbe olsun ve suları sulardan ayırsın. Ve Allah kubbeyi yaptı, ve

kubbe altında olan suları, kubbe üzerinde olan sulardan ayırdı; ve böyle oldu. Ve Allah kubbeye gök dedi. Ve akşam oldu ve sabah oldu.

Üçüncü gün: Ve Allah dedi: Gök altındaki sular bir yere biriksin...'

P: Evet, neticenez...

S: Burada, üç buut içinde tekâmül edecek varlıklara bir vasat hazırlanışı anlatılırken, birçok sembol veriliyor. Bu bap'ta, dünyanın yedi günde tamamlanışının anlatılmasıyla, muhtelif değişikliklere uğrayarak varlıkların barınabileceği duruma geldiği anlatılıyor. Birinci ayetten itibaren anlamaya çalıştığımız hususu şöyle izah edebiliriz: (Bu izah yakıştırma olduğu için almadık).

P: Hangi sembolün izahını istiyorsunuz?

S: Işık, gün, kubbe sembolleri üzerinde anladığımızı bildirdik, doğru mudur?

P: Siz burada sembollerin izahını yapmamışsınız ki!

S: Işık sembolünden, Müteal Bilgi'yi anladık.

P: Evet..

S: Karanlık sembolünden, varlıkların bilgiden yoksun, kapalı şuurlarını anladık. Sular sembolü burada Müteal Tesir'leri sembolize etmektedir. Kubbe sembolü ile İdareci Mekanizma'nın varlıklar üzerindeki tasarrufunu anladık.

P: Tevrat'ın birinci babı, küllî bir yaratılmayı değil, sadece arzınızın muayyen bir devresinden sonra meydana gelen değişikliklerini izah eder. Sizin de belirttiğiniz gibi ışık; meknuz, asla deşifraja uğramamış, hiçbir benzeri bulunmayan bir tesiri izah eder. Bu tesirin menşei bütün varlıklarca meçhuldür. Çünkü bu tesir, meknuziyeti bakımından bütün hayatiyeti ihtiva edebilir. Fakat hiçbir varlıkta hayatiyet kazandırma, ibda etme gücü mevcut olmadığından, hiçbir varlık burada ışık tarzında anlatılan 'yaratıcı tesir'i bilemez. Bunun geliş noktası, hiçbir varlık sisteminin dahilinde mevcut olmayan bir sistemdir. Siz buna Allah'ın yaratıcı gücü dersiniz. Kaadir-i Mutlak, kudretinin tezahürünü Işık ile, yani 'Ol' kelâmının kendisi ile gösterir (53). Şimdi, Kuran'daki 'Ol', Tevrat'taki, ışığın aynısıdır.

Yalnız birinde kaba ve müşahhas olan ışık sembolü, ruhî tekâmüle istinaden [Kuran'da] sübjektif bir kelâma dönmüştür. Yani kabalıktan çok sıyrılmış, artık doğrudan doğruya insan fehminin içine kadar girmiştir. 'Ol' lafının zikrinde, hiçbir müşahhas, temsilî birşey düşünemezsiniz. Halbuki, ışık, pekâlâ birçok sembolleri tedai ettirebilir. Işık, her Kâinat buutu içersinden geçerken kendine göre o muhitin şartlarını ve objesini tahvil ettirir. Bunu ancak müşahade etmek suretiyle bilebiliyoruz. Yoksa Işığın mahiyetine vukuf kazandığımızdan dolayı değil. Bu Işık, bu Plânda da vardır. Ve bu Plânda genel bir Organizasyonun mayasını teşkil etmiştir. Teneffüs edilen, tegaddi edilen, görülen [ve] tutulan her şeyin özü, burada bu Işık tarafından tesis edilmiştir. Ve sizde de aynı şekilde tesis edilmiştir. Hatta bu Işık, buutların teessüsünü dahi gerektirir. Burada bir Kâinat manzumesinin teşkili ve kuruluşu hakkında çok kapalı olmak üzere biraz bilgi verilmiştir. Şimdi öbür sembolü söyleyiniz.

S: Karanlık sembolünden, varlıkların bilgidен yoksun, kapalı şuurlarını anlıyoruz.

P: Buradaki 'karanlık' birinci manasında, sizin sisteminizi meydana getirecek maddî yapının, form sahibi olmadan evvelki durumudur. Bundan şunu anlayınız: Bir maddenin form sahibi olması demek, o maddenin kendi aslî cevherinden hareket etmek suretiyle, içinde bulunduğu buutun şartlarını meydana getirmek üzere ezel ve ebet arasındaki sıralanışıdır. Yani her maddî unsurun kendi bünyesinde, saklamış olduğu ve tuttuğu bir İlâhî Prensip ve Gaye meknuzdur. İşte bu prensip ve gaye, eşyanın formunu meydana getirir. Sizlerin bir formda oluşunuz, bir prensip ve gayeyi meknuz oluşunuzdandır. Her bir yüz, her bir beden, her bir canlı veya cansız cismin şekli, İlâhî Determinizma içersinde bir prensibi ve gayeyi meknuz oluşundan, bu prensip ve gayeyi tahakkuk ettirecek en iyi şartları gösterir. İşte karanlık, eşyanın bu prensip ve gayeyi meknuz olmadığı ön devreyi işaret eder. Bu da zaten, umumiyetle sorduğunuz, 'Yaradılıştan maksadımız nedir?' sualinin ilk cevabıdır. Başka sembol?

S: Sular sembolü, burada Müteal Tesirleri sembolize etmektedir.

P: İzah ediniz... Müteal Tesir'den maksudınız nedir?

S: Varlıkları yöneltici, sevk ve idare edici yüksek tesirler.

P: Henüz varlık mevcut değil.

S: Evet. 'Ve Allah'ın Ruhü suların yüzü üzerinde hareket ediyordu' ayetinden bunu çıkarttık.

P: Yalnız buraya mahsus olmak üzere, buradaki su, form almış maddenin henüz ruhî tesirlerle alâka kurabilecek ve o tesirlere itaat edebilecek hale gelmemiş olduğunun ifadesidir. Kendisinde İlâhî Prensip ve Gaye tecelli etmiş, form almıştır. Şekli vardır. Fakat bu şekil, ruhî bir tesire itaat edecek derecede değildir. Kısaca ruh ile maddenin münasebetleri vuku bulmamıştır. İşte burada bu ifade edilir. Daha sonra?

S: 'Ve Allah dedi, suların ortasında kubbe olsun ve suları sulardan ayırsın' ayetindeki ifadeye göre...

P: İkinci derecedeki suların sulardan ayrılışına gelince, bu form tutmuş maddenin muhtelif buutlar içerisindeki dağılışını izah eder. Böylece maddî organizasyonlar teşekkül etmiştir. Evet.

S: Efendim bu anlatılanların ışığı altında diğer ayetleri yeniden gözden geçirip gelecek hafta arz etmek istiyorum izin verirseniz.

P: Pekâlâ. Yalnız, Tevrat'ın bu kısmında izah edilen mebahis, Tevrat'ın diğer kısımlarını izah etmez. Orada, arz insanı için lüzumlu olan sembolleri bulmanız gerekir. Bu bir Kevn'dir, Oluş'tur ve bütün Mukaddes Metinlerde az farklı olarak aynı derecede zikredilir. Küllî'dir, Mutlak'tır.. Evet.

S: İncil Yuhanna, Bap - 3/3: 'İsa cevap verip ona dedi: Doğrusu ve doğrusu sana derim, bir kimse yeniden doğmadıkça, Allah'ın melekûtunu göremez.' Burada yeniden doğmayı, üstün tesirlerle dolu olmak manasına aldık. Ayetin devamı: 'Nikodimos ona dedi; bir adam ihtiyarken nasıl doğabilir...'

P: Durunuz. Bütün arkadaşlar seri halinde okumaktan ziyade, bir sembolü okuyup, izahını yapıp beklemelidir. Medyomunuzun da bir beşer olduğunu unutuyorsunuz. Onun anlayışının ve temerküzünün, azamî derecede hassas olabilmesi için ona yardımda bulunmalısınız. Şimdi yeniden okuyunuz.

S: İncil Yuhanna, Bap-3/3: 'İsa cevap verip ona dedi: Doğrusu ve doğrusu sana derim, bir kimse yeniden doğmadıkça, Allah'ın melekûtunu göremez.' Burada bir kimsenin yeniden doğmasını onun üstün tesirlerle dolu olması manasına aldık.

P: Niçin?

S: Bir kimse daha üst bir realitenin tesirlerini alıp o yönden hadiseleri görmeye başladığı zaman, âdeta yeniden doğmuş gibi olur. Çünkü olaylar ona yeni bir cepheden bir izahta bulunmaktadırlar. Bir bilgi vermektedirler.

P: Burada noksan hareket ediyorsunuz. Gaye, Melekûtun rüyeti'dir. Ve bu rüyetin yaşamak veyahut yaşamama olduğu hakkında bir fikriniz yok. Melekût hakkında da bir fikriniz yok. Bunlar gaye olmasına rağmen, yeniden doğuşun sebep olarak izahı da mevcut değil. Şimdi, örnek olarak dinleyiniz: İncil'in o ayetinde mevzubahis olan mesele şudur: İnsanın Melekûtü görmesi şart, yeniden doğması netice. Melekût görülecektir. Burada izahı gereken husus, son-
dan başa doğrudur. Melekût, yeniden doğuş ve varlık.. O halde, Melekût nedir? Evet.

S: Efendim, arkadaşımız devam etsinler mi, yoksa haftaya bu verdiğiniz metot üzerinde hazırlanıp mı gelsinler?

P: Sualimize cevap?

S: Melekût'u, İsa vasıtasıyla ortaya konan bir fonksiyonun tesirlerinin ve bilgilerinin verildiği kaynak olarak anlıyorum. Yeniden doğuş, İsa'ya muhatap..

P: Bu kaynak nedir?

S: Bir İdare Mekanizması'dır efendim.

P: Hayır.

S: Efendim ben, Melekût görülecektir sözünde, Melekût'u, İlâhî İrade Kanunları olarak anlıyorum. Melekût gö-

rülecektir sözü ile de, bu İlâhî İrade Kanunları'nın insan tarafından tatbikatı yapılacaktır, denilmektedir sanırım.

P: Güzel. Bu İlâhî İrade Kanunları'nın bugün cari olmadığını söyleyemezsiniz. O halde ne gibi bir şart tebellür edecektir?

S: Melekût görülecektir sözünden şunu anladım ben: Ruh-ül Kudüs ferdin bünyesinde mihraklaşacaktır. Bu mihraklaşma olduğu zaman fert...

P: Ne manada söylüyorsunuz?

S: Burada, makul vicdan tatbikatını itmam edip, Ruh-ül Kudüs'ün ferdin bünyesinde mihraklaşmasıyla, ferdin yeni bir görüş açısı, yeni bir doğuş elde etmesini kastediyorum.

P: Evet oğlum, güzel söyledin, devam et.

S: Burada fert insanlık kademesinin bir üstüne çıkmış, insan-üstü bir duruma inkılâp etmiş olacaktır.

P: Tamam. Melekût, makul vicdan tatbikatının bütün şartlarını yerine getirmiş uyanık bir şuurun yeni buuttaki veçhesidir. Bu veçhenin, dünya mektebinin bitirilip bitirilmemesi ile ilgisi yoktur. Bu veçhe arz üzerinde de tecelli eder. Şimdi, yeniden doğuş nedir?.. Bu öyle bir şey ki, makul vicdanın üzerinde bulunan âlî şuur'un yeni bir buut içerisindeki cereyanını tacil ediyor. Evet.

S: İzin verirseniz, hazırlanıp haftaya devam etmek istiyorum efendim.

P: Çürük yumurtalarınızı, çürük yumurta ile iş yapan yerlerde satınız. Acı sularınızı da yine orada. Bu buut ve mekân içersinde herşeyin sağ ve dirisi vardır Tekâmülün ana gayelerinden biri, her varlığı, içinde yaşamış olduğu buutun kendisine nasip edilen kısmı üzerindeki tasarrufunu temin etmek üzere bilgi sahibi, tasarruf sahibi, hüner sahibi kılmaktır. *Melekût*; bu tasarruf, bu hüner ve bu bilginin varlık tarafından iktisabıdır. *Yeniden doğuş*'a gelince, bu her vakit tekerrür eden bir hadisedir. Nefsin bütün kademeslerinden, aklın bütün hünerlerinden ve vicdanın bütün sezgilerinden geçmek; hem ruhî ve şuur hadiscisi olarak, hem de bedenî bir yaşama olarak vardır. İnsan hayatı pek çok doğuşludur, fakat pek az devrelidir. Bir devre, bel-

ki on, belki elli enkarnasyonu muhtevidir. Şimdi öyle bir açık kapı önündesiniz ki, eğer elinizdeki oyuncakları, parlak ışıklı aletlerinizi terkedebilirsiniz, sizlere içerde iyi rehberlerin verebileceği iyi kitaplar olacaktır. Bu tarzdaki bilgileri alırsınız liyakatinizden değil, arz ve ona bağlı, tekâmül yönünden, seyyarelerin içlerinde bulundukları bir Siklus'un icabıdır. Zira hasattan evvel tohum ekilir. Bu kozmik bir hadisedir. Bütün insaniyete aynı derecede tohum verilmektedir. Daha da verilecektir. Ve siz de kendi nehrinizin içerisinde kendi taşlarınızla karşılaşacaksınız. Devrilmeyiniz. Evet. Şimdi öbür ayetlere geçelim.

S: Kur'an-2/29: 'Yerde olanların hepsini sizin için yaratan O'dur. Sonra göğe doğru yönelerek yedi gök olarak onları düzenlemiştir. O herşeyi bilir.' Bu ayette, yeryüzünde herşeyin insanoglunun yararlanabilmesi için yaratıldığından bahsedilmekte ve bu yararlanabilmenin, insanoglunu yücelteceği kademelere işaret olunmaktadır. Bu kademeler ise, otomatizmadan vazife plânına kadar her seviyedeki ferde göre transforme edilerek sıralanmış bulunan Ruh-ül Kudüs'ün; otomatizma, şeriat, sevgi, vicdan, makul vicdan, irsalat ve vazife kademeleri olarak yedi'dir. Bu bilgileri almakta bulunduğumuz üçüncü kademe de bu yedili kademeden biridir, diye düşünüyoruz. Ne dersiniz?

P: Göklerin yedi kat oluşu pek çok manaları ihtiva eder. Maddî manaları, kozmik tabakalaşmaların tesiri mahiyetlerini ihtiva eder. Tastamam böyledir. Fakat henüz sizler tarafından iki tabakası malûmdur ⁽⁵⁴⁾. Varlık yönünden yedi kat gök, rakam sıfatının daha doğrusu sayı sıfatının ihtiva ettiği rakam, arzda tekâmülünü itmam edecek olan varlığın realitelerinin yekûnunu gösterir ⁽⁵⁵⁾. Yani arzın tekâmül şartları ve verebileceği imkânlar ancak mahduttur. Bunlar muhtelif realiteler halinde tecelli eder. Ve bir realite artık onun için son bir realite olur. Vazife plânı, arz plânına dahil değildir. Şimdilik bu ikisini bilmeniz kâfidir. Evet.

S: Bir de, aynı surenin birinci ayeti olarak geçen 'Elif, Lâm, Mim' sembolleri hakkında hiç birimiz hiç bir şey bilmiyoruz. Ve bu sembollerin açıklanmasını rica ediyoruz ⁽⁵⁶⁾.

P: Âtide..

S: Yukarıda, 'Şimdi öyle bir açık kapı önündesiniz ki, eğer elinizdeki oyuncakları, parlak ışıklı aletlerinizi terkedebilirseniz, sizlere içerde iyi rehberlerin verebileceği iyi kitaplar olacaktır' dediniz. Bırakmamız istenen oyuncaklar, parlak ışık veren aletler nelerdir? Bizim hayata olan bağlılığımız mı, eksik veya yanlış bilgilerimiz mi, yoksa bunların hepsi mi?

P: Bunların hepsini anlamamız kabil olmakla beraber, kastedilen husus şudur: Bütün insanlar, el[ler]indeki vasıtalarının ve mevzularının meknuz olduğu gaye ve prensipleri hiç düşünmeden, düşünse bile nazar-ı itibare almadan putlaştırmışlardır. Bundan [yani sözümüzden] maksat bu idi. Putperestlik en kaba halinden en ince haline kadar, buna muvazin olarak nefsaniyet en kaba halinden en ince haline kadar ayniyet gösterir. Bir insanın kendini yıkması, bendini aşması İbrahim gibi putları kırmasına bağlıdır. İbrahim'in putları kırışı maddî bir vakıa olmakla beraber, bütün insanların kendi ruhlarında meydana getirmiş oldukları yalancı, aldatıcı ve ateşe atıcı fikirlerinin, inançlarının yıkılışıdır. İbrahim'de; nefsinden berî olmuş, tam manasıyla itaatkâr, vicdanlı fakat muktedir bilgiyi haiz olmayan üstün bir insan anlayışı ifade edilmiştir. Ve onun tekâmülü muayyen bir istikamette tecelli etmiştir. Bu kadar. Başka?

S: Bugün başka sorumuz yoktur efendim.

P: İyi bir sarraf olmak için, keskin bir nazar kuvveti kâfi gelmez. Mihenk taşınızın kaliteli olması lâzımdır. Sizin mihenk taşınız, ruhunuzun cehdidir, azminizdir ve bütün iyi niyetinizle beraber şuurlu hareketlerinizdir. Kuvvetli nazar her vakit isabetli olmayabilir. Yani tahayyül ve ze-kânıza güvenmeniz her vakit müsbet netice vermeyebilir.

Celse-21... Kademe-3... 23-4-1966... Cilt-3

P: Şimdi söyleyeceklerimizi mecmuanız vasıtasıyla duyurmanız münasiptir. Memleketinizin psikolojik ve moral seviyesi günden güne gerilemekte ve buna paralel olarak bütün fertlerin nefsanî seviyeleri gelişmekte ve yayılmak-

tadır. Halihazırda fertlerin şahsî nefis menfaatleri birbirlerinin karşısına dikilmiş ve bu şekilde cemiyetinizin madî ve manevî dengesi temin edilmiş olmaktadır. Egoizmanın, kaba kuvvetin ve tevilciliğin tamamiyle yaygınlaşacağı günler uzak değildir. Bir bakıma nefsanîyet realitesinin yoğunlaşması ve bu kanaldan duyulan ihtiyaçların tatmini için fertlerin daha da değişik ve yıpratıcı tarzda harekete geçmeleri zamanı da başlamıştır. Bütün hadiseleriniz, bütün zihnî faaliyetleriniz, ahlâka verdiğiniz değer ve ahlâkî tarifleriniz, manevî yaşayışınız daima içinde bulunduğunuz nefsanîyet realitesinin tatmini nokta-i nazarından görülmektedir. Şüphesiz daha bir üst realitenin icaplarını yerine getirebilmek için, daha geri bir realitenin bütün hakkını teslim etmek gereklidir. İşte böylece, bu genel prensibe istinaden denebiliyor ki, fert olarak sizlerin behemehâl nefsanîyetinizin istikametlerini tayin edip onları kontrol altına alabilecek tedbirleri yerine getirmeniz lüzumludur. Bu tedbirlerin alınmasında en büyük yardımcı husus, insanların aynı şuur seviyesinde bulunabilmelerini temin edecek bir bilgiye kavuşmalarıdır. Bu bilgi, iki kanaldan insana verilecek ve verilmektedir. Şöyle ki: 1 — Bunların birincisi, ferdin nefsanîyet tatbikatı içerisinde karşılaşmış olduğu olayların bir tasnifi ile meydana getireceği zarar ve ziyan tablosu. 2 — Bu tablonun karşısında, kendi iç sesi yani vicdan sesinin hükümüdür.

Bütün dünya insanlığına şamil olmak üzere insaniyetin şuur berraklığında yeni bir yoğunlaşma devresi yakındır. Bu yoğunlaşma devresi, bütün insanların iman ile değil, herkesçe aynı derecede meselelerin hallinde gerekli düstur olan bilgiler kanalıyla açılacaktır. Bu bilgilerin başlıca gayesi; insanın, maddenin gayesidir. İnsan olarak tekâmül etmekte bulunan ruhun, dünya şartları içerisinde elde etmesi gereken seviyeler ve bunların delilleri vardır. Böyle bir devre içerisine kolayca ve kuvvetli olarak dahil olabilmek için hazırlıklı bulunmak şarttır. Bu hazırlık, insanın kendi nefsiyle mücadele etmesi, her mücadelenin bir kar-

şılığı olarak, müsbet bir karşılığı olarak ortaya çıkan vicdan sesini tatbik etmesidir. Ancak, bütün şümûlüyle sizleri baskısı altına alacak yeni bir devre içerisinde geç kalınmış, intibak kabiliyeti zayıflamış, çürük kalınılmasın. Görünen şudur ki, insanların istinat ettiği sistemleri, prensipleri, moral dayanakları; onların hız alıp sıçramalarını temin edecek kadar kudretli değildir. Bu, bir icaptır. Bu icap, yeni bir realitenin teşevvüşüdür. Yani bir insanın ayağının altında bulunan zeminin sağlam olması, her vakit onun hayrına değildir. Çürük bir zeminden daha sağlam bir zemine geçebilmek cehdini ancak insan gösterir. İman devri bitmiştir. Hiç bir şey insan mantalitesinin tenkidinden geçmeden hem manevî, hem de maddî menfaatlerini tatmin etmeden kabûl edilemez. Bunları ancak, bütün imanların zeminini ve asıl prensibini teşkil eden ruhî kanunlar ve bilgiler sağlar. Böylece bütün insanîyet muvacehesinde, fertlerin behemehal nefis kontrolü altında düzgün çalışan bir vicdan kanalına girmesi zaruridir. Bunun tahakkuku karşısında hiç bir güç ve kuvvet mâni teşkil edemez. Çünkü bu, hem ruhî, hem de kozmik bir revolüsyondur. Bu kadar.... Evet. Geçen haftaki çalışmamıza devam edebiliriz.

S: Yalnız efendim, bu dışarıya vereceğimiz kısım üzerinde bir şey sormak istiyorum. Yine bir defa yaptığımız gibi isim vermeden mi, yoksa Plânı belirterek mi neşrederlim?

P: İsim vermeden. Sadece, 'Memleketinize ve İnsanlığa hediye edilmiş' olduğunu zikredersiniz.

S: Cilt-3.. Celse-19'da, 'İsa'nın vazifesinde fertlere, dünya varlıklarını idare eden bir Plân'ın tesirleri hakkında sadece isim söylenmiştir. Halbuki Muhammed'te bu isim izah edilmiştir' dediniz. Buradaki izah edilişin, fertlerin çeşitli hareket ve yaşayışlarına karşı bir hususî yönctiş mekanizmasını vasıflandıran ve belirten Rahman, Rahim, Tevvab gibi isimlerin verilmesiyle yapıldığını anlıyoruz. Bu anlayışımıza ne dersiniz?

Medyom: İyi anlayamadım, lütfen bir daha okur musunuz?

S: (Soru tekrar edildi).

P: Bu anlayışınızda ancak umumî tesir muvacehesinde yürütücü tesirlerin izahı yapılmış olabilir. Fakat sizin daha evvel zikrettiğiniz açıklayıcı bilgiler, başka ayetlerde daha seçik olarak mevcuttur. Bu vazifenin, bu sevk ve idare işinin sadece insanları kanalizetmek, onları atide deruhte edecekleri vazife plânlarına çekmek bakımından, liyakatlerinin bir karşılığı olarak kabûl edebilirsiniz. Fakat esas itibariyle, Rahman ve Rahim çok değişik manalar ihtiva eder. Âdeta, Rahman ve Rahim öyle iki duvardır ki, bütün varlıklar bu iki duvar arasında bulunmak ve yollarını ancak bu duvarlara çarpmak suretiyle bulmak kaderi ile maluldürler. Bu duruma göre, Rahman ve Rahim kavramlarının ihtiva ettiği mana, çok yerde çok daha başkadır (57). Bunun üzerinde ileride sual açabilirsiniz.

S: Efendim, şöyle bir çalışma yaptım: Âdemoğulları olarak bizler, müsbet ve menfi tesir plânlarının mücadelettikleri bir vasatta bulunuyoruz. Burada müsbet olarak, cevher'in özünde meknuz saf bilgileri meydana çıkarmak yani amelî tatbikatını yapmak durumunda bulunan ruhî plânları anlıyoruz. Menfi olarak da, kendisinde İlâhî Prensipte ve Gaye'nin meknuz olduğu form tutmuş ve muhtelif buutlar içerisinde dağılmış maddeyi anlıyoruz. Şimdi varlık, dünya kademesinde otomatizma, şeriat, sevgi, vicdan, makul vicdan ve âlî şuur devrelerinden geçme durumundadır. Bu kademedede varlık devamlı olarak madde ile irtibat-ta bulunmakta ve onu tesiri altına almaya uğraşmaktadır. Kademelerde yükseldikçe varlığın madde üzerindeki müessiriyeti artmakta ve böylece tekâmül eden varlık, âlî şuur kademesini itmam etmesiyle, artık, madde üzerinde bir tasarruf sahibi olmaktadır. Bu durumda, gaye teessüs etmiş olduğuna göre, dünya kademesi de tamamlanmıştır. Başta, ruhî tesirlere reaksiyon gösteren ve hatta onu kendi tesiri altına almaya çalışan madde ise, tekâmül eden varlığın gittikçe artan kudreti karşısında onun tesirlerini almaya, onun tesirlerine uymak ve ona itaat etmek durumuna geçecek ve böylece inkişaf edecektir. İlâhî İrade Kanunları da bu du-

rumun tecellisini amirdir. Şimdi, İncil'in geçen hafta okuduğumuz Melekût pasajını incelersek, Melekût'un rüyeti, varlığın artık kendi dışından yardım görmeden de kendi bilgisi ve şuuruna dayanan bir hâkimiyet ve tasarruf sahibi olma durumuna erişmesidir, diye anlıyoruz.

P: Kendi dışından yardım görmek suretiyle [diye] anlayınız. Bütün Kâinat sistemi, ancak birbirlerinin neticesi olabilecek plânlardan müteşekkildir. Meselâ, bir plân denildiği zaman, maddî veçhesi ile o plânı, kendi üç buutunuzun hepsi olarak kabûl edebilirsiniz. Şu farkla ki, siz üç buut denildiği zaman, sakın ola teleskoplarınızla seyretmiş olduğunuz maddî kâinatın hepsini buna dahil etmeyesiniz. Çünkü, görebildiğiniz herşeyin ardında, göremedikleriniz çok daha fazladır ⁽⁵⁸⁾. Hele hiç göremediğiniz ve bilemediğiniz husus, Kâinatın tesir manzumesidir. Bütün mevcut olanlar, ancak birbirinin müessiriyetinden istifade etmek suretiyle İlâhî Prensip ve Gayesi'ni tahakkuk ettirmektedir. İnsan, kendinde bulunan İlâhî Prensip ve Gayeyi tahakkuk ettirdikten sonra, daha çok beslenmek liyakatini kazanmıştır. Dikkat edilirse, burada yardım tabirini kullanmadık, beslenmek tabirini kullandık. Beslenmek, netice itibariyle, bir yardımış gibi düşünülebilir. Fakat burada özel bir manayı ihtiva ediyor. Beslenmek'ten maksat, kendi tasarruf ve şuur bütünlüğü içinde bulunan varlığın, içinde bulunduğu muhite karşı ika edeceği müessiriyeti temadi ettirmekte muhtacı bulunduğu tesirleri her zaman alabilmesi demektir. Yardımda ise bu alabilme fiili, ferdin kendi kudreti dahilinde olmayıp, dışardan ona' bir uzantı tarzında meydana gelmiştir. Bu noktayı anladınız mı?

S: Evet efendim. Oysa ben, âlî şuur seviyesine çıktıktan sonra, madde üzerindeki hâkimiyetini yardımsız yürütebilir zannetmiştim.

P: Evet.

S: İncil Yuhanna, Bap - 3/5: 'İsa cevap verdi: Doğrusu ve doğrusu sana derim, bir kimse su'dan ve rûh'tan doğmadıkça, Allah'ın melekûtuna giremez.' Burada, su'dan doğmayı, vicdan plânında tatbikat yapıp, o plânın adamı olmasını, o bilgi seviyesine yükselmiş olmasını anladık.

P: Doğrudur.

S: Ruh'tan doğmayı da, ruhî tesirlerin artık fertte mih-rak bulmuş olması, ruhî tesirlerle yön alması şeklinde an-ladık.

P: Yanlıştır.

S: Bir de ikinci olarak şu şekilde anlamıştık: İnsan ruhî kudretlerini geliştirip bir vicdan tatbikatına yönelmedikçe, Allah'ın Melekûtuna yani makûl vicdan realitesine geçemez. Bu realite içine giremez.

P: Ruh'tan doğmak demek, Vicdan Mekanizması'nın var-lığı olmak demektir. Bu kadar.

S: İncil Yuhanna, Bap - 3/6: 'Bedenden doğan beden-dir, ruhtan doğan ruhtur.' Bu ayeti şöyle yorumladık ki, be-den seviyesinden değerlendirilen her tesir ve bilgi bedene göre olacaktır. Ruhtan gelen tesirler ise esas bilgiye en ya-kın olan tesirlerdir, şeklinde anladık.

P: Burada, içinde bulunduğunuz sistemin esaslı iki me-kanizması, prensip olarak va'zedilmiştir. 1 — Prensiplerden birisi, menfi veyahut maddî tesirlerle beslenen nefsanîye-tin elde etmiş olduğu bilcümle neticelerin gene aynı kali-tede olduğunu gösterir. Bunu hayatınıza tatbik ederseniz, en ince düşüncenizden en kaba hareketinize kadar nefsanî-yet kadrosu içerisinde kalan herşeyin cevabı, gene aynı kad-rô içerisinde verilir. Bu, kendi sisteminiz içerisinde tesir mekanizmasının çalışış şeklidir. 2 — Diğer tarza gelince, bu da, müsbet olanın yani aynı şekilde vicdan kanalı ile bağlanmış olduğunuz tesir plânının size vereceği cevap da, gene aynı derecededir. Hiç bir zaman nefsanî bir inşirah vicdanî bir netice hâsıl etmediği gibi, vicdanî bir inşirah nefsanî bir netice de arzetmez. Her şeyin değeri kendinde-dir. Ve böylece sizin sisteminizde her şey kendi yerini bulur. Meselâ bugün olduğu gibi, arkadaşlarınızın kendi yerleri-ni buluşu.. Kadronuz bu kadardır...

S: Üstte söylediğiniz gibi, ferdin nefsanî yönden bir te-sir neşretmesiyle gene nefsanî yönden tesir alması ve vic-danî yönden tesir neşretmesiyle gene vicdanî yönden tesir alması sistemini, ferdî hürriyetin teessüsü için gibi anladım.

P: Mümkindür. Bu tarzda bir mütalaa, gerçek hürriyetin ve serbest iradenin, daha ziyade ihtiyar [yani seçme] gücünün daha vazih izahını verir. Bu, aynı zamanda [şudur ki]; herkesin işlediği fiiller, neticeleri itibarıyla gene herkesin kendisine racidir. Hiç kimsenin bir başka kimse hakkındaki ümidi ve şefaati yoktur. Bu kadar.

S: Kur'an-2/43: 'Salâta kıyam edin, zekât verin, rükû edenlerle birlikte rükû edin.' Buradaki, salâta kıyam edin demek, bugüne kadarki müslümanların çoğunluğunun anladığı ve bu anlayışa uygun olarak tatbik edegeldiği gibi, ihtiva ettiği ilk mana, namaz kılmak için ayağa kalkın yani namaz kılın demektir. Ve bu tatbikat Kur'an şeriatinden biridir.

P: Bu izahınız sembol değildir. Binaenaleyh bunu geçiniz.

S: Bu izahımın devamı vardır efendim, esas sembolü açan kısım burası olacak. Devam edeyim mi efendim?

P: Sembolünüzü söyleyiniz.

S: Salâta kıyam etmek sembolünü şu şekilde açmış oldum ki, namaz bir talep halidir, ayağa kalkış da bir cehdin ifadesidir. Öyleyse bir talepte bulunmanın ilk şartı bu talebe uygun cehitkârlığı gösterebilmektir. Yani Allah'a yöneltilmiş bir talebin bu yönde ilerleyip tahakkük edebilmesi, yine aynı yönde bir *cehit*le mümkündür. Namaz bir tek-sifi de anlatmaktadır. Öyle bir temerküz sağlanabilmelidir ki, Yukarı'dan gelen yardımları yani yüceltici tesirleri ferdin yakalayabilmesi mümkün olsun. Namazdaki bu yakarış, namazdaki bu *cehit* ferdin her fiiline de sirayet edip onun tekâmülünü hızlandırabilmelidir. Yani Allah'ın huzurunda salâta kıyam eden ferdin buradaki teksif fiili ile, bütün hayatını kapsayan tatbikatlarındaki temerküz fiilleri aynı yönde, aynı değerde olabilmelidir. Sözlerimizi kısaca özetlersek, ferdin, her tatbikatında namaz kılar gibi cehit göstermesi lüzumludur, diyebiliriz.

P: Şeriatle ilgili bilgi sistemlerinde fertler, otomatik pek çok tatbikatlar içerisinde bulunurlar. Zaten şariat demek, fertlerde mevcut olan otomatizmanın çalışması demek-

tir. Yani şeriate uymak, otomatizma realitesini gösteren varlıklar için vardır, demektir. Otomatizmada inkıyat mevzubahistir. Bu inkıyat, bilgisiz ve şuursuz bir inkıyattır. Şeriat zorlar. Onun bu zorlayışı, bilgisi ve şuuru zenginleşmiş varlığın umumî temrinler içerisindeki gelişmesini temin içindir. Bütün dogmalardaki dinî merasimlerin kısm-ı azamı, insanda bulunan otomatik yapı vasıtası ve [onun] itici gücünden istifade ederek fertte idrakin ve vicdanın gelişmesini temin etmektir. Merasimlerin pek çoğu, gerek ferdî ve gerekse kütlelevî olarak bir Mekanizma'nın umumî mazhariyetine nail olmak içindir. Bu mazhariyet doğrudan doğruya o insanların tesir atmosferlerindeki bazı seyyalevî değişiklikleri temine matuftur. İşte bu türlü merasimler birer zorlayıcı temrin olmak bakımından fiil ile beraber, siz buna cehit dediniz, kendilerinde bulunan tesir atmosferinin beslenmesini, dağılmamasını temin içindir. Fakat burada herhangi bir sembol mevzubahis değildir. Bu kadar.

S: Bu ayetin kalan kısmına devam edeyim mi efendim?

P: Ediniz.

S: Zekât verin'e gelince, bu söz, malınızdan bir kısmını muhtaç olana verin demektir. Bu da Kur'an şeriatinden bir diğeri. Diğerkâm olmak, bu şeriatin tatbikatı ile başlıyor. Önceleri malından birer parça verebilen insanoğlu, nefsanîyetinden koparabildiği parçalarla ruhundan da bir şeyler koparıp verebilmenin sezgilerine varıyor. Malı için diğerkâm olan fert, canı için de diğerkâm olmanın lüzumunu kavramaya başlıyor. Demek ki zekât vermek, yalnız malıyla diğerkâm olmakla kalmayıp, ferdin bütün mevcudiyetiyle diğerkâm olabilmesinin sembolüdür.

P: İzahınız yanlış değildir. Muayyen bir seviyeden doğrudur ve makuldür. Fakat zekât'ın şu manasını da öğreniniz: Zekât, insanın müşahede, muhakeme ve tahayyül kanallarından aldığı tesirlerini fiiller halinde etrafına vermesi demektir. Başka bir tabirle, zekât, Yüksek İdare Mekanizması tarafından, fertte tecelli edecek bir çok tesirlerin, vicdan kanalı ile, sevgi kanalı ile, akıl kanalı ile tatbikat sahasına

çıkarılması demektir⁽⁵⁹⁾. Bunun en basiti, vicdanın ve sevginin en kaba tezahürü olan, malından birşeyler vermektir. Bu kadar. Bugünkü celsemiz bitmiştir.

Celse-22... Kademe-3... 21-5-1966... Cilt-3

P: Her kapı vurulduğu zaman, iki şeyle karşı karşıya kalırsınız: Bu kapı ya açılır, ya açılmaz⁽⁶⁰⁾. Kapının açılıp açılmaması, bir meçhulün bilinip bilinmemesini gerektirir. Bu meçhul, kapının arkasındaki bir şahsiyet[tir]. Eğer kapıyı açacak olan, muhitinin, ihtiyaçlarının ve şuurunun idrâkine sahipse, kapıyı vuranın neci ve ne talep edebileceğini kestirebilen kimsedir. Şüphesiz bir kapının açılışı yeni bir hadisenin başlangıcı demektir. Bu hadise, her şeyden evvel, kapıyı açan kimsenin ihtiyaçlarının ve arzularının bir yankısı olacaktır.

İnsan, psişenin ve maddenin ayrı bir mekânda tatbikatta bulunmasından meydana gelmiş özel bir varlıktır. Yani o, ne psişedir, ne maddedir. Bu yüzden insan, her iki plânın deterministik bağıntıları içerisinde hareket etmek kaderi ile yüklüdür. Kapıyı açacak olan insan, karşısında gene kendisine benzer, kendinden bir şey bulacağını ümit eder. Bazen sadece kapının açılışı bir şey ifade eder. İnsan, kapıyı açabilecek iradeye ve kudrete maliktir, fakat açılan kapıdan kendisine doğru akacak olan hadise ve tesirlerin nev'ini, vasıflarını tayin edecek kudret ve idrâkte değildir. Demek oluyor ki, istekleriniz ve cevaplarınız hangi istikametten gelirse gelsin, sizlere en uygun olanı olacaktır. *Binaenaleyh, celselerimize muayyen bir müddet ara vermek iktiza eder.* Bu müddet zarfında kapıyı çalacak olan sizlerin kapının dışından sizlere uzatılacak olan vakayı, bilgiyi ve tesiri kestirebilecek bir olgunluğa ulaşmanız icabeder. Muhtelif araştırmalar, muhtelif sentetik çalışmalarınız ve bilhassa öz ve derunî sezgileriniz, şimdiye kadar sizlere irsal edilen Tebligatın iyi anlaşılmasını temin ederse, hakkınızda daha hayırlı olacaktır. Çünkü, her kapıyı çalışınız, sizin, kaldıramayacağınız tertipte vakaların ve mesuliyetlerin önünüze çıkmasına sebep olacaktır.

İnsan, bugün o mertebede bulunmaktadır ki, daima mesuliyeti ve davranış hürriyetini kendinde görmek istemesine, rağmen, ümitsizliğinin farkına vardığı vakit, bu mesuliyeti başkalarına yüklemek, tahmil ve tevil etmek durumuna düşer. O halde, bütün tefekkürünüzün ve bütün amelî hayatınızın istikametini iki şey üzerinde toparlamaya çalışınız: 1 — Kendi hakkınızda sorduğunuz sualin samimi, açık cevabını verebilesiniz. 2 — Kendiniz ve diğerlerinin arasında tesis edilmiş olan mesuliyetin ve bu mesuliyeti tazammun eden davranış nev'inin derecesini ve vasıflarını tespit ediniz... Böylece, kendi ferdiyetinizde bu hususların açıklanmasını becerdikten sonra, Cemiyetinizin diğer fertlerine de bunu teşmil etmeye çalışınız. Ve işte ancak bu dik bayır aşıldıktan sonra Cemiyetiniz bir prensibe ulaşacaktır. Prensibin esaslı vasfı; ayniyet, ahenk, şaşmazlık ve büyük bir sempaticizasyondur. Bu sayılanlar Cemiyetinizde ve muhiti-
nizde nakıs durumdadır. Öyle ise, sizler ve sizlerin gayriniz, bir prensibe malik bulunmamaktasınız.

Tekâmülün insan şuuruna göre kademelenişinde şu esas mühimdir: Bir varlık, içinde bulunduğu muhitin icaplarını görebiliyor ve bu icapları prensipler altında toplayabiliyor ve % 40 nispetinde efalini ve amelini bunlara intibak ettirebiliyorsa, o varlığın şuur seviyesinden tekâmül kademesi parlaktır. Şimdiye kadar Cemiyetinizin gidişatı tamamen, yukarda anlattığımız hususların dışında vuku bulmuştur. Yani prensip, sadece münferit eşhas tarafından empoze edilmiş ve öylece icra-i idarede bulunmuşlardır. *Halbuki içinde bulunduğunuz devrede, münferit bir prensipten ziyade, bir toplum prensibi gereklidir.* Çünkü, ferdi olarak malik olduğunuz prensipler kendi hayatınızın idamesinde sizler için [pek] çok kolaylıklar temin etmektedir. Fakat bir cemiyet nizamı içine girdiğiniz zaman, prensiplerinizin birbiriyle olan çakışma noktaları namevcut olduğundan bir keşmekeşlik süredurmaktadır. Bu, ancak ferdi prensiplerin daha üstün olan toplum prensip yararına ikinci plâna alınması dolayısıyla, ferdi görüş ve kanaatlerin ve egonun ikinci plâna alınması demek olacaktır. Bu anlatılan hususlarda sormak istediğiniz سوال var mı?

S: Üstte, 'Celselerimize muayyen bir müddet ara vermek iktiza eder' dediniz. Celselerimizin yeniden başlaması için' bizden vaki olacak talebin nasıl olacağını pek iyi anlayamadık. Açıklanmasını rica edeceğim.

P: Bunun iki şıkkı vardır: Medyomunuzun bir çok hayatlarından beri gördüğü bu tip fonksiyonları karşılığı olarak elde etmiş olduğu bir liyakati mevcuttur. Dolayısıyla böyle bir celse akdi, onun duası karşılığı olabilir. Fakat biz onu bu tarzda bir mesuliyet altına sokmayacağız. İnsandır, sürçebilir, salim düşünceden azade kalabilir. Sizleri de mesuliyet altına sokmayacağız. Yani sizlerin şahsî istekleriniz veya toplum istekleriniz belki isabetsiz olabilir. Bu da, sizi, hazmedemeyeceğiniz ve kaldıramayacağınız bir mesuliyetin içerisine itebilir. Bu duruma göre celselerinizin hangi nizam dahilinde ve hangi istikamette inkişaf edeceği meçhul olmakla beraber, bu, sizlerin ve sizlerle Cemiyet arkadaşlarınızın durumu nazarı itibare alınmak suretiyle, Plânımız tarafından tekrar başlatılacaktır. Bu kadar.

S: Bu tekrar başlama zamanını yine medyomumuz mu bize haber verecek?

P: Şüphesiz.

S: Bir سوالim daha var efendim.

P: Buyurunuz.

S: Bu, celselerin başlama saatlerindeki değişikliklerle arada vuku bulan ara vermeler, Plânınızın bir icap olarak görmesi neticesi mi, yoksa biraz evvel bahsettiğiniz, medyomun hususî durumu dolayısıyla, onun arzusu üzerine mi vuku bulmuştur?

P: Bir hareketin ortaya çıkışı, idrâk eden kimseler nazarında muhtelif sebepler gösterir. Celselere muvakkaten ara verilmesi, aynı zamanda bazı hadiselerin zuhuru ile gerek medyomun, gerek Cemiyetinizin ve hatta gerek Memleket durumundaki bazı hadiselerin zuhuruyla çakışmış olabilir. Bütün bunlar esasında birer idrâk zorlanması ve bu zorlanışın materyeli olan imtihan nev'ileridir. Bu kadar.

S: Üstte, 'İçinde bulunduğunuz devrede, münferit bir prensipten ziyade, bir toplum prensibi gereklidir' dediniz. Yani, Cemiyeti teşkil eden fertlerin şahsî prensiplerinden

ve egolarından sıyrılarak, toplum prensibinde birleşmeleri hususundan bahsedildi. Plân tarafından, acaba bu durumun sağlanabilmesi için, bazı açıklamalarda bulunulabilir mi? Bunu rica ediyorum.

P: Bu açıklamaların hepsi sizlere yapılmıştır. Mukaddes Metinler, bütün açıklığı ve samimiyeti ile ortada durup dururken, bütün insanlar, asırlardan beri bunu anlamaya ⁽⁶¹⁾ çalışmışlardır. Ne garabet!.. İnsanları en fazla yanıltan şey, hakikati ararken, gördükleri şeyin esasını deforme etmek meylidir. Böyle olunca, bütün Mukaddes Metinlerde sarih ve dosdoğru bilgiler va'zedilmiş olmasına rağmen, yüzlerce anlayıştan doğan mezhepler zuhur etmiştir. İşte toplum prensibi bir benzetimle, Mukaddes Metinlerin sade ve açık beyanları gibidir. Şahsî prensip ve egolar ise, birer mezhep gibidir. Biribiriyle çatışma halinde ve tevil içerisinde dir. Bu kadar.

S: Efendim, benim bir maruzatım var.

P: Buyurun.

S: Geçen celse, 'Şimdi söyleyeceklerimizi mecmuanız vasıtasıyla duyurmanız münasıptır' mütalaasıyla verilen tebliği, mecmuanın neşri hususunda sorumlu ve salahiyetli arkadaşlar, neşretmekte tereddüt gösteriyorlar. Bu hususta Plânın fikrini öğrenmek istiyorum.

P: Oradaki ifadeler neşredilsin veya edilmesin, istenilen hadise ve hareket meydana gelmiştir. En basiti, kendi kendinize ve grubunuzda meydana getirmiş olduğunuz yeni bir düşünce tarzıdır. Bu yeni düşünce tarzı, muhakkak ki kendinizi tanımak hususunda, durumunuzu kestirmek hususunda size yardımcı olmuştur. İcap etseydi, biz sözlerimizi başka kanallardan da istifade etmek suretiyle tamim edebilirdik. Buna hiç kimse engel olacak kudreti gösteremezdi. Her şeyin çok yönlü tesirlere sahip olduğunu hatırlınızdan çıkarmayınız.

Bir aksiyonun tatbik noktası, burada - şimdi olabilir, fakat neticesi orada - sonra çıkabilir. Burada - şimdi olan, insanın yakîn duygusuna ve menfaatlerine çok ilişkin olduğu için, daha değerliymiş gibi nazarı itibare alınabilir. Fakat, kuvvetli [bir] tetkikat yapılırsa [görülür ki], orada ve sonra meydana gelen hadise, burada ve şimdi hadisesinin

devasa bir şekilde son darbesi olur. Putperestler, burada ve şimdi olan öz menfaat ve tatminleri için, kendilerine ihtarda bulunan Peygamberleri reddetmişlerdir. Çünkü Peygamberler onlara, orada ve sonra vuku bulacak hadisenin ve neticelerin şeklini tasvir etmiştir. İşte aynı mekanizma her vakit, her zaman sizler arasında da caridir ve işlemektedir. Fakat, şu büyük imkân vardır ki, orada ve sonra vuku bulacak hadisenin vuku bulmuş olduğuna dair delilleriniz kuvvetlidir. Demek ki, burada - şimdi bir şey söyleniyorsa, ilerde, söylenene tıpatıp uyacak şekilde vuku bulacak demektir. İnsan, idrâkinin ve kudretinin sınırlarıyla, inancının ve vicdanının sınırlarını biribirinden ayrı tutmamayı öğreninceye kadar, çok ızdırap çekecektir. Bu inanç, bilgiden doğan bir inanç olacaktır; burada ve şimdi söylenenin, orada ve sonra vuku bulacağı hakkında inançtır. Bu ancak, bilgi ile olur. Burada kendiliğinden bir inanç mevzubahis değildir. Biz inancı sizlere böyle bildiririz.

S: 'Burada ve şimdi' ile 'orada ve sonra' tabirlerinin biraz daha aydınlatılmasını rica edeceğiz.

P: Burada ve şimdi demek, cereyan etmekte olan hadiselerin tatbik noktasını işaret eder. Siz, taşı cama attığınız zaman cam kırılacaktır. Bu hadise, burada ve şimdi vuku bulan bir hadisedir. Fakat gerek ruhî ve gerekse maddî deterministik kanunların biribiriyle paralel olarak çalışış tarzının neler tevhit edebileceği hakkında vukufunuz olmadığı için, orada ve sonra yani başlangıç aksiyonunun pratiğe dönüşünde, karar yerinde ne gibi şeylerin zuhur edeceği malûmunuz olmadığı için, mütereddit kalmanız zorunludur. Bunları, anlıyoruz.

S: Bu durum muvacehesinde, geçen celsemizdeki tebliğin, gelecek sayıda neşri hususunda arkadaşlara bir ısrar yahut da tavsiyede bulunmayalım değil mi?

P: Bu hususta kararlarınızı kendiniz veriniz. Çalışmalarınızda müştereklikten ayrılmadan almış olduğunuz Tebligatın anlaşılmayan ve biribiriyle bağlanması güç olan noktalarını tespit ediniz. Ve bilhassa, bu arada Mukaddes Metinler üzerindeki sembollerinizin hazırlanışına hız veriniz. Bu sembollerin hazırlanışında göstereceğiniz mükemmellik derecesinde, sizlerle görüşmemizin süratini arttırabilirsiniz.

D İ P N O T L A R

- (1) Mesnevi, 6/150: «Ruhun tesiri, bilgi ve anlayıştır. Kimde bu bilgi ve anlayış daha fazlaysa o, daha ziyade tanrısal-
dır.»
- (2) Bkz: Cilt-6., Celse-9'un son paragrafı.
- (3) Sualin sahibi, kendisi ve kendisi durumunda olanlar adı-
na konuşmaktadır.
- (4) Ineseco, (Rehber Ruh): «Size, dünyada geliştirilmiş olan
hemen hemen her önemli buluşun ilk önce ruhsal dünyada
[spatyom'da] çözüme erdirilip tamamlandığını söylediğim
takdirde, şaşırır mısınız? Yeni bir buluşun dünya beşer-
lerine yararlı olabileceğine ve bu buluşun kullanılabilme-
si için vaktin uygun olduğuna kanaat getirdiğimiz zaman,
dünya plânında, bu bilgiyi zihnine nüfuz ettirebileceğimiz
kişi ya da kişiler ararız. İşte, sık sık, dünyanın değişik yer-
lerinde, hepsi de aynı anda benzer bir formül üzerinde
çalışan ve her biri aynı nihai hedefe ulaşmayı ümit eden
iki ya da üç mucitten bahsolunduğunu duymanızın sebebi
budur.»

Phillips, (Rehber Ruh): «Dünyadayken nasıl hepimizin ser-
best iradesi vardı ise, buraya [spatyom'a] geldiğimizde
de aynı serbest iradeye sahip oluruz. Eğer bilimsel bir ça-
lışma yapmak istiyorsam, en harikulâde laboratuvarlar ka-
pılarını benim için açacaklar ve en ünlü bilim adamları da
öğretmenliğimi yapacaklardır. Aynı durum, diğer bütün
bilgi dalları için geçerlidir. Bu laboratuvarların, üzerlerin-
de deneysel çalışma için akla gelebilecek her cihazın bu-
lunduğu sıra sıra tezgâhlar ile mükemmel bir şekilde na-
sıl donatılmış olduklarını anlatsam, inanmazsınız. Bu ci-
hazların çoğu halihazırda yeryüzünde de geliştirilmiş bu-
lunmaktadırlar ama, ilâveten, halen yeryüzündeki bilim
adamlarının nasıl kullanılacağını bilemeyecekleri kadar
ileri seviyeden olan teçhizat da mevcuttur. Bu bilgi, gide-
rek, onlara [dünyadaki bilim adamlarına] verilecektir. Ör-
neğin, biz burada, bu buluş henüz yeryüzü beşerlerinin dik-
katine sunulmazdan çok önce kırmızı ötesi ışını şifa ama-
cıyla kullanıyorduk.»

Acharya, (Ruhsal Rehber): «Astral âlemin 4. Seviyesi'ndeki sakinlerinin ilgi duydukları başlıca şey, uluslararası ve evrimsel sorunları tartışmak ya da doğruluğunu deneme çabasını gösterdikleri teoriler ortaya koymak olduğu için, bu seviyede fizik faaliyetten ziyade zihni faaliyete rastlanır. Tartışmalar, bilimin gelişmesi, Devalar'ın evrimi, vb. konularla ilgilidir. Bütün bunlar birçok insan için sıkıcı olabilir ama, entellektüel tipte bir birey için hiç de sıkıcı değildir. Dördüncü katmanda karşılaşılan kişiler, muhakkak ki, entellektüel seviyeleri açısından çok çeşitlidirler. Doğal olarak, en keskin zekâyâ sahip olanlar, ki bu kişiler diğerlerinden daha yaşlı ve daha tecrübeli olan varlıklardır, tartışmalarda başı çekerler. Dördüncü seviye'de... araştırma yapan doktorlar görürüz. Yeni birtakım ilaçlar astral seviye'de keşfedilir. Birçok araştırmacı öğrenci grupları biraraya gelirler ve fikir alışverişi yaparlar. Üzerlerinde çalışmalar yapacakları herhangi bir fiziki kobay (!) bulunmamasına rağmen, teorileri gereken zamanda mükemmel bir hale getirilir ve fizik dünyada benzer çalışmalar yapan doktorların zihinlerine ve beyin hücrelerine zerke edilir. Fizik dünya üzerinde araştırmalar yürüten herhangi bir doktora, herhangi bir sabah bir fikrin tohumunu zihninde taşıyarak uyanıp uyanmadığını sorduğumuzda, muhtemelen, aynen böyle olduğunu kabul edecektir. Bu fikri mükemmelleştirmesi ve uygulamaya koyması belki de aylar alacaktır ama, en sonunda da tıp biliminin yeni gelişmelerinden biri haline gelecektir.»

- (5) Bkz: Cilt-3.. Celse-2'de.
- (6) Bkz: Cilt-3.. Celse-2'de: «Yanışın karşısına hakikati koyunuz. Ve herkesin veyahut muhatabınızın, muhataplarınızın durumuna göre bu hakikati onlara tanıtmaya çalışınız.»
- (7) Kur'an 2/261: «Mallarımı Allah yolunda harcedenlerin hali o tane gibidir ki yedi başak verir, her bir başakta da yüz tane bulunur. Allah dilediğine kat kat verir. Allah vâsi'dir, hakkıyla âlimdir.»
- (8) Mesnevi, 6/2150: «Peygamberler aşağılık adamların zahmetlerini çok çektiler. Bu çeşit yılanlardan nice ızdıraplara uğradılar.»
- (9) Mesnevi, 3/1298-1303: «Söylenecek bir şey daha kaldı ama onu ben söylemeyeceğim, sana onu Ruh-ül Kudüs bensiz söy-

lesin. Hayır hayır... Ruh-ül Kudüs değil, sen kendin, kendi kulağına söylersin... Orada hakikatte ne ben varım ne benden başkası, sen de bensin zaten canım efendim.»

(10) Bkz: Cilt-4.. Celse-8'deki, müsbet ve menfi arasındaki cidal konusu.

(11) Bkz: Cilt-4.. Celse-7'nin baş kısmı.

İncil, Luka 4/1: «İsa Ruh-ül Kudüs'le dolu olarak, Erden'den avdet etti; ve Ruh tarafından çöle sevk edildi.»

Kur'an 2/87: «... Meryemoğlu İsa'ya açık mucizat verdik, onu Ruh-ül Kudüs ile destekledik...»

Kur'an 16/102: «De ki: O'nu (Kuran'ı) iman edenlere tam bir sebat vermek, müslümanlara bir hidayet ve bir müjde olmak için Rabb'inden hak olarak Ruh-ül Kudüs indirmiştir.»

(12) Bkz: Dipnot -10.

(13) Bkz: Cilt-6.. Celse-8, sf-36.

Bkz: Cilt-6.. Celse-10, sf-45.

(14) Bkz: Cilt-2.. Celse-8'de, Merih ve Zuhal konusu.

Bkz: Cilt-2.. Celse-23'ün son kısmı.

Bkz: Cilt-6.. Celse-10, sf-44.

(15) Bkz: Cilt-2.. Celse-8'de, Merih ve Zuhal konusu.

(16) Bkz: Cilt-1.. Dipnot-24.

Kadri (Yüksek Rehber Ruh): «Herkes kendi ektiğini biçer. Bunu ben size söyledim. Ekiniz. Bunlar tomurcuk açacak. Meyvelerini toplayacaksınız. Burası yani ruh âlemi, o tomurcukların canlandığı yerdir. Sizlerin meyvelerini ben de görmekle şeref duyacağım. Her yaptığınızın izleri birer ok gibi buraya da aksediyor. Ben onların iyi tesirlerini gördükçe seviniyorum. Size gelmemin sebebi de budur.» (5-5-1947).

Silver Birch (Yüksek Rehber Ruh): «Siz Kanun'u aldatamazsınız. Kanun sizin ruhunuzda kayıtlıdır Her fiil, her düşünce, her fikir, her arzu ruhunuzun AVRA'sında ebediyen nakşolmuş olur. Madde dünyanızda vappmış olduğunuz her şeydeki maksatlarınız, ruh gözü ile görebilenler tarafından bilinmektedir. Onların gözleri önünde sizin ruhlarınız çırılçıplaktır.»

Bkz: Cilt-1.. Celse-6, sf-37.

(17) Bkz: Cilt-1.. Dipnot-1.

Silver Birch (Yüksek Rehber Ruh): «Farketmeye çalışma-

nız gereken şey bir 'sonsuz şimdi'dir. Sizin zaman ile, dünya şartları içindeki ilişkiniz, sizin geçmiş ve gelecek diye adlandırdığınız şeyleri tayin ediyor. Zamanın kendisinde geçmiş ve gelecek yoktur. Siz eğer üç boyut engellerinden sıyrılıp zamanın gerçek hali ile abenkleşebilirsiniz, sizin için gelecek olandan hal (şimdi) içinde haberdar olursunuz.»

(18) Bkz: Cilt-4.. Celse-5'in son kısmı.

Bkz: Cilt-5.. Celse-3, sf-9.

(19) Bkz: Cilt-3.. Celse-7'nin son kısmı.

(20) Çağımızın en büyük ve zorlu hastalığı olan müsbetçilik; bazı eski spiritüalist zevatın da şüpheli zihinlere sahip olmalarına yol açarak, özellikle UFO, Ruhsal Mesajlar ve Tebligat konularına karşı saldırıya geçmelerine neden olabilmektedir. Ağustos-1982 tarihinde yayımladıkları bir bozgunculuk broşürü ile, gerçek yüzlerini ortaya koyan bu septik spiritüalistler (!), görüş mesafelerinin daralmaları ile liyakatsizliklerinin teşevvüşüne düşerek çocukça bir saldırı haline geçmişler ve kutlu günlerdeki karmalarını da belirlemişlerdir.

Bkz: Cilt-1.. Celse-10'un son paragrafı, sf-52.

Silver Birch (Yüksek Rehber Ruh): «Asıl derdiniz cahil olanlarla değil, az bilenlerledir, gerçi birincisi de başlı başına yeter derecede kötüdür ama, teşevvüş ve zorluk yaratan asıl bu az bilgili olanlardır. Zira onlar prensiplere değil, şahsiyete öncelik tanırırlar.»

Sadıklar Plânı: «İcabat, kişilik ve erlik odur ki, tasvibi kendisindeki karışık tesirlerdeki tatminde değil, hadiselelerin birbirini takip edişinde bulur. Bu anahtarı unutmayın.» (Bkz: Cilt-1.. Celse-8'in sonu.)

(21) Bkz: Cilt-3.. Celse-7'deki 1'inci husus.

(22) Muhyiddin-i Arabi: «Bir vakıamda ben, tavaf'taki bir şahsı gördüğümde, o bana benim ecdâdımdan (biri) olduğunu haber verdi ve kendi ismini söyledi. Ne zaman vefat ettiğini sordum ve bana '40.000 sene (önce)' dedi. Ona, bizce tarihte müddeti takarrür etmiş Hz. Âdem'den sual ettim. 'Hangi Âdem'den sual ediyorsun? En son Âdem'den mi soruyorsun?' dedi.» (Fütihat-el Mekkiye'den).

- (23) Bkz: Mu, kitap-10... Ek-1/a.
Sözgelimi, Mu Uygarlığı, Atlantis Uygarlığı.
- (24) Sözgelimi, Mu ve Atlantis Uygarlıklarındaki tekâmül nizamının, şimdikinden oldukça farklı olduğu anlaşılmaktadır.
Yunus Emre: «Dünya yedi kez doldu boşaldı.»
- (25) Bkz: Cilt-1.. Dipnot-21.
- (26) Bkz: Cilt-2.. Celse-6'daki açıklamalar.
Bkz: Cilt-2.. Celse-8'deki açıklamalar.
Bkz: Cilt-2.. Celse-35'in son kısmı.
Bkz: Cilt-2.. Celse-36'nın baş kısmı.
Bkz: Cilt-3.. Celse-1 ve 2'deki açıklamalar.
Bkz: Cilt-5.. Celse-3'teki, Zakkum ve Din Günü konusu.
- (27) Kur'an 98/6-8: «Ehl-i Kitap'tan kâfir olanlarla müşrikler yok mu, onlar Cehennem ateşindedir, orada ebedî kâhıcdırlar. Onlar mahlûkatın en azıllarıdır. Allah'a iman edip iyi amellerde bulunanlarsa mahlûkatın en iyileridir. Onların, Rabbileri nezdinde mükâfatları, altında ırmaklar akar ikamet olunacak Cennetler vardır. Orada ebedî olarak baki kalacaklardır...»
- (28) Dünya gezegeninin yaratılışından, tekrar yok olacağı zamana değin üzerinde sürececek olan evrim süreci, belirli zaman dilimlerine bölünmüştür. Bunlardan olmak üzere, Djwhal Khul'un bahsettiği Round Siklusları, ve onların kendi içlerindeki 7'şer tali Sikluslar'dan bahsedilebilir. Şu anda 4'üncü Dünya Round'u Siklusu'nun 5'inci tali Siklusunu veya diğer deyişle 5. Kök Irk dönemini yaşamaktayız. Sözgelimi, bu 4'üncü Round'un başlangıcı Ezel ve bir Tufan olayı ile bitişi de Ebet olarak adlandırılabilir. Tali Sikluslar'ın başlangıç ve sonları için de tali ezel ve ebet denilebilir.
- (29) Bkz: Cilt-2.. Celse-13'te: «Neden bunca yıl Kur'an okunur da bıkılmaz? Orada bir güneş sisteminin plânı çizilidir.» Diğer kutsal metinler de dikkatle incelenirse, varlığımız, madde-miz ve sistemimiz hakkında pek çok bilgiler bulunabilir.
- (30) Kutsal Kitapların şimdiki tahrif edilmiş hallerinde, bu ortak isimleri bulmak herhalde zordur. Herşeyin aşının ortaya konulacağı günlerde Yüce Sentez Dönemi de başlayacak ve gerçek olanlar anlaşılacaktır.
- (31) İrtibat kaynağı ile sempatize kalmak için, oradan inen tesirlerle sürekli irtibat halinde bulunmak gerekir.

- (32) Kadri (Yüksek Rehber Ruh): «Bulunduğunuz asrın size telmih etmiş olduğu ne gibi işlerin bulunacağını iyice düşünerek, onları, günlük hadiselerin sizin ruhunuzdaki akisleriyle bir defa karşılaştırmanız lâzımdır. Bu tesirler, sizin ruh kudretinizi sarsacak bir hale gelmiş bulunuyorlarsa, o zaman siz bu hadiseleri azaltıcı tedbirleri bulmakla mükelleftsiniz. Yahut, kendi ruh kudretinizi buna uyacak şekilde yükseltmek yoluyla galebe çalacaksınız... Bu iki yoldan birincisi, bugün ve sizler için daha mümkün. İkinci yol ise, çok evvellerden İsa ve Muhammed zamanında tatbikine imkân olan bir hareketti. Onlar, kendi ruhi kudretlerini terbiye ederek o zamanın hadiselerini bu ruh kudretiyle muhakkak ve müsbet bir şekilde karşılayabilirlerdi. Yani kendilerine hakaret eden ve tokat atan bir adama, ruh kudretlerinin yüksekliği eseri olarak öbür yanaklarını da uzatırlardı. Siz, bulunduğunuz zaman içinde bu hareketi yapmayıp, birinci şekli tatbik ederseniz, başarınız daha verimli olur. Yani siz o icapları değiştirme yollarını bulmaya çalışacaksınız. Daha açık söyleyeyim: Size böyle bir hareket yapmak isteyen şahsa bu hareketi yaptırmamak, onun bütün düşüncelerini değişik bir yola sevk etmek çarelerini arayarak, o günün icabını başka bir şekle sokmak suretiyle başarı kazanacaksınız. Bu söylediğim misal yalnız bir tokat hadisesinde değildir, hergün sizinle karşı karşıya bulunan bir çok hareketler sizin ruhunuzda aynı şekilde akisler bırakmaktadır. Siz bunları, zamanın ve kendi varlığınızın ve hayatınızın icaplarına uyacak bir şekilde geliş istikametlerini değiştirerek o hadiseleri yenmek çarelerini arayınız.» (23-7-1947).

Dr. Bedri Ruhselman: «Bu tebliğ elime geçtiği sırada oradaki tavsiyelerin tatbikatı sayesinde oldukça hatırı sayılır bir kötülükten kurtulmuştum. Tramvayda otururken münasebetsiz adamın birisi yanıma dikilerek elini omuzuma koyup dayanmaya başladı. Önce bunun farkında olmaya-
rak yapılmış bir hareket olduğunu sanarak kendisine bir şey söylemeden vücudumu biraz geriye çektim. Adam bundan etkileneceği yerde, büsbütün eliyle omuzuma bastırmaya başladı. Oyle ki biraz ileri gitsem ötekinin büsbütün azacağını farkedince, hemen aklıma bir gün evvel okuduğum (üstteki) Kadri dostumun tebliğindeki sözler geldi

ve kendimi topladım. Buna karşı onun bu hareketini değiştirici bir çare olmak üzere, hemen yerimden kalkarak adama nezaketle, 'kardeşim, ben epeyce oturdum, yorgun değilim, siz buyurun oturun,' dedim. Adam tesekkür bile etmeden oraya oturdu, ben de yanından uzaklaştım. Fakat aynı adam iki istasyon ileride, yanındaki baska bir adamla önemsiz bir sebepten ötürü kavga etmeye başladı.» (Mukadderat ve İcabat, sf. 304).

Üstad Djwhal Khul: «Astral plân, beşerin başlıca savaş alanı ve onun en yoğun duygu sahasıdır — mental duygu (ezoterik anlamda) onun için henüz bir ihtimâlden ibarettir. Astral beden, bir beşerin en şiddetli vibrasyonunun merkezi olup, bu vibrasyonlar onun fizik plân faaliyetlerinin güçlü bir sebebidir. Halihazırda astral plâna ait Deva-lar'ın, beşerin yaptıklarını ve söylediklerini büyük çapta kontrol ettiklerini, ve beşerin evrim hedefinin (şu andaki hedefinin), kendisinin, yani gerçek Ego'nun ya da Düşünür'ün dominant tesir haline gelebilmesi için kendisini onların kontrolünden kurtarmak olduğunu eğer beşer bir idrak edebilseydi. Daha açık ve seçik olmak ve dolayısıyla da bu hususu açıklamak için şöyle diyebiliriz: Duygular bedenini oluşturan küçük elemental varlıklar ile, herhangi bir beşerle (vibrasyon benzerliği vasıtasıyla) irtibatlı olan ve ona ahenkli ve pozitif güçteki bir astral beden veren herhangi bir evrimleşen Deva'nın pozitif hayatı, henüz beşeriyetin büyük bir kısmını gerçekten kontrol altında tutmaktadırlar. Beşer, çoğunlukla, arzuları ile güdülerinin onu teşvik ettiği şekilde hareket eder Eğer sözkonusu evrimleşen Deva (oldukça gelişmiş bir beşerin durumunda olacağı gibi) yüksek bir seviyeden ise, vibrasyon yüksek olacak ve arzular ile güdüler iyi ve egzoterik açıdan doğru olacaktır. Her halükârda, eğer beşer onlar tarafından kontrol ediliyorsa, henüz Deva tesiri altında demektir ve kendisini kurtarmak zorundadır. Eğer Deva hayatı düşük bir seviyeden ise, beşer de aşağı seviyeden ve kötü güdüler ortaya koyacak ve arzuları çirkin mahiyette olacaktır.»

- (33) Bkz: Cilt-3., Celse-8'deki, sembollerin 3 açıdan mütalaası.
(34) Tevrat, Çıkış 3/1-5: «Ve Musa, kaynatası Midyan kâhini Yetronun sürüsünü güdüyordu; ve sürüyü çölün arkasına götürdü, ve Allah'ın dağına, Horebe geldi. Ve Rabb'in me-

leği bir çalı ortasında ateş alevinde ona göründü; ve gördü, ve işte, çalı ateşle yanıyor, ve çalı tükenmiyordu. Ve Musa dedi: Şimdi döneğim, ve bu büyük manzarayı göreyim, çalı niçin yanıp tükenmiyor. Ve görmek için döndüğünü Rab görünce, Allah ona çalının ortasından çağırıp dedi: Musa, Musa! Ve o: İşte ben, dedi. Ve dedi: Buraya yaklaşma; çarıklarımı ayaklarından çıkar, çünkü üzerinde durduğun yer mukaddes topraktır.»

Kur'an 20/11-12: «Musa ateşe varınca ona şöyle nida olundu: 'Musa! Ben senin Rabbinim, ayakkabılarını çıkar. Çünkü sen mukaddes olan Tuva vadisinde bulunuyorsun.'»

(35) Bkz: Cilt-3.. Celse-7'nin son kısmı.

(36) Cilt-1.. Celse-16'nın sonunda bahsedilen, 'Plân'ın ikinci kademesi' ifadesi ile, Cilt-2.. Celse-22'nin başlarındaki kademe sıralaması arasında önemli bir fark vardır. İlkinde, Plân bünyesi içindeki kademelerden, ikincide ise, Tebliğat'ın indirilişi olayındaki bilgilerin mahiyetlerinin üst üste sıralanış hali ifade edilmektedir. Bu dipnotun geçtiği yerdeki Plân'ın üst kademeleri sözü, bizzat Plân bünyesi içindeki kademeleri belirtmek içindir.

(37) Kur'an 6/142: «Asmalı, asmasız bağları, herbirinin yenecek şeyleri başka başka olacak hurma ağaçları ile ekini; birbirine hem benzer, hem benzemez zeytin, nar ağaçlarını peyda eden O'dur...»

Kur'an 13/ 4: «Yeryüzünde birbirine mücavir kıt'alar, üzüm bağları, ekin tarlaları, hurma ağaçları vardır ki hepsi bir sudan sulanır...»

(38) Bkz: Cilt-3.. Celse-18'deki, Kur'an-18/60-82 ayeti.

(39) Bkz: Cilt-6.. Celse-10'da.

Bkz: Cilt-6.. Celse-12'de.

(40) Üstad Kuthumi: «Dünya mezunları ve onunla birlikte gitmeye hazır olmayanlar, geriye gitmek ve sınıfı tekrarlamak zorundadırlar. Bu kez sınıfta kalanlar, bir büyük siklusun sonunda, birkaç bin enkarnasyonu yeni baştan tekrarlamak gibi bir zorunlulukla karşı karşıya kalacaklardır. Eğer Dünya beşeri ne kadar uzun bir süre boyunca alkonacağını bir bilseydi, ki hiçbir zaman 'gerileyiş' demem, böyle bir şey yoktur, beşer geriye gitmez, fakat ilerleyişini durdurmuştur; eğer çekmek zorunda kalacağı ıstırabı, yaşayacağı hayatları, huzursuzluğu bilseydi, bunu gerçekten bilse ve inansaydı, Dünya'nın tüm sorunları orta-

dan kalkardı. Fakat, tabi, bilmez. Geriye kimin kalacağı ve kimin kalmayacağı şimdiden bilinmektedir. Bu tespit edilmiştir. Koyunlar keçilerden, siyah olan beyaz olandan, buğday darasından ayrılmıştır. Etüd tamamlanmıştır. Her bir beşerin hangi kampa ayrılacağı bilinmektedir.»

- (41) Sanat Kumara: «Eğer beşer eskiyi terk edebilirse, o zaman çok daha görkemli bir yeniye görecektir Eskiye terk edemeyenler, gene baştan başlamak zorunda kalacaklardır. Can ilerleyişlerini birkaç milyon yıl geriletmiş olacak ve bir kez daha, binlerce, hattâ milyonlarca yıl boyunca çeşitli mağara adamı formlarından geçmek suretiyle gelişerek içinde bulunduğumuz bu safhaya gelene kadar tırmanmak zorunda kalacaklardır. Ve o zaman yeniye kabûl etmeleri için onlara bir kez daha şans tanınacak ve yeniye kabûl edemedikleri takdirde, bir kez daha milyonlarca yıl geriye gideceklerdir. Bu, görüldüğü gibi bir gerileyiş değildir. Bu, fizik seviyede bir gerileme olmasına rağmen, spiritüel evrim açısından ilerlemedir. Çünkü, Baba'nın Âlemi'nde gerileme hiç yoktur, sadece sürekli bir genişleyen görkem vardır. Ki Yüce İnisiyasyon'dan geçmeye kendimizi lâayık görebilelim! Çünkü, bir varlık, bir beşer, bir ruh ya da bir planeti veya bir güneş sistemini yahut kendi küçük ailesini yöneten bir can varlığı 'ateşe', bir Yüce İnisiyasyon'un ateş eprövüne dayanıp dayanamayacağını hiçbir zaman bilemez.»

- (42) Kur'an 7/163: «... O vakit Cumartesi günleri balıklar suyun yüzüne çıkar, onlara gelirdi. Cumartesi günlerinden maada günlerde balıklar suyun yüzüne çıkmaz, onlara gelmezdi...»

Kur'an 18/61: «İkisi, iki denizin birleştiği yere ulaşınca, balıklarını unutmuşlardı. Balık bir delikten kayıp denizi boyladı.»

- (43) Bkz: Cilt-4., Celse-7, sf-35'in sonunda açıklamaları mevcut.

- (44) Bkz: Cilt-3.. Celse-21'de yayımlanması istenen tebliğ ve yayımlanmaması üzerine, ertesi Celse-22'de Plân'ın uyarıcı izahı.

- (45) Bkz: Cilt-3.. Celse-7'deki Ruh-ül Kudûs tanımı ve açıklaması.

Bkz: Dipnot-11.

- (46) Mesnevi, 3/2996-7: «Musa, o iç ağrısı [Yahudi] kavim başlarını eğsin diye Kudüs'te alçacak bir kapı yaptırdı. Çünkü onlar cebbar, başı dik kişilerdi. Onlara bu küçücük, bu alçacak kapı, niyaz kapısıdır, cehennemdir»
- (47) Günümüzde, subaşlarını tutmuş cücelerin bu yerlerde bulunmaları, Yukarısı nezdinde seçkin oluşlarından değil, çeşitli kabiliyet ve melekelerinin, bazı işlerin maddi idarelerinde rol oynamalarını sağlamak içindir. Oysa Altın Çağ'da, spiritüel bakımdan gelişmiş olanlar birinci ve şimdilerin maddecileri de sonuncu olacaklardır.
- (48) Bir kadro değişikliğinden bahsedilmektedir.
- (49) İncil, Matta 5/9: «Ne mutlu sulh edicilere: çünkü onlar Allah oğulları çağırılacaklar.»
- (50) İncil, Matta 5/39: «Fakat ben size derim: Kötüye karşı koma; ve senin sağ yanağına kim vurursa, ona ötekini de çevir.»
- (51) İncil, Yuhanna 2/14-16: «Mabette sığır, koyun ve güvercin satanlar ile sarrafları oturmakta buldu. İplerden bir kamçı yapıp hepsini, koyunları da sığırları da, mabetten kovdu, sarrafların paralarını döktü, ve masalarını devirdi; ve güvercin satanlara dedi: Bunları buradan kaldırın; Babamın evini bir ticaret evi yapmayın.»
- (52) Bkz: Cilt-7.. Celse-15, sf-70'de, bu ilk ayetin doğrusu mevcut.
- (53) Mesnevi, 4/591: «Tanrı öyle bir kimyagerdir ki onun bir tesiriyle duman, yıldız haline gelmiştir.»
- (54) Üstad Djwhal Khul, kozmik 7 tabakayı şöyle sıralamaktadır: 1 — Kozmik Adi. 2 — Kozmik Monadik. 3 — Kozmik Atmik. 4 — Kozmik Buddhik. 5 — Kozmik Mental. 6 — Kozmik Astral. 7 — Kozmik Fizik.
- Kur'an 2/29: «Yerde olanların hepsini sizin için yaratan O'dur. Sonra göğe doğru yönelerek yedi gök olarak onları düzenlemiştir. O her şeyi bilir.»
- (55) Bkz: Cilt-2.. Celse-6'daki, realite değişimleri konusu.
Bkz: Cilt-2.. Celse-34'te, 'Her bir realite günü, bir din günüdür' ifadesi.
- (56) Bkz: Cilt-2.. Celse-6'daki, 'Elif, lam, mim' sorusu.

- (57) Bkz: Cilt-2.. Celse-4'deki, Rahim ve Rahman konusu.
Bkz: Cilt-4.. Celse-7'deki, Rahim ve Rahman konusu,
sf-32'de.
Bkz: Cilt-5.. Celse-5'deki, Rahim ve Rahman konusu,
sf-17'de.
- (58) Mesnevi, 1/754-6: «Yıldızların ardında, yıldızlar vardır ki onlarda ihtirak ve nahis olmaz. Onlar, bu meshur yedi kat gökten başka diğer göklerde seyir ve hareket ederler. Birbirlerine bitişik ve birbirlerinden ayrı olmayan bu yıldızlar, Tanrı nurlarının ışığında dururlar.»
- (59) Bkz: Cilt-2.. Celse-11'deki, Zekât'ın tanımı.
- (60) Bkz: Cilt-7.. Celse-24'ün ilk paragrafı.
- (61) Apaçık ayetin anlamını apaçık anlamayıp, binbir türlü spekülasyonlarla, yüzlerce anlayış ve mezhep türemiştir, ki bu bir şirk'tir.
- (62) Kur'an 2/164: «Şüphesiz göklerin ve yerin yaradılışında, gece ile gündüzün art arda gelişinde, insanlara yarar şeylerle gemilerin denizlerde süzülüşünde, Allah'ın yukarıdan indirip onunla yeryüzünü, ölümünden sonra, dirilttiği su da, deprenen her hayvanı orada üretilip yaymasında gökle yer arasında boyun eğmiş olan rüzgârları ve bulutları evirip çevirmesinde akıllı tam bir kavim için nice âyetler vardır.»
- Hız. İsa: «Yeryüzü Rabbiniz'dir.»
- Yunus Emre: «Ben Ay'ımı yerde gördüm, ne isterim gökyüzünden. Benim yüzüm yerde gerek, bana rahmet yerden yağar.»

S Ö Z L Ü K

A

- Acz:** a — Gücü yetmeme, güçsüzlük. b — Beceriksizlik.
Adapte olmak: Uymak, alışmak, intibak etmek.
Addetmek: Saymak, kabul etmek.
Ahval: Durumlar, vaziyetler, haller.
Ajan: a — Görevli, memur. b — Amil, etken.
Akdetmek: Yapmak.
Akit: Yapma, yapılma.
Aklıselim: Sağduyu.
Aksiyon: a — İş, eylem, hareket. b — Maddî veya manevî bir kuvvetin, bir düşüncenin ortaya çıkması; bir iradenin, bir faaliyetin açığa çıkması.
Aksülamel: Tepki, reaksiyon.
Aktivite: a — Etkinlik. b — Faaliyet.
Alelumum: Genel olarak, genellikle.
Âlf: a — Yüksek. b — Ulu, yüce.
Amel: a — Fiil, iş. b — Bir kimsenin dinî buyrukları yerine getirmek üzere yaptıkları. c — Niyet.
Ameli: İşe, eyleme dayanan; pratik.
Ameliye: Eylem, işlem.
Amir: Buyuran, emreden, buyurucu.
Apriori: Önsel; deney öncesi verilere dayanan.
Ârız: İyi olmayan durumlar için gelmek anlamında kullanılır. Gelip çatan, takılan, yapışan, musallat olan, mânîa.
Arz: a — Dünya. b — Gösterme, sunma.

Asal: Esasi, başlıca, temel niteliğinde olan, temel, kök.

Ati: Gelecek, ilerisi, yarın.

Avra: a — Spiritik bir celsede, celsede hazır bulunan kimselerin meydana getirdikleri tesir, sempati, ahenk ve anlayış birliği. b — Her canlının vücudunu bir zarf gibi saran ışıklı haleler, emanasyonlar topluluğu.

Ayniyet: Bir şeyin aslı gibi olmak, aynılık, tıpkılık, özdeşlik.

Azade: Uzak, uzak olarak; bağıni, bağlantısını koparmış.

B

Bahşetmek: Vermek, bağışlamak, ihsan etmek.

Bap: a — Konu, husus. b — (Kitaplarda) bölüm, başlık.

Behemehal: Mutlaka, her halde, ne olursa olsun, ne yapıp yapıp.

Beni-İsrail: İsrailoğulları, Yahudiler.

Beri: Kurtulmuş, temizlenmiş, salim.

Bihaber: Habersiz, bilgisiz.

Bihakm: Hakkı ile.

Bilâhare: Sonra, daha sonra, sonunda.

Bilcümle: Bütün, —in hepsi, hep, toptan.

Bilfarz: Tutam ki, diyelim ki, sayalım ki, sözgeşi.

Binaenaleyh: Bundan dolayı, bundan ötürü, bunun üzerine.

Biteviye: Aynı biçimde, bidüziye, yeknesak.

Bizatihi: Kendiliğinden, kendinden, kendi kendine, bizzat, kendi.

C

Cami: İçine alan, kapsayan; toplayan.

Cari: Geçerli, geçer olan, geçen, yürürlükte olan, olagelen.

Cazibe: Çekicilik, alımlılık, çekim.

Cehdetmek: Çalışıp çabalamak.

Cehit: Çaba, çabalama, çalışma.

Cehitkâr: Çalışıp çabalayan, çalışan, çalışkan.

Cem etmek: Toplamak, bir araya getirmek.

Cemiyet: a — Toplum, topluluk. b — Dernek.

Cidal: Kavgalı kavg, savaş, mücadele.

Cihat: Din uğrunda savaş.

Cihet: Yan, yön, taraf.

Cüz: Bir bütünü meydana getiren kısımlardan, parçalardan her biri.

D

Defaatle: Defalarca, defalarla.

Deforme etmek: a — Bozmak, aslını, özünü değiştirmek, saptırmak. b — Biçimini bozmak.

Derc: Geçirme, katma, sokma, toplama.

Deruhte: Üzerine alma, yüklenme.

Deruni: İç, içten, gönülden.

Deşifraj: Anlama, çözme, sökme, kavrama, açığa çıkarma, açıklama.

Deterministik: Determinizm prensibine ait, prensibiyle ilgili.

Determinizma, Determinizm Prensibi: Gerekircilik, icabiye, belirlenimcilik. Her olayın, başka olayların gerekli ve kaçınılmaz bir sonucu olması prensibi.

Devasa: Dev gibi, çok büyük.

Dezenkarnasyon: Ruh ile beden münasebetinin ölüm olayı ile kesilerek, ruhun bedenini terketmesi. Karşıtanımlısı: Enkarnasyon.

Dezenkarne: Beden ile münasebetini kesmiş, bedenini terketmiş haldeki (ruh).

Diğerkâm: Özgecil, başkalarını düşünen. Karşıt anlamlısı: Bencil.

Dogma: a — Akide, dini inanış. b — İnak.

Dünyevi: Dünya ile ilgili, dünyaya ait.

Düstur: Kanun, kaide, kural.

E

Ebleh: Akılsız, alık.

Ef'al: Fiiller, işler, ameller.

Efor: a — Çaba, gayret. b — Güç.

Ekminez: Kişinin ipnotik duruma girdikten sonra, yıllarca önce yaşadığı hatta önceki hayatlarına ait unutulmuş olayları en ince ayrıntılarıyla, onları sanki bugün yaşıyormuşcasına canlı olarak hatırlaması.

Empoze etmek: Kabul ettirmek, benimsetmek.

Enkarnasyon: Ruhun bedenlenmesi, bedene bağlanması. Karşıt anlamlısı: Dezenkarnasyon.

Enkarne: Bedenlenmiş, bedene bağlanmış haldeki (ruh).

Epröv: a — Sınama, deneme. b — Tecrübe, denev. c — İmtihan.

Esbab: Sebepler, gerekler, gerekçeler.
Esbab-ı mucibe: Gerektiren sebepler, gerekçe.
Eşel: Kademe, aşama; skala, merdiven.
Eşhas: Kişiler, kimseler.
Eşya: Nesneler, mevcut olan (maddî) şeyler.
Evolüsyon: Evrim, tekâmül.

F

Faraza: Sözeliliği, sözelimi.
Fehim: Anlayış, kavrayış, anlama.
Ferda ferda: Tek tek, teker teker.
Fevk: (Maddî veya manevî bakımdan) üst, yukarı.
Feyz: a — İlim, irfan. b — İlerleme, verimlilik.
Filiyat: Yapılan işler, gerçekleştirilen işler; gerçekten işlenen işler, edimler.
Fonksiyon: a — Vazife, işlev, rol. b — İşleyiş, işleme, çalışma.
Fonksiyoner: Fonksiyon sahibi, vazifeli.
Form: a — Şekil, biçim; kılık. b — Vücut biçimi.

G

Galebe: Galip gelme, yenme, yengi, üstün gelme.
Galebe çalmak: Üstün gelmek, yenmek.
Garabet: Tuhaflık.
Gayri kabil: İmkânsız, olamaz, olmayacak.
Gayri: Başka, diğer, özge.
Gayri ihtiyari: İstemeksizin, düşünmeden, elinde olmayarak.
Gayri muntazam: Dağınık, düzensiz, gelişigüzel.
Gayrişuur: Ruhun ezeli ve ebedî varlığına bağlı tecrübelerinin yekûnu olarak aktif bilgilerden oluşan bilgi kaynağı. Şuur-dışı. Gayri meş'ur.

H

Hadim: Hizmet eden, yarayan, yarar.
Hadisat: Hadiseler, olaylar.
Halel getirmek: Ket vurmak, bozmak, sarsmak.
Halet-i ruhiye: (İnsanın) ruhsal, manevî, iç durumu.
Hamî: Himaye eden, koruyucu, gözetici, sahip çıkan.

Hamî Varlık: Bir ruha, hayat plânının hazırlanışında yardım eden ve bu plânın tatbikatında ona dünya hayatı boyunca yardımlarını gönderen, ikaz, ihtar ve ilhamlarda bulunan ve hatta ıstıraplı olaylar tanzim eden himaye edici, gözetici varlık. Siyanet Melekleri.

Hamil: a — Taşıyan, yüklü. b — Sahip.

Hamule: Yük. Celse-2'de, edinilmiş bilgi birikimi anlamında kullanılmaktadır.

Hançere: Gırtlak.

Hasebiyle: Dolayısıyla, —den ötürü.

Hâsıl: Ortaya çıkmış, meydana gelmiş, olmuş.

Haslet: a — Huy, tabiat, mizaç. b — Güzel huy.

Hasse: Duyu.

Hatt-ı hareket: Bir kimsenin veya görevlinin takip ettiği veya etmesi icap eden yol, usul, hareket çizgisi, hareket tarzı.

Havi: İhtiva eden, içinde bulunduran, kapsayan.

Hıfz: a — Ezberleme, akılda tutma, belleme. b — Saklama.

Homojen: Türdeş, bir ve aynı türden olan, bağdaşık.

Hulul: Geçme, girme, sinme, nüfuz etme.

Husule gelmek: Meydana gelmek, olmak, oluşmak.

Huzme: Demet.

Hüsnüniyet: Herhangi bir kimse ya da iş için hiçbir kötü düşünce beslemeyiş, temiz yüreklilik, iyi niyet.

I

İbare: Cümle, bir düşünce anlatan bir ya da birkaç cümlelik söz, ibretli ders veren söz.

İbda: a — Yaratma, icat etme. b — Kaadir-i Mutlak'ın zamansız ve mekânsız yaratması, yoktan var etmesi.

İcab-ı hal: Durumun gereği, gerektirdiği.

İcra: Yapma, yerine getirme, bir işi yürütme.

İcra-i idare: Yönetme, idare işini yerine getirme.

İdame: Devam ettirme, sürdürme, sürdürülme.

İdealizasyon: Ülküleştirme, gayeleştirme.

İdealize etmek: Ülküleştirmek, gayeleştirmek.

İfa: Yapma, yerine getirme.

İğva: Yolunu şaşıрма, yolunu şaşırtma.

İhata: a — Anlayış, kavrayış. b — Serma, çevirme, kuşatma, kapsama.

İhtiyar: Seçme, seçim; kendi isteğiyle hareket etme.

İhtizaz: Titreşim, titreşme.

İka: Yapma, etme, işleme.

İkame etmek: Oturtmak, yerleştirmek; meydana koymak.

İktisap: Edinme, kazanma, edinim, kazanç.

İktiza: Gerekme, lazım gelme.

İlâhî İrade: Kaadir-i Mutlak olan Allah'ın ezeli ve ebedî olarak Müteal istek ve maksadını her an tahakkuk ettiren, var olan her şeyin ve canlının düzen, usul, kaide ve kanunlar dahilinde bulunmasını temin eden müessiriyet.

İlâhî İrade Kanunları: İlâhî İrade'nin sonsuz tecelliyatının ifadesi olan, tüm mükevvenatın ahenk ve düzenini temin eden, hiçbir varlığa ayrıcalık tanımayıp istikametinden kıl kadar şaşmayan, değişmez, katî, sonsuz olan ve sayı ile sınırlı olmayan İlâhî müeyyideler.

İlâhiyete: İlelebet.

İlîyet Prensibi: Nedensellik Prensibi. Her hadisenin maddi ve manevî birtakım sebeplerin zarurî neticeleri olması prensibi.

İltizam: Gerekli bulma, gerektirme, icap ettirme.

İmaj: a — Görüntü, hayal. b — İzlenim, intiba. c — Hayal; tasarı, tasarım, tasavvur. d — Benzer, kopya. e — Tasvir, suret.

İmajinasyon: a — Tahayyül etme, imgeleme. b — Muhayyile, hayal etme melekesi. c — Hayal.

İmdi: Şimdi; buna göre, şu halde.

İnhiraf: a — Sapma, başka tarafa meyletme. b — Değişme, bozulma.

İnikas: a — Yansıma. b — Yankılanma.

İnkılâp etmek: Dönüşmek, değişmek.

İnkıraz bulmak: Batmak, sönmek, dağılmak, yok olmak.

İnkıta: Kesilme, kesinti, arası kesilme.

İnkıyat: Boyun eğme, uyma, itaat etme.

İnsaniyet: İnsanlık, beşeriyet.

İnsicam: Düzgünlük, tutarlık, bağdaşım.

İnsicamlı: Düzgün, tutarlı.

İnsiyak: İçgüdü, sevitabil.

İnsirah: Genişleme, açılma, açıklık.

İntaç: a — Doğurma, meydana getirme. b — Sonuçlandırma.

İntikal: a — Bir yerden başka bir yere geçme, göçme. b — Anlama, kavrama.
İntişâr: Neşrolma, yayılma, dağılma, çıkma.
İnzıman: Katılma, bağlanma, birbirine ilâve olunma, yapışma, birbiriyle alâkalı olma.
İptidai: İlkel, ilksel.
İrsal: Gönderme.
İrşat: Doğru yolu gösterme, uyarma, gafletten uyandırıp hidayet yolunu gösterme.
İstihale: Bir halden başka bir hale geçiş, biçim değiştirme, başkalaşım.
İstihraç: Çıkarma, çıkarılma, sonuç çıkarma.
İstihsal: Elde etme.
İstimâl: Kullanma.
İstinaden: Dayanarak, dayanılarak.
İstinat etmek: Dayanmak, yaslanmak.
İstinatgâh: Dayanak.
İtmam: Tamamlama, tamamlanma, bitirme.
İzale etmek: Yok etmek, gidermek.

K

Kabil: a — Olabilir, olanaklı, mümkün. b — Gibi, türlü, çeşit.
Kadro: a — Çerçeve, sınır, hudut. b — Bir işin yürütülmesi için gereken kişilerin topu. c — Plan, program.
Kaim: Mevcut, var, varolan, ayakta duran, olanaklı.
Kalbolmak: Dönüşmek, değişmek, çevrilmek.
Kanalize etmek: Belli bir yöne çekmek, sürüklemek; bir kanal içerisine almak, bir yola koymak.
Karakter: a — Nitelik, mahiyet, ayırdedici nitelik. b — Tutum, duyuş ya da tepki biçimi; kişilik.
Karma: Varlığın geçmişteki fiillerinin, amellerinin mahsulü olan, karşılaşacağı neticeler. (Varlığın bizzat kendisinin meydana getirdiği) kader.
Kast: (İnsanlar arasındaki itibarî) sınıflar, tabakalar.
Kelâm: a — Söz. b — Allah'ın (harf ve sesteki münezzehe olan) sözü.
Kevn: a — Var olma, yok iken vücuda gelme. b — Olma.
Keyfiyet: a — Husus, madde, iş. b — Nitelik, hal.
Kısm-ı azam: Büyük kısım.

Kıyam: a — Kalkma, ayağa kalkma. b — Namazın, iftitah tek-biriyle rükû arasındaki ayakta durma kısmı. c — Ölümden sonra dirilip ayağa kalkma.

Kombinezon: Bileşim, terkip, bileşme, tertip, birleştirme.

Kompleks: a — Kişinin tutum, davranış ve duygusal yaşamına yön veren bilinç dışı eğilimler. b — Karmaşık. c — Bütün, bütünlük, bir bütünü oluşturan parçaların tümü.

Kompozisyon: Sentez, ayrı ayrı parçalar bir araya getirilerek ortaya çıkarılan bütün, yapı.

Konsantrasyon: a — Dikkatini, düşüncesini tek bir konu üzerinde toplama, zihni dağıtmama. b — Kendini dış uyarlardan soyutlayıp dikkatini tek bir şey üzerinde toplayarak yapılan psişik çalışma.

Kutsiyet: a — Kutsallık. b — Temizlik, arılık.

Küllî: Tümü kapsayan, tümel, umumî, bütün.

Külliyen: Tamamiyle, toptan.

Küh: İçyüz, bir şeyin aslı, esas, öz, kök.

L

Layığı veçhile: Layık olduğu tarzda, biçimde, gerektiği gibi, gereğince.

Libas: Giysi, giyim kuşam. Celse-19'da, dış görünüm ve sosyal mevki anlamında kullanılmaktadır.

Liyakat: Layık olma, yaraşırılık, yararlık; iş becerirlik, iktidar, ehliyet, hüner.

M

Mahlûk: Yaratık, yaratılmış, halkolunmuş, yökten var edilmiş olan.

Mahlût: Karışım; karışık, katışık.

Mahmûl: Yüklü, yüklenmiş, yükletilmiş.

Mahreç: Dışarı çıkış yeri, ihraç yeri; kaynak.

Mahsur: Sınırlanmış, kuşatılmış, çevrilmiş.

Makdis: Mukaddes yer.

Makes: Yansıma yeri, akseden yer, akis yeri.

Malul: illetli, hastalıklı, sakat; güçsüzlük gösteren. Celse-21'de yükümlü veya eksikliği içerisinde anlamında kullanılmaktadır.

Mantalite: Zihniyet.

- Manzume:** Sistem, dizge; sıra, dizi, takım.
- Maruzat:** Küçükten büyüğe bildirilen, sunulan şeyler, sunuş.
- Maşerî:** Topluluğa ait, toplulukla ilgili, toplumsal, ortaklaşa.
- Materyel:** Malzeme, gereç.
- Matlup:** İstenilen, aranan (şey).
- Matuf:** Yönelik, yöneltilmiş, (bir şeye) isnad olunmuş.
- Mazhar olmak:** Nail olmak, (iyi bir şeye) ermek, erişmek, elde etmek.
- Mazhariyet:** (İyi bir şeye) erişme, elde etme, mazhar olma.
- Mebahis:** Bahisler, bir şeyin bahsolunduğu yerler; araştırma yerleri.
- Mebde:** Baş, başlangıç, başlama, kaynak.
- Mebzul:** Bol, çok.
- Mecra:** (Bir şeyin) aktığı, cereyan ettiği kanal, yol, yatak.
- Meczetmek:** Bir araya getirmek, karıştırmak; içine almak.
- Mefkûre:** İdeal; ülkü.
- Mehil:** Mühlet, vade, vakit verme.
- Mekanizma:** a — İşleyiş, çalışış. b — İlâhî Yöneticiler.
- Meknuz:** Saklı, gömülü, mahfuz.
- Meleke:** Yeti, yetenek.
- Melekût:** Saltanat, hükümdarlık, egemenlik.
- Menşe:** Bir şeyin çıktığı yer, köken, kaynak, kök, esas, başlangıç.
- Merci:** Müracaat edilecek, başvurulacak yer.
- Mesabesinde:** Derecesinde, değerinde, kadar.
- Mesaha:** Genişlik, yüzölçümü.
- Mesel:** Örnek alınacak, ibretli söz ya da kısa öykü.
- Meşakkat:** Güçlük, sıkıntı, zorluk, zahmet.
- Meşkûk:** Şüpheli.
- Metapsişik:** İnsan ruhunun alışılmış ve normal kabul edilen tezahürlerini aşırıp geçen, spiritik olayların dahilinde bulunan ve klâsik ilmi metotlarla açıklanması mümkün olmayan olaylara ait, olaylarla ilgili.
- Mevce:** Dalga.
- Mevcudat:** Tüm mevcut olan, var edilen şeyler.
- Mevzuat:** Yürürlükteki yasalar.
- Meyil:** Eğilim, yönelim.
- Mihaniki:** Mekanik, makine gibi, otomatik olarak, düşünülmeyp sırf alışkanlığın verdiği kolaylıkla yapılan (iş).
- Mihenik taşı:** Denektaşı; bir şeyin, bir insanın değerini, ahlakını anlamaya yarayan vasıta.

Mihrak: Odak, odak noktası.

Mizansen: Tebliğde, gerçekleştirilmek üzere tanzim ve tertip edilen olaylar dizisi anlamında kullanılmaktadır.

Moral: a — Ahlâk; ahlâkî. b — Manevî. c — Maneviyat.

Muadil: Mûsavi, denk.

Mucip: Gerektiren, gerektirici, icabeden, lâzım gelen.

Mufassal: Ayrıntılı.

Muğlak: Karmaşık, çapraşık, anlaşılması güç, anlaşılmaz.

Muhal: a — Olamaz, olmaz; olması gerçekleşmesi olanaksız.
b — Boş söz, hurafe olan nazariye.

Muharrik: Tahrik eden, edici; harekete geçirici, hareket ettiren.

Muhassala: a — Bileşke. b — Elde edilen sonuç.

Muhayyile: Hayal etme gücü, melekesi, imgelem.

Muhteva: İçerik, kapsam, bir şeyin içindekiler.

Muhtevi: İhtiva eden, içeren, içine almış, içinde bulundurmuş, kapsayan.

Mukadder: Kaçınılmaz, kaderde olan, takdir olunmuş; kader.

Mukarrer: Kararlaştırılmış.

Murakabe: Denetleme, kontrol.

Murakabe-i nefis: Nefis kontrolü, denetlemesi.

Murakıp: Denetleyici, denetçi.

Mutat: Alışılmış, alışılan; her zamanki.

Mutavassıt: Vasıta olan, aracılık eden, aracı.

Mutazarrır: Zarar gören, görmüş; zarara uğrayan, uğramış.

Muttasıl: Nitelenmiş, vasıflanmış, vasıflı.

Muvacehesinde: Karşısında; önünde, huzurunda.

Muvakkaten: Geçici olarak.

Muvazir: Denk, uygun.

Mücehhez: a — Donanmış, teçhiz olmuş. b — Hazırlanmış.

Mücerret: a — Soyut. b — Tecrit edilmiş. c — Karışık ve katışık olmayan.

Müdrîk: İdrâk eden, idrâk etmiş, idrâkî.

Müdrîke: İdrâk melekesi; algılama melekesi; anlama, kavrama kabiliyeti, akıl.

Müessir: a — Tesir eden. b — Tesirli, etkili.

Müessiriyet: Etkililik, tesirlilik, tesir edicilik.

Müeyyide: Yaptırım, yaptırma gücü, kanun ve ahlâk emirlerinin yerine getirilmesini temin eden kuvvet.

Mükellef: Yükümlü.

Mükellefiyet: Yüküm, yükümlülük.

- Müktesebat:** Edinilen, kazanılan şeyler, edinç, edinilen bilgiler.
- Mülhem:** İlham edilmiş, (birinin) içine doğmuş, esinlenmiş.
Celse-18'de kaynaklanmış anlamında kullanılmaktadır.
- Mümasil:** Benzeyen, andıran, benzer.
- Münavebe:** Nöbetleşe, nöbetle, sıra ile, kesikleşme.
- Mündemiç:** İçinde bulunan, içinde yerleşik olan, içerilmiş bulunan.
- Münferiden:** Tek başına, teker teker, ayrı ayrı, yalnız, tek olarak.
- Münferit:** Tek tek; tek başına, ayrı, kendi başına olan.
- Münhasır:** Sınırlanmış, ayrılmış, yalnız bir kimseye veya bir şeye mahsus olan, özgü.
- Müntesip:** a — (Bir yere) kapılanmış olan, kapılanan, bağlanan, hizmet eden. b — Alâkası, ilgisi olan. c — Tebliğde hizmet ve yetkililik anlamında da kullanılmıştır.
- Müphem:** Belirsiz, örtülü.
- Mürşit:** İrşat eden, doğru yolu gösteren, kılavuz rehber, gafletten uyandıran.
- Müşahabe:** Konuşma, görüşme.
- Müstağni:** Doygun, doymuş, gönlü tok; (faydalanmaya) nazlanın, ihtiyacı olmadığını sanın.
- Müstakbel:** Gelecek, ilerideki, istikbaldeki; karşılanan.
- Müstakil:** Bağımsız, kendi başına.
- Müstenit:** Dayanan, dayanmış, yaslanan, istinat eden.
- Müstesna:** Ayrı tutulan, ayırık.
- Müşabehet:** Benzerlik, benzeşlik.
- Müşahede:** Gözlem.
- Müşahede etmek:** Gözlemlemek.
- Müşahhas:** a — Somut. b — Şahıslanmış.
- Müşahit:** Gözlemci, gözleyici, müşahede eden.
- Müştak:** Türev, türemiş, türeme.
- Müteakip:** Arkadan gelen, ardı sıra gelen.
- Müteal:** a — Yüksek, yüce. b — Deneyüstü, tecrübe ile elde edilen bilginin sınırlarını aşan, aşkın.
- Mütebariz:** Belirgin, berriz, âşikâr.
- Müteessir:** Tesir altında kalmış, tesir edilen, etkilenmiş olan.
- Mütekâmil:** Tekâmül etmiş, olgun, gelişmiş.
- Mütemmim:** Tamamlayan, bütünleyen.
- Mütenasip:** a — Münasip, uygun olan, birbirine uygun, denk. b — Orantılı.

Mütenebbih: Uyarı almış, uyarılmış, uyarılan, uyandırılmış, uyanan, akıllanmış.
Müterafık: Beraber, birlikte bulunan, refakat eden; bir arada.
Mütereddit: Tereddüt eden, karar veremeyen, kararsız.
Mütevakkıf: Bağlı, gerçekleşmesi ancak bağlı olduğu şeyle olanak bulan (konu), ancak onunla olabilen.
Mütevellit: İleri gelmiş, gelen, doğmuş, meydana gelmiş.

N

Nahoş: Hoş olmayan.
Nail: Erişmek, ulaşmak, kavuşmak.
Nakıs: a — Noksan, eksik. b — Kusurlu.
Namevut: Mevcut olmayan.
Nazar: Bakma, bakış, göz atış.
Nazar-ı dikkate, itibare almak: Gözönüne almak, dikkate almak; gözönünde bulundurmak.
Nefis: a — Kişi, kendi, asıl; bir şeyin zatı olan, kendisi. b — Bedeni istek ve arzular.
Nefsani: Nefsaniyete ait, nefsanîyle ilgili. Karşıtanlamlısı: Vicdanî.
Nefsaniyet: Bencillik, hotkâmlık.
Nemalanmak: Tebliğde, faydalanmak ya da beslenmek anlamında kullanılmaktadır.
Neşet: Çıkma, ileri gelme, kaynaklanma, meydana gelme.
Neşr: a — Yayma, dağıtma, saçma. b — Herkese duyurma. c — Yayım, yayımlama.
Nev': Çeşit, tür; cins.
Nispi: a — İzafi, görelî. b — Birbirine göre (olan), öncekine göre.
Nizamı dairesinde: Düzeni çerçevesinde, içinde.
Nokta-i nazarından: Bakımından, açısından; görüş, bakış açısından.
Nüve: Çekirdek, asıl, menba.

O

Obje: a — Nesne, eşya. b — Konu, gaye, amaç.
Objektif: a — Nesnel. Karşıtanlamlısı: Öznel. b — Yansız, taraf tutmayan.

Objektivite: Nesnellik. Karşıtanlamlısı: Öznellik.

Obsesyon: Genellikle bir bedensiz varlığın, bir bedenli varlığı tesiri altına alarak ona tahakküm etmesi.

Orijin: Kaynak, kök, temel.

Otomat: Otomatizma içerisinde bulunan; otomatik hareket eden; düşüncesiz, şuuruz, idrâksiz olan.

Otomatizasyon: Otomatizma içerisinde olma, içerisine girme; otomat halde olma; otomatikleşme.

Otomatizma: a — Otomatiklik. Varlığın geçmiş hayatlarının neticesinde öz bilgi haline gelmiş tecrübelerin, beyinsel irade ve şuurun müdahalesi olmaksızın, varlığı hükmü altına alarak onu tabiata en uygun şekilde yönetmesi. Varlık tekâmülü nispetinde otomatizmadan, otomatik hareketlerden sıyrılarak bilgili, idrâkli, şuurulu davranışlara geçer. b — Dünya evrim okulu kademelerinde, şeriatten önce yer alan en alt kademe.

P

Perispri: Gayr-i maddî olan ruhun, kesif maddî bedeniyle irtibatını temin eden ve bedene yaklaştıkça kesafeti artan ince ve seyyal maddelerden oluşan vasıtası. Öz ve beden arasındaki tampon kesim. Buna, Öz'den alta doğru tüm kısımlar girer.

Peyda olmak: Ortaya çıkmak, oluşmak, çıkmak.

Pratikman: Uygulama bakımından, uygulama olarak, tatbiki olarak.

Prosede: Yöntem, usul, bir işte tutulan yol.

Psise: Ruh, bedene bağlı ruh.

Psşik: Enkarne haldeki ruhla ilgili, ruha ait, ruhsal; bedene bağlı ruhun tezahüratı ile ilgili.

R

Raci: a — Münasebeti, ilgisi olan, ilgili, ait, dayanan. b — Geri dönen.

Reaksiyon: Tepki.

Realite: a — Gerçeklik, dışsal gerçeklik. b — Tekâmül merhalesi. Varlığın, eşya ile ilgili kavram, anlam, değer ve şuur halinin verite (hakikat) karşısındaki durumu. Varlığın, ge-

nel bilgisi içerisinde, kendisi ve eşya hakkında taşıdığı samimî, fiilî kanaati. Varlığın, tekâmülû nispetinde gelişen, genişleyen ve —mükemmele ermeksizin— daima değişen görüş açısı.

Reel: Gerçek.

Reenkarnasyon: Ruhun tekrar bedenlenmesi, yeniden bedene bağlanması.

Remzetmek: Simgelemek, sembolize etmek, gizli ve kapalı bir surette işaretle anlatmak.

Rencide etmek: İncitmek, kalbini kırmak.

Revolüsyon: Devrim, köklü değişiklik.

Ricat: Gerileme, çekilme, geri kaçma.

Rikkat: Hassasiyet, incelik.

Ruhsal (Ruhî) İdare Mekanizması: Maddî ve ruhî âlemleri İlâhî Murat istikametinde idare eden, tekâmülün gerektirdiği tertip ve imkânları hazırlayıp varlıkların tedrisini tanzim ve takip eden, maddî âlemlerin oluşum ve düzenini ruhsal âlemlerle bir ahenk içinde tutan Yüksek İdare Mekanizması Hiyerarşisi.

Ruhsal (Ruhî) Plân: a — Ruhsal vasat; ruhsal seviye. b — Ruhsal İdare Mekanizması'nın sevk ve idaresinde bir organ vazifesi görmek gibi ödevler alan, yüksek tekâmül seviyesinde bulunan, tek vücut olmuş varlıklar toplumu; ruhsal vazife kadrosu.

Rücu: Dönme, geri dönme.

Rüçhan: Üstünlük, üstün olma.

Rüyet: Görülme, görme, bakma, görüş.

S

Sadet: Konu, asıl konu.

Safahat: Safhalar.

Sahih: Doğru, hakiki.

Saık: a — Güdü, sevkeden, dürtten. b — Sebep.

Sair: Diğer, başka, öteki.

Salâbet: Sağlamlık, dayanma, metanet.

Salâh: Düzelmeye, iyileşme, iyilik, kurtuluş.

Salât: Namaz.

Salisen: Üçüncü olarak; üçüncü derecede.

Saniyen: İkinci olarak; ikinci derecede.

Say: Çalışma, çabalama, emek, gayret.
Sebat: Sözünden ve kararlarından dönmeme, direşme.
Seleksiyon: Ayıklama, ayıklanma, seçim.
Sembolize etmek: Sembolü, simgesi olmak, simgelemek.
Semere: a — Meyve. b — Verim, fayda. c — Netice
Sempatizasyon: Sevme, yakınlık duyma, yakınlaşma; cezbetme, cezbolma.
Sentetik: Sentez yolu ile elde edilen, bireşimsel.
Serbestiyet: Serbestlik.
Serdetmek: İleri sürmek.
Seyyal: Akıcı, akışkan, ince, süptil; sabit olmayan.
Seyyale: Akıcı, akışkan şey; görünmeyen ince, süptil, akışkan haldeki madde.
Seyyalevi: Seyyale halindeki maddeye ait.
Seyyare: Gezegen.
Sıklet: Ağırlık, yük.
Siklus: a — Devre, belirli dünya evrim süreci. b — Devir, dönem.
Sirayet: Geçme, yayılma, dağılma.
Sirküler: Belirli bir konuda bilgi vermek için gönderilen yazı, genelge.
Skala: Dizi, seri.
Spatyom: Öte-âlem, ahiret âlemi. Ruhun imajinasyonuna ve serbest düşüncesine en uygun formları teşkil ettirecek bir yapıda olup, maddesi muhtelif seyyaliyet dereceleri arzeden, fizik bedenle münasebetini kesen ruhların intikal ettiği mekân.
Sübjektif: Öznel. Karşıtanlamlısı: Nesnel.
Sübjektivite: Öznel. Karşıtanlamlısı: Nesnellik.

Ş

Şakirt: Öğrenci, talebe.
Şamil: Kapsayan, kaplayan, içine alan.
Şayan: Değer, yaraşır.
Şefaat: Birinin suçunun bağışlanması için edilen aracılık.
Şehadet: a — Şehitlik. b — Şahitlik.
Şerh: Açıklama, açıklama.
Şeriat: a — Belirli emir ve yasaklar ihtiva eden din kuralları. b — Dünya evrim okulu kademelerinde, otomatizma ile sevgi arasında yer alan kademe.

Şiar: Ayırıcı nitelik, ayırıcı özellik, ayırt edici âdet.

Şümûl: Kapsama, kaplama, içine alma.

Şümûllü: Kapsamlı, etkisi, çevresi geniş.

T

Taahhüt: Üstüne, üzerine alma, üstlenme, yapılması için söz verme.

Tacil: Hızlandırma, çabuklaştırma.

Taciz etmek: Tedirgin etmek.

Tadil: a — Değiştirme, değişiklik yapma, değişiklik. b — Doğrultma, düzeltme.

Tahakkuk: Gerçekleşme, gerçekleştirilme.

Tahayyül: Hayalde canlandırma; hayale getirme; hayal kurma; fikir kurma; imgeleme.

Tahmil: Yükleme, yükletme, yükletilme; bir işi bir kimse üzerine bırakma.

Taht: Alt.

Taht-el suur: Şuuraltı.

Taht-ı tesirinde: Tesiri altında.

Tahvil: Değiştirme, dönüştürme, çevirme.

Takbih: Kınama, beğenmeme, ayıplama.

Takrir: Anlatma, anlatım, bildirme.

Tali: İkinci derecede olan, ikincil.

Tamim: Herkese bildirme, umumileştirme.

Tariz: Dokunaklı söz söyleme.

Tasarruf: a — Sahip olma, sahiplik, (birşeyi) istediği gibi kullanma, kullanma yetkisi, kullanım, idare etme. b — İdareli kullanma. c — Arttırım, biriktirme.

Tasavvur: a — Zihinde şekillendirme, şekillendiriş, kurma, tasarlama. b — Tasarı, tasarım.

Tashih: (Yanlış) doğrultma, düzeltme; iyiletme.

Tasrih: Açık açık, açıkça söyleme, bildirme, belirtme.

Tasvip: Doğru bulma, onama, uygun görme.

Tavsif: Vasıflandırma, nitelendirme.

Tazammun: Kapsama, içine alma, içirme.

Tazyik: Baskı, zorlama, sıkıştırma, basınç.

Tebeddülat: Değişiklik; değişiklikler.

Tebellür: a — Belirme. b — Billurlaşma.

Teberru: Bağış, bağışlama.

Tebliğat: Tebliğler.

Tebliğ: a — Bildirme; bildiri. b — Bedensiz varlıkların medyum vasıtasıyla ortaya koyduğu fikir ve bilgiler. c — Resuller'e verilen Mukaddes Metinler. d — Kendilerine kitap verilmiş Nebilerin yüksek ilham ve sezgiler tarzında alıp ifade ettikleri bilgiler.

Tecahül: Bilmez gibi görünme, bilmemezlikten gelme.

Tecelli: Belirme, görünme.

Tecrit: a — Herkesten ya da her şeyden ayırma, ayrılma, yalıtma, yalıtılma; soyma, soyulma. b — Soyutlama.

Tecziye: Cezalandırılma, cezalandırma.

Tedahül: Birbirinin içine girme, girişim.

Tedai: Çağırışım, bir şeyi hatıra getirme.

Tedip: a — Terbiye verme. b — Edeplendirme.

Tedricen: Derece derece, yavaş yavaş, azar azar.

Tedric: Derece derece, basamak basamak ilerleme, azar azar hareket.

Tedris: Öğretim, öğretme, ders verme.

Tedvir: Yönetme, çekip çevirme.

Teessür: Tesir altında kalma, etkilenme.

Teessüs: Kurulma, oluşma.

Tefekkür: Düşünme, düşünüş.

Tefrik: Ayırdetme, ayırma, seçme, ayırım.

Tefrika: Ayrılık, ayrılma, anlaşmazlık, bozuşma.

Tefsir: Yorum.

Tegaddi: Beslenme, gıdalanma.

Tekdir: a — Azarlama. b — Kederlendirme. c — Ceza.

Tekerrür: Yinelenme, tekrarlanma.

Teksif: a — Dikkati tek bir konu üzerinde toplama, konsantrasyon. b — Yoğunlaştırma, sıkılaştırma.

Telakki etmek: (Şöyle ya da böyle) anlamak, ele almak, saymak.

Temadi: Sürme, sürüp gitme, devam etme.

Temaşa: Bakıp seyretme, ibretle bakma, seyretme.

Tembihat: Tembihler, uyarılar, uyandırmalar.

Temerküz: Bir yerde toplanma, merkez tutma, konsantrasyon, dikkati tek bir şey üzerinde toplama.

Temrin: Alıştırma, idman, egzersiz.

Terekküp: Oluşma, oluşturma, meydana gelme, getirme, bileşme.

Terkip: a — Bileşim. b — Bileştirme, sentez.

Teşevvüş: Karışma, karışıklık, bulanıklık; varlığın bir realiteden diğerine geçerken içine düştüğü şaşkınlık, şuur bulanıklığı, intibaksızlık, kargaşa hali.

Teşmil: Yayma, içine aldırma, kapsatma.
Teşyi: Selametleme, cesaretlendirme.
Tetabuk: Uyuma, uygun gelme, uygun düşme.
Tevcih: Yönelme, çevirme, döndürme.
Teveccüh: Yönelme, çevrilme.
Tevil: Bilinen ve gerçek anlamından başka bir anlamla yorumlama; başka, ayrı bir mana vermeye kalkışma.
Tevlit: Doğurma, neden olma.
Tevvab: Tövbe edenlerin tövbesini kabul eden Allah.
Tezahür: Meydana çıkma, belirme, görünme, gözükme; belirtti.
Trans: Ruhî irtibat, ipnoz, vecit gibi durumlarda süjenin arzettiği psikofizyolojik haller.
Transforme etmek: Başka bir biçim vermek, görünümünü değiştirmek, dönüştürmek.
Trinite: Üçlü, üçlem, üçleme.

Ü

Ünsiyet: Alışkanlık, alışıklık, alışma.
Ünsiyet peyda etmek: Alışkanlık kazanmak, alışıklık edinmek.

V

Vaaz, vaız: Bir kimseye, kendisini iyiliğe sevkedecek surette söz söyleme, dinsel öğüt verme.
Vakıa: a — Vuku bulmuş, olmuş bir iş, hadise. b — Gerçi, her ne kadar... ise de.
Vaki: Olan, olmuş, vuku bulan.
Varit: Olanaklı, olabileceği akla gelen, uygulanan.
Vasat: a — Ortam. b — Orta.
Va'z-ü nasihat: Öğüt verme, nasihatte bulunma.
Va'zetmek: Bir kimseye, kendisini iyiliğe sevkedecek surette söz söylemek, dinsel olarak söylemek, öğüt vermek.
Vazıh: Açık, seçik, belli, anlamı çok açık.
Veçhe: a — Yan, yön, taraf. b — Yüz, çehre.
Vetire: Süreç; yol, üslup, tarz.
Vibrasyon: Titreşim.
Vibrasyonel: Titreşimsel.

Vukua gelmek: Vuku bulmak, olmak, meydana gelmek.
Vukuf: Anlama, bilme, bilgi, vakıf olma.
Vuzuh: Açıklık, aydınlık, açık olma durumu.
Vüsat: Genişlik, bolluk.

Y

Yakın: Şüphesiz, katı ve kesin olarak bilme.

Z

Zelil: Aşağı tutulan, alçak, bayağı, değersiz.
Zuhur: Ortaya çıkma, görünme, meydana çıkma, baş gösterme.
Zühul: Yanılma, unutmama, sürçme; uzaklaşma.
Zümre: Bölük, takım, grup, cemaat, topluluk, sınıf.

